

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΤΟΥ
Ανέστη Γιαννακόπουλου

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται στο καθηγητικό σώμα για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Άσκηση και ποιότητα Ζωής» των Τμημάτων Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης και του Παν/μίου Θεσσαλίας στην κατεύθυνση «Μεγιστοποίηση Αθλητικής Απόδοσης και Επίδοσης».

Κομοτηνή 2008

Εγκεκριμένο από το καθηγητικό σώμα:

1ος Επιβλέπων: Αλμπανίδης Ευάγγελος, Αναπληρωτής Καθηγητής

2ος Επιβλέπων: Κασαμπαλής Αθανάσιος, Επίκ. Καθηγητής

3ος Επιβλέπων: Πυλιανίδης Θεόφιλος, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.: 6537/1
Ημερ. Εισ.: 24/09/2008
Δωρεά: _____
Ταξιθετικός Κωδικός: Δ
796.094 957
ΓΙΑ

© 2008

Ανέστης Γιαννακόπουλος

ALL RIGHTS RESERVED

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ανέστης Γιαννακόπουλος: Η σύγχρονη αθλητική ιστορία της Αλεξανδρούπολης.
(Υπό την επίβλεψη του Αναπληρωτή Καθηγητή κ. Ευάγγελου Αλμπανίδη)

Σκοπός της μελέτης αυτής ήταν η συστηματική καταγραφή της σύγχρονης αθλητικής ιστορίας της Αλεξανδρούπολης από το 1927 που ιδρύθηκε ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» μέχρι τις μέρες μας. Ειδικότερα, διερευνήθηκε η λειτουργία των αθλητικών συλλόγων, η αθλητική και κοινωνική τους δράση. Η έρευνα στηρίχθηκε στα καταστατικά και στο αρχειακό υλικό των συλλόγων της πόλης, στο αρχειακό υλικό των κρατικών οργανισμών, σε αρχεία τοπικών και πανελλήνιας κυκλοφορίας εφημερίδων και περιοδικών.

Από τη συλλογή και επεξεργασία των πηγών προκύπτει ότι η αθλητική δράση των ανθρώπων της Αλεξανδρούπολης ήταν αξιόλογη και, σε μερικές περιπτώσεις, ξεχωριστή για τα δεδομένα μια νεοϊδρυόμενης επαρχιακής πόλης. Από τους πρώτους συλλόγους που ιδρύθηκαν στην Αλεξανδρούπολη ήταν ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός», το 1927, ο οποίος έδωσε σημαντική ώθηση για συστηματική ενασχόληση με τον αθλητισμό των ανθρώπων της πόλης. Παράλληλα ιδρύθηκαν και άλλοι σύλλογοι μικρότερης όμως απήχησης.

Στην Αλεξανδρούπολη, όπως στις περισσότερες πόλεις της Ελλάδας, κυρίαρχα τμήματα των συλλόγων που αναπτύχθηκαν ήταν το ποδόσφαιρο και ο στίβος. Όλες οι ποδοσφαιρικές ομάδες, επίσημες ή ανεπίσημες, είχαν πλούσια αθλητική δράση, συμμετέχοντας σε φιλικούς και επίσημους αγώνες. Οι αθλητές του στίβου των σωματείων της Αλεξανδρούπολης έλαβαν μέρος σε επίσημους αγώνες σε τοπικό και πανελλήνιο επίπεδο (Πανέβριοι, Πανθρακικοί, Παμβορειοελλαδικοί, Παμμακεδονικοί, Πανελλήνιοι). Η μεταπολεμική περίοδος (δεκαετίες '50 – '60) ήταν θεαματική για τον αθλητισμό της πόλης. Παρόλο που έγιναν ιδρύσεις, επανιδρύσεις, διαλύσεις αθλητικών σωματείων, η αγάπη του κόσμου για τον αθλητισμό οδήγησε την πόλη στις πρώτες θέσεις σε αγώνες τοπικού και πανελλήνιου επιπέδου, όπου έλαβε μέρος. Εφάμιλλη ήταν και η

δεκαετία του '70 αλλά και η συνέχεια έως τις μέρες μας, για το βόλει της πόλης ενώ ο στίβος είχε ξεχωριστές διακρίσεις τη δεκαετία του '80. Παράλληλα δημιουργήθηκαν σωματεία στην πόλη τα οποία βοήθησαν να αναπτυχθούν νέα αθλήματα, όπως: κολύμβηση, ΤΑΕKWONDO, ενόργανη γυμναστική, τένις, σκοποβολή, χάντμπωλ, πιγκ-πογκ.

Λέξεις κλειδιά: Αλεξανδρούπολη, αθλητικά σωματεία, αθλητικές διοργανώσεις.

ABSTRACT

Anestis Giannakopoulos: The modern athletic history of Alexandroupolis
(Under the supervision of Associate Professor Evangelos Albanidis)

The purpose of this study was the systematic registration of the modern athletic history of Alexandroupolis from 1927, when “M.G.S. Ethnikos” was founded, up to our days. More specifically, the functioning of the sport clubs as well as their athletic and social action enters scientific study. The research was based on the statutes and archival material of the local sport clubs, on the archival material of state organizations and on newspaper and magazine files of local or national publishing range. The data collection and processing revealed that the athletic activity of the citizens of Alexandroupolis was remarkable and in certain cases pioneering for the status of a new established provincial city. One of the first sport clubs that were established was “M.G.S. Ethnikos” in the year 1927, which boosted the systematic athletic activation for the citizens who loved sports. At the same time other sport clubs had been established as well but with less important effect. In Alexandroupolis, as in most cities of Greece, football and track and field events were the dominant parts of the sport clubs that were developed. All football teams, official or unofficial, had rich athletic activity, participating in formal and informal games. Track and field sport club athletes participated in official local and national level games (Panthracian, Northergreek, Pammacedonian, Panhellenic). The postwar period (decades '50 – '60) was spectacular for the sport of the city. In spite of the establishments, re-establishments and breakups of sport clubs, the citizens' love for sport led the city to win first places in local and national games, in which it participated. Volleyball had a similar route since the 70's, while track and field events brought the city into prominence during the 80's. Simultaneously, sport clubs that helped the development of new sports such as swimming, Taekwondo, gymnastics, tennis, shooting, handball and Ping-Pong, were founded in the city.

Key words: Alexandroupolis, athletic games, sports clubs.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Μέσα από τις λίγες αυτές γραμμές, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους εκείνους που συνέβαλαν στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας.

Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Ευάγγελο Αλμπανίδη, Αναπληρωτή Καθηγητή του Τ.Ε.Φ.Α.Α. Θράκης, για την καθοδήγηση, την επιστημονική υποστήριξη, την αμέριστη στήριξη και συμπαράσταση, από την αρχή μέχρι την ολοκλήρωση της εργασίας.

Ευχαριστίες επίσης θα ήθελα να εκφράσω στο δεύτερο μέλος της τριμελούς επιτροπής, κ. Αθανάσιο Κασαμπαλή, Επίκουρο Καθηγητή του Τ.Ε.Φ.Α.Α. Θράκης, για το ενδιαφέρον θέμα που μου πρότεινε , αλλά συγχρόνως για την καθοδήγηση και παραχώρηση πολύτιμου αρχειακού υλικού (φωτογραφίες – εφημερίδες) από την προσωπική του συλλογή.

Εκφράζω τις ευχαριστίες μου στο τρίτο μέλος της τριμελούς επιτροπής, κ. Θεόφιλο Πυλιανίδη, Αναπληρωτή Καθηγητή του Τ.Ε.Φ.Α.Α. Θράκης, για τις υποδείξεις και την παραχώρηση αρχειακού υλικού (Δελτία του Σ.Ε.Γ.Α.Σ.), ώστε να υπάρχει μια πλήρης καταγραφή των αθλητικών γεγονότων, μέσα στα χρονικά όρια, τα οποία αναφέρονται στην παρούσα διατριβή.

Σημαντική ήταν η προσφορά του κ. Κων/νου Κυριακίδη, του κ. Κων/νου Καργούδη, του κ. Μιχάλη Πατέλη, του κ. Μανώλη Μιτηλέτη και του κ. Ανέστη Στεφανίδη, για τη συλλογή των στοιχείων, μέσα από τις προφορικές συνεντεύξεις, παραχώρηση αρχειακού υλικού και πλήθος φωτογραφιών.

Ευχαριστώ ιδιαίτερα το υπαλληλικό προσωπικό των Ομοσπονδιών που επισκέφτηκα, για την πολύτιμη βοήθειά τους.

Ο αγαπητός φίλος, κ. Αλέξανδρος Κατσίκης, δικηγόρος, βοήθησε στην όσο το δυνατό πληρέστερη συλλογή των καταστατικών των συλλόγων, τον οποίο θερμά ευχαριστώ.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον κ. Αντώνη Μικρό, φιλόλογο, για την επιμέλεια του κειμένου και τις πολύτιμες συμβουλές του. Οφείλω να ευχαριστήσω

τον αδερφό μου, Βασίλη Γιαννακόπουλο, για την ηλεκτρονική – τεχνική του υποστήριξη, συμβάλλοντας στην ολοκλήρωση της διατριβής μου.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω τη σύζυγό μου, Φανή, για την κατανόηση και υποστήριξή της, καθ' όλη τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών, όπως και τα παιδιά μου, Γιάννη και Θοδωρή, που ένωσαν για αρκετές ώρες την έλλειψη του πατέρα τους και για την υπομονή τους.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αλεξανδρούπολη. Μια νέα πόλη, με μια ιστορική διαδρομή που χάνεται στα βάθη του χρόνου: Αρχαία Σάλη, Δεδέαγατς, Νεάπολη, ήταν τα παλαιότερα ονόματα αυτής της πόλης, που τη συνόδευσαν στην εξέλιξή της. Οι πρώτοι κάτοικοί της ήταν οι Κόρπιλοι και αργότερα οι Κίκονες μέχρι τον 7^ο – 6^ο αι. π.Χ.. Πέρσες, Ρωμαίοι, Βούλγαροι και Τούρκοι γύρω στον 3^ο – 4^ο αι. μ.Χ. φέρονται ως οι επόμενοι κάτοικοι στην περιοχή. Οι πρώτοι νεότεροι κάτοικοι της πόλης ήταν ψαράδες από την Αίνο, τη Μάκρη και τη Μαρώνεια οι οποίοι δημιούργησαν ένα μικρό οικισμό με το λιμάνι του, που χρησίμευε για τη προσάραξη των πλοιαρίων τους σε σίγουρο και απάνεμο μέρος. Αργότερα προστέθηκαν σε αυτούς και πολλοί πρόσφυγες, που μετά τη μικρασιατική καταστροφή, βρίσκοντας στο δρόμο τους ως πρώτο σταθμό αποβίβασης την Αλεξανδρούπολη, επέλεξαν να μείνουν και να εγκατασταθούν.

Σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη της πόλης υπήρξε το πέρασμα της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης – Κωνσταντινούπολης, μετατρέποντάς την σε κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου. Η άφιξη Ευρωπαίων (Αυστριακοί, Βέλγοι, Ρώσοι, Φραγκολεβαντίνοι), λόγω ίδρυσης προξενείων, έκανε την πόλη να αποκτήσει κοσμοπολίτικο περιβάλλον και να ανέβει τόσο το αισθητικό όσο και το πολιτιστικό της επίπεδο (ξένες γλώσσες, ρούχα γυναικών ραμμένα στο Παρίσι, χοροεσπερίδες κ.λ.π.).

Ένα μεγάλο χρονικό διάστημα απασχόλησαν την πόλη πόλεμοι (Βαλκανικοί), καταστροφές, λεηλασίες από γείτονες κατακτητές (Βούλγαροι), μέχρι το 1920, η οποία με την απελευθέρωσή της απέκτησε και το σημερινό της όνομα προς τιμή του ολιγόβιου βασιλιά Αλέξανδρου που είχε επισκεφτεί την πόλη.

Μέσα από αυτό το καλειδοσκόπιο των ανθρώπων, των παροικιών, των προσφύγων και των ντόπιων η πόλη ακολούθησε την οικονομική, κοινωνική, πολιτική, πολιτιστική και αθλητική εξέλιξη, παίρνοντας τη μορφή που έχει σήμερα.

Στην εργασία αυτή επιχειρείται να καταγραφεί η αθλητική ιστορία της Αλεξανδρούπολης που εξελίχθηκε λίγα χρόνια μετά την ίδρυση της νέας αυτής πόλης, που συνέπεσε και με την ίδρυση του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» (που προήλθε από συγχωνεύσεις άλλων συλλόγων - ως επί το πλείστον ανεπίσημων), μέχρι τις ημέρες μας.

Σημαντικότερο εμπόδιο στην διεξαγωγή της παρούσας έρευνας ήταν η έλλειψη αρχείων και τεκμηρίων λόγω της καταστροφής τους και λόγω κακής συντήρησης αυτών που γινόταν, διότι δεν υπήρχαν χώροι ή φορείς διατήρησης.

Η έρευνα στηρίχθηκε σε βιβλιογραφικές πηγές του παρελθόντος και σε ειδικές αθλητικές στήλες πολιτικών εφημερίδων πανελλήνιας κυκλοφορίας, αφού αθλητικά έντυπα και αθλητικές εφημερίδες δεν κυκλοφορούσαν στην Αλεξανδρούπολη. Το αυξανόμενο ενδιαφέρον των αναγνωστών για τον αθλητισμό ερμηνεύει και την ένταξη των αθλητικών ειδήσεων στην ύλη των εφημερίδων.

Το υλικό για την προπολεμική αθλητική παρουσία της Αλεξανδρούπολης αντλήθηκε από εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας που βρέθηκαν στην Ένωση Συντακτών Μακεδονίας Θράκης και στη Δημοτική Βιβλιοθήκη του Δήμου Θεσσαλονίκης. Αλλά και εκεί το υλικό ήταν δυσανάγνωστο αφού το πέρασμα του χρόνου άφησε τα σημάδια του πάνω στο ανεκτίμητο αυτό υλικό. Τα αρχεία για τα μεταπολεμικά αθλητικά γεγονότα της Αλεξανδρούπολης έως σήμερα, αντλήθηκε από μεμονωμένα τεύχη εφημερίδων πανελλήνιας κυκλοφορίας, από αρχεία τοπικών εφημερίδων τα οποία υπάρχουν στη Δημοτική Βιβλιοθήκη και από ιδιωτική συλλογή τοπικής εφημερίδας, από την οποία, παρ' όλη την προσπάθεια συντήρησης και διατήρησης του υλικού, υπήρχαν δυσκολίες στη συλλογή και αποδελτίωση χρήσιμων στοιχείων.

Πολλές ιστορικές πηγές της πόλης καταστράφηκαν κατά τις περιόδους κατοχής (Βουλγαρικής, Γερμανικής). Για το λόγο αυτό απουσιάζουν αρκετά στοιχεία αναφορικά με τον αθλητισμό της πόλης που θα μπορούσαν να τον τεκμηριώσουν. Στο Πρωτοδικείο Αλεξανδρούπολης απουσιάζουν καταστατικά και έγγραφα, των πρώτων ιστορικών συλλόγων της πόλης, λόγω κτηριακών καταστροφών. Στην Δημοτική Βιβλιοθήκη της Αλεξανδρούπολης βρίσκονται ορισμένες εφημερίδες μεταπολεμικής κυκλοφορίας, που παρουσιάζουν όμως δυσκολίες στη μελέτη και αποδελτίωσή τους λόγω της κακής κατάστασης του υλικού, το οποίο δεν μπορούσε να φωτοτυπηθεί αλλά ούτε και να το δανειστεί κανείς για μελέτη. Οι περισσότερες ιδιωτικές συλλογές παραμένουν κλειστές -για

διάφορους λόγους- για το κοινό, με λιγοστές μόνο εξαιρέσεις οι οποίες βοήθησαν, με τα πολύτιμα στοιχεία τους, στην καταγραφή των αθλητικών γεγονότων της Αλεξανδρούπολης.

Για την πληρέστερη συλλογή των σχετικών πηγών, κρίθηκε αναγκαία η μετάβασή μου στην Αθήνα προκειμένου να ληφθούν πληροφορίες από τα αρχεία του Σ.Ε.Γ.Α.Σ. και της Ε.Ο.Ε.. Οι πληροφορίες από το Σ.Ε.Γ.Α.Σ. ήταν πολύτιμες όπως και η βοήθεια των υπαλλήλων του παρόλο που διαπιστώθηκαν λίγες ελλείψεις από τα τεύχη Δελτίων του Σ.Ε.Γ.Α.Σ..

Η παρούσα εργασία περιλαμβάνει ένα εισαγωγικό μέρος και ακολουθούν τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο μέρος της εισαγωγής παρουσιάζεται η ιστορία της Αλεξανδρούπολης με σύντομη αναφορά στα γεγονότα – σταθμούς της πόλης ενώ στο δεύτερο εισαγωγικό μέρος γίνεται αναφορά στην ιστορική έρευνα της άθλησης της πόλης. Περιγράφεται το θέμα, δικαιολογείται η επιλογή του, το υλικό που χρησιμοποιήθηκε, ο σκοπός και η μέθοδος της εργασίας.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται ξεχωριστή παρουσίαση του κάθε αθλητικού σωματείου της πόλης, αναφορά στο σκοπό της ίδρυσης, λειτουργίας του, καταγραφή των κοινωνικών δραστηριοτήτων και κυρίως καταγραφή της αθλητικής του δράσης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην κοινωνική ζωή του τόπου μέσα από την παρουσίαση αθλητικών αγώνων, οι οποίοι διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη από σωματεία της πόλης.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι αθλητικοί χώροι που υπήρχαν προπολεμικά, μεταπολεμικά και τελικά αυτοί που υπάρχουν σήμερα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται παρουσίαση σπουδαίων αθλητών και πρωταθλητών, οι οποίοι κατάφεραν μέσα από τις διακρίσεις τους να αναδείξουν την πόλη τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	III
ABSTRACT	V
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	VI
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	VIII
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	XI
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	XIII
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....	XV
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	XVI
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	XIX
 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	 1
Ιστορία της Αλεξανδρούπολης.....	1
Η ίδρυση υποπροξενείου.....	8
Αίνος η μητέρα – πόλις της Αλεξανδρούπολης	8
Η απελευθέρωση.....	10
Η εξέλιξη του Τύπου στην Αλεξανδρούπολη	10
Η σύνθεση του πληθυσμού του Δεδεαγας	11
Πληθυσμιακή σύσταση της Αλεξανδρούπολης	14
Η ιστορική έρευνα της άθλησης της Αλεξανδρούπολης.....	15
 ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ	 18
Μ.Γ.Σ. Εθνικός Αλεξανδρούπολης.....	18
Ερμής Αλεξανδρούπολης.....	51
Γυμναστικός σύλλογος «Δόξα» Αλεξανδρούπολης	57
Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης	63
Αθλητικός Όμιλος «Η Αλεξανδρούπολις»	69
Αθλητικός Όμιλος Ορφέας Αλεξανδρούπολης 1995.....	71
Ποδοσφαιρική Αθλητική Ένωση – Θράκη	72
Σκοπευτικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης	74
Γυμναστικός Σύλλογος Γυναικών Αλεξανδρούπολης – «Νίκη Αλεξανδρούπολης»	76
Γυμναστική Εταιρεία Αλεξανδρουπόλεως.....	79
Πολιτιστικός Αθλητικός Σύλλογος Πρωτέας Αλεξανδρούπολης.....	82
Πρωτέας Αλεξανδρούπολης	83
Αθλητικός Σύλλογος Κύκλωπες Αλεξανδρούπολης.....	84
Αθλητικός Όμιλος Ενόργανης Γυμναστικής Αλεξανδρούπολης	88
Όμιλος Φιλάθλων Γυμναστικής ΤΑΕ KWON DO Αλεξανδρούπολης	92
Αθλητικός Όμιλος Γυμναστικής Ορφέας Αλεξανδρούπολης	94
Ναυταθλητικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης	95
Όμιλος Φίλων Θαλάσσης Αλεξανδρούπολης	99
Όμιλος Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης.....	101

Ανεπίσημα Σωματεία	104
ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ	112
ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ.....	122
ΣΠΟΥΔΑΙΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	128
Οχάνες Ατζεμιάν (Ονίκ) (1937 – 2001)	128
Μιχάλης Σωτηριάδης (1936 – 1996)	129
Γρηγόρης Κεπεσίδης (1935 -)	130
Νικόλαος Κεντέρογλου (1935 -)	132
Κυριάκος Βασιλειάδης (1935 -)	134
Γιάννης Δήμητσας (1935 -)	134
Κοσμάς Λεπτιδής (1940 – 1993).....	136
Μανώλης Περιστασινός (Μανώλας) (1923 – 2003).....	137
Κωνσταντίνος Καλαϊτζίδης (1951 -).....	139
Θωμάς Θωμάς	141
Φανή Μπερμπερίδου	142
Άννα Χωρινού	143
Ευάγγελος Φουντουκίδης (1930 -)	144
Φώτης Κοσμάς (1926 – 1995)	145
Αθλητές του Βόλεϊ.....	146
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	148
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	154
Α. ΑΡΧΕΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	154
Β. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ – ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ – ΔΕΛΤΙΑ	154
Γ. ΒΙΒΛΙΑ.....	155
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	157

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Εξέλιξη του πληθυσμού της Αλεξανδρούπολης.....	15
Πίνακας 2. Αθλητές του βόλεϊ του «Εθνικού» και οι διακρίσεις τους.....	42
Πίνακας 3. Αθλητές του τμήματος πιγκ-πογκ του «Εθνικού» και οι διακρίσεις τους.....	48
Πίνακας 4. Αθλητές-τριες του «ΣΚ.Ο.Α.» και οι επιτυχίες τους	75
Πίνακας 5. Οι σπουδαιότερες διακρίσεις των αθλητών-τριων του ΠΑΣ «Πρωτέας» Αλεξανδρούπολης	83
Πίνακας 6. Επιτυχίες ομάδων αναπτυξιακών κατηγοριών του Α.Σ. "Κύκλωπες" ..	86
Πίνακας 7. Αναφορά αθλητών-τριών του «Α.Ο.Ε.Γ.Α.» και οι διακρίσεις τους από το 1987 μέχρι το 1992.	89
Πίνακας 8. Αναφορά αθλητών-τριων του «Α.Ο.Ε.Γ.Α.» και θέσεις που κατέλαβαν σε Πανελλήνιους αγώνες από το 1998 ως το 2007.....	90
Πίνακας 9. Αθλητές-τριες του «Ομίλου Φιλάθλων Γυμναστικής ΤΑΕ KWON DO Αλεξανδρούπολης» και οι διακρίσεις τους.....	93
Πίνακας 10. Αθλητές-τριες του Αθλητικού Ομίλου Γυμναστικής Ορφέας Αλεξανδρούπολης και οι διακρίσεις τους στο άθλημα του ΤΑΕ KWON DO	94
Πίνακας 11. Αθλητές-τριες του «Ν.Ο.Α.», του τμήματος ιστιοπλοΐας και οι επιτυχίες τους.	97
Πίνακας 12. Αθλητές-τριες του «Ν.Ο.Α.», του τμήματος κολύμβησης και οι επιτυχίες τους.	98
Πίνακας 13. Αθλητές-τριες του «Ο.Φ.Θ.Α.» του τμήματος κολύμβησης και οι επιτυχίες τους	100
Πίνακας 14. Αλάνες της Αλεξανδρούπολης και οι ομάδες τους.	125
Πίνακας 15. Οι διακρίσεις του αθλητή του τριπλούν, Θωμά Θωμά.....	141
Πίνακας 16. Οι διακρίσεις της ακοντίστριας του «Εθνικού» Φανής Μπερμπερίδου.....	142
Πίνακας 17. Οι διακρίσεις της ακοντίστριας του «Α.Ο.Α.», Άννας Χωρινού.....	143
Πίνακας 18. Οι διακρίσεις του αθλητή του μήκους Ευάγγελου Φουντουκίδη	144

Πίνακας 19. Οι διακρίσεις του Φώτη Κοσμά στη δεκάχρονη καριέρα του.....	145
Πίνακας 20. Διακρίσεις αθλητών του «Εθνικού» του τμήματος βόλεϊ, έτη ενασχόλησης, θέσεις που διακρίθηκαν	147
Πίνακας 21. Σύλλογοι της Αλεξανδρούπολης	148
Πίνακας 22. Διοργανώσεις της Αλεξανδρούπολης	151

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1: Καταγραφή των ετήσιων κατατάξεων της ομάδας βόλεϊ του «Εθνικού»	43
Σχήμα 2: Καταγραφή των θέσεων που κατέλαβε στα πρωταθλήματα που αγωνίστηκε ο «Γ.Σ.Γ Νίκη Αλεξανδρούπολης».....	78
Σχήμα 3: Παρουσίαση των κατηγοριών που αγωνίστηκε η ομάδα βόλεϊ της «Γ.Ε.Α».	81
Σχήμα 4: Καταγραφή θέσεων και κατηγοριών που αγωνίστηκε η ανδρική ομάδα του Α.Σ. «Κύκλωπες».....	87
Σχήμα 5: Καταγραφή θέσεων και κατηγοριών που αγωνίστηκε η γυναικεία ομάδα του Α.Σ. «Κύκλωπες».....	87
Σχήμα 6: Το επίσημο ταμπλό του «Διεθνούς τουρνουά ανδρών 15000 δολαρίων»	103
Σχήμα 7: Οριζοντιογραφία του σχεδίου Αλεξανδρούπολης, με τους αριθμούς να αντιστοιχούν στις αλάνες των ανεπίσημων ομάδων.....	127

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

	σελ.
Εικ. 1. Οι κάτοικοι της Αλεξανδρούπολης του 1920	10
Εικ. 2. Δύο από τους ιδρυτές του «Εθνικού», 1980	20
Εικ. 3. Σήμα του «Εθνικού»	21
Εικ. 4. Σφραγίδα του «Εθνικού»	21
Εικ. 5. Η πρώτη ομάδα βόλεϊ του 1970	41
Εικ. 6. Η ομάδα βόλεϊ του «Εθνικού» την δεκαετία του '70	41
Εικ. 7. Η ομάδα βόλεϊ του «Εθνικού» την δεκαετία του '80	44
Εικ. 8. Η ομάδα βόλεϊ του «Εθνικού» την περίοδο 2000-05	45
Εικ. 9. Από τον αγώνα Panini Mondena – «Εθνικού» το 1981	43
Εικ. 10. Η ομάδα μπάσκετ του «Εθνικού» την περίοδο 1993-94	47
Εικ. 11. Απονομή στην ομάδα μπάσκετ του «Εθνικού» 1994	47
Εικ. 12. Η ομάδα πιγκ-πόγκ του «Εθνικού» του 2000	48
Εικ. 13. Μια βραδιά Εθνικός βόλεϊ – 2003	50
Εικ. 14. Ο δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Μπέτσιος, 1963	29
Εικ. 15. Ο δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Αλτιναλμάζης, 1946	122
Εικ. 16. Δίπλωμα των Πανθρακικών αγώνων του 1934	27
Εικ. 17. Παρέλαση της ομάδας του «Μ.Γ.Σ» - Παμβορειοελλαδικοί 1950, Ξάνθη..	33
Εικ. 18. Παρέλαση ομάδων - Πανελλήνιοι αγώνες 1953, Αλεξανδρούπολη.....	29
Εικ. 19. Σφραγίδα «Ερμή» Αλεξανδρούπολης	53
Εικ. 20. Η ποδοσφαιρική ομάδα του «Ερμή» το 1952	56
Εικ. 21. Τερματισμός αθλητών του «Ερμή» - Ζ' Πανθρακικοί 1929, Ξάνθη	55
Εικ. 22. Ποδοσφαιρική ομάδα της «Δόξας», 1961	62
Εικ. 23. Σφραγίδα Α.Ο.Α.	69
Εικ. 24. Η ομάδα του «ΑΛΕΞ» στη Β' Εθνική, 1983	71
Εικ. 25. Σφραγίδα του Ορφέα Αλεξανδρούπολης	72
Εικ. 26. Η γυναικεία ομάδα βόλεϊ «Νίκη», 1981	77
Εικ. 27. Σφραγίδα Γ.Ε.Α.	80
Εικ. 28. Φωτογραφία Γ.Ε.Α. που διεκδίκησε άνοδο στην Α' Εθνική, 1982	81
Εικ. 29. Η γυναικεία ομάδα χάντμπωλ «Α.Σ. Κύκλωπες», 1998	86
Εικ. 30. Η ανδρική ομάδα χάντμπωλ «Α.Σ. Κύκλωπες», 1997	86
Εικ. 31. Η ομάδα του «Α.Ο.Ε.Γ.Α.», 1980	89

Εικ. 32.	Σφραγίδα και σήμα του Ο.Φ.Θ.Α.	99
Εικ. 33.	Σήμα του «Αθλητικού Ομίλου Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης»	101
Εικ. 34.	Σφραγίδα του «Αθλητικού Ομίλου Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης».....	101
Εικ. 35.	Σήμα της ομάδας «Κεραυνός Μαναβάκη»	110
Εικ. 36.	Σήμα της ομάδας «Ερμής – Φορτούνα»	109
Εικ. 37.	Σήμα της ομάδας «Διδασκαλείο»	106
Εικ. 38.	Σήμα της ομάδας «Άτλας»	107
Εικ. 39.	Σήμα της ομάδας «Real»	111
Εικ. 40.	Σήμα της ομάδας «Απολλωνιάδα»	109
Εικ. 41.	Σήμα της ομάδας «Άρης – ΕΠΟΝ»	107
Εικ. 42.	Αποτελέσματα Πανεπαρχιακών 1947	32
Εικ. 43.	Αποτελέσματα Πανεπαρχιακών 1949	33
Εικ. 44.	Αποτελέσματα Πανεπαρχιακών 1950	32
Εικ. 45.	Δίπλωμα των 10 ^{οι} Πανέβριων αγώνων, 1948 Αλεξανδρούπολη	28
Εικ. 46.	Δίπλωμα 17 ^{οι} Πανθρακικοί, 1952 Καβάλα	33
Εικ. 47.	Δίπλωμα 16 ^{οι} Πανθρακικοί, 1950 Αλεξανδρούπολη	29
Εικ. 48.	Δίπλωμα 19 ^{οι} Πανθρακικοί, 1953 Κομοτηνή	34
Εικ. 49.	Δίπλωμα 2 ^{οι} Παμβορειοελλαδικοί, 1951 Καβάλα	33
Εικ. 50.	Δίπλωμα 20 ^{οι} Πανθρακικοί, 1956 Κομοτηνή	34
Εικ. 51.	Δίπλωμα 5 ^{οι} Παμβορειοελλαδικοί, 1954 Καβάλα	34
Εικ. 52.	Δίπλωμα αγώνων Λιμενικού Σώματος και «Εθνικού», 1952	40
Εικ. 53.	Δίπλωμα αγώνων «Μπεήογλου» – «Εθνικού», 1952	40
Εικ. 54.	Δίπλωμα των αγώνων «Π.Α.Ο.», «Άρη», «Εθνικού», 1952	116
Εικ. 55.	Δίπλωμα των Θ' Παμμακεδονικών, 1955 Σέρρες	34
Εικ. 56.	Ο Φώτης Κοσμάς από ορκωμοσία αθλητών στο Παναθηναϊκό Στάδιο, 36 ^{οι} Πανελλήνιοι, 1951 Αθήνα	33
Εικ. 57.	Η κεντρική είσοδος του σταδίου «Φώτης Κοσμάς»	122
Εικ. 58.	Το στάδιο «Φώτης Κοσμάς» εσωτερικά σήμερα	123
Εικ. 59.	Το Κολυμβητήριο εξωτερικά	124
Εικ. 60.	Το Κολυμβητήριο εσωτερικά	124
Εικ. 61.	Το Κλειστό γυμναστήριο αθλοπαιδιών εξωτερικά	123
Εικ. 62.	Το Κλειστό γυμναστήριο αθλοπαιδιών εσωτερικά	123
Εικ. 63.	Το Σκοπευτήριο εξωτερικά	124

Εικ. 64.	Το Σκοπευτήριο εσωτερικά	124
Εικ. 65.	Το Προπονητήριο εξωτερικά	124
Εικ. 66.	Το Προπονητήριο εσωτερικά	124
Εικ. 67.	Το Γυμναστήριο ενόργανης γυμναστικής εξωτερικά	124
Εικ. 68.	Το Γυμναστήριο ενόργανης γυμναστικής εσωτερικά	124
Εικ. 69.	Ατζεμιάν Οχάνες	128
Εικ. 70.	Το πρώτο δελτίο του Ατζεμιάν	128
Εικ. 71.	Σωτηριάδης Μιχάλης	129
Εικ. 72.	Κεπεσίδης Γρηγόρης	130
Εικ. 73.	Βασιλειάδης Κυριάκος	134
Εικ. 74.	Λεπτίδης Κοσμάς	136
Εικ. 75.	Περιστασινός Μανώλης	137
Εικ. 76.	Καλαϊτζίδης Κωνσταντίνος	139

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Α.Ο.Δ.Α.	Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Αλεξανδρούπολης
Α.Ε.Κ.	Αθλητική Ένωση Καβάλας
Α.Ο.Ε.Γ.Α.	Αθλητικός Όμιλος Ενόργανης Γυμναστικής Αλεξανδρούπολης
Γ.Σ.	Γενική Συνέλευση
Γ.Ε.Α.	Γυμναστική Εταιρεία Αλεξανδρούπολης
Δ.Σ.	Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Κ.Ο.Φ.	Ελληνική Κολυμβητική Ομοσπονδία Φιλάθλων
Ε.ΚΑ.Σ.Α.ΜΑ.Θ.	Ένωση Καλαθοσφαιρικών Σωματείων Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης
Ε.Ο.ΠΕ.	Ελληνική Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης
Ε.Π.Ο.	Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία
Ε.ΠΕ.Σ.ΘΡ.	Ένωση Πετοσφαιρικών Σωματείων Θράκης
Ε.Π.Σ. ΘΡΑΚΗΣ	Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Θράκης
Μ.Γ.Σ.	Μουσικός Γυμναστικός Σύλλογος
Ν.Ο.Α.	Ναυτικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης
Ο.Φ.Θ.Α.	Όμιλος Φίλων Θαλάσσης Αλεξανδρούπολης
Π.Α.Ε. ΘΡΑΚΗΣ	Ποδοσφαιρική
Π.Α.Ο.	Παναθηναϊκός Αθλητικός Όμιλος
Π.Α.Ο.Κ.	Πανθεσσαλονίκειος Αθλητικός Όμιλος Κωνσταντινουπολιτών
Π.Α.Σ. ΠΡΩΤΕΑΣ	Πολιτιστικός Αθλητικός Σύλλογος Πρωτέας
Σ.Ε.Γ.Α.Σ.	Σύνδεσμος Ελληνικών Γυμναστικών και Αθλητικών Σωματείων
ΣΚ.Ο.Α.	Σκοπευτικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ιστορία της Αλεξανδρούπολης

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η καταγραφή της αθλητικής ιστορίας της Αλεξανδρούπολης, από την εποχή που άρχισαν να ιδρύονται οι πρώτοι επίσημοι σύλλογοι στην πόλη, όπως είναι ο «Ερμής» και ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός», φτάνοντας μέχρι τις μέρες μας.

Η Αλεξανδρούπολη, η οποία χαρακτηρίζεται από πολλούς ως πόλη χωρίς ιστορία —λόγω της νεότητάς της— είναι κτισμένη σ' ένα χώρο με πλούσιο ιστορικό έδαφος και πλουσιότατο μυθολογικό —που σημαίνει προϊστορικό— υπέδαφος. Ήταν αιώνιο πέρασμα και σταυροδρόμι των λαών, λόγω της θέσης της. Στους προϊστορικούς χρόνους, στην περιοχή κατοικούσαν οι Κόρπιλοι και αργότερα οι Κίκονες. Τον 7ο-6ο αι. π.Χ. οι κάτοικοι της Σαμοθράκης έχτισαν τα Σαμοθράκεια τείχη.

Η άποψη ότι εδώ βρισκόταν η αρχαία Σάλη ενισχύεται από την πλάκα που βρέθηκε το 1897 κοντά στο φάρο της Αλεξανδρούπολης, σε βάθος ενός μέτρου, με την επιγραφή "ΟΡΟΣ ΧΩΡΑΣ ΙΕΡΑΣ ΘΕΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ" = Όριο της χώρας των θεών της Σαμοθράκης. Έτσι επιβεβαιώνεται ο ιστορικός Ηρόδοτος¹, που πέρασε από τα παράλια της Θράκης και γράφει για τα Σαμοθράκεια τείχη με τις πόλεις Σάλη, Ζώνη, Δρυ, Σέρρειον και δυτικότερα τη Μεσημβρία².

Όλη η ευρεία παραλιακή λωρίδα που εκτείνεται από τη λίμνη Βιστωνίδα (Πόρτο-Λάγος) μέχρι το Δέλτα του Έβρου ήταν η χώρα των Κικόνων. Τους Κίκονες πρώτος αναφέρει, ο Όμηρος, στην Ιλιάδα, ως λαό που, υπό την ηγεσία του Εύφημου, είχε συμμετάσχει στον Τρωικό Πόλεμο στο πλευρό των Τρώων³.

¹ Ηρόδοτος: *Ιστορία*, 7.59.10

² Παπαθανάση – Μουσιοπούλου Καλλιόπη.: *Αλεξανδρούπολη και Θρακικός Ελληνισμός Χρονικό*, Αθήνα 1986, σελ. 5

³ Καργάκος, Σαράντος: *Αλεξανδρούπολη, Μια νέα πόλη με παλιά ιστορία*. Αθήνα 2000, σελ. 18.

Επίσης, αναφορά στους Κίκονες, κάνει ο Ηρόδοτος, λέγοντας γι' αυτούς, πώς ήταν έθνος, στο οποίο, σε παλαιότερους της δικής του εποχής χρόνους, ανήκε όλη η παραθαλάσσια περιοχή, δυτικά του Έβρου. Στην παραλία αυτή, που αποτελεί τη Σαμοθρακική Περαία, βρίσκονταν οι πόλεις Σάλη και Ζώνη, όπου βορειότερα, στο Δορίσκο, προσορμίσθηκε ο στόλος του Ξέρξη και απαρίθμησε το στράτευμά του. Οι Κίκονες τότε, υποχρεώθηκαν να ακολουθήσουν τον Ξέρξη στην πορεία του νότια, αλλά χωρίς καμιά άλλη ιδιαίτερη γι' αυτούς αναφορά⁴.

Ο Στράβων επίσης, σε πολύ μεταγενέστερους χρόνους, μνημονεύει ως πόλεις των Κικόνων την Ξάνθεια, τη Μαρώνεια και την Ίσμαρο, που τότε λεγόταν Ισμάρα κοντά στην Ισμαρίδα λίμνη (1^{ος} π.Χ. και 1^{ος} μ.Χ. αι.)⁵. Η Θράκη ανήκει στην περιφέρεια του ελληνικού μύθου. Οι μυθικοί ήρωες των Ελλήνων ήταν συνάμα και μυθικοί ήρωες των Θρακών. Κι όταν είναι συγγενείς οι μυθικοί ήρωες, είναι συγγενείς και οι λαοί που τους τιμούν⁶. Ο συγγενικός δεσμός των Θρακών προελλήνων με τους Έλληνες της υπόλοιπης Ελλάδας ήταν τόσο στενός, ώστε με την επίδραση των ελληνικών αποικιών, που είχαν διεισδύσει στα πιο απρόσιτα μεσόγεια, από την εποχή ακόμα των ελληνιστικών χρόνων, εξελίχθηκαν οι Θράκες σε μια ομοιογενή εθνολογική οντότητα, των εξελληνισμένων Θρακών ή των Θρακών Ελλήνων. Κατά την ρωμαϊκή εποχή όλοι οι Θράκες μαρτυρούνται ως Έλληνες⁷.

Σύμφωνα με κρατούσες ιστορικές και αρχαιολογικές αντιλήψεις, η παρουσία Ελλήνων στην περιοχή μαρτυρείται από τους χρόνους του Β' ελληνικού αποικισμού (10^{ος}-8^{ος} αι. π.Χ.). Τα μεγάλα νησιά του Βορείου Αιγαίου, Θάσος και Σαμοθράκη, υπήρξαν οι «διάμεσοι» μεταξύ των κατοίκων του Νότου, που είχαν πάρει ήδη την ονομασία Έλληνες και τα ιδιαίτερα πολιτισμικά στοιχεία που προσδιόριζαν αυτή την ελληνικότητα, και στους ανθρώπους του βορρά, που μετασχηματίζονταν σταδιακά σε Έλληνες. Σε ό,τι αφορά στο χώρο, πρέπει να λεχθεί ότι ως προς το παράλιο τμήμα του αποτελεί μια προέκταση, ένα προγεφύρωμα των Ελλήνων κατοίκων της Σαμοθράκης. Γι' αυτό και από την αρχαία εποχή φέρει την ονομασία «Θρακική Περαία»⁸. Αναφέρεται επίσης, πως η Σάλη ήταν τόπος στάθμευσης ή αλλαγής αλόγων και ότι απείχε από την

⁴ Ηρόδοτος: *Ιστορία*, 7,100.

⁵ Καργάκος: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 20.

⁶ Κυριακίδης, Στίλπων: *Ο Ελληνισμός των Σύγχρονων Θρακών*, Αθήνα 1974, σελ. 47-48.

⁷ Καψής, Αντώνης: *Ο Ελληνισμός της Θράκης στους Ρωμαϊκούς Χρόνους*. Αθήνα 1963, σελ. 16.

⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερος Τύπος*: φύλλο 12.5.2000, αρ. 23179, ειδικό αφιέρωμα στη Θράκη.

Τραϊανούπολη εφτά μίλια (11-12 χιλιόμετρα περίπου, είναι σήμερα η απόσταση Αλεξανδρούπολης – Τραϊανούπολης). Η αρχαία Σάλη θα πρέπει λοιπόν να είναι θαμμένη κάτω από τη σημερινή Αλεξανδρούπολη ή πολύ κοντά της. Τα τελευταία χρόνια, κατά την εκσκαφή θεμελίων βρέθηκαν τάφοι ρωμαϊκής εποχής (350-450 μ.Χ.) και νομίσματα της ίδιας περιόδου⁹.

Αξίζει να αναφερθούμε στο όνομα της πόλης, διότι έχει διατυπωθεί η άποψη - η οποία βρίσκεται ακόμη και σε σύγχρονα λεξικά - ότι η νεότερη ονομασία της Αλεξανδρούπολης προέκυψε απ' το ότι προϋπήρχε αρχαία πόλη στην περιοχή, κοντά στο χώρο της σημερινής πόλης, που λεγόταν Αλεξανδρούπολη προς τιμή του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Όντως, στη Θράκη υπήρχε Αλεξανδρούπολη, όχι όμως κοντά στη σημερινή, αλλά αρκετά μακριά, στην περιοχή Πετριτίου και Μελενίκου, όπου κατά την αρχαιότητα κατοικούσε η θρακική φυλή των Μαίδων. Ο Πλούταρχος, αναφερόμενος στα εφηβικά κατορθώματα του Αλεξάνδρου, γράφει πως, όταν ο Αλέξανδρος ήταν 16 ετών («εκαίδεκέτης»), συνέβη ο Φίλιππος να εκστρατεύει κατά του Βυζαντίου. Επειδή είχε εμπιστοσύνη στο γιό του (ίσως όμως και για να δοκιμάσει τις ικανότητές του), τον άφησε *«κύριον των εν Μακεδονία πραγμάτων και της σφραγίδος»*, δηλαδή τοποτηρητή. Τότε επαναστάτησε ένα μέρος των Μαίδων (ο Πλούταρχος τους ονομάζει «Μιδάρους»), αλλά ο Αλέξανδρος κατέπνιξε το κίνημά τους και, αφού κυρίευσε την πόλη τους, έδιωξε τους βαρβάρους, προφανώς τους αλλόγλωσσους, και εγκατέστησε σε αυτήν κατοίκους από διάφορες περιοχές, ονομάζοντας την πόλη, με τον νεότερο πληθυσμό, Αλεξανδρούπολη. Συνεπώς, η αρχαία Αλεξανδρούπολη κακώς συγχέεται με τη σημερινή¹⁰.

Στην έκταση αυτή, ξεκινώντας από τα δυτικά, οι αρχαιολόγοι τοποθετούν τους ακόλουθους έξι οικισμούς, που αποτελούσαν την “Σαμοθρακική Εξάπολη” στην παραλία της Θράκης: Μεσημβρία, Δρυς, Ζώνη, Σάλη, Τέμπυρα, Χαράκωμα. Τα ονόματα των οικισμών συνοδεύονται από κάποιους λεκτικούς προσδιορισμούς, *τείχεα, πόλεις, εμπορία*, οι οποίοι υποδηλώνουν τη διαχρονική εξέλιξη μέσα στο χρόνο του οικισμού, ανάλογα με το χώρο. Έτσι το “τείχεα” μπορεί να σημαίνει αρχικά μια οχυρωμένη τοποθεσία που εξελίσσεται βαθμιαία σε πόλη και το “εμπορία” έναν εμπορικό σταθμό που εξελίσσεται σε πολίχνη (πόλισμα). Αρχικά οι οικισμοί είχαν στρατιωτικό και ακολούθως αγροτικό χαρακτήρα, για να

⁹ Καρακούσης, Δημήτριος: *ΘΡΑΚΗ*, Αλεξανδρούπολη 1998, σελ.190.

¹⁰ Σαμοθράκης, Αχιλλέας: *Λεξικό Γεωγραφικό και Ιστορικό Θράκης*. Αθήνα 1940, σελ. 271.

προσλάβουν αργότερα έναν αστικο-εμπορικό χαρακτήρα. Δεν πρέπει όμως να παραβλέπεται και η θρησκευτικότητα της περιοχής. Είναι πολύ πιθανόν η Σαμοθρακική Περαιά να ήταν κτήση του μεγάλου ιερού της Σαμοθράκης¹¹.

Κατά τη διάρκεια της οθωμανικής αυτοκρατορίας, η περιοχή αποκαλούνταν Δεδέαγατς. Ποικίλλουν οι απόψεις γύρω από την καταγωγή του ονόματος Δεδέαγατς. Dede στα τουρκικά σημαίνει παππούς. Dede είναι επίσης τίτλος δερβίση. Αγάτς είναι στα τουρκικά το δέντρο. Υποστηρίζεται, λοιπόν, ότι Δεδέαγατς μπορεί να σημαίνει τόπος παλαιών, αρχαίων δένδρων. Όμως η ονομασία αυτή θα έπρεπε να επικρατεί σε όλα τα μέρη από όπου πέρασαν Τούρκοι. Διότι παντού υπάρχουν πανάρχαια δέντρα.

Ελάχιστα πειστική είναι και η άποψη που αποδίδει την ονομασία στις λέξεις “ντεντέ” και “αγάς” (= Γέρο-αγάς). Περισσότερο πιθανή, και εναρμονισμένη και προς τις παραδόσεις της περιοχής, είναι η άποψη που αποδίδει την καταγωγή του ονόματος σε κάποιον ερημίτη (dede) που καθόταν κάτω από ένα μεγάλο και παμπάλαιο δέντρο (αγάτς). Στη ρίζα του δέντρου προφανώς θα είχε στήσει το “κονάκι” του και θα ζούσε από την ελεημοσύνη των περαστικών¹². Η λέξη “ντεντέ” δεν είναι κύριο όνομα, αλλά προσωνυμία και προσδίδεται από τους Μωαμεθανούς σε κάθε σεβάσμιο πρόσωπο και φιλόθρησκο ιερωμένο που ζει ως ερημίτης, διάγει ασκητική ζωή με νηστείες, στερήσεις και προσευχή¹³.

Το όνομα Δεδέαγατς, κατ’ άλλους, οφείλεται σε μια βελανιδιά κάπου στην παραλία, όπου και πέθανε ο Οθωμανός ιερομόναχος Ντεντές. Κατ’ άλλους το όνομα οφείλεται στα αιωνόβια δέντρα, τις βελανιδιές, που κάλυπταν όλη την παραλία μέχρι τη θέση της σημερινής πόλης¹⁴. Στην πραγματικότητα το “Δέντρο του Ερημίτη” δεν ήταν ένα αλλά δύο. Δύο τεράστιες βελανιδιές που υψώνονταν στο κέντρο της πόλης, στο πεζοδρόμιο του παραλιακού θερινού κινηματογράφου “Εβρος”, κοντά στη Νομαρχία¹⁵. Τα δέντρα αυτά κόπηκαν με εντολή του δημάρχου Φιλίππου Γουλή, πρωτοδίκη από το Ξυλόκαστρο της Κορινθίας, με σύμφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου (υπ’ αριθμ. 713/ 15.12.1950). Αντέδρασαν στην κοπή και μειοψήφησαν οι Αριστείδης Κοντός, δικηγόρος, Παύλος Σκορδαλάκης, γιατρός, Γεώργιος Νικήτας, ιχθυέμπορος, και Ιωάννης Καβαρατζής,

¹¹ Καργάκος: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 22-23.

¹² Καργάκος: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 61.

¹³ Κριτού, Αθανάσιος: *Η Εκατοντάχρονη Ιστορία της Αλεξανδρούπολης (1878-1978)*. Αλεξανδρούπολη 1995, σελ. 63.

¹⁴ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 69.

¹⁵ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 87.

έμπορος στερεών καυσίμων. Επίσης στην κοπή αντέδρασε και ο Γρηγόρης Μανιάς, ο οποίος μάλιστα, σε ένδειξη διαμαρτυρίας, παραιτήθηκε¹⁶. Εκεί κοντά, βρέθηκε μαρμάρινος τάφος, μαυρισμένος και βρόμικος, συνηθισμένου μεγέθους, χωρίς τίποτε το ιδιαίτερο. Παλαιοί Αλεξανδρουπολίτες έλεγαν πως ο ερημίτης ανέβαινε τη νύχτα στο δέντρο κι άναβε ένα καντήλι. Ίσως αυτό βοηθούσε τους νυχτερινούς διαβάτες. Στη θέση του κτίστηκε το κέντρο “Λονδίνον”¹⁷. Δυστυχώς, μαζί με το δέντρο που κόπηκε, καταστράφηκε και ο τάφος του “ντεντέ”. Σήμερα δεν υπάρχει ίχνος της εκεί παρουσίας του. Κι όμως, ο τάφος αυτός του ευλαβούς ερημίτη θα μπορούσε να θεωρηθεί σαν ο θεμέλιος λίθος της πόλης. Ίσως μάλιστα η καταστροφή να οφείλεται και στο ότι δεν θέλησαν κάποιοι, να θεωρηθεί, ως πρώτος οικιστής της Αλεξανδρούπολης ένας Μουσουλμάνος ιερωμένος. Ωστόσο οι πρώτοι οικιστές —παλαιότεροι και του “ντεντέ”— ήταν Σαρακατσάνοι, και πιθανώς αυτοί να έδωσαν την ονομασία αυτή και να την άπλωσαν στην περιοχή. Η επιλογή του δέντρου από τον ερημίτη δεν ήταν τυχαία. Πρέπει να βρισκόταν σε πέρασμα, πάνω στο δρόμο δηλαδή που συνέδεε τα χωριά Μάκρη και Κίρκη με την περιοχή της Τραϊανούπολης, όπου υπήρξαν μουσουλμανικοί οικισμοί. Ίσως στο πέρασμα αυτό να υπήρχε πανδοχείο (χάνι). Άλλωστε έχουμε την πληροφορία ότι μεταξύ των πρώτων οικιστών του Δεδέαγατς ήσαν οι Ηπειρώτες αδελφοί *Γεώργιος* και *Αντώνιος Πάντσιος* που έφτιαξαν πανδοχείο με φούρνο¹⁸. Υπάρχει ένα ερωτηματικό, πώς βρέθηκε σε αυτή την άξενη περιοχή ο “ξεπεσμένος δερβίσης”. Στο χώρο της Τραϊανούπολης είχε κτισθεί ένα επιβλητικό «*ισκλάρ τεκέ*» (μουσουλμανικό μοναστήρι), που το είχε επισκεφθεί και περιγράψει ο Εβλιά Τσελεμπή το 1688¹⁹. Πιθανώς, εκδιωγμένος από το μοναστήρι αυτό να ήταν ο “ντεντέ”, που χωρίς να το επιδιώξει έγινε ο ονοματοθέτης του Δεδέαγατς. Πιθανώς όμως ο ερημίτης να προερχόταν από άλλα μουσουλμανικά τεμένη που βρίσκονταν δυτικότερα. Εικάζεται ότι ο ερημίτης πιθανόν να προερχόταν από τον «τεκέ» (μουσουλμανικό μοναστήρι) της Μάκρης που ονομαζόταν *Σαντζακτάρ* ή από τον τεκέ του χωριού *Τασλίκ* (σήμερα Πετρωτά), που ονομαζόταν *Χιδήρ* και ανήκε στην ιδιοκτησία του Μεχμέτ Εντίπ, εγγονού του σείχουλισλάμη Μεχμέτ Αρίφ, μεγάλου

¹⁶ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 51.

¹⁷ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 69.

¹⁸ Χασιιάδης, Απόστολος: *Έρευνα και η ιστορία της Αλεξανδρούπολης*, Αλεξανδρούπολη 1988, σελ. 15.

¹⁹ Κυρκούδης, Θεόδωρος: *Ιστορία της Τραϊανούπολης*, εκδ. Αιγαίον, Θεσσαλονίκη – Αλεξανδρούπολη 1998, σελ. 35.

ερμηνευτή του ισλαμικού δικαίου, με τον οποίο ο ερημίτης πιθανόν να είχε διαφωνήσει ως προς την τήρηση των ιερών κανόνων²⁰.

Πολλοί παράγοντες συντέλεσαν στο να δημιουργηθεί, σχεδόν εκ του μηδενός, ίσως από την τέφρα ενός «ντεντέ», και να αναπτυχθεί σε πόλη σημαντική, το Δεδέαγατς / Αλεξανδρούπολη. Ο πρώτος είναι η σιδηροδρομική γραμμή. Ο δεύτερος είναι η θάλασσα, και πιο συγκεκριμένα ο ευρύς και ανοιχτός προς το Αιγαίο όρμος, που όμως είναι ελάχιστα ασφαλής. Ωστόσο μετά την απώλεια της Ανατολικής Θράκης και της ναυτικής Αίνου, της οποίας πάντως το λιμάνι είχε γίνει ακατάλληλο για την προσέγγιση πλοίων, το Δεδέαγατς ήταν ο μοναδικός όρμος σε όλη την έκταση της θρακικής ακτής, τουλάχιστον ως το Πόρτο Λάγος. Οι όρμοι της Μάκρης, της Μαρώνειας και της Ισμάρου δεν ήταν επαρκείς, ενώ βρίσκονταν μακριά κι από τον Έβρο. Φυσικά ο όρμος γίνεται ιδιαίτερα επισφαλής, μόνο όταν φυσούν ισχυροί νότιοι άνεμοι («νοτιάδες»). Για τη διευκόλυνση των ναυτιλλομένων κτίστηκε το 1880 από τη «Γενική Διεύθυνση Φάρων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας» ο επιβλητικός φάρος του λιμανιού, που αποτελεί το έμβλημα της πόλης²¹. Ο φάρος εξακολουθεί να ονομάζεται Φάρος του Δεδέαγατς, διότι, όπως έλεγε η σχετική απόφαση της ελληνικής «Διευθύνσεως Φάρων» του 1919, η ονομασία έπρεπε να διατηρηθεί για να μην προκαλείται σύγχυση στη διεθνή ναυτιλία (οι ξένοι χάρτες είχαν την ονομασία Δεδέαγατς), κι ακόμη, για να διατηρηθεί η ανάμνηση της κάποτε τουρκικής κυριαρχίας. Ο όρμος της Αλεξανδρούπολης βρίσκεται σε καίρια γεωγραφική θέση, γιατί απέχει 49 μίλια από την είσοδο του Ελλησπόντου. Χάρη στην κατασκευή νέου υπερσύγχρονου λιμανιού και στους νέους οδικούς άξονες η Αλεξανδρούπολη μελλοντικά εξελίχθηκε σε επίνειο όχι μόνο της χερσονήσου του Αίμου στο Αιγαίο, αλλά και των αχανών εδαφών που εκτείνονται βόρεια της Ρουμανίας και φθάνουν μέχρι τη Βαλτική. Αργότερα η Αλεξανδρούπολη συνδέθηκε οδικά και σιδηροδρομικά με το Ντάντσιχ και την Πετρούπολη²².

Εκείνο όμως που δεν πρέπει - αλλά συχνά παραβλέπεται - είναι τούτο, ότι δηλαδή η Αλεξανδρούπολη είναι η Νύμφη του Έβρου. Σε παλαιότερη εποχή - και για πλεούμενα άλλης εποχής - ο Έβρος ήταν πλωτός. Προτού, λοιπόν, αναπτυχθούν τα χερσαία μέσα συγκοινωνίας, μέσω του Έβρου μεταφερόταν προς

²⁰ Βλ. παραπάνω περιγραφή δερβισίων από την Εβλιά Τσελεμπί.

²¹ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 38.

²² Καργάκος: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 69-70.

το εσωτερικό, σχεδόν μέχρι την Αδριανούπολη και Φιλιππούπολη, τα προϊόντα του θαλάσσιου εμπορίου, άλλα και αντίστροφα, μέσω του Έβρου, έφθαναν ως τη θάλασσα τα προϊόντα της ενδοχώρας, κυρίως η ξυλεία. Μια και το λιμάνι της Αίνου είχε αχρηστευθεί, ήταν φυσικό κάποιο άλλο να πάρει τη θέση του. Και τη σκυτάλη «έδωσε» στο Δεδέαγατς ο σιδηρόδρομος, που έφθασε μέχρι εκεί το 1871/2. Επιπρόσθετα πρέπει να τονιστεί πως η περιοχή, πέρα από τον αλιευτικό πλούτο του Δέλτα και του Αιγαίου, είναι πολύ εύφορη. Δεν υπάρχει αγροτική καλλιέργεια που να μην ευδοκιμεί με εξαιρετικές αποδόσεις: εκτός από το σιτάρι, το αμπέλι, την ελιά, η περιοχή παράγει και άλλα αγροτικά και κτηνοτροφικά αγαθά. Τέλος, για τα δεδομένα της Θράκης, το κλίμα είναι εξαιρετικά ήπιο, ακόμη και κατά τους χειμερινούς μήνες. Ίσως η υγρασία να είναι η πιο δυσάρεστη κλιματολογική περιπλοκή, άλλα τα σημερινά μέσα θέρμανσης έχουν εξουδετερώσει τις επιπτώσεις της²³.

Μετά την απελευθέρωση της Δυτικής Θράκης, η Αλεξανδρούπολη, για μικρό χρονικό διάστημα, ονομάστηκε Νεάπολις λόγω του «νεαρού» της ηλικίας της. Όντως, ήταν η πιο νέα πόλη της Θράκης. Μετά την επίσκεψη που πραγματοποίησε στις 8 Ιουλίου του 1919 ο ολιγόβιος βασιλιάς Αλέξανδρος (1893-1920) στη Θράκη, η Νεάπολη μετονομάστηκε σε Αλεξανδρούπολη προς τιμήν του νεαρού βασιλιά, αλλά και για να συνδεθεί έστω λεκτικά η πόλη, με τον αρχαίο στρατηλάτη, μια και την εποχή εκείνη ο ελληνισμός πραγματοποιούσε νέα εκστρατεία κατά των Ασιατών δεσποτών που τυραννούσαν - όπως και οι παλαιοί - τους ελληνικούς πληθυσμούς που κατοικούσαν στην Αν. Θράκη και τη Μικρασία. Εξάλλου, όπως προαναφέρθηκε, υπήρχε η εσφαλμένη εντύπωση ότι στο χώρο της σημερινής Αλεξανδρούπολης υπήρχε πόλη με την αυτή ονομασία, που, όσο κι αν δεν είναι σωστή, πιθανόν να επηρέασε τη σκέψη των ονοματοθετών. Υπάρχει η εκδοχή ότι η ονοματοθεσία οφείλεται σε πρωτοβουλία του στρατηγού Γ. Μαζαράκη-Αινιάνα, του αστυνομικού διευθυντή Κ. Δανιήλ και των άλλων «αρχόντων»²⁴.

Αξίζει ακόμη να σημειωθεί ότι ο Αλέξανδρος είναι ο μοναδικός βασιλιάς της νεότερης Ελλάδος που έδωσε το όνομά του σε ελληνική πόλη. Άρα, η Αλεξανδρούπολη, είναι η μοναδική πόλη που φέρει το όνομα ενός βασιλιά. Η

²³ Καργάκος: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 70.

²⁴ Καρακούσης: *Θράκη*, σελ. 189.

Γεωργιούπολη στην Κρήτη φέρει το όνομα του πρίγκιπα Γεωργίου, ενώ η Αμαλιάδα της Ηλείας και η Αμαλιούπολη φέρουν όνομα βασίλισσας²⁵.

Η ίδρυση υποπροξενείου

Οι Έλληνες κάτοικοι του Δεδέαγατς, που ο αριθμός τους συνέχεια μεγάλωνε, είχαν ζητήσει από το προξενείο της Αδριανούπολης να διορισθεί προξενικός πράκτορας, ώστε να προστατεύονται τα συμφέροντά τους. Το 1875, τοποθετήθηκε ως τέτοιος, ο έμπορος και πρόεδρος της «Ελληνικής Αδελφότητας» Δεδέαγατς, Νικόλαος Βαφειάδης. Διαβλέποντας όμως τη σημαντικότερη γεωστρατηγική θέση του Δεδέαγατς, η ελληνική κυβέρνηση, προήγαγε το προξενικό πρακτορείο σε υποπροξενείο, με πρώτο υποπρόξενο τον Ιωάννη Καραγιαννόπουλο. Η προαγωγή αυτή έγινε το Φεβρουάριο του 1876, αλλά ο Καραγιαννόπουλος εγκαταστάθηκε στο Δεδέαγατς και ανέλαβε καθήκοντα, μετά από δεκαπέντε μήνες, το Μάιο του 1877²⁶.

Αργότερα ο διαπρεπής Θρακιώτης γιατρός Γεώργιος Καραπαναγιώτης, με υπόμνημα που έστειλε στον έλληνα Υπουργό των Εξωτερικών, στις 2 Δεκεμβρίου 1879, συνιστά διορισμό εμμίσθων υποπρόξενων ή προξενικών πρακτόρων στο Δεδέαγατς, στο Διδυμότειχο και στις Σαράντα Εκκλησίες, οι οποίοι εξαρτώνταν από το Γενικό Προξενείο Αδριανούπολης. Και τούτο προς αντιμετώπιση της εντεινόμενης και επεκτατικής βουλγαρικής προσηλυτιστικής κίνησης.²⁷

Αίνος η μητέρα – πόλις της Αλεξανδρούπολης

Πόλη είναι οι άνθρωποι, όχι τα κτίσματα και τα κτήματα. Και η συγκρότηση της Αλεξανδρούπολης, καθώς και η εν γένει πορεία της μέσα στο χρόνο, ήταν, έργο κατά πλειοψηφία, των ανθρώπων της Αίνου. Έτσι λοιπόν η Αίνος μπορεί να θεωρηθεί ως *μητέρα-πόλις*, ως μητρόπολις της Αλεξανδρούπολης. Κι αν, όπως κακώς γράφεται, η Αλεξανδρούπολη έχει μια ιστορία 130 ετών, η Αίνος όμως έχει ιστορικές ρίζες, που χάνονται στα βάθη της μυθολογίας. Συνεπώς, η ιστορία της Αλεξανδρούπολης χωρίς αναγωγή στην ιστορία της Αίνου θα έμοιαζε σαν την ιστορία κάποιου ανθρώπου χωρίς αναγωγή στην καταγωγή του.

²⁵ Καργάκος: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 68-69.

²⁶ Παπαθανάσης: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 17.

²⁷ Καραθανάσης, Αθανάσιος: *Περί της Θράκης*, εκδ. αφών Κυριακίδη, Αθήνα 1996, σελ. 37.

Η Αίνος είναι κτισμένη ανατολικά των εκβολών του Έβρου, πάνω σε μια γλώσσα γης που εισχωρεί στη λιμνοθάλασσα της Στεντορίδος. Ο Ηρόδοτος την ονομάζει *Αιολίδα*, επειδή ήταν αποικία Αιολέων της Λέσβου και της Κύμης²⁸. Στο χώρο αυτό υπήρχε προγενέστερα παμπάλαιος θρακικός οικισμός, με την ονομασία *Πολτιμβρία* ή *Πολτιοβρία*.

Κατά τους ελληνικούς ιστορικούς χρόνους, λόγω της θέσης που κατείχε, είχε ουσιαστικά τον έλεγχο του ποταμού Έβρου. Όχι μόνο συνέδεε αλλά και επικοινωνούσε με όλους τους θρακικούς οικισμούς του εσωτερικού. Σ' αυτό όφειλε την ακμή της. Από την Αίνο πέρασε το 480 π.Χ. ο Ξέρξης, όταν έκανε τη μεγάλη εκστρατεία κατά της Ελλάδος. Στο Δορίσκο, πλησίον της Αίνου, στο τείχος που είχε κατασκευάσει ο Δαρείος πραγματοποιώντας την εκστρατεία του κατά των Σκυθών, μέτρησε το στρατό του. Μετά τα Μηδικά, όπως όλες σχεδόν οι παραλιακές πόλεις της Θράκης, η Αίνος εντάχθηκε στην Α' Αθηναϊκή Συμμαχία, μια και συχνά αναφέρεται στους καταλόγους των ελληνοταμιών. Μοιραία συμμετείχε και στον Πελοποννησιακό Πόλεμο²⁹.

Οι Αινίτες, καθαρά ελληνικός πληθυσμός, είχαν υψηλό ελληνικό φρόνημα, και γι' αυτό, κατά τη βυζαντινή εποχή, έδιναν αρχαιοπρεπή ελληνικά ονόματα στα κορίτσια και στα πλοία τους (Ξανθίππη, Πολύμνια, Πολυξένη, Ηλέκτρα, Θεοκτίστη). Ήσαν βαθύτατα θρήσκοι. Η πόλη διέθετε πάνω από 17 ναούς και ναϊσκους. Είχαν και δύο ξακουστά μοναστήρια, της Παναγίας της Σκαλωτής και του Αγίου Παντελεήμονος³⁰. Οι Αινίτες, άνθρωποι φιλοπρόοδοι, είχαν συνδέσει νωρίς την εξέλιξη με τη μόρφωσή τους, γι' αυτό στην πόλη τους λειτουργούσαν σχολεία αρένων και θηλέων³¹.

Μετά την ήττα της Τουρκίας κατά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, στη διετία 1920-1922, κατά την οποία η Αν. Θράκη τελούσε υπό ελληνική διοίκηση, η Αίνος υπήχθη ως υποδιοίκηση στο Δεδέαγατς (Αλεξανδρούπολη). Παρόλο που ο πληθυσμός της είχε μειωθεί αισθητά, λόγω μετακίνησης προς το αναπτυσσόμενο Δεδέαγατς, η Αίνος στη διετία αυτή γνώρισε την τελευταία ιστορική της αναλαμπή. Μετά την ανακωχή των Μουδανιών, η Αίνος παραδόθηκε σε μια διασυμμαχική επιτροπή, η οποία σχεδόν αυθημερόν την παρέδωσε στους Τούρκους. Ο πληθυσμός εγκατέλειψε την πόλη. Οι άνθρωποι πήραν όλα τα τιμαλφή, εικόνες,

²⁸ Ηρόδοτος: *Ιστορία*, 7,58.

²⁹ Θουκυδίδης: Δ, 28.4.

³⁰ Σαμοθράκης, Αχιλλέας: *Η Αίνος και οι Εκκλησίαι της*, Θρακικά, τόμος 19^{ος}, σελ. 9-38.

³¹ Σαμοθράκης, Αχιλλέας: *Εκπαιδευτήρια της Αίνου*, Θρακικά, τόμος 17^{ος}, σελ. 330.

λείψανα, και πήραν το δρόμο της φυγής. Οι περισσότεροι εγκαταστάθηκαν στο Δεδέαγατς, όπου είχαν ήδη ριζώσει εδώ και πενήντα χρόνια συγγενείς και φίλοι τους. Οι κάτοικοι δηλαδή της μητέρας-πόλης εγκαταστάθηκαν στη θυγατρική τους πόλη. Από τότε η Αίνος, κατοικούμενη από τουρκικό πληθυσμό, ζει σαν σκιά του παλαιού εαυτού της.

Η απελευθέρωση

Είναι ημέρα σταθμός για την ιστορία της σύγχρονης Αλεξανδρούπολης. «Την 14^η Μαΐου του έτους 1920, ημέραν Πέμπτην και ώραν 6^η π.μ., στολίσκος μεταγωγικών προσήγγισε και ηγκυροβόλει εις την παραλίαν του Δεδεαγάτς»³². Μετά από συνεννόηση με τη Γαλλική διοίκηση και της αρχές της πόλης, άρχισε η απόβαση του 15^{ου} Συντάγματος της Μεραρχίας της Ξάνθης υπό την διοίκηση του στρατηγού Κων/νου Μαζαράκη – Αινιάν. Οι κάτοικοι της πόλης δέχθηκαν τα στρατεύματα κάτω από αδιάκοπα χειροκροτήματα και έξαλλο ενθουσιασμό, βλέποντας να πραγματοποιούνται τα όνειρα αρκετών γενιών για μια ελεύθερη πατρίδα, ύστερα από μαρτυρικά χρόνια βάρβαρων κατακτητών³³. Μετά την υποδοχή του στρατού, το πρόγραμμα της επόμενης μέρας, περιελάμβανε δοξολογία στο Μητροπολιτικό ναό της πόλης, ακολουθούμενη από δεξίωση προς τιμή του στρατηγού και των αξιωματικών. Απαγγέλθηκαν συγκινητικότατα ποιήματα για το στρατηγό και το γενναίο απελευθερωτικό στρατό. Η κοινότητα του Δεδεαγάτς σε ανάμνηση του χαρμόσυνου γεγονότος της απελευθέρωσης της πόλης, έδωσε στο στρατηγό της υπογραφής, πρωτόκολλο παράδοσης της πόλης, κάτω από ατελείωτες ζητωκραυγές. Ο ξέφρενος ενθουσιασμός των κατοίκων της πόλης δεν ήταν δυνατόν να περιγραφεί (Εικ. 1). Οι σημαίες ξεδιπλώθηκαν ύστερα από μακρόχρονη προσμονή για ελευθερία, δικαιώθηκε ο ασίγαστος πόθος των κατοίκων, κάνοντας το γεγονός από τα πιο σπουδαία και τα πιο συγκινητικά της νεώτερης εθνικής της ιστορίας.

Η εξέλιξη του Τύπου στην Αλεξανδρούπολη

Μετά την απελευθέρωση της Αλεξανδρούπολης έκαναν την εμφάνισή της και οι πρώτες ερασιτεχνικές και επαγγελματικές εκδόσεις εφημερίδων. Η πρώτη

³² Τερζής Δ., Αντώνης: *Αλεξανδρούπολη, ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ*, Αλεξανδρούπολη 2004, σελ. 75.

³³ Περιοδικό *Ενδοχώρα*: τεύχος 62 (Απρίλιος 1999), σελ. 43-51.

εφημερίδα που εκδόθηκε στην Αλεξανδρούπολη, μετά της απελευθέρωση ήταν ο «Φάρος» του δικηγόρου Νικολάου Βάου, το έτος 1922. Ακολούθησαν το 1926 η «Δυτική Θράκη» του Γεωργίου Αντωνιάδη και το 1928 η «Φωνή» του Χρηστάκη Χρηστίδη που εκδίδονταν, και οι δύο, τρεις φορές την εβδομάδα. Το 1932 εκδόθηκε η «Πρόοδος» από τον Αθανάσιο Ζαρδαλίδη. Ανάμεσα στα έτη 1932 – 1938 εκδόθηκαν, με περιορισμένη διάρκεια ζωής οι εφημερίδες: «Αναγέννησις», «Αδιάλλακτος», «Ηχώ του Έβρου», και «Θρακικά Νέα». Το 1946 εκδόθηκαν οι εφημερίδες «Ελεύθερη Θράκη» από τον Γεώργιο Κονδύλη και «Τύπος της Θράκης» από τον Αθανάσιο Αθανασιάδη. Η δεύτερη διέκοψε την έκδοσή της το 1967. Τα έτη 1953 – 1954 εκδόθηκαν ο «Επαρχιακός Τύπος» και τα «Νέα του Έβρου»³⁴. Σήμερα στην Αλεξανδρούπολη κυκλοφορούν τέσσερις ημερήσιες εφημερίδες «Πανθρακική», «Ελεύθερη Θράκη», «Γνώμη», «Επαρχιακός Τύπος» και έξι εβδομαδιαίες «Πανθρακικό βήμα», «Πυρός», «Μαχητής του Έβρου», «Άποψη», «Θάρρος», «Πολίτης της Θράκης». Επίσης κυκλοφορούν δύο αθλητικές εφημερίδες «Εβροσπόρ» και «Αθλητική του Έβρου».

Η σύνθεση του πληθυσμού του Δεδεαγατς³⁵

Με την εκπόνηση του ρυμοτομικού σχεδίου του Δεδεαγατς, πολλοί διέβλεψαν ευοίωνο το μέλλον της πόλης λόγω της επίκαιρης θέσης του λιμανιού της. Από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα είχαν αρχίσει να συρρέουν Έλληνες από τις τρεις γειτονικές και αρχαίες πόλεις, Αίνο, Μάκρη και Μαρώνεια όπως και από πόλεις της Ανατολικής Θράκης, Αδριανούπολη, 40 Εκκλησιές, Ραιδεστό και Καλλίπολη. Μετά την πραξικοπηματική προσάρτηση της Ανατολικής Ρωμυλίας από τη Βουλγαρία, πρόσφυγες από τη Φιλιππούπολη, την Αγκίαλο, τη Βάρνα, τον Πύργο, τη Στενήμαχο, το Καβακλή, το Ορτάκοϊ, εγκαταστάθηκαν στην Αλεξ/πολη. Άρχισαν λοιπόν να αγοράζουν οικοπέδα από τους Μπέηδες, που είχαν την κυριότητα επί της ρυμοτομηθείσης περιοχής και δη από τον Χατζή Σαφέντ Μπέη, ο οποίος ήταν ο κυριότερος ιδιοκτήτης της παραλιακής έκτασης, από την οποία πρωτίστως και άρχισε η ανέγερση οικοδομών.

Από τις παραπάνω επαρχίες και πόλεις, είχαν αρχίσει, επίσης, να εγκαθίστανται και πολλοί Αρμένιοι, Ισραηλίτες και Φραγκολεβαντίνοι οι οποίοι

³⁴ Αποστολίδης, Αθανάσιος: *Αλεξανδρούπολη, μορφές, γεγονότα, αναμνήσεις*, Αλεξανδρούπολη 1986, σελ. 74-76.

³⁵ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 331.

κυρίως ήταν υπάλληλοι, τεχνίτες και ασκούμενο προσωπικό της αρχικά ιδρυθείσας ως Εταιρείας Σιδηροδρόμων Βιέννης-Κων/πολης και που μετά τη λήξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου μεταβιβάστηκε σε Γαλλία και Ελλάδα, έναντι πολεμικών αποζημιώσεων, και μετονομάστηκε σε Εταιρεία Γαλλο-Ελληνικών Σιδηροδρόμων.

Πολλοί Αρμένιοι επίσης είχαν εγκατασταθεί στο Δεδέαγατς ως λιμενεργάτες προερχόμενοι από τα λιμάνια της Προποντίδας, για να αποφύγουν δεινοπαθήματα και κακοποίηση από τους Τούρκους.

Με όμοιο τρόπο είχαν εγκατασταθεί προερχόμενοι από τα νησιά του Αιγαίου, πολλοί Έλληνες ναυτικοί, εργάτες και επαγγελματίες και από τις περιφέρειες Κοζάνης και Ιωαννίνων ως οικοδόμοι, κατασκευαστές μωσαϊκών δαπέδων κ.λ.π.. Ελάχιστοι όμως από αυτούς παρέμειναν ως μόνιμοι κάτοικοι. Μεταξύ των Ελλήνων που είχαν έρθει στην πόλη, ήταν βεβαίως και επιστήμονες, όπως γιατροί, καθηγητές, μηχανικοί, δάσκαλοι, κ.λ.π.

Ελληνική κοινότητα. Η ελληνική κοινότητα ήταν η πρώτη που εγκαταστάθηκε μόνιμα στην πόλη και η πολυπληθέστερη, γι' αυτό και από την αρχή είχε πάρει όψη ελληνικής πόλης, παρά το τουρκόφωνο και κακόηχο όνομα της. Οι πρώτοι έλληνες κάτοικοι ήταν: Ο Ιωάννης Φιμερέλλας, που χρημάτισε και διοικητής του Δεδέαγατς, το 1878, και τα παιδιά του Κων/νος, πράκτορας της ατμοπλοΐας "ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ", Μανόλης έμπορος και οι κόρες του, Ελπινίκη, Μυρσίνη, και Μαρία. Οι οικογένειες των τεσσάρων αδελφών Λεονταρίδη. Ο Αντώνης Παπαθανασίου, μεγαλέμπορας ξυλείας και ενοικιαστής των Κρατικών Ιχθυοτροφείων στις εκβολές του ποταμού Έβρου, που επί πολλά χρόνια ήταν κάτοικος της αρχαίας Αίνου. Επειδή όμως είχε μεταφέρει τον κύκλο των εργασιών του στο Δεδέαγατς, εγκαταστάθηκε σ' αυτό μόνιμα. Επίσης μέλη της Ελληνικής κοινότητας ήταν ο Ζαφείρης Ζαφειριάδης, διορισμένος στο Ελληνικό Υποπροξενείο ως μεταφραστής της τουρκικής γλώσσας και οι δύο γιοί του Δημήτριος και Φιλόμηλος, οι οποίοι, ασχολούμενοι με το εμπόριο εξαγωγής θρακικών προϊόντων, με τη δραστηριότητά τους επεξέτειναν τις εργασίες τους σε ευρεία κλίμακα. Ο Γεώργιος Χρηστίδης ως πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κωνσταντινουπόλεως είχε διορισθεί το 1902 Ειρηνοδίκης Δεδέαγατς και είχε συνδεθεί στενά με τον Υποπρόξενο Ίωνα Δραγούμη, κατά το διάστημα της εδώ υπηρεσίας του. Επίσης ο Εμμανουήλ Αλτιναλμάζης, έμπορος, ο Κων/νος Κορδέλης, έμπορος, ο Στέργιος και Ιωάννης Κουταβέλης, έμποροι

σιτηρών, οι Ιωάννης Γιαννούσης, Κων/νος Κουρής, έμποροι, ο Χαράλαμπος Παπουτσάκης και οι γιοιό του. Ο Κοϊδής Δημήτριος, δερματέμπορας, ο Πρωτόπαπας, ιδιοκτήτης του μεγάλου ατμόμυλου, ο Αθανάσιος Πελέκης διευθυντής στους ατμόμυλους Πρωτόπαπα, ο Μιχαήλ Ασπιώτης, εμπορικός υπάλληλος, ο Χαράλαμπος Λαμπουσιάδης, εμπορομεσίτης, ο Θεόδωρος Καβαρατζής από τη Λευκίμη, πατέρας του Γιάννη Καβαρατζή, εμπόρου στερεών καυσίμων, οι Χρίστος Ηλία, Αδάμ Αδαμίδης και Κων/νος Μαλαματίνας, ποτοποιοί, ο Αθανάσιος Ηλιάδης, αρτοποιός, ο Σταύρος Κατσούλης, εκτελωνιστής, οι Αχιλλεύς Σαμοθράκης και Δημήτριος Μαστράφης, ιατροί, οι Βασίλειος Ψαρόπουλος και Γεώργιος Μαστράφης, φαρμακοποιοί, ο Απόστολος Αποστόλου, ελαιοπαραγωγός και υφασματοπώλης, ο Πασχάλης Βασιλείου, κτηματίας, ο Παναγιώτου Αλέκος, ζωγράφος και φωτογράφος, ο Κων/νος Καλφούδης, ο Νικόλαος Λύρας, παντοπώλης, ο Κυριάκος Ιωάννου, έμπορος. Επίσης οι οικογένειες Αγγέλου Ζαφειριάδη, Αστεριού Ζορμπά και Νικολάου Δαδάνη και Νικολάου Χατζέλου, εργολάβων κατασκευής οικοδομών, και πολλών άλλων.

Από την ελεύθερη Ελλάδα και με ελληνική ιθαγένεια εγκαταστάθηκαν οι ιατροί Αλέξανδρος Κρήτης, ο οποίος δώρισε το οίκημα της κατοικίας του στο ελληνικό Δημόσιο και ο Παναγιώτης Λεφάκης, Διευθυντής Παιδείας της Γενικής Διοίκησης Θράκης³⁶.

Αρμενική παροικία. Η ανάγκη ανέγερσης αρμενικής Εκκλησίας από το 1875, δηλαδή από τότε που άρχισε να αναγίρεται το Δεδέαγατς, μαρτυρεί την αθρόα προσέλευση και εγκατάσταση αρμενικών οικογενειών στο νέο οικισμό. Οι περισσότερες από αυτές, προέρχονταν από λιμάνια της Προποντίδας και από τις πόλεις Πάνορμο, Νικομήδεια, Μουδανιά, Καλλίπολη και άλλες. Πολλές επίσης οικογένειες κατέφυγαν στο Δεδέαγατς κατά τη περίοδο των 1915-18, όταν οι Τούρκοι άρχισαν τη γενοκτονία των Αρμενίων στη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη και όσοι μπόρεσαν να διασωθούν ακολουθώντας την οπισθοχώρηση των ελληνικών στρατευμάτων από τη Μ. Ασία και Ανατ. Θράκη. Η εκκλησία, στην οποία μέχρι σήμερα εκκλησιάζονται, είναι αφιερωμένη στον Άγιο Ιωάννη

³⁶ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 332-333.

Πρόδρομο, το Βαπτιστή (Άγιο Καραμπέτι) και βρίσκεται στην οδό Αν. Θράκης³⁷. Σήμερα η αρμενική κοινότητα αριθμεί περί τις 50 οικογένειες.

Εβραϊκή παροικία. Δύο λόγοι οδήγησαν τους Εβραίους στην εγκατάστασή τους στην Αλεξανδρούπολη: α) πίστεψαν ότι εγκαταστάθηκαν σε μια καινούρια πόλη, όπου κυριαρχούσε ο ελληνικός πολιτισμός, η ελληνική νοοτροπία και ο τρόπος ζωής και β) η επίκαιρη θέση της, προσοικονομούσε και ένα λαμπρό μέλλον της. Επιπλέον είναι γνωστή η ροπή τους προς τον επαγγελματισμό, το εμπόριο και την αργυραμοιβία, κάτι που διέβλεπαν ότι ευνοούνταν στη νέα και υπό ανάπτυξη πόλη.

Κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί, ότι μετά από λίγα χρόνια, θα βίωναν και αυτοί από τον ναζισμό – χιτλερισμό τη γενοκτονία, κατά την οποία αφανίσθηκαν εκατομμύρια αθώων γυναικόπαιδων.

Μετά τη λήξη του πολέμου, πάρα πολλοί Ισραηλίτες εγκατέλειψαν την Αλεξανδρούπολη και εγκαταστάθηκαν, μόνιμα, άλλοι στην Αθήνα, άλλοι στην Παλαιστίνη και όσοι είχαν συγγενείς στην Αμερική κατέφυγαν σ' αυτούς³⁸.

Παροικία Καθολικών – Φραγκολεβαντίνων. Η εκκλησία των Καθολικών είναι ο Άγιος Ιωσήφ στην οδό Βενιζέλου, η οποία δεν λειτουργεί, λόγω του ότι δεν ζουν πλέον καθολικοί χριστιανοί στην πόλη. Την παροικία αυτή αποτελούσαν, σχεδόν εξ' ολοκλήρου, το υπαλληλικό και τεχνικό προσωπικό, το εργαζόμενο στα γραφεία και στο μηχανοστάσιο της εταιρείας των Γάλλο - Ελληνικών σιδηροδρόμων και των Σιδηροδρομικών σταθμών. Τα μέλη της παροικίας ήταν Καθολικοί στο θρήσκευμα, αλλά ανήκαν σε τρεις υπηκοότητες, γαλλική, ιταλική και αυστριακή³⁹.

Πληθυσμιακή σύσταση της Αλεξανδρούπολης

Η ιστορία της Αλεξανδρούπολης είναι μια διόπτρα, για να δει κανείς την ιστορία της ευρύτερης περιοχής και του οθωμανικού και του βουλγαρικού και του ελληνικού χώρου. Παράλληλα η πόλη αυτή αποτελεί μοντέλο ανάλυσης συνοικισμού ετερόκλητων πληθυσμιακών στοιχείων. Γειτόνευαν στους δρόμους της οι Έλληνες με τους Τούρκους, τους Αρμένιδες και τους Φράγκους, οι

³⁷ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 334.

³⁸ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 335.

³⁹ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 337.

ορθόδοξοι, οι καθολικοί και οι μουσουλμάνοι κι οι Εβραίοι. Σε όλα μαζί. Στη συναλλαγή, στο εμπόριο, στη διασκέδαση. Μόνο στην προσευχή χωρίζονταν⁴⁰.

Για τα πρώτα χρόνια της δημιουργίας της πόλης αλλά και μέχρι το 1920 δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία της κίνησης του πληθυσμού της.

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται εξέλιξη η του πληθυσμού της πόλης, από τις διάφορες αναφορές αλλά και όσα έχουν γραφεί⁴¹:

Πίνακας 1. Η εξέλιξη του πληθυσμού της Αλεξανδρούπολης⁴²

Έτος	Πληθυσμός
1890	4000 περίπου
1900	5000 περίπου
1912	7000 περίπου
1920	6963 σύμφωνα με απογραφή
1928	12009 σύμφωνα με απογραφή
1940	15472 σύμφωνα με απογραφή
1951	16632 σύμφωνα με απογραφή
1961	18712 σύμφωνα με απογραφή
1971	22995 σύμφωνα με απογραφή
1981	35799 σύμφωνα με απογραφή
1991	38220 σύμφωνα με απογραφή
2001	48885 σύμφωνα με απογραφή
Σήμερα	65000 περίπου

Η ιστορική έρευνα της άθλησης της Αλεξανδρούπολης

Η εργασία έχει ιστορικό περιεχόμενο και στηρίχθηκε στην ιστορική – αναλυτική μέθοδο. Η ιστορική έρευνα προϋποθέτει να γίνεται με τρόπο συστηματικό και τα ερευνητικά πορίσματα να παρουσιάζονται μεθοδικά, ορθολογικά και τεκμηριωμένα⁴³. Η διενέργεια μιας ιστορικής έρευνας έχει ανάγκη

⁴⁰ Κλήμη - Παναγιωτοπούλου, Σοφία: *Αλεξανδρούπολη, Ένα σύντομο χρονικό*. Αλεξανδρούπολη 1992, σελ. 15.
⁴¹ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 47.
⁴² <http://el.wikipedia.org>, (Ε.Σ.Υ.Ε. 2001).
⁴³ Καμπίτσης, Χρήστος; Χαραχούσου, Υβόννη: *Τεχνικές έρευνας στις Αθλητικές Επιστήμες*. Θεσσαλονίκη 1999, σελ. 9.

από πηγές (αρχικές και δευτερεύουσες) πάνω στις οποίες θα στηριχθεί η επιχειρηματολογία του ερευνητή. Το σύνολο των πηγών αυτών αποτελεί την τεκμηρίωση της έρευνας και από την πληρότητά τους εξαρτάται και η επιτυχία όλου του έργου⁴⁴.

Η παρούσα μελέτη επιχειρεί να παρουσιάσει τη σύγχρονη ιστορία του αθλητισμού της Αλεξανδρούπολης, από το πρώτο τέταρτο του 20^{ου} αιώνα, όταν αρχίζουν να ιδρύονται τα πρώτα ισχυρά και μεγάλα αθλητικά σωματεία, φθάνοντας μέχρι τις ημέρες μας.

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η μελέτη της γενικότερης δραστηριότητας των Συλλόγων καθώς και οι συμμετοχές τους σε οργανωμένους και ανεπίσημους αθλητικούς αγώνες, τοπικούς, περιφερειακούς και πανελλήνιους. Επιπρόσθετα, σκοπός επίσης είναι η περαιτέρω ανάλυση και διερεύνηση του τρόπου λειτουργίας των αθλητικών σωματείων, με μελέτη των καταστατικών τους (σκοποί, διοίκηση κ.λ.π.).

Η συγκεκριμένη έρευνα βασίστηκε σε αρχικές πηγές όπως: καταστατικά ιδρύσεως αθλητικών σωματείων, έγγραφα, εκθέσεις του Σ.Ε.Γ.Α.Σ., βραβεία, διπλώματα και προγράμματα αγώνων. Ως δευτερεύουσες πηγές χρησιμοποιήθηκαν: άρθρα εφημερίδων και περιοδικών που καταγράφουν την αθλητική κίνηση της Αλεξανδρούπολης.

Η έρευνα της αθλητικής δραστηριότητας στην Αλεξ/πολη, θα κάνει γνωστή, μέσα από τις αθλητικές αναφορές, την προπολεμική Αλεξανδρούπολη, τους χώρους τέλεσης των συναντήσεων, την καθημερινή ζωή των κατοίκων, τις ασχολίες τους, τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες των παραγόντων. Θα κάνει γνωστή την ιστορία και τη συνέχεια ή μη των αθλητικών συλλόγων, τις πρώτες προσπάθειες σύστασης των αθλητικών σωματείων, τη συμμετοχή τους σε πανελλήνιους και τοπικούς αγώνες.

Ο αθλητισμός έχει αντίκτυπο τόσο στα άτομα που ενεργά συμμετέχουν, όσο και στις ομάδες που παρακολουθούν και συμμετέχουν έμμεσα. Κάθε ομάδα ανθρώπων που εντάσσεται σε κάποιο αθλητικό σωματείο είναι μέρος της ευρύτερης κοινωνίας. Ερευνώντας λοιπόν τον τρόπο με το οποίο αυτές οι ομάδες ενεργούν μπορούμε να συμπεράνουμε τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας μιας

⁴⁴ Καραγιαννόπουλος, Ιωάννης: *Εισαγωγή στην τέχνη της επιστημονικής ιστορικής εργασίας*. Θεσσαλονίκη 1993, σελ. 30.

κοινωνίας, αφού τα μέλη των αθλητικών σωματείων είναι ενεργά μέλη της ευρύτερης κοινωνίας που τους περιβάλλει.

Οι μορφές της κοινωνικότητας και της σωματειακής ζωής συγκροτούν δίκτυα τα οποία χαρακτηρίζουν έναν κοινωνικό, θεσμικό ή τοπικό πυρήνα και δίνουν το χαρακτήρα και την ταυτότητα της ευρύτερης κοινωνίας. Καθώς η σύνθεση του πληθυσμού της Αλεξανδρούπολης παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον με την ύπαρξη των διαφόρων εθνικοθρησκευτικών ομάδων, μέσω του αθλητισμού, θα μας επιτραπεί να αντιληφθούμε τις σχέσεις των διαφόρων κοινοτήτων, τις επιρροές που δέχτηκε η Αλεξανδρούπολη από την Ανατολή και το Βορρά αλλά και τη συνεισφορά των προσφύγων στην αθλητική δραστηριότητα της πόλης.

Παράλληλα, η προσφορά της παρούσας έρευνας αποβλέπει - με γνώμονα τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και με οδηγό την ιστορική έρευνα - στην ευαισθητοποίηση των νέων στα αθλητικά ιστορικά συμβάντα έτσι ώστε να κρατήσουν όρθιο και ζωντανό το αθλητικό παρελθόν της Αλεξανδρούπολης.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Μ.Γ.Σ. Εθνικός Αλεξανδρούπολης

Το ευρύτερα γνωστό αθλητικό σωματείο της πόλης είναι ο «Εθνικός» Αλεξανδρούπολης. Ιδρύθηκε το 1927 ύστερα από τη διάλυση τμημάτων δύο άλλων σωματείων της Αλεξανδρούπολης, του *Εργατικού Αστέρα* και του *Ερμή*⁴⁵. Η πρώτη περίοδος της ζωής του συλλόγου ολοκληρώνεται προπολεμικά, ύστερα από δεκαετή αθλητική παρουσία, με τη διάλυσή του, το 1937.

Μεταπολεμικά ο «Εθνικός» επανήλθε ενεργητικά στην αθλητική ζωή και στις 20 Μαΐου του 1945, αναγνωρίζεται η επανίδρυση του ιδρυθέντος το 1927 και διαλυθέντος το 1937 συλλόγου.

Ο «Εθνικός» ανέπτυξε σημαντική δραστηριότητα στο: ποδόσφαιρο, βόλεϊ, μπάσκετ, κλασικό αθλητισμό και πιγκ-πογκ. Προπολεμικά ανέπτυξε πλούσια δραστηριότητα στο ποδόσφαιρο και το στίβο, ενώ μεταπολεμικά στο ποδόσφαιρο και στο στίβο τις δεκαετίες του '50 και '60. Το βόλεϊ ήταν η σημαντικότερη αθλητική δραστηριότητα κατά τη δεκαετία του '70, ο στίβος και πάλι τις δεκαετίες του '80 και '90, το μπάσκετ τη δεκαετία του '90 και το πιγκ-πογκ από τα μέσα της δεκαετίας του '90.

Πέρα από τα παραπάνω αγωνιστικά τμήματα, ο «Εθνικός» από την αρχή της ίδρυσής του, διατηρούσε μουσικό τμήμα. Αυτός είναι από τους βασικούς λόγους που στην ονομασία του συλλόγου χρησιμοποιείται το πρόθεμα: «Μουσικογυμναστικός», αφού παράλληλα με τη βελτίωση και ανάπτυξη του αθλητισμού, επεδίωκε την πνευματική καλλιέργεια των μελών του μέσω της μουσικής. Οι διοικήσεις του «Εθνικού» είχαν επηρεαστεί ιδιαίτερα από τους πρώτους που έφεραν στην πόλη τη μουσική, που δεν ήταν άλλοι από τους ανθρώπους της καθολικής παροικίας. Πέρα από τα γαλλικά που μάθαιναν και ασχολούνταν συστηματικά, μια άλλη ενασχόλησή τους ήταν η μουσική και ιδιαίτερα το πιάνο. Ήταν τόσο έντονη η

⁴⁵ Κυριακίδης, Κων/νος: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 76.

ενασχόλησή τους με το όργανο αυτό, που η πόλη προπολεμικά ονομάστηκε «η πόλη με τα 100 πιάνο», χαρακτηρισμός που φανερώνει ότι σχεδόν σε κάθε σπίτι υπήρχε και πιάνο⁴⁶.

Σκοπός του Συλλόγου. Σκοπός του συλλόγου, σύμφωνα με το καταστατικό του, ήταν «η σύμμετρη και αρμονική ανάπτυξη των σωματικών και ψυχικών δυνάμεων και δεξιοτήτων των μελών, η δημιουργία ισχυρών και ηθικών χαρακτήρων, η εν γένει καλλιέργεια και διάδοση της αθλητικής ιδέας μεταξύ της νεότητας, καθώς και η μορφωτική και πολιτιστική καλλιέργεια των μελών»⁴⁷. Στο άρθρο 1, παρ. 3, του καταστατικού αναφέρεται ότι έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, η δε λειτουργία του διέπεται μόνο από τις διατάξεις του καταστατικού και από την κείμενη νομοθεσία περί σωματείων. Ο Σύλλογος βρισκόταν σε λειτουργία, εφ' όσον τα τακτικά μέλη δεν ήταν λιγότερα από 20, τα δε αθλούμενα μέλη λιγότερα από 30 και μετείχαν στα σχετικά πρωταθλήματα αγώνων με τρεις τουλάχιστον αθλητές στα ατομικά αγωνίσματα ή μια ομάδα στα ομαδικά αθλήματα⁴⁸.

Μέλη, είσοδος, αποχώρηση, δικαιώματα και υποχρεώσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 2, του καταστατικού τα μέλη του συλλόγου διακρίνονται σε *τακτικά, δόκιμα, επίτιμα και αθλούμενα*. Ως τακτικά μέλη μπορούν να γραφούν όλοι, άσχετα με το φύλο, με την προϋπόθεση ότι έχουν εκπληρώσει το 21^ο έτος της ηλικίας τους. Τα τακτικά μέλη γράφονται ύστερα από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, με πρόταση δύο παλαιών τακτικών μελών, αφού συμπληρώσουν ένα έτος σαν δόκιμα μέλη. Δικαίωμα του «εκλέγειν και εκλέγεσθαι» έχουν μόνο τα τακτικά μέλη. Αθλούμενα μέλη είναι όλοι οι αθλητές του σωματείου, οι οποίοι δεν είναι τακτικά ή δόκιμα μέλη. Μπορούν μετά τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους και την αποχώρησή τους από τον αθλητισμό να γραφούν ως τακτικά μέλη. Επίτιμα μέλη ανακηρύσσονται από τη Γενική Συνέλευση αυτοί που παρέχουν εξαιρετικές υπηρεσίες για την προαγωγή του αθλητισμού ή την υλοποίηση του σκοπού του σωματείου. Μπορούν να παρίστανται στις Γενικές Συνελεύσεις μετά γνώμης αλλά άνευ ψήφου.

⁴⁶ Αποστολίδης: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 87.

⁴⁷ Καταστατικό του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού Αλεξανδρούπολης», άρθρο 1, παρ. 2.

⁴⁸ Καταστατικό του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού Αλεξανδρούπολης», άρθρο 1, παρ. 6.

Διοίκηση. Στο άρθρο 4 γίνεται αναφορά στη Διοίκηση. Το Σωματείο διοικείται από ενδεκαμελές Δ.Σ. που αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, το Γενικό Γραμματέα, τον Ταμία, τον Γενικό Αρχηγό, τον Έφορο Δημοσίων Σχέσεων και τους Εφόρους της ομάδας⁴⁹.

Πρώτος πρόεδρος του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», κατά το έτος ίδρυσης το 1927, ήταν ο Ιωάννης Μετασαράκης, με συνεργάτες – μέλη του Δ.Σ. τους: Αλέκο Καραγιάννη, Μιχάλη Κόπανο (Εικ. 2), Ζήση Ζησάκη, Ιωάννη Συμεωνίδη, Θεόδωρο Τσελιγκόπουλο, Γεώργιο Κώνστα⁵⁰. Δεύτερος πρόεδρος υπήρξε ο Δημήτρης Παπλωματάς, για την περίοδο 1927-1928. Ο Αλέκος Καραγιάννης ήταν ο επόμενος πρόεδρος, για τις περιόδους 1928-1934. Ο Μιχάλης Κόπανος, ήταν πρόεδρος, για την περίοδο 1934-1935. Επόμενος Πρόεδρος ήταν ο Κώστας Σαρίδης, για την περίοδο 1935-1936, οπότε και κλείνει η πρώτη περίοδος του Συλλόγου, γιατί αυτή τη χρονιά διατάχθηκε η διάλυσή του από το δικτατορικό καθεστώς του Μεταξά, το οποίο ήθελε να συμπύξει τις ομάδες της ίδια πόλης σε μια, ώστε να μειωθούν τα έξοδα και να αντιπροσωπεύεται η κάθε πόλη με μια και μοναδική ομάδα⁵¹. Σε μια μουσικοφιλογολογική βραδιά, που διοργανώθηκε από το Μουσικό τμήμα του «Εθνικού», στα τέλη Ιουνίου του 1947, τιμήθηκαν οι παραπάνω διατελέσαντες Πρόεδροι του Συλλόγου, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης προς όσους εργάστηκαν για την προκοπή και ανάπτυξη αυτού του τόπου και αυτού του Συλλόγου. Επίσης ανακηρύχθηκε επίτιμος Πρόεδρος ο Αλέκος Καραγιάννης και επίτιμα μέλη οι Μιχάλης Κόπανος και Κυριάκος Πολυμένης⁵².

Γενικές Συνελεύσεις. Στο άρθρο 6 γίνεται αναφορά στις Γενικές Συνελεύσεις. Η Γ.Σ. αποτελείται από τα τακτικά μέλη του Σωματείου και συνέρχεται τακτικά μια φορά το χρόνο, ύστερα από πρόσκληση του Δ.Σ. και έκτακτα κάθε φορά που το ζητάει το Δ.Σ. ή το 1/5 των μελών.⁵³

⁴⁹ Καταστατικό του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού Αλεξανδρούπολης», αρ. πρωτ. 104/16.7.1991.

⁵⁰ Κριτού: *Η Εκατοντάχρονη*, σελ. 351.

⁵¹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 21.6.1947, αρ. 192.

⁵² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 25.6.1947, αρ. 193.

⁵³ Καταστατικό του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού Αλεξανδρούπολης», άρθρο 6, παρ. 1-10.

Σήμα – Σφραγίδα. Το Σωματείο είχε δική του στρογγυλή σφραγίδα, η οποία περιμετρικά έφερε τις λέξεις «ΜΟΥΣΙΚΟΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ» και στο μέσο το έτος ίδρυσης (Εικ. 4). Ο Σύλλογος προπολεμικά είχε σήμα με το γράμμα «Ε» στο κέντρο τριγώνου, σε χρώμα μπλε με φόντο άσπρο ή άσπρο σε φόντο μπλε του τριγώνου. Αργότερα (μεταπολεμικά) το σήμα ήταν τριγωνικό με τα αρχικά «Μ» Μουσικός, «Γ» Γυμναστικός στην κορυφή του τριγώνου, το «Ε» ΕΘΝΙΚΟΣ στο κέντρο του τριγώνου και «Α» Αλεξανδρούπολης στο κάτω μέρος (Εικ. 3).

Αθλητική Δράση. Ποδόσφαιρο. Η εμφάνιση της ποδοσφαιρικής ομάδας του «Εθνικού» στο τοπικό πρωτάθλημα του 1930, σηματοδοτεί και αποτελεί την πρώτη δράση του Συλλόγου στην Αλεξανδρούπολη. Η ομάδα του «Εθνικού» συμμετείχε προπολεμικά αλλά και μεταπολεμικά στο τοπικό πρωτάθλημα Θράκης και την περίοδο 1966-67, για πρώτη φορά, αγωνίστηκε στη Β΄ Εθνική κατηγορία.

Σε παιχνίδι που έγινε στην Αλεξανδρούπολη, για το πρωτάθλημα Θράκης, με αντίπαλο τον «Άτλαντα» Κομοτηνής, ο «Εθνικός» ανακηρύχθηκε νικητής με 4-0⁵⁴. Η ποδοσφαιρική ομάδα του «Εθνικού» έδωσε αρκετά παιχνίδια με επίσημες και ανεπίσημες ομάδες της Αλεξανδρούπολης μέχρι τα τέλη του 1937, όταν και έγινε η πρώτη διάλυση του ποδοσφαιρικού τμήματος. Στην πρόοδο αυτή συνέβαλε το γεγονός ότι η παραπάνω περίοδος ήταν χωρίς πολέμους, κακουχίες και στερήσεις. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι, μετά την απελευθέρωση της πόλης και την έλευση των προσφύγων υπήρχε άφθονο έμψυχο υλικό το οποίο μπορούσε να αξιοποιηθεί και να φέρει αποτελέσματα. Ακολούθησε η συγχώνευση με το ποδοσφαιρικό τμήμα του συμπολίτη «Ερμή», οπότε και προέκυψε η «Αθλητική Ένωση Αλεξανδρούπολης», με την προοπτική δημιουργίας μιας ισχυρής ποδοσφαιρικής ομάδας. Δεν είχε όμως την αναμενόμενη αθλητική παρουσία η καινούργια αυτή ομάδα. Ο πόλεμος και η κατοχή διέκοψαν κάθε αθλητική δραστηριότητα και προσπάθεια στην περιοχή⁵⁵.

Παρακάτω γίνεται ενδεικτική αναφορά στις αγωνιστικές παρουσίες της ποδοσφαιρικής ομάδας του Συλλόγου σε αγώνες των πρωταθλημάτων που έλαβε μέρος.

⁵⁴ Εφημερίδα *Φωνή της Θράκης*: φύλλο 11.5.1930, αρ. 246.

⁵⁵ Καργάκος: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 474.

Η ομάδα του «Εθνικού» για το πρωτάθλημα που προκήρυξε και διοργάνωσε η Ε.Π.Σ. Θράκης το 1947, στην πρώτη αγωνιστική κέρδισε με σκορ 7-0 την ομάδα της «Τουρκικής νεολαίας» Κομοτηνής⁵⁶. Σε μια περίοδο προσέγγισης με τη γειτονική Τουρκία και σε χρόνους όπου η Ελλάδα θεωρούσε ως σημαντικότερο κίνδυνο την απειλή των βόρειων γειτόνων μας Βουλγάρων, δεν θα πρέπει να μας ξενίζει η ελεύθερη χρήση του όρου «Τουρκικός – Τουρκική» ούτε και η απρόσκοπτη συμμετοχή της ομάδας αυτής στο πρωτάθλημα Θράκης.

Για το πρωτάθλημα Θράκης το 1950, ο «Εθνικός» κέρδισε με σκορ 1-0 στην Αλεξανδρούπολη την ομάδα του Ορφέα Κομοτηνής. Το γκολ της ομάδας πέτυχε ο Περιστασινός στα μέσα του πρώτου ημιχρόνου μετά από φάουλ⁵⁷.

Το 1952 στα πλαίσια του πρωταθλήματος Θράκης α' κατηγορίας, ο «Εθνικός» πήγε στην Ξάνθη και αντιμετώπισε την ομάδα της «Δόξας» Ξάνθης. Το αποτέλεσμα του αγώνα ήταν ισόπαλο με 0-0⁵⁸.

Για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Θράκης του 1953, ο «Εθνικός» υποδέχθηκε στην Αλεξανδρούπολη στο Δημοτικό Στάδιο την «Α.Ε. Κομοτηνής», την οποία νίκησε με σκορ 2-1. Προηγήθηκε η συνάντηση των δεύτερων ομάδων (όπως είχε θεσπιστεί να παίζουν οι δεύτερες ομάδες με παίκτες μικρότερης ηλικίας ή παίκτες που δεν μπορούσαν να είναι στο επίπεδο της α' ομάδας), με νικήτρια την ομάδα του «Εθνικού» με σκορ 2-0⁵⁹. Για την τελευταία αγωνιστική του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος Θράκης του 1953, ο «Εθνικός» κέρδισε τον «Ορφέα» Ξάνθης, στην Αλεξανδρούπολη, με σκορ 3-1. Μετά από αυτό το αποτέλεσμα ο «Εθνικός» ανακηρύχθηκε πρωταθλητής Θράκης. Προηγήθηκε αγώνας των β' ομάδων με νικητή τον «Εθνικό», με σκορ 3-2⁶⁰.

Για το πρωτάθλημα Θράκης (β' γύρος) το 1954, ο «Εθνικός» έχασε με σκορ 2-1 εκτός έδρας από την «Ασπίδα» Ξάνθης⁶¹. Για το ίδιο ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα, ο «Εθνικός» κέρδισε με σκορ 2-0 την «Α.Ε. Κομοτηνής»⁶². Το τελευταίο παιχνίδι για το πρωτάθλημα Θράκης του 1954, με αντίπαλη ομάδα τον

⁵⁶ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 8.7.1947, αρ. 198.

⁵⁷ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 4.7.1950, αρ. 481.

⁵⁸ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 31.1.1952, αρ. 586.

⁵⁹ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 6.2.1953, αρ. 652.

⁶⁰ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 12.5.1953, αρ. 679.

⁶¹ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 20.5.1954, αρ. 773.

⁶² Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 27.7.1954, αρ. 792.

«Ορφέα» Ξάνθης, νικητής της συνάντησης ήταν ο «Εθνικός» με σκορ 2-0 και έτσι ανακηρύχτηκε πρωταθλητής Θράκης⁶³.

Στο ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Έβρου - Ροδόπης του 1955 ο «Εθνικός» κέρδισε εκτός έδρας την «Α.Ε. Κομοτηνής» με σκορ 0-2⁶⁴. Σε αγώνα του ίδιου πρωταθλήματος, ο «Εθνικός» νίκησε την ομάδα της «Ελπίδας» Σαππών με σκορ 1-0⁶⁵.

Για το πρωτάθλημα Θράκης του 1956, ο «Εθνικός» αντιμετώπισε στην Ξάνθη τον τοπικό «Ορφέα». Το αποτέλεσμα του αγώνα ήταν ισόπαλο με σκορ 3-3⁶⁶. Στον τελευταίο αγώνα του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος του 1956, ο «Εθνικός» έχασε εντός έδρας από την «Ασπίδα» Ξάνθης με σκορ 1-2⁶⁷.

Το 1957, ο «Εθνικός», ύστερα από ένα περιπετειώδες ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα, αναδεικνύεται πρωταθλητής Θράκης. Με αυτήν την ιδιότητα παίρνει μέρος στο ειδικό πανελλήνιο πρωτάθλημα για την ανάδειξη του πρωταθλητή επαρχιών. Στο τουρνουά αυτό των διπλών αγώνων ο «Εθνικός» αντιμετώπισε ως πρωταθλητής Θράκης την πρωταθλήτρια Θεσσαλίας «Νίκη» Βόλου και την πρωταθλήτρια Αν. Μακεδονίας «Δόξα» Δράμας. Τα αποτελέσματα δεν ήταν καθόλου ικανοποιητικά. Έχασε από τη «Νίκη» Βόλου 1-3 και 0-9 και από τη «Δόξα» Δράμας 0-2 και 1-7. Πάντως για πρώτη φορά μέχρι σήμερα ομάδα της Αλεξανδρούπολης έφθασε τόσο κοντά στη συμμετοχή της στην Α' Κατηγορία Ελλάδος⁶⁸.

Για το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου Αν. Μακεδονίας – Θράκης του 1957, ο «Εθνικός» έχασε από την συντοπίτισά του «Δόξα» με σκορ 0-2⁶⁹.

Για το θεσμό του κυπέλλου Ελλάδος του 1958, ο «Εθνικός» αγωνίστηκε στην Θεσσαλονίκη με τον «Άρη» από τον οποίο έχασε με σκορ 4-0⁷⁰. Στον πρώτο αγώνα του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος Θράκης του 1958, ο «Εθνικός» κέρδισε τον «Ορφέα» Ξάνθης με σκορ 5-1. Προηγήθηκε αγώνας των δεύτερων ομάδων με νικητή τον «Εθνικό» με 1-0⁷¹. Για το ίδιο πρωτάθλημα, η ομάδα της «Δόξας» ήταν η νικήτρια στο τοπικό ντέρμπι με τον «Εθνικό», με σκορ 2-1. Στο

⁶³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 17.9.1954, αρ. 806.

⁶⁴ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 19.1.1955, αρ. 83.

⁶⁵ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 3.5.1955, αρ. 858.

⁶⁶ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 30.9.1956, αρ. 155.

⁶⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 15.1.1956, αρ. 920.

⁶⁸ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 19.

⁶⁹ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 10.1.1957, αρ. 173.

⁷⁰ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 24.3.1958, αρ. 1119.

⁷¹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 19.9.1958, αρ. 1161.

παιχνίδι που προηγήθηκε με τις δεύτερες ομάδες, ο «Εθνικός» νίκησε με σκορ 6-1⁷². Την ίδια χρονιά (1958) στην Ξάνθη, για το πρωτάθλημα Θράκης, ο «Εθνικός» έχασε από την τοπική «Ασπίδα» με σκορ 4-0⁷³.

Στο ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Θράκης του 1961, ο «Εθνικός» τερμάτισε τρίτος, μετά την «Ασπίδα» Ξάνθης και τον «Ορφέα» Ξάνθης και έλαβε μέρος σε κύπελλο παρηγοριάς, που καθιερώθηκε από την Ε.Π.Ο., στο οποίο κέρδισε την ομάδα του «Μ. Αλεξάνδρου» Ηράκλειας με σκορ 3-1⁷⁴.

Το έτος 1962, για το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου Θράκης, παρ' ότι ο «Εθνικός» κατετάγη τέταρτος, μετά την «Ασπίδα» Ξάνθης, τον «Ορφέα» Ξάνθης, την «Α.Ε Κομοτηνής», εντάχθηκε σε όμιλο της νεοσύστατης τότε Β' Εθνικής των οκτώ ομάδων στον οποίο συμμετείχαν, εκτός των τεσσάρων ομάδων της Θράκης, οι ομάδες του «Ηρακλή» Καβάλας, των «Φιλίππων» Καβάλας, της «Α.Ε Καβάλας» και της «Ελπίδας» Δράμας. Σε αυτό το ειδικό πρωτάθλημα ο «Εθνικός» τερμάτισε τρίτος, πίσω από τον «Ορφέα» Ξάνθης και τον «Ηρακλή» Καβάλας⁷⁵.

Στο πρωτάθλημα της Β' Εθνικής του 1963, ο «Εθνικός» δεν μπόρεσε να κρατηθεί στην κατηγορία. Στον όμιλό του, υπήρχαν 16 ομάδες και υποβιβάζονταν οι 5. Ο «Εθνικός» τερμάτισε 12^{ος} και υποβιβάστηκε⁷⁶.

Το έτος 1966, για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Αν. Μακεδονίας – Θράκης, στο ουδέτερο γήπεδο της Δράμας, έγινε αγώνας για την τελική κατάταξη με αντίπαλο την ομάδα της Ηράκλειας Σερρών. Ο «Εθνικός» ύστερα από έναν σκληρό αγώνα νίκησε με 2-1, με κορυφαίο παίκτη το Γιάννη Γεωργιάδη. Αμέσως μετά άρχισε το ειδικό πρωτάθλημα των πρωταθλητριών των τεσσάρων ομίλων, μεταξύ «Εθνικού», «Μ. Αλεξάνδρου» Θεσ/νίκης, «Λεβαδειακού» και «Εργοτέλη». Ο «Εθνικός» τερμάτισε δεύτερος στο τουρνουά αυτό και τελικά επανήλθε στη Β' Εθνική, για την περίοδο 1966-1967⁷⁷. Στις 11-12-67, η Ε.Π.Ο. εγκρίνει τη συγχώνευση των ποδοσφαιρικών τμημάτων «Εθνικού» – «Δόξας», ύστερα από την παραίνεση του Γ.Γ. Αθλητισμού κ. Ασλανίδη, που ζητούσε συγχωνεύσεις ομάδων της ίδιας πόλης, πράγμα που έγινε, μετά από διαταγή της Γ.Γ. Αθλητισμού την επόμενη χρονιά (1968), με ταυτόχρονη ονομασία της ομάδας «Γ.Σ. Αλεξανδρούπολη».

⁷² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 24.9.1958, αρ. 1162.

⁷³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 15.11.1958, αρ. 1174.

⁷⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 2.6.1961, αρ. 1413.

⁷⁵ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 25.

⁷⁶ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 27.

⁷⁷ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 29.

Το 1969 επανιδρύεται το ποδοσφαιρικό τμήμα του «Εθνικού» που συμμετείχε στο τοπικό πρωτάθλημα Θράκης. Το 1975 ήταν η χρονιά αποχώρησης από τον «Εθνικό» του επί πολλά χρόνια καταξιωμένου προέδρου Μιχάλη Παρασκευόπουλου. Παρά τα διοικητικά προβλήματα, ο «Εθνικός» είχε οργανώσει παιδικές και εφηβικές ομάδες και από τις «φουρνιές» εκείνες αναδείχθηκαν πολλοί γνωστοί διεθνείς Αλεξανδρουπολίτες ποδοσφαιριστές (Μαυρομάτης Σωτήρης – Ο.Σ.Φ.Π., Ουζουνίδης Μαρίνος – Π.Α.Ο., Νικολαΐδης Θεμιστοκλής – Α.Ε.Κ.). Την περίοδο 1991-92 ο «Εθνικός» ανέβηκε στην Γ' Εθνική.

Από το 1992 άρχισε μία μάλλον κακή πορεία του ποδοσφαιρικού τμήματος, με συνέπεια να υποβιβαστεί στη Δ' Εθνική και τελικά να αγωνίζεται σήμερα στο τοπικό πρωτάθλημα⁷⁸.

Φιλικές ποδοσφαιρικές συναντήσεις. Από την ίδρυση του Συλλόγου (1927) οι σχέσεις με τα υπόλοιπα σωματεία της πόλης και της περιοχής, ήταν πολύ καλές, με χαρακτηριστικές μάχες για τη νίκη σε ποδοσφαιρικούς αγώνες, με επίσημες και ανεπίσημες ομάδες. Ο σύλλογος ανέπτυξε επαφές και με ομάδες από άλλες περιοχές της Ελλάδας, ακόμα και με μεικτές ομάδες άλλων πόλεων, με ομάδες πλοίων που κατέπλεαν στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης ή ακόμα και ομάδες στρατιωτικών και αστυνομικών μονάδων της περιοχής. Είναι χαρακτηριστική η συμμετοχή του κόσμου της πόλης, σε όλες τις αθλητικές εκδηλώσεις, δείχνοντας την αγάπη του στον αθλητισμό αλλά και την ευγενή άμιλλα, αναδεικνύοντας έτσι και το υψηλό πνευματικό επίπεδο των ανθρώπων της πόλης.

Τακτικά γινόταν προσκλήσεις σε συλλόγους της πόλης για φιλικές συναντήσεις μεταξύ των ποδοσφαιρικών τους ομάδων αλλά και σε συλλόγους γειτονικών πόλεων οι οποίες προξενούσαν το ενδιαφέρον του φίλαθλου κόσμου της πόλης που πήγαινε στο γήπεδο, όχι μόνο για να ενισχύσει την ομάδα του, αλλά για να δει ομάδες άλλων πόλεων, οι οποίες ίσως να έπαιζαν σε ανώτερη κατηγορία ή με αρκετά ηχηρό όνομα.

Αναφέρονται φιλικές συναντήσεις στην Αλεξανδρούπολη, προπολεμικά με τον «Άτλαντα» Κομοτηνής το 1930⁷⁹. Μεταπολεμικά, συνεχίζονται οι φιλικές

⁷⁸ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 35-43.

⁷⁹ Εφημερίδα *Φωνή της Θράκης*: φύλλο 11.5.1930, αρ. 246.

ποδοσφαιρικές συναντήσεις. Το 1946 με την «Α.Ε. Κομοτηνής»⁸⁰. Επίσης την ίδια χρονιά (1946) δόθηκαν φιλικοί αγώνες με την ομάδα του Στρατιωτικού Κέντρου Βασικής Εκπαίδευσης, που έδρευε στην Αλεξανδρούπολη⁸¹. Το 1950 με τον «Ηρακλή» Καβάλας⁸², με τον «Άρη» Θεσσαλονίκης το 1951⁸³, επίσης την ίδια χρονιά (1951) με τη «Δόξα» Αλεξανδρούπολης⁸⁴ και με την μικτή ομάδα ποδοσφαίρου της Στρατιωτικής Διοίκησης Θράκης⁸⁵. Το 1952 με την «Α.Ε. Διδυμοτείχου»⁸⁶ και με ομάδα της Δ/σης Χωροφυλακής Θράκης⁸⁷. Το 1953 με την Τουρκική ομάδα της Ανατολικής Θράκης «Γκεντσλίκ»⁸⁸, με τον «Ηρακλή» Σερρών⁸⁹ και με την ομάδα «HIALCENQLIK KULUBU» πρωταθλήτρια ερασιτεχνικών ομάδων Κωνσταντινούπολης⁹⁰. Αυτή την περίοδο είχαν πραγματοποιηθεί επισκέψεις ομάδων από την Τουρκία στην Αλεξανδρούπολη, στα πλαίσια της αναθέρμανσης των διμερών σχέσεων και μικρής ανάπαυλας στις καταπιέσεις της ελληνικής μειονότητας. Μεταξύ των παικτών υπήρχαν αρκετοί ομογενείς παίκτες που συμμετείχαν στους παραπάνω συλλόγους οι οποίοι επισκέφτηκαν την Αλεξανδρούπολη⁹¹. Την ίδια περίοδο και μεγάλες ομάδες του κέντρου, στα πλαίσια της προσέγγισης των δύο κρατών, επισκέπτονται την Κωνσταντινούπολη για φιλικές συναντήσεις. Συνεχίζονται οι φιλικές συναντήσεις. Το 1955 με την ομάδα του «Θερμαϊκού»⁹², με την «Α.Ε. Καβάλας»⁹³ και με την «Ασπίδα» Ξάνθης⁹⁴. Το 1957 με τον «Ερμή»⁹⁵, το 1958 με το «Βύρωνα» Καβάλας⁹⁶ και με μικτή ομάδα της Αεροπορικής Βάσης Θεσσαλονίκης⁹⁷. Το 1960

⁸⁰ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 13.10.1946, αρ. 101.

⁸¹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 24.10.1946, αρ. 103.

⁸² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 20.6.1950, αρ. 478.

⁸³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 1.8.1951, αρ. 558.

⁸⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 28.10.1951, αρ. 572.

⁸⁵ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 24.5.1951, αρ. 548.

⁸⁶ Εφημερίδα *Αθλητικός Τύπος*: φύλλο 11.9.1952, αρ. 26.

⁸⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 19.7.1952, αρ. 619.

⁸⁸ Εφημερίδα *Επαρχιακός Αθλητισμός*: φύλλο 4,7,1953, αρ. 5.

⁸⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 9.8.1952, αρ. 622.

⁹⁰ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 30.10.1953, αρ. 717.

⁹¹ Αλμπανίδης Ευάγγελος; Κασαμπταλής Αθανάσιος: «Η αθλητική δραστηριότητα των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα μέχρι το 1955», στο: *Άθληση και Κοινωνία* 40 (2005), 46-55, σελ. 52.

⁹² Εφημερίδα *Αθλητικά Νέα*: φύλλο 30.5.1955, αρ. 20.

⁹³ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 2.2.1955, αρ. 82.

⁹⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 1.9.1955, αρ. 887.

⁹⁵ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 17.4.1957, αρ. 193.

⁹⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 3.5.1958, αρ. 1128.

⁹⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 14.1.1958, αρ. 1103.

με ομάδα του Βασιλικού Ναυτικού⁹⁸ και το 1961 με τον «Ο.Σ.Φ.Π.» (στην Αλεξανδρούπολη)⁹⁹.

Αγώνες στίβου εντός Αλεξανδρούπολης. Πολύ σύντομα, το τμήμα του κλασικού αθλητισμού άρχισε να παρουσιάζει ανοδική πορεία, συμμετέχοντας σε Πανθρακικούς αγώνες.

Οι Πανθρακικοί Αγώνες θεσπίστηκαν από το Γενικό Διοικητή Θράκης το 1923 και από τότε τελούνταν κάθε χρόνο εναλλάξ στις κυριότερες πόλεις της Αν. Μακεδονίας και Θράκης (Κομοτηνή, Ξάνθη, Δράμα, Αλεξανδρούπολη, Καβάλα). Η τέλεση των αγώνων διακόπηκε για μια δεκαετία (1940-1950) λόγω του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Αποτελούσαν προπολεμικά κορυφαία αθλητική εκδήλωση για τη Βόρεια Ελλάδα και συνήθως συμμετείχαν σε αυτούς και ομάδες της Θεσσαλονίκης.

Στους 8^{ους} Πανθρακικούς αγώνες του 1930 (Εικ. 16), που διοργανώθηκαν από τον συμπολίτη σύλλογο «Ερμή», έλαβε μέρος ο «Εθνικός» με μοναδική την τρίτη νίκη του Μπαρμπαγιάννη Ιωάννη στο άλμα τριπλούν και τερματίζοντας στην τελευταία θέση, στη τελική βαθμολογία, με 1 βαθμό¹⁰⁰.

Πανέβριοι αγώνες τελούνταν σε μια από τις μεγαλύτερες πόλεις του Νομού Έβρου (Αλεξανδρούπολη, Σουφλί, Διδυμότειχο, Ορεστιάδα) με διοργανωτή ένα σωματείο από τις παραπάνω πόλεις. Στους αγώνες αυτούς δινόταν η ευκαιρία να λάβουν μέρος αθλητές με όχι και τόσο καλές επιδόσεις αλλά και σε αθλητές που προετοιμαζόταν για αγώνες μεγαλύτερης εμβέλειας.

Το 1933, διεξήχθησαν στην Αλεξανδρούπολη, με διοργανωτή τον «Ερμή», οι 2^{οι} Πανέβριοι αγώνες στίβου. Την έναρξη των αγώνων κήρυξε ο αναπληρωτής Γενικός Διοικητής Θράκης κ. Γουλόπουλος. Η ομάδα του «Εθνικού» βρέθηκε στην 2^η θέση, με 32 βαθμούς, τρεις μόλις βαθμούς πίσω από τον πρώτο νικητή των αγώνων που ήταν ο συμπολίτης «Ερμής»¹⁰¹.

Το 1937 στους 6^{ους} Πανέβριους αγώνες στίβου, με διοργανωτή τον «Ερμή», ο «Εθνικός» κατέλαβε την δεύτερη θέση, με 48 βαθμούς¹⁰².

⁹⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 30.3.1960, αρ. 1298.

⁹⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 29.9.1961, αρ. 1466.

¹⁰⁰ Εφημερίδα *Μακεδονία*: φύλλο 18.8.1930, αρ. 2064.

¹⁰¹ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 14.8.1933, αρ. 7554.

¹⁰² Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 18.8.1937, αρ. 8975 & στο ίδιο: φύλλο 21.8.1937, αρ. 8978.

Οι πρώτοι μεταπολεμικοί αγώνες στίβου το 1947, τοπικού χαρακτήρα, διοργανώθηκαν από τον «Εθνικό», με τη συμμετοχή 100 αθλητών και 40 στρατιωτών από Κέντρο Βασικής Εκπαίδευσης. Πολυνίκης Σύλλογος αναδείχθηκε ο «Εθνικός», με 34 βαθμούς, πολυνίκης αθλητής ο Φώτης Κοσμάς, που κατέκτησε «ωραιότατο μετάλλιο κύπελλο» το οποίο αθλοθέτησε ο «Εθνικός», προς τιμή του αείμνηστου αθλητή, του Αθανασιάδη Δημήτρη, Ανθυπολοχαγού Μηχανικού, ο οποίος βρήκε τραγικό θάνατο από έκρηξη νάρκας, κατά τη διεξαγωγή ασκήσεων του στρατού¹⁰³.

Στους 9^{ους} Πανέβριους αγώνες στίβου του 1947, με διοργανωτή τον «Εθνικός», πολυνίκης σύλλογος αναδείχθηκε ο «Εθνικός», με 60 βαθμούς. Στους αγώνες είχαν παραβρεθεί ο μητροπολίτης Αλεξανδρούπολης και Σαμοθράκης κ.κ. Ιωακείμ, ο Νομάρχης Έβρου κ. Νικολαΐδης Βασίλειος και ο Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Αλτιναλμάζης Χρήστος¹⁰⁴. Ιδιαίτερα συγχαρητήρια αξίζουν στον ακούραστο έφορο του τμήματος στίβου του «Εθνικού» και παλαίμαχο αθλητή κ. Μπαρμπαγιάννη Ιωάννη, για τη συμβολή του στην προπόνηση των αθλητών του Συλλόγου¹⁰⁵.

Στους δεύτερους μεταπολεμικούς εσωτερικούς αγώνες του 1948, τοπικού χαρακτήρα, με διοργανωτή τον «Εθνικό», οι αθλητές του Συλλόγου έδειξαν ότι βρίσκονται σε καλή αγωνιστική κατάσταση, αν κρίνουμε από τις επιδόσεις που πέτυχαν στα αγωνίσματα που συμμετείχαν. Οι καλύτερες επιδόσεις που πέτυχαν οι αθλητές του «Εθνικού» ήταν: ο Φώτης Κοσμάς στα 100 μ. με 11΄΄9, στα 400 μ. με 53΄΄9 και 400 μ. εμπόδια με 59΄΄2, ο Παναγιώτης Κλώθος στο ύψος με 1,58 μ., ο Δημήτρης Μπουλμπουτζής στο δίσκο με 29,55 μ., ο Παναγιώτης Κοτσαμπάσης στα 800 μ. με 2΄14΄΄8 και στα 1500 μ. με 4΄23΄΄, ο Κυριάκος Ποτός στο τριπλούν με 11,97 μ. και ο Κων/νος Γεροντόπουλος στο επι κοντώ με 3,00 μ.¹⁰⁶.

Στους 10^{ους} Πανέβριους αγώνες στίβου της Αλεξανδρούπολης το 1948, ο «Εθνικός» κατέλαβε την πρώτη θέση, με 118 βαθμούς (Εικ. 45)¹⁰⁷.

Με συμμετοχή αθλητών από την Καβάλα, Δράμα, Ξάνθη, Κομοτηνή, Σουφλί, Διδυμότειχο, Ορεστιάδα και Αλεξανδρούπολη, διοργανώθηκαν από τον

¹⁰³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 27.8.1947, αρ. 212.

¹⁰⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 30.9.1947, αρ. 222.

¹⁰⁵ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 31.9.1947, αρ. 223.

¹⁰⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 19.7.1948, αρ. 294.

¹⁰⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 14.10.1948, αρ. 322.

«Εθνικό» οι 11^{οι} Πανέβριοι αγώνες στίβου το 1949. Πολυνίκης Σύλλογος ήταν ο «Εθνικός», με 152 βαθμούς¹⁰⁸.

Το 1950 διοργανώθηκαν από τον «Εθνικό» οι 16^{οι} Πανθρακικοί αγώνες στίβου στην Αλεξανδρούπολη. Συμμετείχαν ένδεκα ομάδες από την περιοχή της Αν. Μακεδονίας και Θράκης, η «Ασπίδα» Ξάνθης, η «Α.Ε. Διδυμοτείχου», η «Δόξα» Δράμας, ο «Έβρος» Σουφλίου, η «Ελπίδα» Δράμας, ο «Ηρακλής» Καβάλας, η «Α.Ε. Κομοτηνής», ο «Ορέστης» Ορεστιάδος, ο «Ορφέας» Ξάνθης, οι «Φίλιπποι» Καβάλας και ο «Εθνικός». Πολυνίκης αναδείχθηκε ο «Εθνικός», με 171 βαθμούς (Εικ. 47)¹⁰⁹.

Το 1953, διοργανώθηκαν από τον «Εθνικό» οι 39^{οι} Πανελλήνιοι αγώνες στίβου στην Αλεξανδρούπολη (Εικ. 18). Για την μεταφορά των αθλητών από την Αθήνα διατέθηκε στρατιωτικό μεταγωγικό αεροπλάνο Όσο για τη διαμονή και διατροφή των φιλοξενουμένων αθλητών και πάλι αρωγός ήταν ο στρατός που φρόντισε, ώστε να οργανωθεί ένα μικρό αθλητικό χωριό, σε στρατόπεδο της Αλεξανδρούπολης. Την πρώτη μέρα, μετά από την παρέλαση και τον όρκο του αθλητή, ο Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Μπέτσιος (Εικ. 14) προσφώνησε τους αθλητές και ακολούθησε ο Γενικός Διοικητής Θράκης κ. Μίχας που κήρυξε την έναρξη των αγώνων¹¹⁰. Ο «Εθνικός» στη γενική βαθμολογία κατετάγη στην έκτη θέση, με 37 βαθμούς και αναδείχθηκε σε πρώτο επαρχιακό σωματείο μετά από τις ομάδες του κέντρου¹¹¹.

Οι 21^{οι} Πανθρακικοί αγώνες στίβου του 1957 διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη από τον «Εθνικό», στους οποίους αναδείχθηκε πολυνίκης σύλλογος, αφού τερμάτισε στην πρώτη θέση, με 168,5 βαθμούς. Σημαντικές επιτυχίες αθλητών του «Εθνικού» ήταν: ο Αυτοσμίδης πρώτος στα 100 μ. με 11΄΄1 και πρώτος στα 400 μ. με 51΄΄5, ο Κεχαγιόγλου πρώτος στα 5000 μ. με 16΄44΄΄5 και πρώτος στα 10000 μ. με 34΄38΄΄2, ο Λουκάς πρώτος στο τριπλούν με 12,91 μ., ο Μπουλμπουτζής ήταν πρώτος στο δίσκο με 38,16 μ., στη σφαίρα με 12,23 μ. και στη σφύρα πρώτος με 50,62 μ.¹¹².

¹⁰⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 20.8.1949, αρ. 406 & εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 21.8.1949, αρ. 12656 & εφημερίδα *Αθλητικός Τύπος*: φύλλο 20.8.1949, αρ. 13.

¹⁰⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 16.8.1950, αρ. 492.

¹¹⁰ Εφημερίδα *Ελληνικός Βορράς*: φύλλο 6.6.1953, αρ. 2553.

¹¹¹ Εφημερίδα *Ελληνικός Βορράς*: φύλλο 8.6.1953, αρ. 2555 & εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 11.6.1953, αρ. 686..

¹¹² Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 21.8.1957, αρ. 213 & εφημερίδα *Αθλητικά Νέα*: φύλλο 19.8.1957, αρ. 137.

Από αυτή τη χρονική περίοδο, μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '70, οι αθλητές του «Εθνικού» προσχώρησαν στο «Αθλητικό Όμιλο Αλεξανδρούπολης», όπου συνέχισαν την καριέρα τους και τις αγωνιστικές δράσεις.

Με την επανίδρυση του τμήματος του κλασικού αθλητισμού του «Εθνικού», στους Περιφερειακούς Εαρινούς Αγώνες της Αλεξανδρούπολης το 1982, είχαμε τις εξής επιτυχίες των αθλητών-τριών του: ο Κοντοστάθης Απόστολος κατέλαβε τη δεύτερη θέση στο δρόμο των 110 μ. με εμπόδια, ο Γιαλαματζής Χρήστος κατέλαβε την πρώτη θέση στο δρόμο των 400 μ. με εμπόδια, ο Γκιούρδας Γεώργιος κατέλαβε την πρώτη θέση στη σφαιροβολία, η Δημητροπούλου Ευγενία κατετάγη δεύτερη στο δρόμο των 100 μ., η Δημητροπούλου Χρύσα κατέλαβε τη δεύτερη θέση στο δρόμο των 100 μ. με εμπόδια¹¹³.

Στους αγώνες στίβου Θράκης του 1983 στην Αλεξανδρούπολη, οι αθλητές του «Εθνικού» κατέλαβαν τις εξής θέσεις: ο Γιαλαματζής Χρήστος κατετάγη πρώτος στο δρόμο των 400 μ. με εμπόδια, ο Τόλιος Μαρίνος κατέλαβε τη δεύτερη θέση στο άλμα επί κοντώ¹¹⁴.

Σε ημερίδα που διοργανώθηκε από την Τ.Ε. Σ.Ε.Γ.Α.Σ. Αλεξανδρούπολης το 1991, ο αθλητής του «Εθνικού» Δαστερίδης Γεώργιος ήταν πρώτος στο αγώνισμα των 110 μ. με εμπόδια ανδρών. Στους ίδιους αγώνες η αθλήτρια Καραγιώργου Ευγενία κατετάγη πρώτη στο αγώνισμα της δισκοβολίας γυναικών¹¹⁵.

Στους αγώνες Θράκης που διοργάνωσε η Τ.Ε. Σ.Ε.Γ.Α.Σ. το 1994, αθλητές και αθλήτριες του «Εθνικού» κατέλαβαν τις εξής θέσεις: πρώτος στα 800 μ. ο Περιστερόπουλος Κωνσταντίνος, πρώτος στο άλμα επί κοντώ ο Βασιλείου Φραντζέσκος, τρίτος στη σφαιροβολία ο Αναστασιάδης Ιωάννης, δεύτερος στον ακοντισμό ο Βουρδόλης Θεόδωρος, πρώτη στο δρόμο των 100 μ. γυναικών η Βάγια Αφροδίτη, τέταρτη στη σφαιροβολία γυναικών η Καραγεώργου Ευγενία και δεύτερη στη δισκοβολία η Γκουργκούνη Ανδριάννα¹¹⁶.

Στα «Ακρίτεια» της Αλεξανδρούπολης του 1995, η αθλήτρια του «Εθνικού» Γιαλαματζή Βασιλική κατετάγη τρίτη στο δρόμο των 100μ. με εμπόδια γυναικών.

¹¹³ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1982*, σελ. 74-132.

¹¹⁴ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1983*, σελ. 79 & 88.

¹¹⁵ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1991*, σελ. 39, 127.

¹¹⁶ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1994*, σελ. 209, 241, 309-310.

Στους ίδιους αγώνες η Κυριακίδου Φωτεινή ήταν πρώτη στη σφαιροβολία γυναικών¹¹⁷.

Στους αγώνες στίβου, στα πλαίσια του «Αθλητικού Σεπτεμβρη» του 1996, που διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη από την Τ.Ε. Σ.Ε.Γ.Α.Σ. και το Δήμο Αλεξανδρούπολης, αθλητές και αθλήτριες του «Εθνικού» κατέλαβαν τις παρακάτω θέσεις: στο άλμα εις ύψος ο Καρασουλτάνης Αναστάσιος ήταν πρώτος, η Νικολαΐδου Ευαγγελία ήταν πρώτη στο άλμα εις μήκος γυναικών και η Παρασκευά Βασιλική ήταν πρώτη στον ακοντισμό γυναικών¹¹⁸.

Στους αγώνες στίβου Θράκης που έγιναν στην Αλεξανδρούπολη το 1997, η αθλήτρια του «Εθνικού» Κεσκίνη Ξανθή κατετάγη στη δεύτερη θέση στο άλμα εις ύψος γυναικών. Στους ίδιους αγώνες η αθλήτρια Παπαράδη Αγγελική ήταν δεύτερη στον ακοντισμό γυναικών¹¹⁹.

Αγώνες στίβου εκτός Αλεξανδρούπολης. Από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής του, ο Σύλλογος συμμετείχε σε αρκετές μεγάλες διοργανώσεις κλασικού αθλητισμού σημειώνοντας σπουδαίες επιδόσεις και κερδίζοντας έτσι την εκτίμηση του αθλητικού κόσμου σε όλη την Ελλάδα. Οι αθλητές του «Εθνικού», μετά από την ίδρυση του Συλλόγου, λάμβαναν μέρος ανελλιπώς στους Πανθρακικούς Αγώνες, που τελούνταν στις κυριότερες πόλεις της Αν. Μακεδονίας και Θράκης (Κομοτηνή, Ξάνθη, Καβάλα, Δράμα, Αλεξανδρούπολη) με συμμετοχή ομάδων από την Θεσσαλονίκη¹²⁰.

Σημαντική ήταν η παρουσία του Συλλόγου και με καλές επιδόσεις των αθλητών του, στους Παμμακεδονικούς Αγώνες, που γινόταν στη Βόρεια Ελλάδα, όπου συναγωνίζονταν μεγάλους αθλητές και ομάδες άλλων πόλεων.

Όλοι αυτοί οι αγώνες (Πανθρακικοί, Παμμακεδονικοί), αποτελούσαν ορόσημο για την αθλητική νεολαία της Βόρειας Ελλάδας και προκαλούσαν τον ενθουσιασμό και το ενδιαφέρον όλων των αθλητών. Οι πόλεις που τους διοργάνωναν, πραγματικά ζούσαν αρκετό καιρό πριν στο ρυθμό των αγώνων, με τις προετοιμασίες του αγωνιστικού χώρου αλλά και της πόλης ολόκληρης, μια και θα δεχόταν μεγάλο αριθμό αθλητών άλλων πόλεων, αλλά μερικές φορές και πλήθος φιλάθλων γειτονικών πόλεων.

¹¹⁷ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1995*, σελ. 156, 186 -193.

¹¹⁸ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1996*, σελ. 138, 207, 212.

¹¹⁹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1997*, σελ. 228 & 235.

¹²⁰ Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης: *Πανθεσσαλονίκειος*, σελ. 41.

Πρέπει να σταθούμε στο γεγονός, της επίσκεψης του Ελευθέριου Βενιζέλου το 1930, ο οποίος είχε δώσει υπόσχεση οικονομικής βοήθειας, για την αποπεράτωση του σταδίου τη Αλεξανδρούπολης, η οποία ήταν η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Θράκης μετά την Ξάνθη και την Κομοτηνή, ώστε να αποκτήσει το δικό της γυμναστικό χώρο. Το αποτέλεσμα ήταν την ίδια χρονιά (1930), να πραγματοποιηθούν οι 8^{οι} Πανθρακικοί Αγώνες στην Αλεξανδρούπολη, με τη συμμετοχή δεκάδων αθλητών από πόλεις της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Με τους αγώνες αυτούς έγινε μια έντονη προβολή της Αλεξανδρούπολης όχι μόνο χάρη στις επιτυχίες των αθλητών της, αλλά χάρη στην τουριστική της υποδομή και στην άριστη φιλοξενία των αθλητών και φιλάθλων άλλων περιοχών¹²¹.

Παρακάτω αναφέρονται οι συμμετοχές και οι σπουδαιότερες διακρίσεις του Συλλόγου και των αθλητών του εκτός Αλεξανδρούπολης.

Ο «Εθνικός», στους 11^{ους} Πανθρακικούς αγώνες, που διοργανώθηκαν από τη «Δόξα» Δράμας το 1933, βρέθηκε στην 4^η θέση με 13 βαθμούς¹²².

Στους 13^{ους} Πανθρακικούς αγώνες στην Καβάλα το 1935, ο «Εθνικός» τερμάτισε με 8 βαθμούς στην 7^η θέση¹²³.

Η ομάδα του «Εθνικού» έλαβε μέρος στους 4^{ους} Παμμακεδονικούς αγώνες το 1937, οι οποίοι έγιναν στις Σέρρες και κατετάγη στην 7^η θέση με 17 βαθμούς¹²⁴. Αξιοπρόσεκτη ήταν η επίδοση του Σταφυλλά στο μήκος, ο οποίος κατέλαβε την πρώτη θέση με επίδοση (6.55 μ.)¹²⁵.

Μεταπολεμικά, το τμήμα του κλασικού αθλητισμού του «Εθνικού» συμμετείχε σε Πανεπαρχιακούς Αθλητικούς Διαγωνισμούς το 1947, 1948, 1949 και 1950 (Εικ. 42, 44)¹²⁶, σε Παμμακεδονικούς: 7^{οι} το 1948 και 8^{οι} το 1949 στη Θεσ/νίκη¹²⁷, σε Παμβορειοελλαδικούς: 2^{οι} στη Καβάλα το 1951, 4^{οι} στις Σερρες το 1953 και 5^{οι} στη Καβάλα το 1954¹²⁸ και σε Πανελλήνιους Αγώνες: το 1949, 1951 και 1953¹²⁹.

¹²¹ Καργάκος: *Αλεξανδρούπολη*, σελ. 471.

¹²² Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 9.7.1933, αρ. 7519.

¹²³ Εφημερίδα *Ταχυδρόμος*: φύλλο 17.7.1935, αρ. 1207.

¹²⁴ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 23.5.1937, αρ. 8395.

¹²⁵ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 23.5.1937, αρ. 8395.

¹²⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 6.2.1948, αρ. 250.

¹²⁷ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 20.9.1949, αρ. 12680.

¹²⁸ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 18.9.1951, αρ. 13278.

¹²⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 28.6.1949, αρ. 393.

Σε αγώνες στίβου «Πανεπαρχιακού Αθλητικού Διαγωνισμού», οι οποίοι διοργανώθηκαν στην Αθήνα, το 1948, από τον Σ.Ε.Γ.Α.Σ., ο «Εθνικός» κατέλαβε την πρώτη θέση με 13818 βαθμούς¹³⁰.

Μεγάλες επιτυχίες είχαν πετύχει οι αθλητές κλασικού αθλητισμού του «Εθνικού» λαμβάνοντας μέρος στους 7^{ους} Παμμακεδονικούς αγώνες στη Θεσσαλονίκη το 1948, στους οποίους κατετάγη πέμπτος, με 42,5 βαθμούς¹³¹.

Στους 35^{ους} Πανελλήνιους αγώνες στίβου στην Αθήνα (Παναθηναϊκό Στάδιο) το 1949, ο αθλητής του «Εθνικού», Φώτης Κοσμάς, κατέλαβε την πρώτη θέση, στο δρόμο των 400 μ. με εμπόδια, με την εξαιρετική επίδοση 56"3. Στους αγώνες συμμετείχαν 540 αθλητές από την Ελλάδα, την Κύπρο και Αίγυπτο¹³².

Στους 8^{ους} Παμμακεδονικούς αγώνες στίβου το 1949, με διοργανωτή τον «Ηρακλή» Θεσσαλονίκης, ο «Εθνικός» κατετάγη στην 5^η θέση με 49,5 βαθμούς¹³³.

Στους Πανεπαρχιακούς Αθλητικούς Αγώνες το 1949 στα Τρίκαλα, ο «Εθνικός» κατετάγη στην πρώτη θέση με 12798 βαθμούς (Εικ. 43)¹³⁴.

Στους 36^{ους} Πανελλήνιους αγώνες στίβου στην Αθήνα (Παναθηναϊκό Στάδιο) το 1951, ο αθλητής του «Εθνικού», Φώτης Κοσμάς, κατέλαβε την πρώτη θέση, στο δρόμο των 400 μ., με χρόνο 55"5, βελτιώνοντας το ατομικό του ρεκόρ (Εικ. 56)¹³⁵.

Στους 2^{ους} Παμβορειοελλαδικούς αγώνες στίβου στην Καβάλα το 1951 (Εικ. 17), ο «Εθνικός» κατετάγη στη δεύτερη θέση, με 109 βαθμούς, με κυρίαρχη μορφή των αγώνων αυτή του Φώτη Κοσμά, που έλαβε 5 πρώτες νίκες στα 100 μ., στα 200 μ., στα 400 μ., στα 400 μ. εμπόδια και στα 110 μ. εμπόδια και 2 δεύτερες νίκες στο άλμα σε μήκος και στον ακοντισμό (Εικ. 49)¹³⁶.

Το 1952 διοργανώθηκαν στην Καβάλα οι 17^{οι} Πανθρακικοί αγώνες στίβου, με διοργανωτές τις ομάδες των «Φιλίππων» και του «Ηρακλή». Ο «Εθνικός» κατετάγη στην πρώτη θέση, με 147 βαθμούς (Εικ. 46). Το κύπελλο του «Φωτός» που αθλοθετήθηκε από τον «Ηρακλή» Καβάλας, απονεμήθηκε στον νικητή των 100 μ., αθλητή του «Εθνικού», Φώτη Κοσμά¹³⁷.

¹³⁰ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 29.3.1948, αρ. 264.

¹³¹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 27.9.1948, αρ. 316.

¹³² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 28.6.1949, αρ. 393.

¹³³ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 20.9.1949, αρ. 12680.

¹³⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 20.6.1950, αρ. 478.

¹³⁵ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 27.6.1951, αρ. 553.

¹³⁶ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 18.9.1951, αρ. 13278.

¹³⁷ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 2.9.1952, αρ. 13678.

Στους 4^{ους} Παμβορειοελλαδικούς αγώνες στις Σέρρες το 1953, ο «Εθνικός» θριάμβευσε και στη γενική βαθμολογία κατετάγη πρώτος, με 147 βαθμούς¹³⁸. Το 1953, διοργανώθηκαν στην Κομοτηνή οι 18^{οι} Πανθρακικοί αγώνες στίβου με την ομάδα του «Εθνικού» να τερματίζει στην πρώτη θέση, με 156 βαθμούς (Εικ. 48)¹³⁹.

Στους 19^{ους} Πανθρακικούς αγώνες στίβου στη Δράμα το 1954, με διοργανωτή τη «Δόξα», ο «Εθνικός» κατετάγη στην πρώτη θέση, με 212 βαθμούς¹⁴⁰.

Στην Καβάλα, το 1954, διοργανώθηκαν οι 5^{οι} Παμβορειοελλαδικοί αγώνες στίβου, με τον «Εθνικό», να καταλαμβάνει την πρώτη θέση, με 138 βαθμούς (Εικ. 51)¹⁴¹.

Στους 6^{ους} Παμβορειοελλαδικούς αγώνες στίβου στις Σέρρες το 1955, ο «Εθνικός» κατετάγη 4^{ος} στη γενική βαθμολογία (Εικ. 55)¹⁴².

Το 1955, στους 9^{ους} Παμμακεδονικούς αγώνες στίβου στις Σέρρες, ο «Εθνικός» κατέλαβε την πρώτη θέση, με 99 βαθμούς¹⁴³.

Στην Κομοτηνή, διοργανώθηκαν οι 20^{οι} Πανθρακικοί αγώνες στίβου, το 1956, όπου ο «Εθνικός» αναδείχθηκε πολυνίκης σύλλογος, με 177 βαθμούς στην τελική βαθμολογία (Εικ. 50)¹⁴⁴.

Στην Αθήνα το 1957 (Παναθηναϊκό Στάδιο), διοργανώθηκαν οι 43^{οι} Πανελλήνιοι αγώνες στίβου, όπου ο «Εθνικός» κατατάχθηκε στην έβδομη θέση, με 14 βαθμούς¹⁴⁵. Πολυνίκης σύλλογος αναδείχθηκε ο «Εθνικός», με 106 βαθμούς, στους 7^{ους} Παμβορειοελλαδικούς αγώνες στίβου το 1957, οι οποίοι έγιναν στην Κομοτηνή¹⁴⁶.

Στη Δράμα, το 1958, διοργανώθηκαν οι 44^{οι} Πανελλήνιοι αγώνες στίβου από την τοπική «Δόξα». Συμμετείχαν 46 σωματεία με πάνω από 400 αθλητές. Ο «Εθνικός», με ελλείψεις αθλητών λόγω τραυματισμών, κατόρθωσε και πάλι να

¹³⁸ Εφημερίδα *Ελληνικός Βορράς*: φύλλο 15.9.1953, αρ. 2638 & εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 16.9.1953, αρ. 708.

¹³⁹ Εφημερίδα *Ελληνικός Βορράς*: φύλλο 4.10.1953, αρ. 2655.

¹⁴⁰ Εφημερίδα *Ελληνικός Βορράς*: φύλλο 7.9.1954, αρ. 2915.

¹⁴¹ Εφημερίδα *Ελληνικός Βορράς*: φύλλο 29.9.1954, αρ. 2934.

¹⁴² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 10.9.1955, αρ. 893.

¹⁴³ Εφημερίδα *Αθλητικά Νέα*: φύλλο 19.9.1955, αρ. 36.

¹⁴⁴ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 14.7.1956, αρ. 145 & εφημερίδα *Αθλητικά Νέα*: φύλλο 9.7.1956, αρ. 78.

¹⁴⁵ Εφημερίδα *Αθλητικά Νέα*: φύλλο 29.7.1957, αρ. 134.

¹⁴⁶ Εφημερίδα *Αθλητικά Νέα*: φύλλο 9.9.1957, αρ. 140 & εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 12.9.1957, αρ. 215..

είναι το πρώτο επαρχιακό σωματείο και με 12 βαθμούς να τερματίσει στην 7^η θέση¹⁴⁷.

Στην Καβάλα, το 1958, διοργανώθηκαν οι 22^{οι} Πανθρακικοί αγώνες στίβου από τους «Φιλίππους» Καβάλας. Ο «Εθνικός» κατετάγη στην πρώτη θέση με 134 βαθμούς¹⁴⁸.

Οι 23^{οι} Πανθρακικοί αγώνες στίβου διοργανώθηκαν από την «Α.Ε. Κομοτηνής», το 1959, όπου ο «Εθνικός» κατέλαβε την πρώτη θέση, με 130 βαθμούς¹⁴⁹.

Η πρώτη εμφάνιση του «Εθνικού», μετά την επανίδρυση και λειτουργία του τμήματος κλασικού αθλητισμού, ήταν στους 57^{ους} Πανελλήνιους αγώνες στίβου της Καβάλας, το 1971, όπου κατατάχτηκε ενδέκατος, με 8 βαθμούς. Ο αθλητής Θωμάς Θωμάς, στο άλμα τριπλούν, κατέλαβε την τρίτη θέση, με επίδοση 15.08 μ.¹⁵⁰

Στους 58^{ους} Πανελλήνιους αγώνες στίβου το 1972, που έγιναν στο στάδιο «Γεώργιος Καραϊσκάκης», ο «Εθνικός» κατετάγη δέκατος έκτος, με 8 βαθμούς και οι καλύτερες επιδόσεις των αθλητών του ήταν: ο Αναγνωστόπουλος Βασίλειος στα 200 μ. κατετάγη έκτος, με 21''9 και ο Θωμάς Θωμάς, κατετάγη δεύτερος, στο άλμα τριπλούν, με επίδοση 16.00 μ.¹⁵¹

Στους 29^{ους} Εαρινούς αγώνες στίβου που έγιναν στο στάδιο «Γεώργιος Καραϊσκάκης», το 1973, ο αθλητής του «Εθνικού», Θωμάς Θωμάς, στο άλμα τριπλούν, με επίδοση 15.87 μ., κατέλαβε την δεύτερη θέση¹⁵².

Το 1975, στους αγώνες στίβου «Βενιζέλεια» των Χανίων, ο αθλητής του «Εθνικού», Θωμάς Θωμάς, στο άλμα εις μήκος, κατετάγη πρώτος, με επίδοση 7.34 μ.¹⁵³

Στους 34^{ους} Εαρινούς αγώνες στίβου του 1978, οι οποίοι έγιναν στο Ν. Φάληρο, ο Θωμάς Θωμάς, του «Εθνικού», στο άλμα τριπλούν, κατετάγη τρίτος με επίδοση 15.80 μ..

¹⁴⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 24.7.1958, αρ. 1148 & εφημερίδα *Αθλητικά Νέα*: φύλλο 21.7.1958, αρ. 184.

¹⁴⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 23.8.1958, αρ. 1155 & εφημερίδα *Αθλητικά Νέα*: φύλλο 18.8.1958, αρ. 188.

¹⁴⁹ Εφημερίδα Πανθρακική: φύλλο 21.8.1959, αρ. 305.

¹⁵⁰ Περιοδική έκδοση Σ.Ε.Γ.Α.Σ.: *Οκτώβριος – Δεκέμβριος 1971*, αρ. τεύχ. 47/153, σελ. 33.

¹⁵¹ Περιοδική έκδοση Σ.Ε.Γ.Α.Σ.: *Σεπτέμβριος – Δεκέμβριος 1972*, αρ. τεύχ. 53/157, σελ. 38.

¹⁵² Περιοδική έκδοση Σ.Ε.Γ.Α.Σ.: *Νοέμβριος – Δεκέμβριος 1973*, αρ. τεύχ. 60/163, σελ. 31.

¹⁵³ Περιοδική έκδοση Σ.Ε.Γ.Α.Σ.: *Ιούνιος – Δεκέμβριος 1975*, αρ. τεύχ. 68/172, σελ. 44.

Στους 64^{ους} Πανελλήνιους αγώνες στίβου του 1978, ο αθλητής του «Εθνικού», Γιαλαματζής Χρήστος, στον δρόμο των 200 μ. κατετάγη δεύτερος σε επίδοση, με 22"40 ¹⁵⁴.

Το 1979, στους 35^{ους} Εαρινούς αγώνες στίβου, που έγιναν στο Ν. Φάληρο, ο Θωμάς Θωμάς, του «Εθνικού», στο άλμα τριπλούν, κατετάγη τρίτος με επίδοση 15.08 μ. ¹⁵⁵.

Στους Παμβορειοελλαδικούς αγώνες στίβου της Καβάλας του 1981, η ομάδα σκυταλοδρομίας 4x400 μ. γυναικών του «Εθνικού» κατετάγη στην τέταρτη θέση ¹⁵⁶.

Το 1982, στους Πανελλήνιους αγώνες στίβου Π/Κ (Παίδων/Κορασίδων), οι οποίοι έγιναν στο Ν. Φάληρο, η αθλήτρια του «Εθνικού», Μπερμπερίδου Φανή, κατετάγη στη δεύτερη θέση στον ακοντισμό, με επίδοση 39.64 μ. ¹⁵⁷.

Στους αγώνες στίβου «Βενιζέλεια» των Χανίων, το 1985, η ίδια αθλήτρια του «Εθνικού», στον ακοντισμό γυναικών, κατετάγη στην πρώτη θέση με επίδοση 51.20 μ. ¹⁵⁸.

Στους αγώνες στίβου της Δράμας του 1986 για το «Κύπελλο Ελλάδος», οι αθλητές-τριες του «Εθνικού» κατέλαβαν τις εξής θέσεις: ο Κοζάρης Κωνσταντίνος ήταν πέμπτος στο δρόμο των 800 μ., η Αποστολούμη Χρύσα ήταν τρίτη στο δρόμο των 800 μ., η Μπερμπερίδου Φανή ήταν πρώτη στον ακοντισμό. Στα «Δαβιτζόγλεια» της Καβάλας του 1986, οι αθλήτριες του «Εθνικού» κατέλαβαν τις εξής θέσεις: η Πλαστουργού Θεανώ ήταν δεύτερη, στο δρόμο των 1500 μ., η Κυριακίδου Φωτεινή ήταν δεύτερη, στη σφαιροβολία. Στα «Βενιζέλεια» του 1986 των Χανίων, η αθλήτρια του «Εθνικού», Μπερμπερίδου Φανή, κατετάγη δεύτερη στον ακοντισμό γυναικών ¹⁵⁹.

Στους αγώνες στίβου του 1987, για το «Κύπελλο Ελλάδος», οι οποίοι έγιναν στη Καβάλα, οι αθλητές-τριες του «Εθνικού» κατέλαβαν τις εξής θέσεις: ο Κοζάρης Νικόλαος κατέλαβε την δεύτερη θέση, στο δρόμο των 3000 μ. με φυσικά εμπόδια, ο Μπαξεβανίδης Δημήτριος ήταν τέταρτος, στον ακοντισμό, η Αποστολούμη Χρύσα ήταν δεύτερη, στο δρόμο των 800 μ. ¹⁶⁰.

¹⁵⁴ Περιοδικό Σ.Ε.Γ.Α.Σ.: Στατιστικά στίβου 1978, σελ. 37.

¹⁵⁵ Περιοδικό Σ.Ε.Γ.Α.Σ.: Στατιστικά στίβου 1979, σελ. 124.

¹⁵⁶ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι του 1981, σελ. 135.

¹⁵⁷ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι του 1982, σελ. 144.

¹⁵⁸ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι του 1985, σελ. 216.

¹⁵⁹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι του 1986-87, σελ. 70-91.

¹⁶⁰ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι του 1986-87, σελ. 136-176.

Στους αγώνες στίβου Θράκης στην Κομοτηνή, το 1988, οι αθλήτριες του «Εθνικού», Αποστολούμη Χρύσα, Παπανδρώνου Ειρήνη, Τσιουλπά Ευγενία, Τασίδου Μαρία, στη σκυταλοδρομία 4x400 μ., κατατάγηκαν στην πρώτη θέση. Στα «Δαβιτζόγλεια» της Καβάλας του 1988, η αθλήτρια του «Εθνικού», Αποστολούμη Χρύσα ήταν τέταρτη, στο δρόμο των 800 μ. Στους αγώνες στίβου «Παούρεια» του Αμαρουσίου του 1988, η αθλήτρια του «Εθνικού», Κυριακίδου Φωτεινή ήταν πρώτη, στη σφαιροβολία γυναικών¹⁶¹.

Στους Παμβορειοελλαδικούς στη Δράμα, το 1989, ο Τόλιος Μαρίνος ήταν έβδομος, στο άλμα επί κοντώ, στους Πανελλήνιους Α/Γ (Ανδρών/Γυναικών) του Αμαρουσίου, η Κυριακίδου Φωτεινή ήταν δεύτερη, στη σφαιροβολία γυναικών. Στους ίδιους αγώνες, η Μπερμπερίδου Φανή κατετάγη τρίτη, στον ακοντισμό γυναικών, επίσης η ίδια αθλήτρια, ήταν πρώτη στον ακοντισμό των Πανελλήνιων αγώνων Νέων – Νεανίδων του 1989 που έγιναν στην Κατερίνη¹⁶².

Στα «Δαβιτζόγλεια» την Καβάλας του 1990, η αθλήτρια του «Εθνικού», Παπανδρώνου Ειρήνη, κατετάγη τέταρτη, στο δρόμο των 1500 μ. γυναικών. Στους Παμβορειοελλαδικούς της Θεσσαλονίκης του 1990, η Κυριακίδου Φωτεινή κατετάγη πρώτη, στο αγώνισμα της σφαιροβολίας γυναικών. Στους ίδιους αγώνες, η Μπερμπερίδου Φανή ήταν πρώτη, στο αγώνισμα του ακοντισμού γυναικών. Η ίδια αθλήτρια, στους Πανελλήνιους αγώνες Α/Γ των Τρικάλων του 1990, κατετάγη στη δεύτερη θέση, στο αγώνισμα του ακοντισμού. Στους ίδιους αγώνες των Τρικάλων, η αθλήτρια του «Εθνικού», Μαγγίνα Χρύσα, κατετάγη τέταρτη στο αγώνισμα του ακοντισμού γυναικών¹⁶³.

Στους Παμμακεδονικούς της Θεσσαλονίκης το 1991, ο αθλητής του «Εθνικού», Παράσχου Ευάγγελος, κατετάγη στην πέμπτη θέση, στο αγώνισμα της δισκοβολίας ανδρών. Στα «Δαβιτζόγλεια» της Καβάλας, ο αθλητής Αναστασιάδης Ιωάννης ήταν πέμπτος, στη σφαιροβολία ανδρών. Στους ίδιους αγώνες, η αθλήτρια Κεσκίνη Αποστολία ήταν πρώτη, στο αγώνισμα των 800 μ. γυναικών. Η αθλήτρια του «Εθνικού», Κυριακίδου Φωτεινή, την ίδια χρονιά, στο αγώνισμα της σφαιροβολίας γυναικών ήταν: πρώτη στα «Λαμπράκεια» της Θεσσαλονίκης, δεύτερη στους Πανελλήνιους Α/Γ του Φαλήρου, δεύτερη στα «Δαβιτζόγλεια» της Καβάλας και πρώτη στο «Κύπελλο Ελλάδος» του Φαλήρου. Η αθλήτρια του

¹⁶¹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1988*, σελ. 88-107.

¹⁶² Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1989*, σελ. 61, 130, 134.

¹⁶³ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1990*, σελ. 97, 112, 116.

«Εθνικού», Μπερμπερίδου Φανή, την ίδια χρονιά, στο αγώνισμα του ακοντισμού γυναικών ήταν: πρώτη στα «Δαβιτζόγλεια» της Καβάλας, δεύτερη στους Πανελληνίους Α/Γ στο Φαλήρο και πρώτη στο «Κύπελλο Ελλάδος» στο Φαλήρο¹⁶⁴.

Στα «Δαβιτζόγλεια» της Καβάλας του 1993, ο αθλητής του «Εθνικού», Βουρδόλης Θεόδωρος, κατετάγη στην τρίτη θέση, στο αγώνισμα της σφαιροβολίας ανδρών. Στους ίδιους αγώνες, η αθλήτρια του «Εθνικού», Κεσκίνη Αποστολία, κατετάγη πρώτη, στο αγώνισμα των 800 μ. γυναικών. Στους Παμβορειοελλαδικούς της Θεσσαλονίκης, την ίδια χρονιά, η αθλήτρια Δεβετζή Χρυσοπηγή ήταν δεύτερη, στο αγώνισμα του άλματος τριπλούν γυναικών. Στους Πανελληνίους Α/Γ στο Μαρούσι, η Κυριακίδου Φωτεινή ήταν δεύτερη στη σφαιροβολία γυναικών. Στους Πανθρακικούς στην Ορεστιάδα, το 1993, η αθλήτρια Αλμετίδου Μαρία ήταν τρίτη στη δισκοβολία γυναικών. Η αθλήτρια του «Εθνικού», Βουρδόλη Αντιγόνη, το 1993, στο αγώνισμα του ακοντισμού ήταν: πρώτη στους Πανελληνίους Ε/Ν στη Θεσσαλονίκη, πρώτη στους Παμβορειοελλαδικούς στη Θεσσαλονίκη, πρώτη στους Πανελληνίους Α/Γ στο Μαρούσι, πρώτη στα «Λαμπράκεια» στη Θεσσαλονίκη και τρίτη στους Εαρινούς στο Μαρούσι¹⁶⁵.

Στους Πανελληνίους Ε/Ν στη Θεσσαλονίκη, το 1994, η αθλήτρια του «Εθνικού», Δεβετζή Χρυσοπηγή, κατετάγη πρώτη στο αγώνισμα του άλματος τριπλούν γυναικών. Η ίδια αθλήτρια ήταν δεύτερη, στο άλμα εις μήκος, στα «Ακρίτεια» στη Ρόδο. Στους ίδιους αγώνες, η Κυριακίδου Φωτεινή ήταν πρώτη στο αγώνισμα της σφαιροβολίας γυναικών. Η ίδια αθλήτρια ήταν: δεύτερη στη σφαιροβολία, στους Πανελληνίους Α/Γ στο Μαρούσι και πρώτη, στα «Βαρδινογιάννεια» στο Ρεθύμνο. Στους Πανελλήνιους αγώνες Ε/Ν στη Θεσσαλονίκη, η αθλήτρια του «Εθνικού», Βουρδόλη Αντιγόνη, ήταν πρώτη στο αγώνισμα του ακοντισμού γυναικών¹⁶⁶.

Στους αγώνες στίβου Θράκης που έγιναν στη Κομοτηνή το 1995, οι αθλητές του «Εθνικού» κατέλαβαν τις εξής θέσεις: πρώτος στο δρόμο των 100 μ. ήταν ο Αντζαρίδης Ογκρές, δεύτερος στο άλμα εις ύψος ήταν ο Κεσκίνης Ιωάννης και δεύτερος στη σφαιροβολία ήταν ο Βουρδόλης Θεόδωρος. Στα «Μπιζάνεια» στην Καλλιθέα, το 1995, η αθλήτρια του «Εθνικού», Δεβετζή Χρυσοπηγή, ήταν δεύτερη,

¹⁶⁴ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1991*, σελ. 55, 106, 124-128.

¹⁶⁵ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1993*, σελ. 183, 237 -260.

¹⁶⁶ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1994*, σελ. 304-313.

στο άλμα τριπλούν. Η ίδια αθλήτρια ήταν δεύτερη στους Πανελληνίους Ε/Ν στα Ιωάννινα. Η αθλήτρια του «Εθνικού», Κυριακίδου Φωτεινή, κατέλαβε τις εξής θέσεις, στο αγώνισμα της σφαιροβολίας, που έλαβε μέρος: πρώτη, στα «Βαρδινογιάννεια» στο Ρεθύμνο, πρώτη, στους Πανελληνίους Α/Γ στη Πάτρα, πρώτη στα «Παπαφλέσσεια» στην Καλαμάτα και πρώτη, στα «Κνώσεια» στο Ηράκλειο¹⁶⁷.

Στα «Ακρίτεια» στη Μυτιλήνη, το 1996, η αθλήτρια του «Εθνικού», Δεβετζή Χρυσοπηγή, κατετάγη τρίτη στο άλμα εις μήκος γυναικών. Η ίδια αθλήτρια ήταν τέταρτη, στο άλμα τριπλούν γυναικών, στους Πανελληνίους Α/Γ στο Μαρούσι. Η αθλήτρια του «Εθνικού», Κυριακίδου Φωτεινή, στη σφαιροβολία ήταν: πρώτη, στα «Ακρίτεια» στη Μυτιλήνη και δεύτερη, στα «Βαρδινογιάννεια» στο Ρέθυμνο¹⁶⁸.

Η αθλήτρια του «Εθνικού», Κυριακίδου Φωτεινή, σε αγώνες που έλαβε μέρος, το έτος 1997, στο αγώνισμα της σφαιροβολίας, κατατάχθηκε στις εξής θέσεις: πρώτη, στα «Βαρδινογιάννεια» στο Ρέθυμνο, πρώτη, στα «Βενιζέλεια» στα Χανιά, πρώτη, στα «Μπιζάνεια» στην Καλλιθέα, δεύτερη, στα «Νικολαΐδεια» στο Φάληρο και δεύτερη, στους Πανελληνίους Α/Γ στο Μαρούσι¹⁶⁹.

Στους Πανελληνίους αγώνες στίβου Α/Γ του 1998, που έγιναν στο Μαρούσι, η αθλήτρια του «Εθνικού», Κυριακίδου Φωτεινή, στο αγώνισμα της σφαιροβολίας γυναικών κατετάγη στην τρίτη θέση¹⁷⁰.

Στους Εαρινούς αγώνες στίβου του 1999 που έγιναν στο Φάληρο, η αθλήτρια του «Εθνικού», Κυριακίδου Φωτεινή, στη σφαιροβολία γυναικών, κατετάγη στη πρώτη θέση¹⁷¹.

Φιλικές αγωνιστικές συναντήσεις στίβου στην Αλεξανδρούπολη. Η δραστηριότητα όλων των αθλητικών σωματείων ήταν η διοργάνωση αγώνων, όπως προβλέπονταν και από το καταστατικό. Πολλοί από αυτούς τους αγώνες ήταν εσωτερικοί¹⁷², μεταξύ των αθλητών του σωματείου, είτε μεταξύ δύο, είτε περισσοτέρων συλλόγων¹⁷³.

¹⁶⁷ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1995*, σελ. 247-279.

¹⁶⁸ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1996*, σελ. 205-225.

¹⁶⁹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1997*, σελ. 250.

¹⁷⁰ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1998*, σελ. 252.

¹⁷¹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1999*, σελ. 224.

¹⁷² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 19.7.1948, αρ. 294.

¹⁷³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 27.9.1948, αρ. 316.

Διοργανώθηκαν αγώνες κλασικού αθλητισμού, το 1951 και κλήθηκαν σύλλογοι όπως η ομάδα της Κωνσταντινούπολης «Μπεήογλου Σπορ» (πρώην Πέρα Κλούμπ) αποτελούμενη από ομογενείς αθλητές (Εικ. 53). Σημαντικές επιδόσεις των αθλητών του «Εθνικού» ήταν: ο Κοσμάς στα 110 μ. εμπόδια με 16''3 και στα 400 μ. εμπόδια με 55''3, ο Φουντουκίδης στο μήκος με 6,24 μ., ο Μπουλμπουτζής στο δίσκο με 54,15 μ. και ο Κεχαγιόγλου στα 5000 μ. με 16'59''¹⁷⁴. Το 1952 διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη τρισυλλογικοί αγώνες μεταξύ «Π.Α.Ο.», «Άρη» και Πρωταθλητών Τουρκίας¹⁷⁵. Οι συναντήσεις με ομάδες από τη γειτονική Τουρκία πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια των καλών διμερών σχέσεων που επεκράτησαν την περίοδο 1945-1954. Στα παραπάνω ομογενειακά σωματεία που επισκέφτηκαν την Αλεξανδρούπολη, ύστερα από πρόσκληση του «Εθνικού», συμμετείχαν πολλοί αθλητές που διέπρεψαν και σε άλλα αθλητικά τμήματα, όπως ποδόσφαιρο, πάλη, κολύμβηση και άρση βαρών.

Το 1952 διοργανώθηκαν αγώνες κλασικού αθλητισμού, με ομάδα του Λιμενικού Σώματος (Εικ. 52)¹⁷⁶, το 1955, με μεικτή ομάδα των Σκοπίων Γιουγκοσλαβίας, η οποία επισκέφτηκε την Αλεξανδρούπολη μετά από αγώνες στίβου που έγιναν στη Θεσ/νίκη με ομάδες της πόλης¹⁷⁷. Ο «Εθνικός» έλαβε επίσης μέρος σε φιλικές συναντήσεις με τους «Φίλιππους» Καβάλας το 1958¹⁷⁸, με τη «Νάσιοναλ» Καΐρου, την οποία προσκάλεσε ο «Εθνικός», το 1958 και ανταποκρίθηκε μετά από αγώνες που είχαν διοργανωθεί στην Αθήνα. Σημαντικές επιτυχίες των αθλητών του «Εθνικού» στους παραπάνω αγώνες ήταν: ο Βρεχόπουλος στα 400 μ. εμπόδια με 60''8, ο Κεχαγιόγλου στα 3000 μ. με 9'41''8, ο Μπουλμπουτζής στο δίσκο με 34,61 μ. και ο Φουτσιτζίδης στο άλμα τριπλούν με 13,73 μ.¹⁷⁹.

Ποδηλασία. Ακόμη μια δημοφιλής δραστηριότητα, του «Εθνικού», προπολεμικά, φαίνεται πως ήταν και η ποδηλασία. Ο στόχος των συλλόγων που διατηρούσαν ποδηλατικό τμήμα ήταν περισσότερο ψυχαγωγικός, παιδαγωγικός και λιγότερο αγωνιστικός. Το ποδήλατο ήταν σύμβολο της ταχύτητας, της περιπέτειας, της καινοτομίας, της τεχνολογικής προόδου και το καινούργιο μέσο

¹⁷⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 1.9.1951, αρ. 563.

¹⁷⁵ Εφημερίδα *Αθλητικός Τύπος*: φύλλο 20.4.1952, αρ. 15.

¹⁷⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 2.11.1952, αρ. 639.

¹⁷⁷ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 28.6.1955, αρ. 101.

¹⁷⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 3.7.1958, αρ. 1143.

¹⁷⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 12.7.1958, αρ. 1148.

που προσέλκυε νέους που ήθελαν να ξεχωρίζουν και να διακρίνονται αναζητώντας νέους τρόπους κοινωνικής συναναστροφής¹⁸⁰.

Ο «Εθνικός» είχε συμμετοχή στους Α' Παμμακεδονικούς Ποδηλατικούς αγώνες του 1931, που έγιναν στη Θεσ/νίκη, με τους αθλητές Μαυρουδή Κωνσταντίνο και Χρυσάκη Ιωάννη¹⁸¹.

Οι πρώτοι μεταπολεμικοί ποδηλατικοί αγώνες διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη από τον «Εθνικό», με νικητή τον Βουτσά Κωνσταντίνο, στα 10000μ. με 20' και στα 2000μ., με 3'25" και τον Κουφογιάννη Νικόλαο, νικητή στα 5000μ., με 9'. Οι αγώνες πραγματοποιήθηκαν με αφετηρία και τερματισμό το χώρο μπροστά από τον φάρο της πόλης¹⁸².

Βόλει. Το τμήμα βόλεϊ του «Εθνικού» δραστηριοποιήθηκε στα μέσα της δεκαετίας του '60, συμμετέχοντας σε ανεπίσημους αγώνες που διοργανώνονταν στην Αλεξανδρούπολη, με ομάδες του γυμνασίου και στο τοπικό πρωτάθλημα Θράκης.

Μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες ήταν η παρουσία του τμήματος της ομάδας Βόλεϊ του «Εθνικού» στην Α' Εθνική κατηγορία από την πρώτη διεξαγωγή πανελλήνιου πρωταθλήματος (1969-70) μέχρι τις μέρες μας. Στο πανεπαρχιακό ειδικό πρωτάθλημα των πρωταθλητών από δώδεκα διαμερίσματα της χώρας, που είχε γίνει στην Αθήνα, στο γήπεδο του Σπόρτιγκ, η ομάδα του «Εθνικού» βγήκε πρωταθλήτρια και ανέβηκε στην Α' Εθνική κατηγορία. Να αναφέρουμε εδώ τους πρωταγωνιστές εκείνης της ανόδου που ήταν οι: Λαΐος, Ξιδερής, Δελχανίδης, Φουτσιτζίδης, Θωμάς, Κεραμάρης, Δραμανίδης, Αρβανιτίδης, Καλούδης, Θωμαΐδης, Ράγκος (Εικ. 5). Οι διακρίσεις της ομάδας διαδέχονταν η μια την άλλη. Για πολλά χρόνια ήταν το μοναδικό επαρχιακό σωματείο το οποίο είχε συμμετοχή στην ανώτερη κατηγορία του πρωταθλήματος βόλεϊ. Αθλητές του τμήματος βόλεϊ του «Εθνικού» στελέχωναν κάθε χρόνο τις Εθνικές ομάδες της χώρας μας (Εικ. 6).

Πολλοί αθλητές του τμήματος βόλεϊ κλήθηκαν και συμμετείχαν σε εθνικές ομάδες, από το 1970 μέχρι σήμερα, κερδίζοντας πολλές διακρίσεις. Οι αθλητές αυτοί είναι: Τεκτονίδης Γεώργιος, Κασαμππαλής Αθανάσιος, Μαρίνος Κυριάκος, Χριστουηλίας Ιωάννης, Αρχοντίδης Πέτρος, Σωτηρίου Αθανάσιος, Αγγελίδης

¹⁸⁰ Κουλούρη, Χριστίνα: *Αθλητισμός και όψεις της αστικής κοινωνικότητας 1870-1922*, Αθήνα 1997, σελ. 358.

¹⁸¹ Εφημερίδα *Μακεδονία*: φύλλο 28.8.1931, αρ. 6868.

¹⁸² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 10.11.1947, αρ. 230.

Δημήτριος, Τουτζιαράκης Δημήτριος, Δημητριάδης Ιωακείμ, Τερζάκης Ελευθέριος, Σιγλίδης Θεόδωρος, Γιαννακόπουλος Ανέστης (ο συγγραφέας της διατριβής), Μητράκας Στέφανος, Ναλμπάντης Απόστολος, Ναλμπάντης Κωνσταντίνος, Τασιούλης Ιωάννης, Γκιούρδας Μάριος, Σιδηρόπουλος Γρηγόριος, Αυτζιόγλου Δήμος, Μπάεφ Θεόδωρος, Κίτσιος Χρήστος, Ζλατιλίδης Δημήτριος και Ανδρεάδης Ανδρέας¹⁸³. Πολλοί από αυτούς τους αθλητές μεταγράφηκαν στα μεγάλα σωματεία του κέντρου (Π.Α.Ο. και Ο.Σ.Φ.Π.) με μεγάλη και λαμπρή καριέρα σ' αυτά¹⁸⁴.

Στον Πίνακα 2, φαίνονται οι μεγαλύτερες διακρίσεις αθλητών βόλεϊ του «Εθνικού» με τα χρώματα των Εθνικών ομάδων¹⁸⁵.

Πίνακας 2. Αθλητές του βόλεϊ του «Εθνικού» και οι διακρίσεις τους.

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Έτος
Αθανάσιος Κασαμπαλής	3 ^{ος} Βαλκανιονίκης εφήβων	1975
Ιωάννης Χρηστούηλίας	6 ^η Πανευρωπαϊκή νίκη εφήβων	1976
Γεώργιος Τεκτονίδης	3 ^{ος} Μεσογειονίκης ανδρών	1979
Ελευθέριος Τερζάκης	1 ^{ος} Βαλκανιονίκης ανδρών	1985
Ανέστης Γιαννακόπουλος	3 ^{ος} Βαλκανιονίκης εφήβων	1985
Θεόδωρος Σιγλίδης	2 ^{ος} Βαλκανιονίκης εφήβων	1984
Στέφανος Μητράκας	6 ^{ος} παγκόσμιος πρωταθλητής εφήβων	1993
Χρήστος Κίτσιος	6 ^{ος} παγκόσμιος πρωταθλητής εφήβων	1996
Θεόδωρος Μπάεφ	7 ^{ος} Παγκόσμιος πρωταθλητής εφήβων	1996
Δημήτριος Ζλατιλίδης	2 ^{ος} παγκόσμιος πρωταθλητής παιδων	1997

Ο «Εθνικός», σε επίπεδο αναπτυξιακών κατηγοριών, κατέκτησε έξι φορές το πανελλήνιο πρωτάθλημα εφήβων¹⁸⁶.

Οι διακρίσεις του ανδρικού τμήματος, σύμφωνα με την κατάταξη που πήρε στο Εθνικό πρωτάθλημα, ήταν: Την περίοδο 1977-78, η ομάδα του «Εθνικού» κατατάχτηκε στην τρίτη θέση του πρωταθλήματος (1.ΟΣΦΠ, 2.ΠΑΟ, 3.Εθνικός Αλεξανδρούπολης, 4.Ηρακλής, 5.Άρης, 6.Μίλων, 7.Δημόκριτος, 8.Ιωνικός Ν.Φ., 9.Μακεδονικός, 10.Ε.Α. Λάρισας) και αγωνίστηκε την επόμενη χρονιά για το κύπελλο Συνομοσπονδίας με την πανίσχυρη ομάδα «VINILEX» της

¹⁸³ Τα στοιχεία πάρθηκαν από τα αρχεία της Ε.Ο.ΠΕ., μετά από αίτησή μας.
¹⁸⁴ Αρχεία της Τοπικής Ένωσης Πετοσφαιρικών Σωματείων Θράκης και *Ελληνικό και Διεθνές ΑΛΜΑΝΑΚ Βόλεϊ 2006*, Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων, Αθήνα 2006.
¹⁸⁵ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τα αρχεία της Ε.Ο.ΠΕ., μετά από αίτησή μας.
¹⁸⁶ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τα αρχεία της Ε.Ο.ΠΕ., μετά από αίτησή μας.

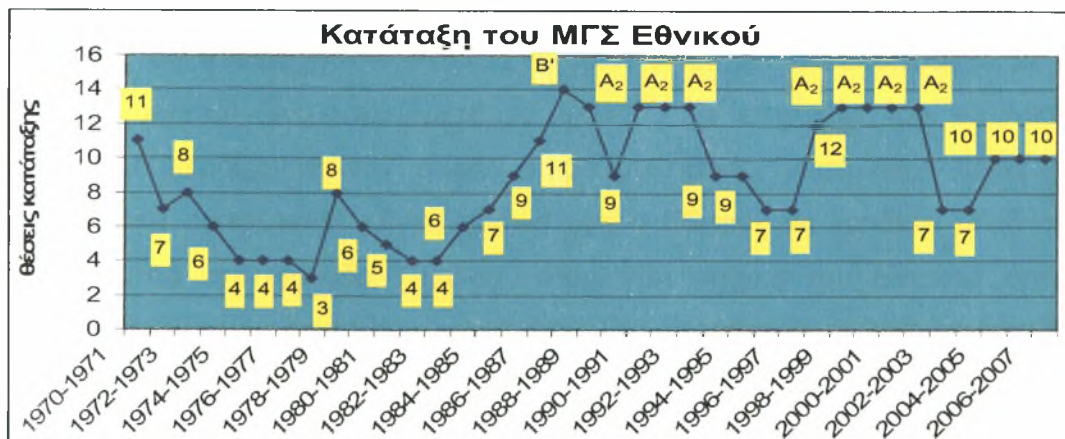
Κωνσταντινούπολης (επαγγελματική ομάδα, πρωτοπόρος στη χώρα της), από την οποία έχασε και στους δύο αγώνες με 3-0 σετ.

Την περίοδο 1981-82, η ομάδα του «Εθνικού» κατατάχτηκε στην τέταρτη θέση του πρωταθλήματος (1.ΟΣΦΠ, 2.ΠΑΟ, 3.Νηρέυς, 4.Εθνικός Αλεξανδρούπολης) και αγωνίστηκε την επόμενη χρονιά για το κύπελλο Συνομοσπονδίας με την Πορτογαλική ομάδα του «ESPINIO», από την οποία αποκλείστηκε με διαφορά ενός πόντου, μια και οι αγώνες στις έδρες των ομάδων είχαν ακριβώς το ίδιο αποτέλεσμα, 3-0 σετ.

Την περίοδο 1982-83, η ομάδα του «Εθνικού» κατατάχτηκε στην τέταρτη θέση του πρωταθλήματος (1.ΟΣΦΠ, 2.ΠΑΟ, 3.Άρης Θεσ/νίκης, 4.Εθνικός Αλεξανδρούπολης) και αγωνίστηκε την επόμενη χρονιά για το κύπελλο Συνομοσπονδίας με την πανίσχυρη ομάδα «PANINI» της Μόντενα Ιταλίας (πρωταθλήτρια Ιταλίας επί σειρά ετών, αργότερα με άλλη ονομασία) η οποία κατέκτησε και το κύπελλο του θεσμού (Εικ. 9). Η ομάδα του «Εθνικού» αποκλείστηκε από τη συνέχεια του θεσμού, διότι έχασε και στα δύο παιχνίδια, στις έδρες των ομάδων, με σκορ 3-0 σετ.

Την περίοδο 1983-84, η ομάδα του «Εθνικού» κατατάχτηκε στην τέταρτη θέση του πρωταθλήματος (1. ΠΑΟ, 2. ΟΣΦΠ, 3. Άρης Θεσ/νίκης, 4.Εθνικός Αλεξανδρούπολης) και αγωνίστηκε την επόμενη χρονιά για το Βαλκανικό κύπελλο που έγινε στην Κωνσταντινούπολη. Η ομάδα του «Εθνικού» κατετάγη τέταρτη, με τη συμμετοχή ομάδων όλων των (τότε) Βαλκανικών χωρών.

Στο Σχήμα 1, φαίνονται οι θέσεις που κατέλαβε η ομάδα του «Εθνικού» από την πρώτη συμμετοχή του στο πρωτάθλημα της Α' Εθνικής μέχρι σήμερα¹⁸⁷.

Σχήμα 1: Καταγραφή των ετήσιων κατατάξεων της ομάδας βόλεϊ του «Εθνικού»

¹⁸⁷ Ελληνικό και Διεθνές ΑΛΜΑΝΑΚ Βόλεϊ 2006, Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων, Αθήνα 2006.

Αναφορά σπουδαίων νικών του «Εθνικού». Η ομάδα του «Εθνικού», πέρα από τις καλές παρουσίες γενικά στην μεγάλη κατηγορία της Α' & Α1 Εθνικής κατηγορίας, κατάφερε νίκες επί των ομάδων του κέντρου, που έκαναν εντύπωση σε όλη την Ελλάδα. Μέχρι την αγωνιστική περίοδο 1987-88, η ομάδα του «Εθνικού», έχανε μόνο από τις δύο ισχυρές ομάδες του κέντρου (Ο.Σ.Φ.Π. και Π.Α.Ο.), άλλωστε αυτό φαίνεται και στο παραπάνω σχήμα, από τις θέσεις που κατέλαβε στα πρωταθλήματα κάθε έτους (Εικ. 7). Ακολούθησε μια περίοδος ανανέωσης των προσώπων τα οποία αγωνίζονταν στην ομάδα, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλές μεταπτώσεις της αγωνιστικής παρουσίας. Μετά τα μέσα της δεκαετίας του '90, ανέκαμψε η ομάδα και με τις προσθήκες ξένων παικτών, όπως το επέβαλαν οι συνθήκες της εποχής, κατόρθωσε να παρουσιάσει ένα καλό πρόσωπο. Χαρακτηριστικές είναι οι παρακάτω αναφορές εφημερίδων της εποχής για τις μεγάλες νίκες που κατέκτησε η ομάδα των νεότερων χρόνων:

Αγωνιστική περίοδος 1996-97. «Εθνικός Αλεξ. – Ολυμπιακός 3-2» στο πρωτοσέλιδο της «Αθλητικής Ηχώς» του 1996, ενώ στις εσωτερικές σελίδες της εφημερίδας αναφέρεται: «Γυμνός ο Ολυμπιακός στην πρεμιέρα. Πατατράκ στην Αλεξανδρούπολη, έχασε σετ με 15-0 και τον αγώνα 3-2 από τον φοβερό Εθνικό»¹⁸⁸. Στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας «Σπορ του Βορρά», αναφέρεται: «εκπληκτικός ο Εθνικός 3-2 τον Ολυμπιακό», ενώ στις εσωτερικές σελίδες σημειώνεται: «ο Ολυμπιακός – Κυπελλούχος Ευρώπης - του Τζιανπάολο Μοντάλι προπονητή (πρωταθλητή στην Ιταλία, χρυσού Ολυμπιονίκη, παγκόσμιου και πανευρωπαϊκού πρωταθλητή με την εθνική ομάδα της Ιταλίας), με παίκτες παγκόσμιας κλάσης, όπως ο Ολλανδός Χέλντ, ο Αμερικανός Στόρκ, υπέκυψαν στον Εθνικό του τριαντάχρονου νεαρού τεχνικού Ανέστη Γιαννακόπουλου με την ομάδα των ακριτών να πετάει μετά το 0-2»¹⁸⁹. Οι επιτυχίες του «Εθνικού» συνεχίστηκαν, κερδίζοντας την ομάδα της Ορεστιάδας, μέσα στην έδρα της. Χαρακτηριστικά αναφέρεται: «Δέκα χρόνια είχε ο Εθνικός να κερδίσει μέσα στην Ορεστιάδα, από την περίοδο 1986-87, όταν στον πάγκο του Εθνικού ήταν ο Γιώργος Τεκτονίδης, με πασαδόρο τον Ανέστη Γιαννακόπουλο, τωρινό προπονητή. Τώρα νικητής ο κόουτς Γιαννακόπουλος με μια ακόμα έκπληξη στο ενεργητικό

¹⁸⁸ Εφημερίδα Αθλητική Ηχώ: φύλλο 29.9.1996, αρ. 14849.

¹⁸⁹ Εφημερίδα Σπορ του Βορρά: φύλλο 29.9.1996, αρ. 4595.

του»¹⁹⁰. Εφημερίδα του κέντρου αναφέρει: «Νέα βόμβα του Εθνικού. Χτύπησε και ... τη γειτόνισσα Ορεστιάδα. Οι παίκτες του νεαρού κόουτς Ανέστη Γιαννακόπουλου έδειξαν από νωρίς τις διαθέσεις τους για τον αγώνα απέναντι στα ηχηρά ονόματα της Ορεστιάδας, Ζελιάσκοφ, Ναϊντένοφ (διεθνείς παίκτες με την Εθνική ομάδα της Βουλγαρίας και τρίτοι Παγκόσμιοι και Πανευρωπαϊκοί Πρωταθλητές) και του προπονητή της ομάδας τον Ζόραν Γκάϊτς (Χρυσού Ολυμπιονίκης, Παγκόσμιου πρωταθλητή, Πανευρωπαϊκού πρωταθλητή με την εθνική ομάδα της Σερβίας). Όπλο τους ήταν η πολύ καλή επίθεση και καλό σερβίς»¹⁹¹. Η σύνθεση της ομάδας του «Εθνικού» του 1996-97 ήταν: Μπάεφ Θεόδωρος, Κάτζ Γιούβαλ (Ισραηλινός), Κόλεφ Ράτκο (Βούλγαρος), Κωνσταντινίδης Παύλος, Κίτσιος Χρήστος, Κίτσιος Κωνσταντίνος, Κούτρας Ιωάννης, Ανδραβίζος Γεώργιος, Ζλατιλίδης Δημήτριος και Αβτζιόγλου Δήμος.

Αγωνιστική περίοδος 2002-03. Τίτλοι εφημερίδων σημειώνουν τα εξής: «Νίκη πολλαπλής αξίας για τον Εθνικό, στο ντέρμπυ του Έβρου, με νικητή τον Εθνικό με 1-3»¹⁹². Οι «εκπορθητές της Κυψέλης»¹⁹³. «Εθνικός για φίλημα, με τη νίκη επί του Άρη εκτός με 2-3»¹⁹⁴. Η σύνθεση της ομάδας του 2002-03 ήταν: Κούτρας Ιωάννης, Γραμματικάκης Δημήτριος, Ανδρεάδης Ανδρέας, Ντίλ Μάϊκλ (Αμερικανός), Μιλόσεβιτς Μίλαν (Σέρβος), Ρόμπινσον Κάιλ (Αμερικανός), Ανδραβίζος Γεώργιος, Ζλατιλίδης Δημήτριος, Κίτσιος Κωνσταντίνος, Χατζής Κωνσταντίνος, Αρχοντούδης Σταύρος.

Αγωνιστική περίοδος 2003-04. Εφημερίδες του κέντρου αναφέρουν τα εξής: «Ροπαλιές από τον Έβρο. Νίκησε ο Εθνικός τον Ηρακλή μέσα στο Κατσάνειο»¹⁹⁵ και «Άλωσε το απόρρητο Κατσάνειο ο Εθνικός με 2-3»¹⁹⁶. «Βασιλιάς του Έβρου ο Εθνικός, αφού νίκησε την Ορεστιάδα, εκτός έδρας, με 2-3»¹⁹⁷. «Στο κυνήγι της Ευρώπης ο Εθνικός, μετά τη νίκη επί του Άρη με 3-1»¹⁹⁸. «Μεγάλη νίκη του Εθνικού με την Πάτρα, 3-2»¹⁹⁹. «Έσκασε βόμβα στην Πυλαία, νίκησε ο Εθνικός τον ΠΑΟΚ 1-3»²⁰⁰. Η σύνθεση της ομάδας του 2003-04 (Εικ. 8) ήταν: Ανδρεάδης

¹⁹⁰ Εφημερίδα Σπορ του Βορρά: φύλλο 20.10.1996, αρ. 4627.

¹⁹¹ Εφημερίδα Sportime: φύλλο 20.10.1996, αρ. 2621.

¹⁹² Εφημερίδα ΈβροSport: φύλλο 27.1.2003, αρ. 162.

¹⁹³ Εφημερίδα ΈβροSport: φύλλο 24.2.2003, αρ. 173.

¹⁹⁴ Εφημερίδα Αθλητική του Έβρου: φύλλο 6.1.2003, αρ. 359.

¹⁹⁵ Εφημερίδα Sportime: φύλλο 16.11.2003, αρ. 6327.

¹⁹⁶ Εφημερίδα ΈβροSport: φύλλο 17.11.2003, αρ. 478.

¹⁹⁷ Εφημερίδα ΈβροSport: φύλλο 24.11.2003, αρ. 485.

¹⁹⁸ Εφημερίδα ΈβροSport: φύλλο 15.12.2003, αρ. 507.

¹⁹⁹ Εφημερίδα ΈβροSport: φύλλο 22.12.2003, αρ. 514.

²⁰⁰ Εφημερίδα ΈβροSport: φύλλο 16.12.2003, αρ. 508.

Ανδρέας, Δεληκώστας Κωνσταντίνος, Ντίλ Μάικλ (Αμερικανός), Πορέλλο Χουάν (Αργεντινός), Μίκλαβτς Σάμο (Σέρβος), Γραμματικάκης Δημήτριος, Αρχοντούδης Σταύρος, Χατζής Κωνσταντίνος, Ζλατιλίδης Δημήτριος, Κίτσιος Κωνσταντίνος, Ναλμπάντης Απόστολος, Ανδραβίζος Γεώργιος.

Αγωνιστική περίοδος 2004-05. Τοπικές και πανελλήνιας κυκλοφορίας εφημερίδες αναφέρουν το εξής: «Ο Εθνικός συνέχισε την παράδοση. Κέρδισε μέσα στην Ορεστιάδα, με 1-3»²⁰¹.

Σήμερα η ομάδα αγωνίζεται στο πρωτάθλημα της Α1 Εθνικής κατηγορίας ανδρών. Προπονητές που πέρασαν από την ομάδα βόλεϊ του «Εθνικού» ήταν ο Φουτσιτζίδης Γεώργιος, στα μέσα της δεκαετίας του '80, παλιός πρωταθλητής του στίβου, καθηγητής Φυσικής Αγωγής και παίκτης του βόλεϊ, ο Καμπερίδης Γεώργιος που από τη δεκαετία του '70 μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '80 έφερε πολλά παιδιά στο γήπεδο του βόλεϊ και πάρα πολλοί από αυτούς ανδρώθηκαν, πρόσφεραν για χρόνια στην τοπική ομάδα, κλήθηκαν στις εθνικές ομάδες εφήβων και ανδρών, ενώ λίγοι από αυτούς διετέλεσαν οι ίδιοι προπονητές ομάδων της Αλεξανδρούπολης.

Νεώτεροι προπονητές, με επιτυχίες στο ενεργητικό τους είναι οι: Τεκτονίδης Γεώργιος και Γιαννακόπουλος Ανέστης.

Τα τελευταία χρόνια η παραγωγή αθλητών δεν είναι η ίδια με αυτή των τελευταίων δεκαετιών '70, '80 & '90. Μάλλον οι παράγοντες έχουν αφομοιώσει με λάθος τρόπο τον επαγγελματικό αθλητισμό και προσπαθούν να ακολουθήσουν το μοντέλο (επαγγελματιών παικτών), που δεν φαίνεται να ταιριάζει στο επαρχιακό, βόλεϊ της Αλεξανδρούπολης. Η «μητρόπολη του βόλεϊ» δεν αρμόζει να συντηρείται με μισθοφόρους και επαγγελματίες παίκτες μόνο. Η αποστολή του επαρχιακού σωματείου είναι η προετοιμασία και η προώθηση παιδιών της πόλης ή της ευρύτερης περιοχής. Σήμερα τίθεται από πολλούς το δίλημμα εάν πρέπει να εξακολουθεί η ομάδα να υπάρχει στην ανώτερη κατηγορία, με όλα τα προβλήματα που την ακολουθούν, ή να πάει σε χαμηλότερη κατηγορία. Εδώ και λίγα χρόνια η ομάδα παίζει για τη σωτηρία της ως το τέλος του πρωταθλήματος. Ας ελπίσουμε τα διοικητικά και οικονομικά προβλήματα των τελευταίων χρόνων, να μη οδηγήσουν σε μαρασμό το τμήμα, αυτό που έκανε γνωστό το Σύλλογο και την πόλη σε όλη την Ελλάδα.

²⁰¹ Εφημερίδα *Η Γνώμη*: φύλλο 8.11.2004, αρ. 5137.

Μπάσκει. Ένα από τα ενεργοποιημένα τμήματα του «Εθνικού» είναι και αυτό του μπάσκει. Το τμήμα είναι σε λειτουργία από την περίοδο 1969-70, που τότε ανήκε οργανωτικά στην Τοπική Επιτροπή Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, με έδρα την Αλεξανδρούπολη. Αγωνίστηκε πολλά χρόνια στην τοπική κατηγορία, με ορισμένες εξαιρέσεις, όταν κατόρθωσε να ανεβεί στην Γ' Εθνική κατηγορία. Ήταν η αγωνιστική περίοδος 1993-94, όταν η ομάδα του τμήματος μπάσκει του «Εθνικού» πέτυχε να μεταπηδήσει σε εθνική πλέον κατηγορία.

Στην αρχή του πρωταθλήματος Μπάσκει ανδρών της Ε.ΚΑ.Σ.Α.ΜΑ.Θ., περιόδου 1993-94, ο «Εθνικός» (Εικ. 10) είχε θέσει υψηλούς στόχους (άνοδο κατηγορίας), ξεκινώντας με την πρόσληψη του κ. Μαυρίδη Γιώργου στη θέση του τεχνικού και την απόκτηση καλών παικτών κατά τη μεταγραφική περίοδο²⁰². Το τέλος του πρώτου γύρου βρίσκει την ομάδα του «Εθνικού» στην πρώτη θέση, με δεκατέσσερις βαθμούς (επτά νίκες σε ισάριθμους αγώνες)²⁰³. Στη δεύτερη φάση του πρωταθλήματος μπάσκει της Ε.ΚΑ.Σ.Α.ΜΑ.Θ., οι έξι καλύτερες ομάδες, από την πρώτη φάση των αγώνων, είχαν να δώσουν αγώνες μεταξύ τους, που θα αναδείκνυαν τον πρωταθλητή ο οποίος θα αγωνιζόταν την επόμενη περίοδο στη Γ' Εθνική. Στο ειδικό μίνι πρωτάθλημα, ο «Εθνικός» κατετάγη στην πρώτη θέση, με μια μόνο ήττα στο παθητικό του. Ηττήθηκε στον τελευταίο αγώνα, μέσα στην Αλεξανδρούπολη, από την ομάδα του «Αστέρα» Καβάλας, με ένα πόντο διαφορά (60-61). Η ήττα όμως αυτή δεν εμπόδισε την πρωταθλήτρια ομάδα της Αλεξανδρούπολης να πανηγυρίσει τον πανάξιο τίτλο και τη σπουδαία άνοδο στη Γ' Εθνική²⁰⁴. Μετά τη λήξη του αγώνα, έγινε απονομή του κυπέλλου από τον εκπρόσωπο της Ε.ΚΑ.Σ.Α.ΜΑ.Θ., κ. Κώστογλου Ανέστη, και απονομή των μεταλλίων στους παίκτες και τον προπονητή από τον αντιπρόεδρο του Δ.Σ. του «Εθνικού», κ. Γιανούτσο Ιωάννη (Εικ. 11)²⁰⁵.

Η επόμενη αγωνιστική περίοδος βρήκε την ομάδα να αγωνίζεται στη Γ' Εθνική, με ανεπιτυχή παρουσία, μια και δεν μπόρεσε να παραμείνει στην ανώτερη αυτή κατηγορία.

Η ανδρική ομάδα αγωνίζεται, μέχρι σήμερα, στην τοπική κατηγορία. Σήμερα επίσης, το τμήμα του μπάσκει δραστηριοποιείται, στις αναπτυξιακές ηλικίες.

²⁰² Εφημερίδα *Ξάνθη Σπορ*: φύλλο 23.8.1993, αρ. 1297.

²⁰³ Στοιχεία από το αρχείο της Ε.ΚΑ.Σ.Α.ΜΑ.Θ.

²⁰⁴ Εφημερίδα *Επαρχιακός Τύπος*: φύλλο 4.4.1994, αρ. 3576.

²⁰⁵ Εφημερίδα *Η Γνώμη*: φύλλο 6.4.1994, αρ. 3491.

Πιγκ-πογκ. Ένα άλλο τμήμα του «Εθνικού», με αξιόλογη αγωνιστική παρουσία, όπου και να έλαβε μέρος, είναι το τμήμα του Πιγκ-πογκ. Ουσιαστικά, ξεκίνησε τη δράση του το 1992, συγκροτήθηκε, και διατηρείται, ακόμα και σήμερα, από τον ακούραστο προπονητή κ. Αβραμίδη Παράσχο (Εικ. 12). Υπό την εποπτεία του και τις προπονητικές του οδηγίες, έχουν αναδειχθεί πολλοί πανελληνιονίκες, σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.

Στον Πίνακα 3 καταγράφονται οι επιτυχίες των αθλητών-τριών του Συλλόγου του συγκεκριμένου τμήματος Πιγκ-Πογκ²⁰⁶.

Πίνακας 3. Αθλητές του τμήματος πιγκ-πογκ του «Εθνικού» και οι διακρίσεις τους.

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Έτος	Τόπος
Τζίτζικα Λυτώ	3 ^η , Διπλό Κορασίδων	2001	Θεσσαλονίκη
Χαραμής Ανάργυρος	3 ^{ος} , Ομαδικό Νέων	2001	Αθήνα
Γκεβεζέ Βάγια - Μαρία	3 ^η , Διπλό Κορασίδων	2001	Θεσσαλονίκη
Μαυρομάτης Δημήτριος	3 ^{ος} , Ομαδικό Νέων	2001	Αθήνα
Αβραμίδου Βηθλεέμ - Σοφία	1 ^η , Ομαδικό Νεανίδων	2002	Αθήνα
Τζίτζικα Λυτώ	2 ^η , Διπλό Νεανίδων	2003	Αθήνα
Δεληγιάννη Δάφνη	3 ^η , Απλό Νεανίδων	2003	Αθήνα
Τσίμας Άγγελος	3 ^{ος} , Μικτό Νέων Ανδρών	2003	Αθήνα
Ζαφειρίδης Λεωνίδας	3 ^{ος} , Μικτό Νέων Ανδρών	2003	Αθήνα
Τσιακουρούδη Βασιλική	3 ^η , Διπλό Νεανίδων	2003	Αθήνα
Λεμονάκης Δημοσθένης	3 ^{ος} , Διπλό Νέων	2003	Αθήνα
Γκεβεζέ Βάγια - Μαρία	3 ^η , Διπλό Νεανίδων	2003	Αθήνα
Δεληγιάννη Δάφνη	2 ^η , Διπλό Νεανίδων	2004	Αθήνα
Αντωνούδη Μαρία	2 ^η , Ομαδικό Νεανίδων	2005	Αθήνα
Φωτιάδης Χρήστος	2 ^{ος} , Ομαδικό Νέων	2005	Αθήνα
Μπασδάνη Ιωάννα	3 ^η , Διπλό Νεανίδων	2005	Θεσσαλονίκη
Αραμπατζή Αναστασία	3 ^η , Διπλό Νεανίδων	2006	Θεσσαλονίκη
Μακρής Γεώργιος	2 ^{ος} , Ομαδικό Νέων	2007	Αθήνα

²⁰⁶ Τα στοιχεία των αθλητών-τριών του ΜΓΣ Εθνικός αντλήθηκαν από το αρχείο του Συλλόγου αλλά και από το προσωπικό αρχείο του κ. Αβραμίδη Παράσχου.

Κοινωνική ζωή. Ο σύλλογος, πέρα από τη διοργάνωση των αγώνων, έχει να παρουσιάσει και άλλες δραστηριότητες, όπως χοροεσπερίδες²⁰⁷ και μουσικοφιλολογικές βραδιές, αφού διατηρούσε και εξακολουθεί να διατηρεί μουσικό τμήμα με χορωδία και μαντολινάτα, όπως προέβλεπε το καταστατικό ίδρυσής του²⁰⁸.

Οι φιλικές συναντήσεις που διοργανώνονταν από το σύλλογο πολλές φορές αναδείκνυαν μια άλλη πτυχή του Συλλόγου. Έτσι για παράδειγμα, μετά από φιλικό αγώνα, ο οποίος έγινε με τη «Δόξα» Αλεξανδρούπολης το καλοκαίρι του 1952, αποφασίστηκε, από το Δ.Σ. του συλλόγου, οι εισπράξεις του αγώνα να διατεθούν για την ενίσχυση της Εθνικής Αθλητικής Αποστολής, η οποία θα συμμετείχε στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ελσίνκι²⁰⁹.

Ο σύλλογος ανέπτυξε ιδιαίτερη κοινωνική δραστηριότητα, αξιόλογη για την εποχή εκείνη. Η πρώτη μεταπολεμική «Μουσικοφιλολογική» παράσταση δόθηκε από τον «Εθνικό» το 1948, στα «Ηλύσια» και σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Την καλλιτεχνική διεύθυνση της χορωδίας και της ορχήστρας είχε ο μαέστρος Χριστόφορος Παπαδόπουλος. Πριν την εκδήλωση, ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Καλπάκας Χρήστος, μίλησε με λίγα λόγια για τη δράση του Συλλόγου στον τομέα του αθλητισμού και της μουσικής και ευχαρίστησε όλους όσοι ενίσχυσαν τις προσπάθειές τους για τη διοργάνωση της παράστασης²¹⁰.

Μια από τις καθιερωμένες εκδηλώσεις του Συλλόγου ήταν και η κοπή της πρωτοχρονιάτικης βασιλόπιτας η οποία λάμβανε χώρα κάθε χρόνο. Στην κοπή της βασιλόπιτας συμμετείχαν σχεδόν όλες οι τοπικές και στρατιωτικές αρχές. Ενδεικτικά αναφέρουμε την κοπή βασιλόπιτας του 1955 όπως παρουσιάζεται σε τοπική εφημερίδα. «Το πρωί της πρωτοχρονιάς του 1955, στα γραφεία του Συλλόγου, έγινε η κοπή της καθιερωμένης βασιλόπιτας του «Εθνικού». Στην τελετή παραβρέθηκαν ο Στρατιωτικός Διοικητής στρατηγός κ. Αναγνωστόπουλος, ο Διευθυντής της Νομαρχίας, κ. Δεσποτόπουλος, ο Επιθεωρητής Σωματικής Αγωγής, κ. Διάκος, προσωπικότητες της τοπικής κοινωνίας και σύσσωμο το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου. Πριν από την κοπή της πίτας πήρε το λόγο ο Δήμαρχος κ. Μπέτσιος και ευχήθηκε για το Σύλλογο «το έτος 1955 να είναι

²⁰⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 29.3.1948, αρ. 264.

²⁰⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 10.7.1948, αρ. 285.

²⁰⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 29.6.1952, αρ. 615.

²¹⁰ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 10.7.1948, αρ. 285.

νικηφόρο». Ακολούθησε η κοπή της πίτας από τον Στρατηγό, κ. Αναγνωστόπουλο»²¹¹.

Μεγάλες μουσικές βραδιές και παραστάσεις χάρισαν και χαρίζουν, ακόμα και σήμερα, οι τροβαδούροι του μουσικού τμήματος του «Εθνικού», στον κόσμο της Αλεξανδρούπολης. Έχουν δώσει παραστάσεις σε πόλεις του νομού Έβρου (Φέρες, Διδυμότειχο, Σουφλί, Ορεστιάδα, Σαμοθράκη), στην Κομοτηνή και στη Θεσσαλονίκη, τρεις φορές στην αίθουσα Μακεδονικών Σπουδών και μια φορά στο Βελλίδειο Ίδρυμα, όπου η βράβευση έγινε από το Νίκο Γκάλη²¹².

Μια από τις πρόσφατες εκδηλώσεις του Συλλόγου ήταν «Μια βραδιά γεμάτη Εθνικό» που διοργάνωσε το τμήμα του βόλεϊ, μετά την λήξη ακόμα μιας πετυχημένης αγωνιστικής χρονιάς, στα τέλη Απριλίου του 2003 (Εικ. 13). Ήταν μια βραδιά θύμησης και τιμής ανθρώπων, οι οποίοι αδιαμφισβήτητα έκαναν περήφανους τους Αλεξανδρουπολίτες και ηχηρή την παρουσία της ομάδας, σε διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα χρόνων. Στην εκδήλωση συμμετείχαν εκπρόσωποι των τοπικών αρχών (πρώην και νυν δήμαρχοι: Αρβανιτίδης Τριαντάφυλλος και Αλεξανδρής Γεώργιος), παλαίμαχοι και εν ενεργεία αθλητές, παλιοί παράγοντες και προπονητές καθώς και παίκτες που αγωνίστηκαν σε άλλα σωματεία, αλλά ανδρώθηκαν αθλητικά στον «Εθνικό». Η εκδήλωση έδειξε και το κοινωνικό πρόσωπο του Συλλόγου, με την αναγνώριση και την απόδοση τιμής στους παλιότερους αθλητές και πρωτεργάτες του βόλεϊ της Αλεξανδρούπολης. Παράλληλα θύμισε στους νεώτερους ιστορικές στιγμές του τμήματος, που αγωνίστηκε και θαυμάστηκε στα τερνέμ του βόλεϊ όλης της Ελλάδας²¹³.

Ύμνος του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού»

Ο ύμνος του «Εθνικού» Εθνικού έχει στιχουργό την κ. Αριστέα Λαΐου – Σικαβίτσα, αδερφή του αξέχαστου, παλιού αθλητή και παράγοντα του «Εθνικού» Γιώργου Λαΐου. Τον ύμνο δε μελοποίησε ο Γιώργος Λαΐος, ο οποίος για δύο δεκαετίες και πλέον ήταν ο μαέστρος των τρουβαδούρων του «Εθνικού».

Ο Εθνικός μας περήφανα περνά
κι οι καρδιές χτυπούν γοργά

²¹¹ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 19.1.1955, αρ. 83.

²¹² Προφορική μαρτυρία από τον μαέστρο των τροβαδούρων του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», κ. Θεοχάρη Κανδυλάκη.

²¹³ Εφημερίδα *ΕβροSport*: φύλλο 7.4.2003, αρ. 1267.

στον αγώνα δυνατά σαν το σίφουνα ορμά
και της νίκης το στεφάνι αποσπά.

Ζήτω, ζήτω ο Εθνικός
που μ' αυτόν θα πάμε εμπρός
σ' όποια πόλη θε να μπορούμε
νικητές θε να βρεθούμε.

Κέντησες μ' ανεξίτηλη κλωστή
το όνομά σου Εθνικέ
απ' την άρπα έκλεψες του Ορφέα μουσική
στεφανώνεις ηττημένο νικητή.

Ζήτω, ζήτω ο Εθνικός
που μ' αυτόν θα πάμε εμπρός
σ' όποια πόλη θε να μπορούμε
νικητές θε να βρεθούμε.

Ζήτω, ζήτω ο Εθνικός
σαν το φάρο μας ψηλός
απ' το είκοσι επτά (27)
πάντα βρίσκεται μπροστά.

Ερμής Αλεξανδρούπολης

Ένα από τα πρώτα αθλητικά σωματεία της Αλεξανδρούπολης ήταν ο «Ερμής» Αλεξανδρούπολης, με έτος πρώτης ίδρυσης το 1919. Το τμήμα ποδοσφαίρου διαλύθηκε το 1927 και πολλοί αθλητές προσχώρησαν στον νεοϊδρυθέντα «Εθνικό»²¹⁴.

Σκοπός του Συλλόγου. Σκοπός του συλλόγου ήταν «η δια της Γυμναστικής, του Αθλητισμού και της συναφούς ψυχαγωγίας διάδοσις και ανάπτυξις του Αθλητισμού και της εν γένει σωματικής αγωγής», όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 του καταστατικού²¹⁵.

Βλέπουμε ότι, πέρα από τον αθλητισμό, σκοποί του συλλόγου ήταν και η διάδοση του αθλητικού πνεύματος στους νέους και η καλιέργεια της αθλητικής συνείδησης του λαού. Για την επιδίωξη του σκοπού του συλλόγου, πέρα από την τέλεση αγώνων, οργανώνονταν εκδρομές, διαλέξεις και εκδηλώσεις «παντός

²¹⁴ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ 36.

²¹⁵ Καταστατικό του «Ερμή» Αλεξανδρούπολης, αρ. πρωτ. 188/12-7-1952.

προσφόρου προς τον σκοπόν του Συλλόγου»²¹⁶. Ο σύλλογος, για την καλύτερη και πληρέστερη επιτυχία του σκοπού του, διατηρούσε τμήματα: Αθλητικό, Ποδοσφαιρικό, Κολυμβητικό, Αθλοπαιδιών, Ψυχαγωγικό, Μουσικό, Καλλιτεχνικό, σύμφωνα με το άρθρο 3 του καταστατικού.

Ιδρυτές και μέλη. Με πρωτοβουλία τριών φιλάθλων της πόλης, των κ. Παπάζογλου Φωτίου, Τσουκαλά Αντωνίου και Καραϊσκάκη Χρήστου, επανιδρύεται ο ιστορικός, κατά την μεταπολεμική περίοδο, «Γ.Σ. Ερμής», στην αρχή ως ανεπίσημο σωματείο, αργότερα όμως ως επίσημο. Τον Ιούλιο του 1952, αναγνωρίζεται το σωματείο δικαστικά και διοικητικά και εγγράφεται στη δύναμη της Ε.Π.Σ. Θράκης και της Ε.Π.Ο. και από την ημερομηνία αυτή αρχίζει την αγωνιστική του δράση, κάνοντας ποδοσφαιρικές συναντήσεις με τις άλλες ομάδες της πόλης, με πολύ καλά αποτελέσματα²¹⁷.

Η κοινωνική προέλευση όλων των ιδρυτικών μελών δεν μπορεί να περιγραφεί, με ακρίβεια, γιατί στο καταστατικό του συλλόγου δεν καταγράφονταν τα αντίστοιχα επαγγέλματα. Για το πρώτο διοικητικό συμβούλιο της επανίδρυσης του 1952 εξελέγησαν²¹⁸:

Πρόεδρος: Γεώργιος Φιλιππίδης

Αντιπρόεδρος: Θωμάς Λαλέτας

Γ. Γραμματέας: Ηλίας Παντέρης

Ταμίας: Χρήστος Γεροντόπουλος

Έφορος Κλασικού Αθλητισμού: Τριαντάφυλλος Τσερκέζης

Μέλος: Ευγενία Πατσούκα

Μέλος: Κοσμάς Παπαδόπουλος

Μέλος: Αντώνιος Τσουκαλάς

Μέλος: Δημήτριος Αδαμίδης

Η Ευγενία Πατσούκα ήταν δασκάλα στο επάγγελμα. Η αγάπη της για τον αθλητισμό την έκανε να ασχοληθεί με τα διοικητικά του συλλόγου. Πρόσφερε τις υπηρεσίες της ως μέλος, ειδικά στο τμήμα του κλασικού αθλητισμού²¹⁹.

Για την συγκέντρωση του πρώτου έμπυχου υλικού, από πλευράς αθλητών, μεγάλη ήταν η συμβολή των: Μιχάλη Κόπανου και Χρήστου Καρακουλέ. Επίσης, για την στελέχωση του νέου συλλόγου με νέα παιδιά, πολύ βοήθησε, στην αρχή,

²¹⁶ Καταστατικό του «Ερμή» Αλεξανδρούπολης, αρ. πρωτ. 188/12-7-1952.

²¹⁷ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 47.

²¹⁸ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 49.

²¹⁹ Χαψιάδης: *Έρευνα και η ιστορία της Αλεξανδρούπολης*, σελ. 37.

αλλά και κατά τη διάρκεια της αγωνιστικής δράσης του «Ερμή», στα επόμενα χρόνια, ο διευθυντής των Τ.Σ.Β.Ε (Τεχνικών Σχολών Βορείου Ελλάδος), Ιωάννης Θυμιανίδης.

Το άρθρο 5 του καταστατικού του 1952 αναφέρεται στα μέλη, τα οποία διακρίνονται *«αδιακρίτως φύλου εις τακτικά, αθλούμενα, αρωγά και επίτιμα»*²²⁰. Τακτικά μέλη του συλλόγου μπορούσαν να είναι όσοι είχαν, από το νόμο, την προβλεπόμενη εθνικότητα, συμπληρωμένο το 21^ο έτος της ηλικίας τους, ειδική μόρφωση και πείρα, ώστε να συμβάλουν στην πραγμάτωση του σκοπού του συλλόγου. Εγγράφονταν στα μητρώα του συλλόγου, με απόφαση, κατά πλειοψηφία, του Δ.Σ. και ύστερα από εισήγηση δύο μελών του συλλόγου. Τα τακτικά μέλη είχαν δικαίωμα ψήφου και το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι²²¹.

Οικονομική συνδρομή. Τα τακτικά μέλη υποχρεώνονταν να καταβάλουν, σύμφωνα με το καταστατικό του 1952, για την εγγραφή τους, και μηνιαία συνδρομή του ποσού των 500 δραχμών, το καθένα. Τα αρωγά μέλη συνεισέφεραν εφάπαξ το ποσό των 500 δραχμών, για κάθε χρόνο. Τα επίτιμα μέλη δεν είχαν καμία οικονομική υποχρέωση.

Είναι φανερό ότι το κόστος εγγραφής και της μηνιαίας συνδρομής σε ένα σωματείο όπως ο «Ερμής» ήταν αρκετά υψηλό και απευθυνόταν στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα της πόλης. Φαίνεται ότι υπήρχε ένας κοινωνικός αποκλεισμός για την είσοδο μελών στο σωματείο, με το κόστος εγγραφής και της μηνιαίας συνδρομής να αντιπροσωπεύει το μισό του μισθού ενός δημόσιου υπάλληλου.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, άρθρο 9, γίνεται αναφορά στους πόρους του συλλόγου. Αυτοί ήταν: οι μηνιαίες συνδρομές, οι εισφορές των αρωγών μελών, οι επιχορηγήσεις από το Δήμο ή το Δημόσιο και οι εισπράξεις από τους αγώνες του συλλόγου.

Σήμα. Ο Σύλλογος έχει σφραγίδα κυκλική όπου αναγράφονται οι λέξεις ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΡΜΗΣ» ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ και *«εις το μέσον δε το έτος της ιδρύσεως 1952»* (Εικ. 19).

²²⁰ Καταστατικό του «Ερμή» Αλεξανδρούπολης, αρ. πρωτ. 188/12-7-1952.

²²¹ Καταστατικό του «Ερμή» Αλεξανδρούπολης, αρ. πρωτ. 188/12-7-1952.

Αθλητική δράση. Από την ίδρυσή του, ο Σύλλογος συμμετείχε στους 1^{ους} Πανθρακικούς στην Κομοτηνή το 1923, στους 2^{ους} Πανθρακικούς στην Ξάνθη το 1924 και στους 3^{ους} Πανθρακικούς στην Κομοτηνή το 1925, με αρκετές επιτυχίες των αθλητών του²²².

Στους 6^{ους} Πανθρακικούς στην Κομοτηνή, το 1928, οι αθλητές του «Ερμή» κατατάχθηκαν στην τέταρτη θέση, με 17 βαθμούς, στην τελική κατάταξη²²³. Στους τοπικούς αγώνες της Αλεξανδρούπολης του 1928, με διοργανωτή τον «Ερμή», συμμετείχαν πάνω από εκατό αθλητές, σε 18 αγωνίσματα. Συμμετείχαν τα σωματεία «Ερμής», «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» και «Έβρος» Σουφλίου. Πολυνίκης σύλλογος αναδείχθηκε ο «Ερμής», με το γυμναστή κ. Κωνσταντινίδη Περικλή να αποσπά θερμά συγχαρητήρια για το έργο του²²⁴.

Στους 7^{ους} Πανθρακικούς αγώνες στην Ξάνθη, το 1929, που συμμετείχαν πάνω από 150 αθλητές²²⁵, οι αθλητές του «Ερμή» κατέλαβαν την τρίτη θέση, στη γενική βαθμολογία²²⁶, με 24 βαθμούς²²⁷. Στο πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος, που έγινε στη Θεσσαλονίκη, το 1929, με διοργανωτή τον «Ηρακλή», συμμετείχαν πάνω από 100 αθλητές, από έντεκα σωματεία. Ένα από αυτά ήταν ο «Ερμής», με πολύ καλή θέση του αθλητή του, Σκαρλάτου, ο οποίος κατατάγη δεύτερος, στα 800μ. ανδρών²²⁸.

Στην Αλεξανδρούπολη έγιναν οι 8^{οι} Πανθρακικοί αγώνες, το 1930, με διοργανωτή τον «Ερμή»²²⁹. Σ' αυτούς τους αγώνες πρώτευσε ο «Ηρακλής» Θεσσαλονίκης, με 34 βαθμούς και στη δεύτερη θέση ήταν ο «Ερμής» Αλεξανδρούπολης, με 32 βαθμούς²³⁰.

Στους 1^{ους} Παμμακεδονικούς Ποδηλατικούς αγώνες το 1931, που έγιναν στη Θεσ/νίκη, είχαμε συμμετοχή του Συλλόγου, με τους αθλητές: Αναστάσιο Ξένο και Τηλέμαχο Τσουτσουνίδη²³¹.

Στους 11^{ους} Πανθρακικούς αγώνες στη Δράμα, το 1933, η ομάδα του «Ερμή» κατατάχθηκε τρίτη, με 13 βαθμούς²³². Στους 2^{ους} Πανέβριους αγώνες το

²²² Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 2.7.1925, αρ. 4787.

²²³ Εφημερίδα *Ταχυδρόμος*: φύλλο 3.7.1928, αρ. 2087.

²²⁴ Μανιτάκης, Παύλος: *100 χρόνια Νεοελληνικού Αθλητισμού 1830 -1930*, Αθήνα 1962, σελ. 563.

²²⁵ Μανιτάκης: *100 χρόνια*, σελ. 611.

²²⁶ Υπάρχουν φωτο από εφημερίδες

²²⁷ Εφημερίδα *Ταχυδρόμος*: φύλλο 3.7.1929, αρ. 2434.

²²⁸ Μανιτάκης: *100 χρόνια*, σελ. 614.

²²⁹ Εφημερίδα *Φωνή της Θράκης*: φύλλο 29.7.1930, αρ. 277.

²³⁰ Εφημερίδα *Μακεδονία*: φύλλο 18.8.1930, αρ. 2064.

²³¹ Εφημερίδα *Μακεδονία*: φύλλο 28.8.1931, αρ. 6868.

²³² Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 9.7.1933, αρ. 7519.

1933, που έγιναν στην Αλεξανδρούπολη, ο «Ερμής» ήταν ο πολυνίκης σύλλογος και πρώτος στη γενική βαθμολογία, με 35 βαθμούς²³³.

Στους 13^{ου}ς Πανθρακικούς αγώνες στην Καβάλα, το 1935, με ολιγάριθμη ομάδα ο «Ερμής» κατατάχθηκε στην πέμπτη θέση, με 9 βαθμούς (Εικ. 21)²³⁴.

Οι 6^{οι} Πανέβριοι αγώνες του 1937, που έγιναν στην Αλεξανδρούπολη, διοργανώθηκαν από τον «Ερμή». Ο αθλητής του «Ερμή», Ιωάννης Ιωάννου, εκφώνησε τον όρκο του αθλητή. Ο «Ερμής» κατετάγη δεύτερος, με 24 βαθμούς²³⁵.

Η ποδοσφαιρική ομάδα του Συλλόγου έκανε την πρώτη επίσημη εμφάνισή της στο πρωτάθλημα Θράκης του 1927, αγωνιζόμενη με την ομάδα της Ροδόπης Κομοτηνής, από την οποία ηττήθηκε, με σκορ 2-0²³⁶.

Το 1937 είναι το έτος που τελειώνει η προπολεμική δράση του Συλλόγου, με τη διάλυσή του.

Ο Σύλλογος επανιδρύθηκε το 1947. Τα σημάδια του παγκόσμιου πολέμου, της κατοχής και του εμφυλίου ήταν ακόμη ορατά στην πόλη. Μια πόλη με μειωμένο πληθυσμό, κατεστραμμένα σπίτια και τη γύρω περιοχή σπαρμένη με πολυβολεία και ναρκοπέδια. Παρ' όλα αυτά φίλαθλοι και παράγοντες βρήκαν το χρόνο και τη διάθεση να συγκεντρωθούν, το καλοκαίρι του 1947, στο κτίριο του Εθνικού παιδικού σταθμού, που βρίσκεται, ακόμη και σήμερα, στην κεντρική λεωφόρο, για να συζητήσουν και να αποφασίσουν για το «*τί μέλει γενέσθαι*» με τους παλιούς συλλόγους και το μέλλον τους. Άλλοι ζητούσαν να επανιδρυθεί ο «Γ.Σ. Ερμής», τονίζοντας ότι αυτό ήταν φυσικό, αφού ο «Εθνικός» είχε ήδη επανιδρυθεί και έδινε παιχνίδια ως μοναδική ομάδα της πόλης. Δεν έγινε ούτε το ένα ούτε το άλλο. Επικράτησε σύγχυση και ασυμφωνία. Πολλοί παράγοντες, προσκείμενοι στον προπολεμικό «Γ.Σ. Ερμή», αποχώρησαν οριστικά. Χρειάστηκε να περάσουν τρία χρόνια, για να ανακινηθεί πάλι το θέμα της επανίδρυσης του «Γ.Σ. Ερμής». Τελικά, με πρωτοβουλία τριών φιλάθλων της πόλης μας, των κ.κ. Παπάζογλου Φώτη, Τσουκαλά Αντώνη και Καραϊσκάκη Χρήστου, επανιδρύθηκε ο «Ερμής», στην αρχή ως ανεπίσημο σωματείο, αλλά αργότερα ως επίσημο. Τον Ιούλιο του 1952, αναγνωρίστηκε το σωματείο δικαστικά και διοικητικά και εγγράφηκε στην δύναμη της Ε.Π.Σ. Θράκης και της Ε.Π.Ο και, από την ημερομηνία αυτή, έκανε την έναρξη της αγωνιστικής του δράσης, δίνοντας

²³³ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 17.8.1933, αρ. 7556.

²³⁴ Εφημερίδα *Ταχυδρόμος*: φύλλο 17.7.1935, αρ. 1208.

²³⁵ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 18.8.1937, αρ. 8975.

²³⁶ Εφημερίδα *Ταχυδρόμος*: φύλλο 27.5.1927, αρ. 1957.

ποδοσφαιρικές συναντήσεις με τις άλλες ομάδες της πόλης, με πολύ καλά αποτελέσματα(Εικ. 20)²³⁷.

Ο νεοσύστατος «Ερμής» πήγε στις Φέρες και, σε φιλικό παιχνίδι ποδοσφαίρου, που δόθηκε με την τοπική ομάδα της Θράκης Φερών το 1952, αναδείχθηκε νικητής με σκορ 3-2²³⁸.

Σε φιλικό παιχνίδι ποδοσφαίρου που έγινε στην Αλεξανδρούπολη το 1953, μεταξύ των ομάδων «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» και «Ερμή», το αποτέλεσμα ήταν ισόπαλο με σκορ 2-2. Την ίδια χρονιά, σε φιλικό ποδοσφαιρικό παιχνίδι που έγινε στο Διδυμότειχο, ο «Ερμής» αναδείχθηκε ισόπαλος με σκορ 1-1 με την τοπική ομάδα της «Α.Ε. Διδυμοτείχου»²³⁹.

Σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα, που έγινε στην Αλεξανδρούπολη το 1954, ο «Ερμής» νίκησε την ομάδα του «Αστέρα» Κάστρου Λήμνου με σκορ 3-2²⁴⁰. Για το κύπελλο «Απελευθερώσεως», στις γιορτές της πόλης του 1954, ο δήμαρχος Αλεξανδρούπολης, κ. Ιωάννης Μπέτσιος, αθλοθέτησε κύπελλο για τη νικήτρια ομάδα, σε ποδοσφαιρικούς αγώνες μεταξύ των ομάδων της πόλης. Στον τελικό του θεσμού είχαμε το αποτέλεσμα: «Εθνικός» - «Ερμής» 5-0²⁴¹.

Για την πρώτη αγωνιστική του πρωταθλήματος Ροδόπης – Έβρου 1954-55, το οποίο διοργανώθηκε από την Ε.Π.Σ. Έβρου – Ροδόπης, η ομάδα του «Ερμή» ηττήθηκε από την τοπική «Δόξα» με σκορ 2-1²⁴².

Σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα που είχε γίνει στην Αλεξανδρούπολη το 1957, μεταξύ των ομάδων «Εθνικού» και «Ερμής», το αποτέλεσμα ήταν η νίκη του πρώτου, με σκορ 3-0²⁴³. Την ίδια χρονιά, για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα β' κατηγορίας Έβρου, στον τελευταίο αγώνα, συναντήθηκαν οι ομάδες του «Ερμή» και της «Α.Ε. Διδυμοτείχου», με νικήτρια την πρώτη, με αποτέλεσμα ο «Ερμής» να ανακηρυχθεί πρωταθλήτρια ομάδα στην β' κατηγορία²⁴⁴.

Σε ποδοσφαιρικό αγώνα για το πρωτάθλημα Έβρου της α' κατηγορίας του 1958, ο «Ερμής» νίκησε την «Α.Ε. Διδυμοτείχου», με σκορ 2-0²⁴⁵.

²³⁷ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 82.

²³⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 31.1.1952, αρ. 586.

²³⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 9.7.1953, αρ. 692.

²⁴⁰ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 1.1.1954, αρ. 739.

²⁴¹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 20.5.1954, αρ. 773.

²⁴² Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 19.3.1955, αρ. 83.

²⁴³ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 17.4.1957, αρ. 193.

²⁴⁴ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 7.6.1957, αρ. 203.

²⁴⁵ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 5.4.1958, αρ. 1122.

Το 1960 για το κύπελλο «Κατράντζος», σε ποδοσφαιρικό φιλικό αγώνα, η ομάδα του «Ερμή» ηττήθηκε από τον «Εθνικό», με σκορ 5-0²⁴⁶.

Σε φιλική ποδοσφαιρική συνάντηση στην Αλεξανδρούπολη το 1961, ο «Ερμής» νίκησε με σκορ 1-0 την ομάδα «Ελπίς» Σαππών²⁴⁷. Αυτή ήταν μια από τις τελευταίες αθλητικές παρουσίες του «Ερμή», μιας και το έτος 1961 ήταν η χρονιά της οριστικής διάλυσης του συλλόγου.

Κοινωνική ζωή. Πέρα από τη συμμετοχή σε αθλητικούς στίβους και γήπεδα, με αρκετές επιτυχίες, ο σύλλογος έδειξε και τη θέση που είχε μέσα στην κοινωνία, με δραστηριότητες που αφορούσαν φιλοξενίες αθλητών άλλων ομάδων και γιορτές στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του συλλόγου, για τους αθλητές του συλλόγου. Είναι χαρακτηριστική η περιγραφή από εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας των Πανθρακικών αγώνων της Αλεξανδρούπολης του 1930, που τη διοργάνωσή τους είχε αναλάβει ο «Ερμής». Η πόλη ήταν σημαιοστολισμένη από άκρη σε άκρη. Τους αγώνες παρακολούθησαν ο έπαρχος Ξάνθης, οι δήμαρχοι όλων των μεγάλων πόλεων της Θράκης, οι επίσημοι της Αλεξανδρούπολης, ενώ τρεις μπάντες παιάνιζαν κατά τη διάρκεια των αγώνων. Μετά το πέρας των αγώνων έγινε δεξίωση στη Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Αλεξανδρούπολης και το βράδυ δόθηκε δείπνο στο ξενοδοχείο «Αμερική»²⁴⁸.

Μια από τις εκδηλώσεις του Συλλόγου που γινόταν, κάθε χρόνο, ήταν η κοπή της πρωτοχρονιάτικης βασιλόπιτας στην οποία μετείχαν τοπικοί φορείς και πλήθος κόσμου. Αξιοσημείωτη λόγω της μεγάλης συμμετοχής ήταν η κοπή της βασιλόπιτας το 1955, η οποία περιγράφεται από τοπική εφημερίδα²⁴⁹.

Γυμναστικός σύλλογος «Δόξα» Αλεξανδρούπολης

Ο Γυμναστικός σύλλογος «Δόξα» Αλεξανδρούπολης είναι ένα ακόμα σωματείο της Αλεξανδρούπολης το οποίο δημιουργήθηκε με την προσχώρηση στη

²⁴⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 10.1.1960, αρ. 1277.

²⁴⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 31.3.1961, αρ. 1397.

²⁴⁸ Εφημερίδα *Μακεδονία*: φύλλο 18.8.1930, αρ. 2064.

²⁴⁹ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 19.1.1955, αρ. 83.

νέα αυτή ομάδα αθλητών από ανεπίσημες ομάδες που δραστηριοποιούνταν στην πόλη. Η ίδρυση του σωματείου χρονολογείται το 1950.

Σκοπός. Ο σκοπός του συλλόγου ήταν «η δια της Γυμναστικής του Αθλητισμού και της συναφούς ψυχαγωγίας διάδοσις και ανάπτυξις του Αθλητισμού και της εν γένει σωματικής αγωγής» όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 του καταστατικού²⁵⁰. Στο άρθρο 2 του καταστατικού αναφέρεται ο σκοπός «θέλει επιδιωχθή δια της τελέσεως αγώνων, εκδρομών, αθλητικών διαλέξεων».

Ιδρυτές και μέλη. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του τροποποιημένου καταστατικού, τα μέλη του Συλλόγου διακρίνονται «αδιακρίτως φύλου εις Τακτικά, Αθλούμενα, Αρωγά και Επίτιμα»²⁵¹. Τα Τακτικά μέλη πρέπει να έχουν, από το Νόμο, τα προσόντα, ώστε να συμβάλουν στο σκοπό του Συλλόγου. Γίνονται τακτικά μέλη και εγγράφονται στα μητρώα του Συλλόγου, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, εισήγηση δύο μελών του Συλλόγου και μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά πλειοψηφία. Τα Αρωγά μέλη είναι αυτά που δεν είναι τακτικά, αλλά συνεισφέρουν στην οικονομική ενίσχυση του Συλλόγου. Τα Επίτιμα μέλη, ανακηρύσσονταν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, λόγω των εξαιρετικών υπηρεσιών προς το Σύλλογο ή την πόλη²⁵².

Οικονομική συνδρομή. Το άρθρο 6 του καταστατικού του 1950, αναφέρεται στην οικονομική συνδρομή των Τακτικών μελών που ήταν η καταβολή των 10 δραχμών για την εφάπαξ εγγραφή και 5 δραχμών για τη μηνιαία συνδρομή. Τα Τακτικά μέλη έπρεπε να προσέρχονται ανελλιπώς στις Γενικές Συνελεύσεις του Συλλόγου και είχαν δικαίωμα ψήφου, εκλέγειν και εκλέγεσθαι²⁵³.

Διοίκηση. Πρώτος πρόεδρος του Γ.Σ. «Δόξα» Αλεξανδρούπολης ήταν ο κ. Παϊδούσης, λαχανέμπορος, γαμπρός του Ρώσου τοπογράφου Βλαδίμηρου Σίλιν. Ιδρυτές του Γ.Σ. «Δόξα» θεωρούνται σήμερα οι: Παϊδούσης, Παναγιωτόπουλος, Σπιτάλας, Μπρικός, Λιβιεράτος, Δημαρέλος, Βουτσινάς και άλλοι.

²⁵⁰ Καταστατικό του Γυμναστικού Συλλόγου «Δόξα» Αλεξανδρούπολης, αρ. πρωτ. 175/22-7-1950.

²⁵¹ Καταστατικό του Γυμναστικού Συλλόγου «Δόξα» Αλεξανδρούπολης, αρ. πρ. 257/30-6-1960.

²⁵² Καταστατικό του Γυμναστικού Συλλόγου «Δόξα» Αλεξανδρούπολης, αρ. πρωτ. 175/22-7-1950.

²⁵³ Καταστατικό του Γυμναστικού Συλλόγου «Δόξα» Αλεξανδρούπολης, αρ. πρωτ. 175/22-7-1950.

Ο Σύλλογος ιδρύθηκε την 22^α Ιουλίου 1950. Αμέσως συμπεριλήφθηκε στην δύναμη των σωματείων της Ε.Π.Σ – Θράκης, με το όνομα Γυμναστικός Σύλλογος «ΔΟΞΑ» Αλεξανδρούπολης και από κει και πέρα άρχισε μια ανοδική πορεία του, αφού συμμετείχε ανελλιπώς στο πρωτάθλημα Θράκης της Α' κατηγορίας μαζί με τους ισχυρούς της Κομοτηνής και της Ξάνθης²⁵⁴.

Αθλητική δράση. Ο Γ.Σ. «Δόξα» Αλεξανδρούπολης δραστηριοποιήθηκε ιδιαίτερα στο άθλημα του ποδοσφαίρου. Πριν την επίσημη ίδρυση και εμφάνιση του Συλλόγου ως Γ.Σ. «Δόξα» Αλεξανδρούπολης, η ίδια ομάδα συμμετείχε σε φιλικές ποδοσφαιρικές συναντήσεις με ομάδες της Αλεξανδρούπολης ή άλλες ομάδες που βρίσκονταν για διάφορους λόγους στην Αλεξανδρούπολη.

Μια από τις πρώτες ανεπίσημες εμφανίσεις, σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα το 1948, έκανε η «Δόξα» με την ομάδα του Αγγλικού αντιτορπιλικού «Τσίβρος», που κατέπλευσε στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης. Το αποτέλεσμα του αγώνα ήταν ισόπαλο 1-1²⁵⁵. Την ίδια χρονιά, σε φιλική ποδοσφαιρική συνάντηση στην Αλεξανδρούπολη, η «Δόξα» υποδέχθηκε, στο Δημοτικό Στάδιο της πόλης, την επίσης ανεπίσημη τοπική ομάδα της «Αστραπής», με αποτέλεσμα 2-0 υπέρ της «Δόξας»²⁵⁶. Σε φιλική ποδοσφαιρική συνάντηση στην Αλεξανδρούπολη, η «Δόξα» αντιμετώπισε την ποδοσφαιρική ομάδα του Ελληνικού αντιτορπιλικού «Πίνδος», στην οποία αναδείχθηκε νικήτρια, με σκορ 3-0²⁵⁷.

Σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα το 1951, ο Γ.Σ. «Δόξα» Αλεξανδρούπολης (επίσημη ομάδα πλέον) υποδέχθηκε την «Α.Ε. Κομοτηνής», από την οποία έχασε, με σκορ 1-0²⁵⁸. Σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα το 1951, δύο ομάδες από την Αλεξανδρούπολη συναντήθηκαν στο Εθνικό Στάδιο της πόλης, με νικητή τον «Εθνικό», με σκορ 5-2 έναντι του Γ.Σ. «Δόξα». Ήταν μια από τις δυνατές συναντήσεις που έγιναν μεταξύ των δύο ομάδων και αποκαλυπτική της αντιπαλότητάς τους, η οποία είχε διάρκεια μέχρι τη διάλυση του Γ.Σ. «Δόξα»²⁵⁹. Την ίδια χρονιά, για το κύπελλο Ελλάδας συναντήθηκαν, σε ποδοσφαιρικό αγώνα,

²⁵⁴ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 147.

²⁵⁵ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 15.4.1948, αρ. 269.

²⁵⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 17.5.1948, αρ. 278.

²⁵⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 20.5.1948, αρ. 279.

²⁵⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 27.6.1951, αρ. 553.

²⁵⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 1.8.1951, αρ. 558.

ο «Εθνικός» με αντίπαλο το Γ.Σ. «Δόξα». Νικήτρια ομάδα αναδείχθηκε ο «Εθνικός», με σκορ 2-1²⁶⁰.

Για το «κύπελλο Χριστουγέννων» του 1952, που αθλοθέτησε το Εμπορικό Επιμελητήριο Αλεξανδρούπολης, η ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα» ηττήθηκε, με σκορ 3-2 από τον τοπικό «Εθνικό»²⁶¹. Για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Θράκης Β' κατηγορίας του 1952, που έγινε στο Δημοτικό Στάδιο Αλεξανδρούπολης, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε την ομάδα της «Δόξας» Ξάνθης, με σκορ 5-0²⁶². Σε φιλικό αγώνα ποδοσφαίρου, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε τον συμπολίτη «Ερμή», με σκορ 3-0²⁶³. Σε φιλικό αγώνα ποδοσφαίρου μεταξύ της πρωταθλήτριας Β' κατηγορίας Θράκης Γ.Σ. «Δόξα» και «Ορφέα» Ξάνθης, νικήτρια ήταν η δεύτερη, με σκορ 1-0²⁶⁴.

Το 1953, για το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου της Α' κατηγορίας Θράκης, η ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα» ηττήθηκε, με σκορ 1-0 (με πέναλτι), στην Ξάνθη από τον «Ορφέα» Ξάνθης²⁶⁵. Την ίδια χρονιά, για το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου της Α' κατηγορίας Θράκης, η ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε, εκτός έδρας, τον «Ορφέα» Κομοτηνής, με σκορ 1-0²⁶⁶. Για το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου της α' κατηγορίας Θράκης, η ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα» ηττήθηκε, εντός έδρας, από την Α.Ε. Κομοτηνής, με σκορ 3-1²⁶⁷. Για το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου της Α' κατηγορίας Θράκης, η ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε, εντός έδρας, τον «Ορφέα» Κομοτηνής, με σκορ 2-1. Προηγήθηκε αγώνας των β' ομάδων (ήταν συνήθεια της εποχής), με νικητές την ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα», με σκορ 3-0²⁶⁸. Με τη λήξη του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος Θράκης της Α' κατηγορίας για το 1953, η ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα» βρέθηκε στη τελευταία θέση. Αναγκάστηκε να δώσει δύο αγώνες - μπαράζ με τον πρώτο της Β' κατηγορίας Θράκης, που ήταν η ομάδα του «Ερμή». Στις δύο συναντήσεις που έγιναν νικήτρια ήταν η ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα», και έτσι παρέμεινε, για την επόμενη αγωνιστική περίοδο, στην Α' κατηγορία Θράκης²⁶⁹. Σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα, ο Γ.Σ. «Δόξα» ηττήθηκε, στην Ξάνθη, από την τοπική «Δόξα», με σκορ 3-0²⁷⁰.

²⁶⁰ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 28.8.1951, αρ. 572.

²⁶¹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 12.1.1952, αρ. 583.

²⁶² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 31.1.1952, αρ. 586.

²⁶³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 2.8.1952, αρ. 621.

²⁶⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 17.8.1952, αρ. 522.

²⁶⁵ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 6.2.1953, αρ. 652.

²⁶⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 12.2.1953, αρ. 657.

²⁶⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 21.2.1953, αρ. 659.

²⁶⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 2.4.1953, αρ. 663.

²⁶⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 21.5.1953, αρ. 681.

²⁷⁰ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 9.7.1953, αρ. 692.

Το 1954, σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα που έγινε στην Αλεξανδρούπολη, η ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα» αναδείχθηκε νικήτρια, με σκορ 2-1, έναντι της ομάδας του «Άρη» Δράμας²⁷¹. Για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Θράκης Α' κατηγορίας το 1954, στο δεύτερο γύρο, ο Γ.Σ. «Δόξα» ηττήθηκε, εντός έδρας, με σκορ 3-0 από την «Ασπίδα» Ξάνθης²⁷². Την ίδια χρονιά, για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Θράκης Α' κατηγορίας, ο Γ.Σ. «Δόξα» ηττήθηκε από τον «Εθνικό», με σκορ 3-1. Προηγήθηκε αγώνας των β' ομάδων, όπου το αποτέλεσμα ήταν ισόπαλο 2-2²⁷³.

Την 6^η Ιανουαρίου 1955, γίνεται η έναρξη του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος της Ε.Π.Σ. Έβρου – Ροδόπης. Στην πρώτη αγωνιστική, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε τον συμπολίτη «Ερμή», με σκορ 2-1²⁷⁴. Για την τρίτη αγωνιστική του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος Έβρου – Ροδόπης του 1955, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε, εκτός έδρας, την «Ελπίδα» Σαπών, με σκορ 6-1²⁷⁵. Σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα, το 1955, ο Γ.Σ. «Δόξα» αναδείχθηκε νικητής, απέναντι στην ομάδα Α.Ε. Κομοτηνής, με σκορ 2-1²⁷⁶.

Το 1956, στον τελευταίο αγώνα του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος Θράκης, ο Γ.Σ. «Δόξα» ήρθε ισόπαλος, εκτός έδρας, με την ομάδα της «Α.Ε. Κομοτηνής», με σκορ 2-2. Η λήξη του πρωταθλήματος, βρήκε την ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα» στην τρίτη θέση, με αρκετά καλές εμφανίσεις και επιτυχίες²⁷⁷. Σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα, ο Γ.Σ. «Δόξα» και η ομάδα του Γυμνασίου ήρθαν ισόπαλες, με σκορ 1-1²⁷⁸. Για την πρώτη αγωνιστική του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος Θράκης το 1956, που έγινε στο Δημοτικό Στάδιο Αλεξανδρούπολης, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε την ομάδα του «Ορφέα» Κομοτηνής, με σκορ 2-1²⁷⁹.

Για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα του 1957 Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε τον «Εθνικό», με σκορ 2-0²⁸⁰.

Για το θεσμό του κυπέλλου Ελλάδας το 1958, στο δεύτερο αγώνα που έγινε στην Αλεξανδρούπολη, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε την ομάδα «Α.Ε. Διδυμοτείχου», με σκορ 6-2²⁸¹. Σε φιλικό παιχνίδι ποδοσφαίρου που έγινε στην Αλεξανδρούπολη, ο

²⁷¹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 30.4.1954, αρ. 769.

²⁷² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 13.7.1954, αρ. 788.

²⁷³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 16.7.1954, αρ. 789.

²⁷⁴ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 19.1.1955, αρ. 80.

²⁷⁵ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 2.2.1955, αρ. 83.

²⁷⁶ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 12.7.1955, αρ. 103.

²⁷⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 15.1.1956, αρ. 920.

²⁷⁸ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 1.2.1956, αρ. 122.

²⁷⁹ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 30.9.1956, αρ. 155.

²⁸⁰ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 10.1.1957, αρ. 173.

²⁸¹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 19.1.1958, αρ. 1104.

Γ.Σ. «Δόξα» υποδέχτηκε την ομάδα «Φίλιπποι» Καβάλας. Νικητές ήταν οι φιλοξενούμενοι, με σκορ 1-0²⁸². Σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα που έγινε στην Αλεξανδρούπολη, ο Γ.Σ. «Δόξα» ηττήθηκε από την ομάδα της «Α.Ε. Κομοτηνής», με σκορ 3-2²⁸³. Για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Θράκης, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε τον τοπικό «Εθνικό», με σκορ 2-1²⁸⁴. Σε αγώνα που έγινε στα πλαίσια του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος Θράκης στην Αλεξανδρούπολη, ο Γ.Σ. «Δόξα» ηττήθηκε από την Α.Ε. Κομοτηνής, με σκορ 2-1. Προηγήθηκε αγώνας των β' ομάδων, με νικήτρια την ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα», με σκορ 2-1²⁸⁵.

Το 1961, για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Β' κατηγορίας Θράκης, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε, με σκορ 4-1 την ομάδα της Τουρκικής Νεολαίας Κομοτηνής²⁸⁶. Την ίδια χρονιά στην Αλεξανδρούπολη, για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα Θράκης, ο Γ.Σ. «Δόξα» νίκησε, με σκορ 3-0 την ομάδα του «Ορφέα» Κομοτηνής (Εικ. 22)²⁸⁷.

Στο διάστημα 1962 – 1963, η ομάδα του Γ.Σ. «Δόξα» παρέπαιε στην Β' κατηγορία ποδοσφαίρου Θράκης, φθάνοντας μέχρι του σημείου να μην κατεβαίνει σε αγώνες πρωταθλήματος κι αυτό ήταν η αιτία που η Ε.Π.Σ. αποφάσισε τον υποβιβασμό του Γ.Σ «Δόξα» στην Γ' κατηγορία.

Το 1964, κατόπιν συνεννόησης του γενικού αρχηγού του Γ.Σ «Δόξα» κ. Βαγγέλη Χατζησταύρου και του προέδρου του «Εθνικού» κ. Μιχάλη Παρασκευόπουλου, παραχωρήθηκαν, με μεταγραφή, οι Καραλής, Γεωργιάδης και Χαραλαμπίδης στον «Εθνικό». Στο διάστημα αυτό, μέχρι το 1966, έγινε κάποια προσπάθεια ανανέωσης της ομάδας, και μάλιστα το 1966 η γενική συνέλευση της Ε.Π.Σ. Θράκης αποφάσισε, κάνοντας δεκτή εισήγηση του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», για την αριστίνδην άνοδο της «Δόξας», στην Β' κατηγορία Θράκης. Αυτή όμως η παρένθεση δεν είχε συνέχεια, αφού το 1967 ο Γ.Σ. «Δόξα» είχε αποδυναμωθεί πλήρως και δεν έλαβε μέρος στο πρωτάθλημα Β' κατηγορίας. Αναφέρονται παρακάτω τα ονόματα των τελευταίων ποδοσφαιριστών του Γ.Σ. «Δόξα» καθώς επίσης και των τελευταίων διοικητικών συμβούλων του 1967.

Ποδοσφαιριστές: Σιδηρόπουλος Νικόλαος, Νεραντζής Χρήστος, Παπαχρυσοστομίδης Δημήτριος, Μαυρινεζούλης Παναγιώτης, Παπουλής Χρήστος, Ραφαηλίδης Γρηγόρης, Σάτρας Νικόλαος, Καρδαμήλας Χρήστος,

²⁸² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 18.4.1958, αρ. 1123.

²⁸³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 6.9.1958, αρ. 1158.

²⁸⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 24.9.1958, αρ. 1162.

²⁸⁵ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 15.11.1958, αρ. 1176.

²⁸⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 9.6.1961, αρ. 1417.

²⁸⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 28.6.1961, αρ. 1422.

Ιωαννίδης Δημήτριος, Μιαμούρας Ιωάννης, Σουλακάκης Παναγιώτης, Παπαδόπουλος Ευάγγελος κ.α.

Διοικητικοί Σύμβουλοι: Χατζησταύρου Ευάγγελος, Μιχαηλίδης Ευάγγελος, Καραμανίδης Γεώργιος, Μιχαηλίδης Χρήστος, Ραφαηλίδης Δημήτριος, Καβελίδης Κωνσταντίνος, Βουτσινάς Παναγιώτης, Φατηριάδης Λάμπρος, Λαΐας Γεώργιος.

Το 1969 διαλύθηκαν οριστικά τα ποδοσφαιρικά τμήματα του «Εθνικού» και Γ.Σ. «Δόξα» και συγχωνεύτηκαν σε ένα σωματείο, υπό την επωνυμία Γ.Σ. «Αλεξανδρούπολης», μετά από την τελική διαταγή του Γενικού Γραμματέα Αθλητισμού κ. Ασλανίδη²⁸⁸.

Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης

Είναι από τους νεότερους μεταπολεμικούς συλλόγους της Αλεξανδρούπολης, με ιδιαίτερη παρουσία αθλητών του στα αγωνίσματα του κλασικού αθλητισμού, με επιδόσεις πανελλήνιας εμβέλειας και διακρίσεις στο εξωτερικό. Η ίδρυση του Συλλόγου χρονολογείται το 1961. Με την ίδρυση του Συλλόγου τέθηκαν σε λειτουργία τα εξής τμήματα: Μορφωτικό, Κλασικού Αθλητισμού, Αθλοπαιδιών, Εκδρομικό, Κολυμβητικό, Ποδηλατικό και Μουσικό. Επίσης διατηρούσε βιβλιοθήκη και αναγνωστήριο, οργάνωνε προβολές μορφωτικών ταινιών, εκδρομές και ψυχαγωγικές συγκεντρώσεις, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 του καταστατικού του Συλλόγου. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του καταστατικού του επανιδρυθέντος Συλλόγου, αναφέρεται λειτουργία τμημάτων Αντισφαίρισης, Κολύμβησης και Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης²⁸⁹. Η επανίδρυση του Συλλόγου έγινε την 1^η Μαρτίου του 1978, ο οποίος είχε διαλυθεί με την υπ. αριθ. 162/1970 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Έβρου. Το προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούσαν οι: Αποστολίδης Αθανάσιος, πρόεδρος, Μπαρμπαγιάννης Ιωάννης, αντιπρόεδρος, Κανακίδης Δημήτριος, γραμματέας, Βρεχόπουλος Αυγερινός, ταμίας, Μπολιάκης Στυλιανός, μέλος²⁹⁰.

Σκοπός του Συλλόγου. Σκοπός του: «η δια της προαγωγής του αθλητισμού προσπάθεια, προς δημιουργίαν ηθικών και ισχυρών χαρακτήρων και εύρωστων

²⁸⁸ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 149.

²⁸⁹ Καταστατικό του Σωματείου «Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρουπόλεως» αρ. πρωτ. 99/27.6.1978.

²⁹⁰ Ιδρυτική Πράξις του Αθλητικού Σωματείου υπο την επωνυμία: «Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρουπόλεως» 1.3.1978.

σωμάτων και η δια της μορφώσεως πνευματική εξύψωσις των μελών του και η καλλιέργεια των ψυχικών αρετών»²⁹¹.

Μέλη. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Συλλόγου, τα μέλη διακρίνονταν σε Ενεργά, Τακτικά, Ευεργετικά και Επίτιμα. Στα Ενεργά μέλη ανήκαν όλοι οι εγγεγραμμένοι στα διάφορα τμήματα του Συλλόγου. Στα τακτικά μέλη ανήκουν αυτοί που κατέβαλλαν τη μηνιαία συνδρομή. Τα Ευεργετικά μέλη είναι αυτοί που καταβάλλουν, τουλάχιστον πενταπλάσια, συνδρομή από τα τακτικά μέλη. Στα Επίτιμα μέλη ανήκαν οι «παράσχοντες εξαιρετικής υλικής ή ηθικής υπηρεσίας, τους μοχθήσαντας υπέρ της προαγωγής του έργου του, τους εις την πατρίδα προσενεγκόντας ύψιστας υπηρεσίας δια την προαγωγήν του Ελληνικού Αθλητισμού». Στο καταστατικό του επανιδρυθέντος Συλλόγου αναφέρονται και «Πάρεδρα» μέλη, τα οποία έπρεπε να είχαν ηλικία, τουλάχιστον 20 ετών, και γράφονται σε ειδικό μητρώο. Δεν είχαν δικαίωμα ψήφου, αλλά μπορούσαν να παραβρίσκονται στις Γενικές Συνελεύσεις. Δικαίωμα ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις είχαν τα Επίτιμα και Τακτικά μέλη του Συλλόγου.

Πόροι. Οι πόροι του Συλλόγου εξασφαλιζόνταν από τις μηνιαίες συνδρομές των μελών, από την λειτουργία και τα κέρδη της λέσχης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 8 του καταστατικού του 1961. Τα έσοδα προέρχονταν από κρατικές, δημοτικές ή κοινοτικές επιχορηγήσεις και από επιχορηγήσεις από Ομοσπονδίες στις οποίες ο Σύλλογος ήταν μέλος²⁹².

Διοίκηση. Το Σωματείο διοικούνταν από δεκατετραμελές Διοικητικό Συμβούλιο, όπως αναφέρεται στο άρθρο 10 του καταστατικού του 1961. Στο πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου συμμετείχαν οι: Χαράλαμπος Καλπάκας, Πολιτικός μηχανικός, ως πρόεδρος, ο Δημήτριος Ευλογημένος, Διευθυντής της Ιονικής τράπεζας, ως α' αντιπρόεδρος, ο Διονύσιος Κάρτσωνας, Γυμνασιάρχης, ως β' αντιπρόεδρος, ο Χρήστος Μαρμαράς, Συμβολαιογράφος, ως γενικός γραμματέας, ο Σαράντης Ταβαντώνης, Δημοτικός Υπάλληλος, ως Ταμίας, ο Αθανάσιος Κορομβάκης, Καθηγητής Σωματικής Αγωγής, ως έφορος αθλητισμού, ο Ζήσης Ζησίδης, σιδηροδρομικός υπάλληλος, ως έφορος υλικού, ο

²⁹¹ Καταστατικό του σωματείου «Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης» αρ. πρωτ. 87/11.3.1961.

²⁹² Καταστατικό του Σωματείου «Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρουπόλεως» αρ. πρωτ. 99/27.6.1978.

Αθανάσιος Μπομποτάς, κρεοπώλης, ως έφορος ποδοσφαιρικού τμήματος, η Νιόβη Μπάστα, δασκάλα, ως έφορος γυναικείου κολυμβητικού τμήματος, ο Γεώργιος Βασιλειάδης, έμπορος, ως έφορος εκδρομικού τμήματος, ο Παναγιώτης Κλώθος, ιδιωτικός υπάλληλος, ως έφορος αθλοπαιδιών, ο Χριστόφορος Παπαδόπουλος, καταστηματούχος, ως έφορος μουσικού τμήματος, ο Αθανάσιος Τζουμάρης, δικηγόρος, ως σύμβουλος και ο Γεώργιος Μολλάς, υπάλληλος Λιμενικού Ταμείου, ως σύμβουλος²⁹³. Όπως φαίνεται από τα επαγγέλματα των ανθρώπων του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου, αυτοί κάλυπταν ένα μεγάλο φάσμα της κοινωνίας της Αλεξανδρούπολης. Σύμφωνα με το τροποποιημένο καταστατικό του 1978, στο άρθρο 6 αναφέρεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου αποτελείται από εννιά μέλη. Το τμήμα που τίθεται σε λειτουργία είναι μόνο αυτό του κλασικού αθλητισμού.

Σήμα. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 32 του καταστατικού του Συλλόγου του 1961, το Σωματείο έχει σφραγίδα «*φέρουσαν κυκλικώς τας λέξεις ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ*». Στο άρθρο 9 του καταστατικού του 1978, αναφέρεται ότι «*το Σωματείο έχει ιδίαν σφραγίδα κυκλικήν ήτις φέρει τας λέξεις ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ εις δε το μέσον παράστασιν αθλητού στίβου*». Τα χρώματα του Συλλόγου ήταν βυσσινή²⁹⁴.

Αθλητική δράση. Ταυτόχρονα με την ίδρυση του Συλλόγου αναφέρονται και οι πρώτες παρουσίες σε Πανθρακικούς αγώνες και σε Παμβορειοελλαδικούς αγώνες.

Στους 25^{ους} Πανθρακικούς αγώνες ανδρών, που έγιναν στη Δράμα το 1961, οι έφηβοι του «Αθλητικού Ομίλου Αλεξανδρούπολης» τερμάτισαν στη δεύτερη θέση, με 92 βαθμούς, κατακτώντας πολλές πρώτες θέσεις στα αγωνίσματα, όπου έλαβαν μέρος. Οι άνδρες του Συλλόγου, στους ίδιους αγώνες, κατατάχτηκαν στη δεύτερη θέση, κατακτώντας πρώτες, δεύτερες και τρίτες νίκες, με 100 βαθμούς²⁹⁵. Στους 20^{ους} Παμβορειοελλαδικούς αγώνες που έγιναν στην Καβάλα το 1961, με διοργανωτή τους «Φιλίππους» Καβάλας, οι αθλητές του «Αθλητικού Ομίλου

²⁹³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 5.5.1961, αρ. 1407.

²⁹⁴ Καταστατικό του Σωματείου «Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρουπόλεως» αρ. πρωτ. 99/27.6.1978.

²⁹⁵ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 71, (ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1961), σελ. 24.

Αλεξανδρούπολης» κατέλαβαν την τρίτη θέση, συγκεντρώνοντας 61,5 βαθμούς, με αρκετές και σημαντικές πρώτες, δεύτερες και τρίτες νίκες²⁹⁶.

Για τους αγώνες «Επάθλων» του Σ.Ε.Γ.Α.Σ., οι οποίοι έγιναν στην Αλεξανδρούπολη το 1962, οι αθλητές του «Αθλητικού Ομίλου Αλεξανδρούπολης» έκαναν πολύ καλές επιδόσεις, αποδεικνύοντας ότι βρίσκονταν σε πολύ καλή κατάσταση²⁹⁷. Σε διεθνείς διασυλλογικούς αγώνες που έγιναν στην Κωνσταντινούπολη το 1962, με διοργανωτές την ομάδα του «Κουρτουλούς», έλαβαν μέρος οι αθλητές του «Αθλητικού Ομίλου Αλεξανδρούπολης», με πολύ καλές επιδόσεις. Στην τελική κατάταξη, κατέλαβαν την δεύτερη θέση, με 79 βαθμούς²⁹⁸. Μεγάλη επιτυχία είχαν οι 12^{οι} Παμβορειοελλαδικοί αγώνες ανδρών που διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη το 1962 από τον «Αθλητικό Όμιλο Αλεξανδρούπολης». Αλλά μεγαλύτερη ήταν η επιτυχία του Συλλόγου, μιας και κατατάχτηκε πρώτος, με 152 βαθμούς²⁹⁹.

Στο Περιφερειακό πρωτάθλημα ανωμάλου δρόμου του 1963, που προκήρυξε και διοργάνωσε ο «Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης», οι αθλητές του απέδειξαν ότι ήταν σε καλή αγωνιστική κατάσταση³⁰⁰. Στους 13^{ους} Παμβορειοελλαδικούς που έγιναν στη Δράμα το 1963, με διοργανωτή τον Γ.Σ. «Ελπίς» Δράμας, οι αθλητές του «Αθλητικού Ομίλου Αλεξανδρούπολης» κατέκτησαν πρώτες, δεύτερες και τρίτες νίκες, που τους κατέταξαν συνολικά στην τέταρτη θέση, με 42 βαθμούς³⁰¹.

Ακολούθησε μια περίοδος πτώσης του Συλλόγου (1963-1970), σε συμμετοχές και παρουσίες των αθλητών του. Πολλοί από τους αθλητές σταμάτησαν να αγωνίζονται, ενώ άλλοι, μετά την διάλυση του «Αθλητικού Ομίλου Αλεξανδρούπολης» με την υπ. αρ. 162/1970 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Έβρου, προσχώρησαν στον άλλο σύλλογο της πόλης, «Εθνικό» Αλεξανδρούπολης.

Μετά την επανίδρυση του «Αθλητικού Ομίλου Αλεξανδρούπολης», το 1978, έχουμε πλέον τις πρώτες παρουσίες αθλητών του Συλλόγου σε αγώνες στίβου.

Στους Πανελλήνιους αγώνες Παίδων της Καβάλας του 1979, είχαν γίνει πολύ καλές επιδόσεις αθλητών του Συλλόγου, με κατάκτηση πρώτων θέσεων από

²⁹⁶ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 74, (ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1961), σελ. 72.

²⁹⁷ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 81, (ΙΟΥΛΙΟΣ 1962), σελ. 59.

²⁹⁸ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 82, (ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1962), σελ. 46.

²⁹⁹ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 84, (ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1962), σελ. 35.

³⁰⁰ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 88, (ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1963), σελ. 26.

³⁰¹ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 96, (ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1963), σελ. 77.

τους: Δαλάτση Ευάγγελο στο επί κοντώ, Αδάμ Χρήστο στη σφύρα και το δίσκο, Τσαγκαράκη Ευάγγελο στο ύψος και Αγγελίδη Ελευθέριο στο τριπλούν³⁰².

Στους αγώνες στίβου Θράκης της Αλεξανδρούπολης του 1981, αθλητές του «Αθλητικού Ομίλου Αλεξανδρούπολης» κατέλαβαν: πρώτη θέση στο άλμα επί κοντώ ανδρών από τον Δαλάτση Ευάγγελο, δεύτερη θέση στο δίσκο γυναικών από την Μπασδάνη Γεωργία, τρίτη θέση στη σκυταλοδρομία 4x100 μ. γυναικών με τις Γκίκα Σοφία, Διάκα Αθηνά, Καζακίδου Χρύσα, Αμπράση Κατερίνα και 4x400 μ. γυναικών με τις Δημητροπούλου Ευγενία και Χρυσούλα, Μανουσοπούλου Ευριδίκη, Βεζάση Ξένια³⁰³.

Στους αγώνες στίβου Θράκης, στην Αλεξανδρούπολη, το 1983, αθλητές του «Αθλητικού Ομίλου Αλεξανδρούπολης» κατέλαβαν: πρώτη θέση στα 110 μ. εμπόδια με τον Κερασίδη Ιωάννη, δεύτερη θέση στη σκυταλοδρομία 4x400 μ. ανδρών με τους: Κυριακίδη Ιωάννη, Μουχαρίδη Ευάγγελο, Περιστέρα Παναγιώτη, Κερασίδη Ιωάννη, πρώτη θέση στη σφαιροβολία και δισκοβολία γυναικών με την Κεβοπούλου Ευδοκία και δεύτερη θέση στη σκυταλοδρομία 4x100 μ. γυναικών με τις: Γιαννούδη Αθανασία, Βαγγελακούδη Μαρία, Διάκα Αθηνά, Καζακίδου Χρύσα. Επίσης στους αγώνες Εφήβων / Νεανίδων στη Θεσσαλονίκη, το 1983, αθλητές του «Αθλητικού Ομίλου Αλεξανδρούπολης» κατέλαβαν τη δεύτερη θέση στο άλμα επί κοντώ και τη δεύτερη θέση στον ακοντισμό γυναικών³⁰⁴.

Στους διεθνείς αθλητικούς αγώνες «Μακάρεια»³⁰⁵, που έγιναν στη Λευκωσία το 1986, ο αθλητής του Συλλόγου Κερασίδης Ιωάννης κατέκτησε την τρίτη θέση στα 110 μ. εμπόδια³⁰⁶.

Στους Παμβορειοελλαδικούς αγώνες, το 1987, στην Καβάλα, ο αθλητής του Συλλόγου Κερασίδης Ιωάννης κατέλαβε την πρώτη θέση στα 110 μ. εμπόδια ανδρών και ο αθλητής Σταυρίδης Βασίλειος κατέκτησε την τρίτη θέση στη σφυροβολία ανδρών. Στους αγώνες στίβου Θράκης, στην Αλεξανδρούπολη το 1987, η αθλήτρια του Συλλόγου Χωρινού Άννα κατέλαβε την πρώτη θέση στον ακοντισμό γυναικών³⁰⁷.

³⁰² Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Στατιστικά στίβου του 1979*, σελ. 126.

³⁰³ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1981*, σελ. 81.

³⁰⁴ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1983*, σελ. 74.

³⁰⁵ Αγώνες που τελούνταν από το 1979, κάθε χρόνο στη μεγαλόνησο προς τιμή του εθνάρχη Μακαρίου. Για κάποια χρόνια αποτελούσε μια μεγάλη διεθνή συνάντηση αθλητών, που τελούνταν από την ΟΕΑΣ Κύπρου. Τα τελευταία χρόνια ο θεσμός αποδυναμώθηκε για διάφορους λόγους.

³⁰⁶ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1986*, σελ. 31.

³⁰⁷ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1987*, σελ. 114.

Στους αγώνες «Βενιζέλεια», το 1988, στα Χανιά, ο αθλητής του Συλλόγου Κερασίδης Ιωάννης κατέλαβε την τρίτη θέση στα 110 μ. εμπόδια ανδρών και την ίδια χρονιά η αθλήτρια του Συλλόγου Χωρινού Άννα ήλθε πρώτη στον ακοντισμό, στους αγώνες «Τοφάλεια» της Πάτρας³⁰⁸.

Στους αγώνες «Δαβιτζόγλεια» του 1989 στην Καβάλα, ο αθλητής του Συλλόγου Κερασίδης Ιωάννης στέφθηκε νικητής στα 110 μ. εμπόδια ανδρών³⁰⁹.

Στους αγώνες «Δαβιτζόγλεια» του 1990 στην Καβάλα, ο αθλητής του Συλλόγου Κερασίδης Ιωάννης κατέλαβε τη δεύτερη θέση, στα 110 μ. εμπόδια ανδρών. Την ίδια χρονιά, ο αθλητής Σταυρίδης Βασίλειος κατέκτησε τη δεύτερη θέση στους Παμβορειοελλαδικούς αγώνες στη Θεσσαλονίκη, στην σφυροβολία³¹⁰.

Στους Παμβορειοελλαδικούς αγώνες στη Θεσσαλονίκη, το 1991, ο αθλητής του Συλλόγου Κερασίδης Ιωάννης κέρδισε το χάλκινο μετάλλιο, στα 110 μ. εμπόδια ανδρών³¹¹.

Στους αγώνες για το Κύπελλο Ελλάδας στην Καβάλα, το 1993, ο αθλητής του Συλλόγου Μιμιλάκης Βασίλειος κατέλαβε την τρίτη θέση, στο άλμα τριπλούν³¹².

Στους αγώνες στίβου Θράκης, στην Κομοτηνή, το 1995, η αθλήτρια του Συλλόγου Σιδηροπούλου Σοφία κέρδισε το ασημένιο μετάλλιο, στο άλμα εις μήκος γυναικών³¹³.

Στους αθλητικούς αγώνες «Μπεκιάρεια», στις Σερρες, το 2002, ο αθλητής του Συλλόγου Μαγγίνας Δημοσθένης στέφθηκε νικητής, στο αγώνισμα των 5000 μ. ανδρών³¹⁴.

Στους αθλητικούς αγώνες «Άκτια» της Πρέβεζας, το 2003, ο αθλητής του Συλλόγου Μαγγίνας Δημοσθένης κατέλαβε την πρώτη θέση, στο αγώνισμα των 1500 μ. ανδρών³¹⁵.

Από τα παραπάνω προκύπτει μια συνεχής παρουσία αθλητών και αθλητριών του Συλλόγου σε πολλούς αγώνες, με διακρίσεις και επιτυχίες. Αυτό οφείλεται στην οργάνωση του τμήματος του κλασικού αθλητισμού του Συλλόγου

³⁰⁸ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1987*, σελ. 46.

³⁰⁹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1989*, σελ. 50.

³¹⁰ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1990*, σελ. 32.

³¹¹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1991*, σελ. 38.

³¹² Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1993*, σελ. 181.

³¹³ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 1995*, σελ. 246.

³¹⁴ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 2002*, σελ. 87.

³¹⁵ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι καλύτεροι του 2003*, σελ. 104.

και στο ανθρώπινο δυναμικό του Συλλόγου που ασχολούνταν είτε ως προπονητές, είτε ως παράγοντες στο τμήμα.

Αθλητικός Όμιλος «Η Αλεξανδρούπολις»

Η σύσταση του Συλλόγου φαίνεται να πραγματοποιήθηκε, ύστερα από αναζήτηση τρόπου έκφρασης των ποδοσφαιρικών αισθημάτων μιας μερίδας φιλάθλων και ανθρώπων του ποδοσφαίρου της Αλεξανδρούπολης. Πράγματι, το καλοκαίρι του 1973 πρωτοστάτησαν σε μια κίνηση οι κ.κ. Κιτσόπουλος, Εγγλεζάκης και Γερονικολάκης, οι οποίοι ανήκαν στους φίλους της άλλης ομάδας της πόλης «Γ.Σ. Αλεξανδρούπολης» που μόλις είχε διαλυθεί, και ξεκίνησαν την υλοποίηση του οράματός τους, δηλαδή την επανασύσταση του Συλλόγου. Σε συνεννόηση με τον παράγοντα του σωματείου «ΚΥΚΛΩΨ» Μάκρης, Γιάννη Μπαρή, εντάχθηκαν στο διοικητικό συμβούλιο του Κύκλωπα. Αμέσως άρχισε μια ανοδική πορεία του «Κύκλωπα Μάκρης», που ξαφνικά απέκτησε μεγάλο αριθμό φιλάθλων, από την υποστήριξη φυσικά των φίλων του «Γ.Σ. Αλεξανδρούπολης» αλλά και την προσθήκη νέων μελών. Στη Γενική συνέλευση που έγινε την άνοιξη του 1975, στο Εργατικό Κέντρο, μπήκε αιφνιδιαστικά θέμα αλλαγής ονόματος από «ΚΥΚΛΩΨ» Μάκρης σε «Αθλητικός Όμιλος Η Αλεξανδρούπολις»³¹⁶. Παρά τις αντιδράσεις των Μακρινών παραγόντων, αλλά με τη σύμφωνη γνώμη του Μπαρή Ιωάννη, η αλλαγή εγκρίθηκε. Ήταν η γέννηση του γνωστού «ΑΛΕΞ» που προήλθε αυτή τη φορά από την πρωτοβουλία των φίλων του και δεν είχε καμία σχέση με τον παλιό «Γ.Σ. Αλεξανδρούπολις» με τον οποίο πολλοί τον συγχέουν. Η συνέχεια ήταν απόλυτα επιτυχής.

Σήμα. Το Σωματείο έχει σφραγίδα που φέρει τις λέξεις κυκλικά «Αθλητικός Όμιλος Η Αλεξανδρούπολις» και στο κέντρο «Έτος ιδρύσεως 1969 εν Μάκρη» (Εικ. 23), όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 του καταστατικού περί Γενικών Διατάξεων.

³¹⁶ Καταστατικό του Φιλάθλου Σωματείου υπό την επωνυμία «ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ» αρ. πρωτ. 145/14.8.1975.

Αθλητική δράση. Οι πληροφορίες για την αθλητική δράση του Συλλόγου προέρχονται από τις διασταυρωμένες μαρτυρίες των: Καλαϊτζίδη Κωνσταντίνου και Μάγγου Χρήστου³¹⁷.

Η ομάδα ξεκίνησε να αγωνίζεται στην τοπική κατηγορία του Έβρου, όπου νικώντας σε αγώνα μπαράζ, μέσα στο Σουφλί, την Ορεστιάδα, με 1-0 (Στεφανίδης), ανέβηκε κατηγορία. Προπονητής ήταν ο Γιάννης Βασιλειάδης. Στη συνέχεια αγωνίστηκε στην ίδια κατηγορία, με τον «Εθνικό» Εθνικό (Γ' Εθνική). Τον κέρδισε μάλιστα, σε μεταξύ τους αγώνα, με 2-1.

Στη Β' εθνική κατηγορία (αγωνιστική περίοδος 1982-83), παρά τις πολύ καλές εμφανίσεις που έκανε, κυρίως στους εντός έδρας αγώνες, υποβιβάστηκε (έπεφταν 12 ομάδες) και ξαναβρέθηκε στην Γ' κατηγορία (αγωνιστική περίοδος 1985-86) μαζί με τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό». Αλλά λόγω της μέτριας, παραλλήλως, και φθίνουσας πορείας και των δύο ομάδων, τέθηκε εκ νέου θέμα συγχώνευσης (1994). Αρχικά στον «Αθλητικό Όμιλο Η Αλεξανδρούπολης» το αποτέλεσμα των εσωτερικών συζητήσεων, αναφορικά με τη συγχώνευση, ήταν αρνητικό.

Παρακάτω αναφέρεται το τελευταίο διοικητικό συμβούλιο του «Αθλητικού Ομίλου Η Αλεξανδρούπολης», τότε που ανέλαβε το βάρος των διαπραγματεύσεων για τη νέα συγχώνευση.

Πρόεδρος	Τζορμπατζίδης Μαρίνος
Αντιπρόεδρος	Σουγιουλτζής Σοφοκλής
Γ.Γραμματέας	Μόρφης Χριστόδουλος
Ταμίας	Βαζούρας Θεόδωρος
Ειδ. Γραμματέας	Χατζηγιαννίδης Αλέξανδρος
Γεν. Αρχηγός	Φωτεινός Ιωάννης
Εφ. Άθλησης	Κυριακίδης Κων/νος
Εφ. Δημ. Σχέσεων	Γερονικολάκης Αργύρης
Εφ. Ιματισμού	Κεραμάρης Αντώνης

Τελικά, με την μεσολάβηση του τότε Δημάρχου Ηλία Ευαγγελίδη και της συμφωνίας των ανθρώπων του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», έγινε η συγχώνευση, μετά την αγωνιστική περίοδο 1996-97, από την οποία προήλθε το σωματείο «Γ.Σ. Ορφέας Αλεξανδρούπολης».

Στον αγωνιστικό τομέα, ο «Αθλητικός Όμιλος Η Αλεξανδρούπολης» ισχυροποίησε την ποδοσφαιρική του ομάδα, δίνοντας μεγαλύτερο βάρος στις μεταγραφές. Έτσι, απέκτησε γνωστά ονόματα θρακιωτών ποδοσφαιριστών και όχι

³¹⁷ Ο Κώστας Καλαϊτζίδης και ο Χρήστος Μάγγος υπήρξαν παίκτες της ποδοσφαιρικής ομάδας του «Α.Ο. Η Αλεξανδρούπολης» με πολλές διακρίσεις ως σκόρερ στη Β' Εθνική που έφτασε να αγωνίζεται η ομάδα.

μόνο, όπως οι: Ονούφριος Χαραλαμπίδης, (ΠΑΟΚ και Καβάλα), Καλαϊτζίδης Κων/νος, Χρυσαφίδης Στέλιος (από Καβάλα), Καρυπίδης Ιωάννης, Λεπτοκαρίδης Δημήτριος (από Πανθρακικό), Ανδρικάκης Γεώργιος (από Διδυμότειχο) και Μαλιώρας Χαράλαμπος (από Ολυμπιακό Πειραιώς). Συγχρόνως, με κατάλληλες ενέργειες, εξασφάλισε τους πιο ταλαντούχους παίκτες από τα γύρω χωριά και την περιφέρεια του Έβρου.

Έτσι, στην εικοσάχρονη αγωνιστική δράση του «Αθλητικού Ομίλου Η Αλεξανδρούπολης» ξεχωρίζουν ορισμένες επιτυχίες, από τις οποίες αναφέρονται παρακάτω οι κυριότερες. Στη Β΄ Εθνική κατηγορία (αγωνιστική περίοδος 1983-84): Ο «Αθλητικός Όμιλος Η Αλεξανδρούπολης» (Εικ. 24), νίκησε τα Τρίκαλα με 1-0, τη Βέροια με 2-0, τον Απόλλωνα Καλαμαριάς με 1-0, τον Ολυμπιακό Βόλου με 2-0. Σημαντική από κάθε άποψη ήταν η νίκη επί του «Εθνικού» Εθνικού με 2-1 (αγωνιστική περίοδος 1982-83), που του είχε δώσει και το εισιτήριο για την άνοδο στη Β΄ Εθνική κατηγορία, με προπονητή τον Γαβριήλ Βρετόπουλο. Ίδιας αξίας θεωρείται και η νίκη στην Ελευθερούπολη, με 5-2, που ανέβασε την ομάδα σε όμιλο της Β΄ Εθνικής. Την αγωνιστική περίοδο 1982-83, είχε πετύχει μεγάλη νίκη, με 1-0, μέσα στη Δράμα, επί του Πανδραμαϊκού. Την ίδια χρονιά, στο παιχνίδι με τον Καμπανιακό, μετά την ισοπαλία, με 1-1, στην εθνική κατηγορία, ο «Αθλητικός Όμιλος Η Αλεξανδρούπολης» ισοφάρισε στο 90΄ με πέναλτι και σώθηκε από τον υποβιβασμό. Καθοριστική ήταν και η νίκη επί του Ορέστη Ορεστιάδας με 1-0, σε αγώνα μπαράζ (αγωνιστική περίοδος 1982-83), μέσα στο Σουφλί για την άνοδό του στην εθνική κατηγορία.

Αθλητικός Όμιλος Ορφέας Αλεξανδρούπολης 1995

Ο «Ορφέας» Αλεξανδρούπολης είναι ομάδα που προέκυψε από τη συγχώνευση των ποδοσφαιρικών τμημάτων, δύο μεγάλων Συλλόγων της πόλης, του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» και του «Αθλητικού Ομίλου Η Αλεξανδρούπολης». Η μεσολάβηση του τότε Δημάρχου Ηλία Ευαγγελίδη ήταν καταλυτική και ύστερα και από τη σύμφωνη γνώμη των ανθρώπων του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» έγινε, τελικά, η συνένωση, από την οποία προήλθε το σωματείο «Α.Ο. ΟΡΦΕΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ». Μετά την αναγνώριση του Συλλόγου από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, η ποδοσφαιρική ομάδα που δημιουργήθηκε ξεκίνησε να

αγωνίζεται στη Γ' Εθνική κατηγορία, αφού οι ομάδες, που συγχωνεύτηκαν, αγωνίζονταν στην ίδια κατηγορία³¹⁸.

Σήμα. Το Σωματείο έχει στρογγυλή σφραγίδα, η οποία φέρει περιμετρικά τις λέξεις «Α.Ο. ΟΡΦΕΑΣ Αλεξανδρούπολης» και στο κέντρο το έτος ίδρυσης, 1995, έμβλημα δε την άρπα (Εικ. 25), όπως αναφέρεται στο άρθρο 29 του καταστατικού³¹⁹.

Αθλητική δράση. Κατά την ολιγόχρονη παρουσία του Συλλόγου, την πρώτη χρονιά, μετά την ίδρυσή του, η ομάδα αγωνίστηκε στη Γ' Εθνική κατηγορία ποδοσφαίρου (αγωνιστική περίοδος 1995-96) που συνοδεύτηκε με πτώση του στην Δ' Εθνική. Σ' αυτή την κατηγορία, την αγωνιστική περίοδο 1996-97, η ομάδα κατετάγη στη δεύτερη θέση, στο πρωτάθλημα της Δ' Εθνικής κατηγορίας, πίσω από την μια και προνομιούχα θέση της ανόδου στην Γ' Εθνική κατηγορία. Την αγωνιστική περίοδο 1997-98, η ομάδα κατέλαβε την τρίτη θέση, στο πρωτάθλημα της Δ' Εθνικής κατηγορίας, ενώ την αγωνιστική περίοδο 1998-99, η ομάδα κατέλαβε την πέμπτη θέση³²⁰.

Όπως φαίνεται από τη δραστηριότητα του Συλλόγου, η παρουσία της ποδοσφαιρικής ομάδας ήταν πολύ καλή, αλλά ο φίλαθλος κόσμος της Αλεξανδρούπολης ήθελε κάτι παραπάνω. Ήδη με την λήξη του ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος της Δ' Εθνικής κατηγορίας, πλανιόταν η ιδέα μιας νέας ομάδας, με όραμα και στόχο πάντα την άνοδο της ομάδας σε ανώτερες κατηγορίες.

Ποδοσφαιρική Αθλητική Ένωση – Θράκη

Με απόφαση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού το 1999, έγινε δεκτή η αλλαγή επωνυμίας του σωματείου «Αθλητικός Όμιλος Ορφέας Αλεξανδρούπολης» σε «Ποδοσφαιρική Αθλητική Ένωση Θράκη», με αριθμό μητρώου ΞΧ 66³²¹. Το νέο Σωματείο διατηρεί τη λειτουργία του ποδοσφαιρικού τμήματος (μοναδικού), όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 του καταστατικού του 1999.

³¹⁸ Απόφαση αναγνώρισης του Σωματείου με την επωνυμία «Αθλητικός Όμιλος Ορφέας Αλεξανδρούπολης» αρ. πρωτ. 30553/1.11.1995.

³¹⁹ Καταστατικό του Σωματείου «Αθλητικός Όμιλος Ορφέας Αλεξανδρούπολης» αρ. πρωτ. 164/6.8.1995 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης.

³²⁰ Τα στοιχεία για τις θέσεις του ΑΟ «Ορφέα» Αλεξανδρούπολης αντλήθηκαν μετά από αίτηση, από την ΕΠΣ Έβρου, ύστερα από την παραχώρηση των αρχείων από την ΕΠΟ.

³²¹ Απόφαση αλλαγής επωνυμίας αθλητικού σωματείου, της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, αρ. πρωτ. 22119/27.9.1999.

Σήμα. Το σωματείο έχει στρογγυλή σφραγίδα, η οποία φέρει περιμετρικά τις λέξεις «Ποδοσφαιρική Αθλητική Ένωση Θράκη» και στο κέντρο το έτος 1999, έμβλημα δε τη Νίκη της Σαμοθράκης. Τα χρώματα των εμφανίσεων του αθλητικού τμήματος ορίζονται σε άσπρο και μαύρο, όπως αναφέρεται στο άρθρο 29 του καταστατικού του 1999.

Διοίκηση. Στο άρθρο 9 του καταστατικού αναφέρεται ότι ο Σύλλογος διοικείται από δεκαπενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο *«με επίτιμο πρόεδρο χωρίς δικαίωμα ψήφου τον εκάστοτε Δήμαρχο»*. Η θητεία του Δ.Σ. είναι διετής³²². Το σημερινό Δ.Σ. είναι οι:

Πρόεδρος:	Γεμπζάκης Τριαντάφυλλος
Αντιπρόεδρος:	Ζαμπούνης Ιωάννης
Γεν. Γραμματέας:	Πασχαλίδης Μηνάς
Ταμίας:	Σταθάκης Θεόδωρος
Ειδ. Γραμματέας:	Σαμαράς Κων/νος
Έφορος Δημοσίων Σχέσεων:	Κυζιρίδης Αυγερινός
Έφορος Ιματισμού:	Βαλασούδης Γεώργιος
Γενικός Αρχηγός:	Ρεμπούτζιας Γεώργιος
Έφορος Αθλήσεως:	Δαμιανίδης Νικόλαος
Μέλος:	Κεπεσίδης Πρόδρομος
Μέλος:	Βαλσαμίδης Κομνηνός
Μέλος:	Μιχαηλίδης Παύλος
Μέλος:	Σιώπης Κων/νος
Μέλος:	Αλεξάκης Αλέξιος
Μέλος:	Αλαβάντας Νικόλαος

Αθλητική δράση. Η μετονομασθείσα σε «Π.Α.Ε. Θράκης» ομάδα, αγωνίστηκε στη Δ' Εθνική, μέχρι την αγωνιστική περίοδο 2002-03, όταν κατάφερε να ανέβει στην παραπάνω κατηγορία της Γ' Εθνικής. Την αγωνιστική περίοδο 2003-04, κατέλαβε την τέταρτη θέση, την αγωνιστική περίοδο 2004-05, κατέλαβε

³²² Καταστατικό του σωματείου με την επωνυμία «Ποδοσφαιρική Αθλητική Ένωση – Θράκη» με αρ. πρωτ. 24/9.9.1999.

την έκτη θέση, την αγωνιστική περίοδο 2005-06, κατέλαβε την όγδοη θέση και την αγωνιστική περίοδο 2006-07 κατέλαβε την έβδομη θέση. Σήμερα, η ομάδα συνεχίζει να αγωνίζεται στο ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής³²³.

Σκοπευτικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης

Ο «Σκοπευτικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης» ιδρύθηκε το 1988 με έδρα την Αλεξανδρούπολη.

Σκοπός. Ο σκοπός του «ΣΚ.Ο.Α.» είναι: η διάδοση και η καλλιέργεια της σκοποβολής με πολεμικά όπλα, κυνηγετικά όπλα, όπλα ακριβείας, τοξοβολία και με όλα τα όπλα εν γένει που χρησιμοποιούνται για το άθλημα της σκοποβολής³²⁴.

Διοίκηση. Σύμφωνα με το άρθρο 9 του καταστατικού, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από εννιά τακτικά μέλη που συγκροτούνται σε σώμα, εντός οκτώ ημερών από τις αρχαιρεσίες. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τριετής, όπως αναφέρεται στο άρθρο 19 του καταστατικού. Αναφέρουμε το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου του 1989³²⁵:

Πρόεδρος	Μέλλιος Πασχάλης
Αντιπρόεδρος	Τσαούσης Γεώργιος
Γεν. Γραμματέας	Ιωακείμογλου Κυριάκος
Ταμίας	Καρυπίδης Γεώργιος
Έφορος	Καραγατσίδης Δημήτριος
Μέλος	Κυριακάκης Αναστάσιος
Μέλος	Τσομπανίδου Ευδοκία
Μέλος	Μαμούγκας Δημήτριος
Μέλος	Κρικέλας Κων/νος

Σήμα. Το Σωματείο έχει κυκλική σφραγίδα που φέρει περιφερειακά τις λέξεις «ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ 1987» και παράσταση

³²³ Τα στοιχεία για τις θέσεις της ΠΑΕ Θράκη αντλήθηκαν μετά από αίτηση, από την Ε.Π.Σ. Έβρου, ύστερα από την παραχώρηση των αρχείων από την ΕΠΟ.

³²⁴ Καταστατικό του σωματείου με την επωνυμία «Σκοπευτικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης» αρ. πρωτ. 6/24.2.1988.

³²⁵ Ανακοίνωση του Συλλόγου προς της Σκοπευτική Ομοσπονδία Ελλάδος αρ. πρωτ. 39/14.2.1989.

σκοπευτή σε απόχρωση λευκού και μαύρου χρώματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 46 του καταστατικού του Συλλόγου.

Αθλητική δράση. Από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής του (1988), ο σύλλογος έκανε αισθητή την παρουσία του σε αγώνες που διοργανώθηκαν από την Σκοπευτική Ομοσπονδία Ελλάδος. Κάποιοι αθλητές του συλλόγου κλήθηκαν στην Εθνική ομάδα και τίμησαν με τις επιδόσεις τους τα Ελληνικά χρώματα αλλά και το όνομα του ακριτικού συλλόγου. Πρέπει να αναφερθεί ότι οι επιδόσεις των αθλητών του συλλόγου οφείλονται - πέρα από το Διοικητικό Συμβούλιο - στους ανθρώπους που ασχολούνται ακούραστα και ακατάπαυστα με τις καθημερινές προπονήσεις. Πρόκειται για τους προπονητές, οι οποίοι, με τις γνώσεις τους ως επιστήμονες, έχουν ανεβάσει το σύλλογο στις πρώτες θέσεις των επαρχιακών σωματείων. Ακούραστος εργάτης του συλλόγου είναι ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής κ. Χρηστουηλίας Ιωάννης, που με την επιστημονική του κατάρτιση (διδάσκων στο Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής) και την εμπειρία του (συμμετείχε ως κριτής στην Ολυμπιάδα του 2004), συνεισφέρει σημαντικά στις επιτυχίες του συλλόγου.

Στον Πίνακα 4 φαίνονται οι καλύτερες επιδόσεις αθλητών του συλλόγου που συμμετείχαν σε αγώνες εντός Ελλάδας αλλά και διεθνείς³²⁶.

Πίνακας 4. Αθλητές-τριες του «ΣΚ.Ο.Α.» και οι επιτυχίες τους

Ονοματεπώνυμο	Σημαντικές διακρίσεις	Αγώνες	Έτος
Αλεξούδης Δημήτριος	3 ^{ος} , αεροβόλο τουφέκι εφήβων	Βαλκανικοί	2002
Γιαννακίδης Ηλίας	6 ^{ος} , αεροβόλο τουφέκι εφήβων	Πανελλήνιοι αγώνες	2000
Μιχαλίτσης Αθανάσιος	7 ^{ος} , αεροβόλο τουφέκι εφήβων	Πανελλήνιοι αγώνες	1998
Κτίστης Κωνσταντίνος	7 ^{ος} , αεροβόλο πιστόλι εφήβων	αγώνες Α' κατηγορίας	2001
Μίτσαλα Ευδοκία	2 ^η , αεροβόλο τουφέκι νεανίδων	Αγώνες Επιλέκτων	2004
Αβραμίδου Μαρία	3 ^η , αεροβόλο πιστόλι	Κύπελλο Μακεδονίας	1999
Καράμπελα Μαρία	2 ^η , αεροβόλο πιστόλι νεανίδων	αγώνες Α' κατηγορίας	2000
Καρακόλια Ειρήνη	3 ^η , αεροβόλο πιστόλι νεανίδων	αγώνες Α' κατηγορίας	2001
Γιαζίτση Σοφία	6 ^η , αεροβόλο πιστόλι νεανίδων	αγώνες Α' κατηγορίας	2001

³²⁶ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τα αρχεία του συλλόγου «ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ 1987», ύστερα από την ευγενική παραχώρησή τους.

Σήμερα στον «ΣΚ.Ο.Α.» αθλούνται πάνω από διακόσιοι αθλητές, σε όλες τις αγωνιστικές κατηγορίες, με επιτυχίες, σε όλα τα πρωταθλήματα και τις διοργανώσεις που λαμβάνουν μέρος.

Γυμναστικός Σύλλογος Γυναικών Αλεξανδρούπολης – «Νίκη Αλεξανδρούπολης»

Ιδρύθηκε το έτος 1981, με έδρα την Αλεξανδρούπολη και αναγνωρίστηκε από το Πρωτοδικείο Έβρου, με την υπ. αριθμ. 19/1981 απόφασή του, με τη επωνυμία «Αθλητικός Σύλλογος Γυναικών Αλεξανδρούπολης». Ο σύλλογος, υφίσταται μέχρι σήμερα, με καινούργια πλέον επωνυμία ως Γυμναστικός Σύλλογος Γυναικών Αλεξανδρούπολης – «Νίκη Αλεξανδρούπολης», ύστερα από την τροποποίηση του καταστατικού, με την από 23-3-1995 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, σε συνδυασμό με την υπ. αριθμ. 105/95 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης³²⁷.

Σκοπός. Κύριος σκοπός του σωματείου είναι: η συστηματική καλλιέργεια και η ανάπτυξη των δυνατοτήτων των αθλητριών του, για τη συμμετοχή τους σε αγώνες του αθλήματος της Πετοσφαίρισης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6 του τροποποιημένου καταστατικού του 1995.

Διοίκηση. Ο σύλλογος διοικείται από εννιαμελές Διοικητικό Συμβούλιο και με την πάροδο δέκα ημερών από την Γενική Συνέλευση, συνέρχεται το εκλεγμένο Δ.Σ. και συγκροτείται σε σώμα με την εκλογή Προέδρου, Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμίας. Τα υπόλοιπα μέλη αποτελούν τους Συμβούλους. Σήμερα το Δ.Σ. απαρτίζεται από τους:

Πρόεδρος: Φουντουκίδης Χρήστος
 Αντιπρόεδρος: Ελευθεριάδης Δημήτριος
 Γεν. Γραμματέας: Τσακίρης Κυριάκος
 Ταμίας: Φουτσιτζίδης Χρήστος
 Γεν. Αρχηγός: Μαρινίδης Δημοσθένης

³²⁷ Αίτηση για τροποποίηση καταστατικού του σωματείου Γυμναστικός Σύλλογος Γυναικών Αλεξανδρούπολης – «Νίκη Αλεξανδρούπολης», αρ.πρωτ. 473/15.12.1999.

Έφορος Δημ. Σχέσεων: Λελεδάκης Εμμανουήλ

Έφορος ομάδων: Νταμάνης Δημοσθένης

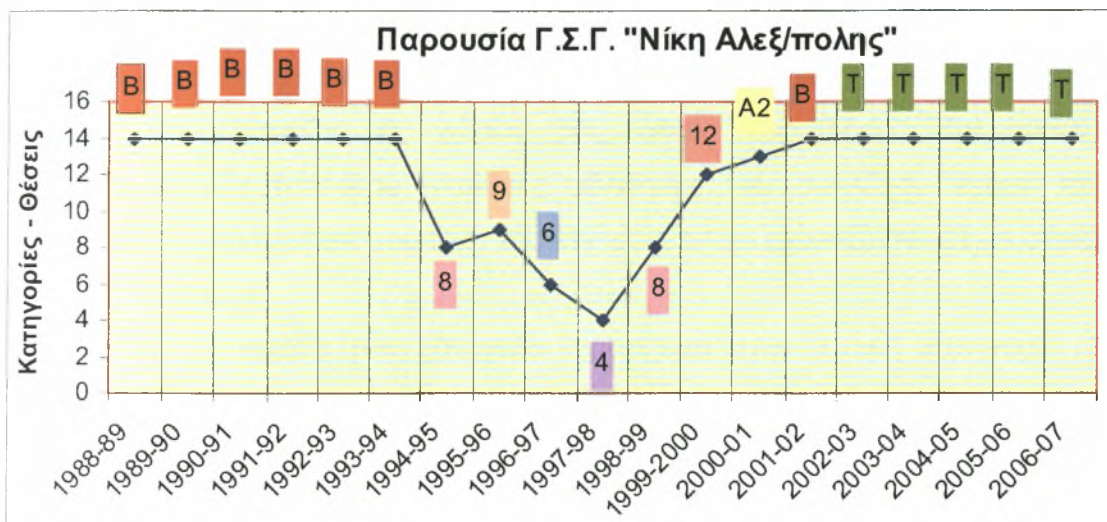
Μέλος: Χαρπαντίδης Συμεών

Μέλος: Γιαντσάκης Νικόλαος

Σήμα. Το σωματείο έχει κυκλική σφραγίδα με τις λέξεις «ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ – ΝΙΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ» και στη μέση αυτής το έτος ιδρύσεως, 1981. Τα χρώματα του συλλόγου είναι άσπρο – γαλάζιο και το έμβλημά του η ακέφαλη ΝΙΚΗ της Σαμοθράκης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11 του τροποποιημένου καταστατικού του 1995.

Αθλητική δράση. Από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσης του σωματείου ενεργοποιήθηκαν παλιές παίκτριες του βόλεϊ, όπως η κ. Πίγγου Γιασεμή, καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής σε σχολείο της Αλεξανδρούπολης. Ανέλαβε την τεχνική ηγεσία της ομάδας, έχοντας το διπλό ρόλο της παίκτριας και προπονήτριας ταυτόχρονα. Σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα, μαζεύτηκαν τα πρώτα κορίτσια – μαθήτριες του Γυμνασίου, που απάρτιζαν τον πρώτο πυρήνα παικτριών της ομάδας (Εικ. 26). Αμέσως μετά την ίδρυση του συλλόγου, έγινε η πρώτη εμφάνιση της ομάδας στο τοπικό πρωτάθλημα Θράκης. Μετά από το Πανεπαρχιακό Πρωτάθλημα του 1988 στη Θεσσαλονίκη (ομάδων που προέρχονταν από Τοπικά πρωταθλήματα), η ομάδα ανεβαίνει πανηγυρικά στην Β' Εθνική κατηγορία. Η συμβολή του προπονητή, κ. Ράγγου Δημήτρη, ήταν καταλυτική. Ήταν ο άνθρωπος που έδωσε, με τη δική του φιλοσοφία γύρω από το βόλεϊ, μια διαφορετική πνοή και παρουσία της γυναικείας ομάδας βόλεϊ της Αλεξανδρούπολης. Την περίοδο - σταθμό για το γυναικείο βόλεϊ της Αλεξανδρούπολης (1993-94), η ομάδα του «ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ – ΝΙΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ» ανέβηκε, μετά από ειδικό τουρνουά (αναδιάρθρωση κατηγοριών) ομάδων της Β' Εθνικής και της Α2 κατηγορίας, στην ανώτερη κατηγορία του ελληνικού Βόλεϊ.

Στο Σχήμα 2 παρουσιάζονται οι κατηγορίες που αγωνίστηκε και οι θέσεις που κατέλαβε η ομάδα στα χρόνια που αγωνίστηκε στην Α' κατηγορία.

Οι αριθμοί που φαίνονται στο σχήμα δηλώνουν τις θέσεις που κατέλαβε η ομάδα, στην Α1 Εθνική κατηγορία.

A2 = Α2 Εθνική κατηγορία

B = Β' Εθνική κατηγορία

■ = Τοπικό πρωτάθλημα

Σχήμα 2: Καταγραφή των θέσεων που κατέλαβε στα πρωταθλήματα που αγωνίστηκε ο «Γ.Σ.Γ Νίκη Αλεξανδρούπολης».

Από την αγωνιστική περίοδο 2000-01, η ομάδα άρχισε να κατεβαίνει κατηγορίες, ώσπου, σήμερα, αγωνίζεται, πλέον, στην τοπική κατηγορία Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Οι λόγοι που δεν κρατήθηκε στις μεγάλες κατηγορίες ήταν κυρίως οικονομικοί, εφόσον τα επαρχιακά σωματεία δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους έναντι ξένων παικτών που συμμετέχουν στις ομάδες τους³²⁸.

Ως επαρχιακό σωματείο ο «ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ – ΝΙΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ», στηρίχθηκε για αρκετά χρόνια σε αθλήτριες που ήταν ντόπιες. Αποτέλεσμα των συστηματικών προπονήσεων μικρών σε ηλικία αθλητριών, ήταν η κατάκτηση της πρώτης θέσης στο Πρωτάθλημα κορασίδων το 1989 που έγινε στη Σκύδρα³²⁹. Στις διακρίσεις του συλλόγου αναφέρονται οι κατακτήσεις της πρώτης θέσης, στα πρωταθλήματα

³²⁸ Προφορικές μαρτυρίες της κ. Ευφραιμίδου Νίκης, γραμματέα της Ε.ΠΕ.Σ. Θράκης/Ανατολικής Μακεδονίας. Χρησιμοποιήθηκαν πολλά από τα αρχεία της Ένωσης και φυσικά παραχωρήθηκε πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

³²⁹ Ελληνικό και Διεθνές Αλμανάκ Βόλεϊ 2006: Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων 2006, σελ. 109.

Νεανίδων του 1990 στο Λουτράκι και του 1992 στο Καρπενήσι³³⁰. Αθλήτριες του συλλόγου έχουν κληθεί και έχουν συμμετάσχει στις εθνικές ομάδες κορασίδων, νεανίδων και γυναικών της χώρας μας, όπως: Ιακωβίδου, Μαλκοπούλου, Τσερκέζη, και Ζαμπουνίδου. Αρκετές αθλήτριες του συλλόγου έχουν πάρει μεταγραφές σε μεγαλύτερες ομάδες του κέντρου, όπου αγωνίζονται μέχρι σήμερα, με μεγάλη επιτυχία.

Σήμερα η ομάδα των γυναικών αγωνίζεται στην τοπική κατηγορία. Στα αναπτυξιακά τμήματα του συλλόγου, υπεύθυνοι είναι καθηγητές Φυσικής Αγωγής.

Γυμναστική Εταιρεία Αλεξανδρουπόλεως

Στα τέλη του 1977, ιδρύθηκε στην Αλεξανδρούπολη «*Γυμναστικός Σύλλογος με την επωνυμία ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ*» σύμφωνα με το άρθρο 1 του καταστατικού του 1977³³¹. Ο σύλλογος ιδρύθηκε από ανθρώπους που αγαπούσαν τον αθλητισμό, και ιδιαίτερα το βόλεϊ, το πιο διαδεδομένο άθλημα της Αλεξανδρούπολης. Το τμήμα του βόλεϊ ήταν το πρώτο και μοναδικό που λειτούργησε, και εξακολουθεί να λειτουργεί μέχρι σήμερα. Οι ιδρυτές οραματίστηκαν μια ομάδα που θα έδινε την ευκαιρία να παίζουν αθλητές οι οποίοι δεν θα μπορούσαν να φτάσουν στα ανώτατα επίπεδα του «Εθνικού» στην Α' κατηγορία. Επίσης, για αρκετά χρόνια, ήταν το φυτώριο του «Εθνικού», εφόσον τα δύο σωματεία είχαν απόλυτη και άφογη συνεργασία.

Διοίκηση. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του πρώτου καταστατικού του 1977, «ο Σύλλογος Διοικείται υπό δεκαμελούς Διοικητικού Συμβουλίου». Το πρώτο (ιδρυτικό) Δ.Σ. του Συλλόγου ήταν³³²:

Πρόεδρος: Παρασκευόπουλος Μιχάλης

Αντιπρόεδρος: Τερζής Δημήτριος

Γεν. Γραμματέας: Μαρασλής Ευστράτιος

Ταμίας: Καργούδης Κωνσταντίνος

Μέλη: Ζησίδης Ζήσης

Παπουλίδης Αντώνιος

³³⁰ Ελληνικό και Διεθνές Αλμανάκ Βόλεϊ 2006: Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων 2006, σελ. 98.

³³¹ Καταστατικό του Γυμναστικού Συλλόγου με την επωνυμία «Γυμναστική Εταιρεία Αλεξανδρουπόλεως», αποφ. Πολυμελούς Πρωτοδικείου Έβρου, αρ. πρωτ. 187/3.12.1977.

³³² Προφορική μαρτυρία του τότε Γεν. Γραμματέα κ. Μαρασλή Ευστράτιου

Γιαγουρτάς Ευάγγελος
 Καπετανίδης Χαράλαμπος
 Βούντης Γεώργιος
 Τσομπανίδης Νικόλαος

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του τροποποιημένου καταστατικού του 2000³³³, το Δ.Σ. είναι επταμελές. Στο σημερινό Δ.Σ. του Συλλόγου είναι οι:

Πρόεδρος: Δημούδης Στέργιος
 Αντιπρόεδρος: Μαρασλής Ευστράτιος
 Γεν. Γραμματέας: Πανταζίδης Γεώργιος
 Ταμίας: Σαρίδης Θεοδόσης
 Μέλη: Σιρδάρης Δημήτριος
 Γιαγουρτάς Ευάγγελος
 Κατσίκης Αλέξανδρος

Σήμα – σφραγίδα. Στο άρθρο 9 του καταστατικού αναφέρεται ότι «το Σωματείο έχει ιδίαν σφραγίδα κυκλικήν ήπις φέρει τας λέξεις ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ εις δε το μέσον αυτής το έτος 1977» (Εικ. 27).

Αθλητική δράση. Στην ολιγόχρονη παρουσία του Συλλόγου υπήρξαν αρκετά καλές παρουσίες στο άθλημα της πετοσφαίρισης, σε οποιαδήποτε κατηγορία κι αν αγωνίστηκε.

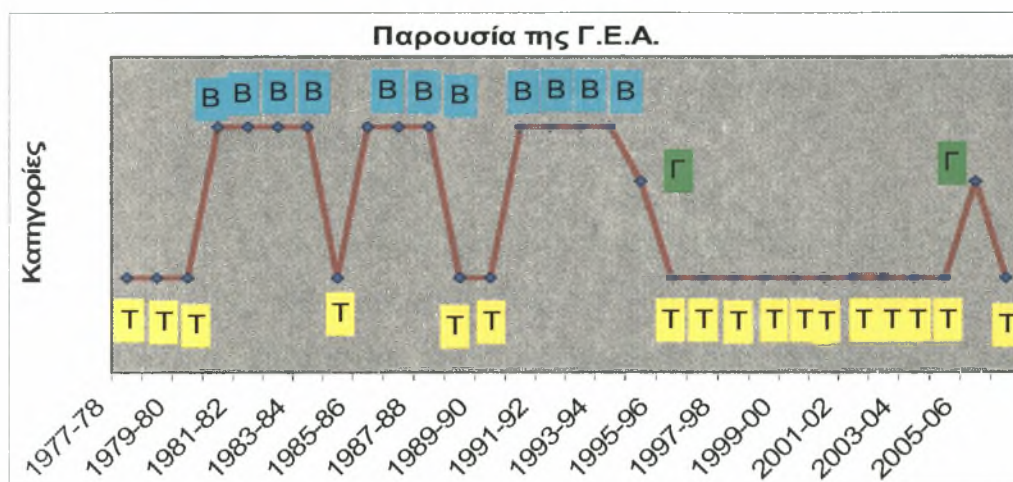
Η πρώτη καλή παρουσία της ομάδας ήταν, τον Σεπτέμβριο του 1980, στο πανεπαρχιακό πρωτάθλημα της Δράμας, όταν πέτυχε την άνοδό στη Β' Εθνική κατηγορία. Οι αθλητές εκείνης της ομάδας ήταν οι: Χατζησταύρου Αντώνιος, Αδαμίδης Ιωάννης, Κεμανετζής Ειρηναίος, Ξενουδάκης Γεώργιος, Κουφός Αντώνιος, Ντούρογλου Νικόλαος και Πέτρος, Λαΐος Λεωνίδας και προπονητής ο Καμπερίδης Γεώργιος.

Η επόμενη και μεγαλύτερη επιτυχία ήταν, όταν άγγιξε το όνειρο της ανόδου στην μεγαλύτερη κατηγορία του ελληνικού βόλεϊ, την Α' Εθνική κατηγορία. Αυτό έγινε την αγωνιστική περίοδο 1981-82, όταν η ομάδα ανακηρύχτηκε πρωταθλήτρια στο βόρειο όμιλο της Β' Εθνικής και διεκδίκησε, σε ειδικό τουρνουά τεσσάρων

³³³ Καταστατικό του Φιλάθλου Σωματείου υπό την επωνυμία «Γυμναστική Εταιρεία Αλεξανδρουπόλεως» του 2000.

ομάδων, την άνοδό της στην ανώτερη κατηγορία. Δεν κατάφερε να πάρει μια από τις δύο θέσεις που οδηγούσαν στην Α΄ Εθνική και παρέμεινε πάλι στο πρωτάθλημα της Β΄ Εθνικής. Οι αθλητές εκείνης της ομάδας ήταν: Χατζησταύρου Αντώνιος, Κεμανετζής Ειρηναίος, Ντούρογλου Νικόλαος, Κούτκας Ιωάννης, Παπαχρήστου Βασίλειος, Παπαδόπουλος Δημήτριος, Ράγκος Δημήτριος, Ξενουδάκης Γεώργιος, Τουτζιράκης Πασχάλης, Γιαννακόπουλος Ανέστης και προπονητής ο Τεκτονίδης Γεώργιος (Εικ. 28).

Στο σχήμα 3 αναγράφονται οι κατηγορίες που αγωνίστηκε η ομάδα σε κάθε αγωνιστική περίοδο.

T = Τοπικό πρωτάθλημα

B = Β΄ Εθνική

Γ = Γ΄ Εθνική

Σχήμα 3: Παρουσίαση των κατηγοριών που αγωνίστηκε η ομάδα βόλεϊ της «Γ.Ε.Α».

Την αγωνιστική περίοδο 1990-94, όπου η ομάδα αγωνιζόταν στη Β Εθνική, αθλητές της ήταν οι: Γκιούρδας, Σιδηρόπουλος, Ζλατιλίδης, Κοσίδης, Τερζής, Μόκαλης, Χρηστούηλις, Βασιλειάδης, Φαράτσης και οι αφοι Γκόγκου. Προπονητής ήταν ο Κασαμπαλής Αθανάσιος.

Σήμερα η ομάδα αγωνίζεται στο τοπικό πρωτάθλημα. Στα τμήματα υποδομής ασχολούνται με το βόλεϊ πάνω από 80 παιδιά, ηλικίας από 8 ως 17 ετών, κάτω από τις οδηγίες προπονητών - Καθηγητών Φυσικής Αγωγής³³⁴.

³³⁴ Η συλλογή των στοιχείων για την Γ.Ε. Αλεξανδρούπολης έγινε με την ευγενική παραχώρηση προφορικών μαρτυριών του κ. Γιαγουρτά Ευάγγελου Γ.Γ. της Ε.ΠΕ.Σ.ΘΡ. και από το αρχείο του Συλλόγου όπου και αντλήθηκαν τα περισσότερα στοιχεία. Ο κ. Γιαγουρτάς Ευάγγελος ήταν από

Πολιτιστικός Αθλητικός Σύλλογος Πρωτέας Αλεξανδρούπολης

Σκοπός. Το 1997 ιδρύθηκε ο «Πρωτέας» Αλεξανδρούπολης με σκοπό «την καλλιέργεια υψηλού αθλητικού πνεύματος, αγάπης και φιλίας μεταξύ των μελών του Σωματείου και των λοιπών αθλητικών Σωματείων – Ενώσεων και Ομοσπονδιών και την αναζήτηση ταλαντούχων αθλητών-τριών, από τους προπονητές του Σωματείου, που θα αποτελούν και θα στελεχώνουν τις αθλητικές ομάδες του Σωματείου»³³⁵. «Τα τμήματα του Σωματείου θα είναι, κατά προτεραιότητα ο Στίβος, η Πετοσφαίριση, η Καλαθοσφαίριση, η Χειροσφαίριση και το ποδόσφαιρο», σύμφωνα με το πρώτο καταστατικό ίδρυσης του Σωματείου του 1997. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 του τροποποιημένου καταστατικού του 1999, «τα τμήματα του Σωματείου θα είναι κατά προτεραιότητα ο Στίβος, η Χειροσφαίριση και η Άρση Βαρών».

Διοίκηση. Το Σωματείο διοικείται από εννιαμελές Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο εκλέγεται, κάθε τρία χρόνια, από τη Γ.Σ. των ταμειακώς τακτοποιημένων τακτικών μελών και αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γεν. Γραμματέα, τον Ταμία, τον Έφορο Δημοσίων Σχέσεων, τον Έφορο Αθλητικών τμημάτων και τον Έφορο Υλικού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6 του τροποποιημένου καταστατικού του 1999³³⁶.

Σήμα. «Το Σωματείο έχει σφραγίδα κυκλοειδή και περίξ τις λέξεις ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΠΡΩΤΕΑΣ» ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ και στο κέντρο ζωγραφιά με δάφνες και διασταυρωμένα βέλος και σπαθί. Κάτω από αυτά και μέσα στον κύκλο της σφραγίδας το έτος ίδρυσης του Συλλόγου δηλ. 1997», όπως αναφέρεται στο άρθρο 12 του καταστατικού του 1997. Σύμφωνα με το τροποποιημένο καταστατικό του 1999, η σφραγίδα γράφει ακριβώς τα ίδια, αλλά αλλάζει στο κέντρο η ζωγραφιά, έχοντας «το Φάρο της Αλεξανδρούπολης». Τα χρώματα του Σωματείου «στον ιματισμό των αθλητών και αθλητριών καθώς και

τους ιδρυτές του Συλλόγου, που ακόμα και σήμερα ανήκει στο Δ.Σ. και προσφέρει τις υπηρεσίες του ως μέλος.

³³⁵ Καταστατικό του φιλάθλου Σωματείου με την Επωνυμία: Πολιτιστικό-Αθλητικό Σωματείο «Πρωτέας» Αλεξανδρούπολης, αποφ. Μονομελούς Πρωτοδικείου Έβρου αρ. πρωτ. 107/30.5.1997.

³³⁶ Καταστατικό του φιλάθλου Σωματείου με την Επωνυμία: Πολιτιστικό-Αθλητικό Σωματείο «Πρωτέας» Αλεξανδρούπολης, αποφ. Μονομελούς Πρωτοδικείου αρ. πρωτ. 257/29.11.1999.

σε κάθε είδους λάβαρα θα είναι το πράσινο και κίτρινο», όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 του καταστατικού του 1999.

Αθλητική δράση. Στον Πίνακα 5, αναφέρονται διακρίσεις των αθλητών και αθλητριών του Συλλόγου κατά την ολιγόχρονη παρουσία του.

Πίνακας 5. Οι σπουδαιότερες διακρίσεις των αθλητών-τριων του ΠΑΣ «Πρωτέας» Αλεξανδρούπολης

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Αγώνες	
Λοϊζίδης Ιωάννης	28 ^{ος} Μαραθώνιο	Πανελλήνιο πρωτάθλημα ανδρών	2000 ³³⁷
Μόρφη Βασιλική	1 ^η στη σφαιροβολία	Διασυλλογικοί ΠΠ/ΠΚ Αλεξ/πολη	
Μπαλάση Γεωργία	1 ^η στον ακοντισμό	Διασυλλογικοί ΠΠ/ΠΚ Αλεξ/πολη	2001 ³³⁸
Αχβλεντιάνη Δαυίδ	3 ^{ος} στο ύψος	Πανελλήνιοι ΠΠ/ΠΚ της Κατερίνης	2002 ³³⁹
Μόρφη Βασιλική	3 ^η στη σφαιροβολία	Διασυλλογικοί Α/Γ της Καβάλας	2002 ³⁴⁰
Καρανίκα Ελένη	1 ^η στον ακοντισμό	Πανελλήνιοι ΠΠ/ΠΚ της Κατερίνης	2002 ³⁴¹
Σχολάκης Κων/νος	2 ^{ος} στα 400μ. με εμπόδια	ημερίδα στην Αλεξανδρούπολη	2003 ³⁴²
Βασδέκη Ευγενία	5 ^η στη σφαιροβολία	Πανελλήνιοι Π/Κ της Κορίνθου	2003 ³⁴³
Καρανίκα Ελένη	1 ^η στον ακοντισμό	Πανελλήνιοι ΠΠ/ΠΚ των Ιωαννίνων	2003 ³⁴⁴
Μπαλάση Γεωργία	1 ^η στον ακοντισμό	Διασυλλογικοί Π/Κ της Καβάλας	2003 ³⁴⁵
Κυριαζίδης Χρήστος	5 ^{ος} στο ύψος	Πανελλήνιοι Ε/Ν των Τρικάλων	2004 ³⁴⁶
Λαΐνας Παναγιώτης	5 ^{ος} στα 800μ.	Πανελλήνιοι Π/Κ των Ιωαννίνων	2004 ³⁴⁷
Βασδέκη Ευγενία	1 ^η στη δισκοβολία	Ημερίδα της Δράμας	2004 ³⁴⁸
Κυριαζίδης Χρήστος	4 ^{ος} στο ύψος	Παμβορειοελλαδικοί της Θεσ/νίκης	2005 ³⁴⁹
Αχβλεντιάνη Δαυίδ	5 ^{ος} στο ύψος	Διασυλλογικοί Α/Γ των Σερρών	2005 ³⁵⁰
Βασδέκη Ευγενία	1 ^η στη δισκοβολία	Πανελλήνιοι Ε/Ν της Θεσ/νίκης	2005 ³⁵¹

³³⁷ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2000*, σελ. 101.

³³⁸ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2001*, σελ. 490.

³³⁹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2002*, σελ. 94.

³⁴⁰ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2002*, σελ. 201.

³⁴¹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2002*, σελ. 204.

³⁴² Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2003*, σελ. 110.

³⁴³ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2003*, σελ. 219.

³⁴⁴ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2003*, σελ. 222.

³⁴⁵ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2003*, σελ. 223.

³⁴⁶ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2004*, σελ. 116.

³⁴⁷ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2004*, σελ. 171.

³⁴⁸ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2004*, σελ. 224.

³⁴⁹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2005*, σελ. 106.

³⁵⁰ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2005*, σελ. 107.

Σιαρβαλής Νικόλαος	1 ^{ος} στα 800μ.	Πανδραμινοί αγώνες Π/Κ Δράμα	2006 ³⁵²
Κυριακίδου Φωτεινή	1 ^η στη σφαιροβολία	Διασυλλογικοί Α/Γ της Καβάλας	2006 ³⁵³
	4 ^η στη σφαιροβολία	Πρωτάθλημα Συλλόγων της Βαλένθια	2006 ³⁵⁴
	2 ^η στη σφαιροβολία	Πανελλήνιοι Α/Γ των Τρικάλων	2006 ³⁵⁵
Βασδέκη Ευγενία	5 ^η στη δισκοβολία	Πανελλήνιους Ε/Ν του Αμαρουσίου	2006 ³⁵⁶

Σήμερα στα τμήματα υποδομής του συλλόγου ασχολούνται πάνω από εκατό παιδιά, όλων των ηλικιών, υπό τις προπονητικές οδηγίες κυρίως καθηγητών Φυσικής Αγωγής.

Αθλητικός Σύλλογος Κύκλωπες Αλεξανδρούπολης

Στις 6 Σεπτεμβρίου 1985, το Πρωτοδικείο Αλεξανδρούπολης αναγνώρισε το Αθλητικό Σωματείο ΚΥΚΛΩΠΕΣ Αλεξανδρούπολης και εδώ ξεκινά η ανάπτυξη, η δράση και η καθιέρωση του νέου αυτού Σωματείου. Το 1985, κάποιοι επιφανείς πολίτες της Αλεξανδρούπολης αποφάσισαν, να ιδρύσουν ένα αθλητικό σωματείο, το οποίο θα ασχολείται, αποκλειστικά και μόνο, με το άθλημα του Χάντμπωλ, ένα άθλημα άγνωστο μέχρι τότε στην Αλεξανδρούπολη, αλλά και στην Ελλάδα θα μπορούσαμε να πούμε, αφού μόλις το 1976 ιδρύθηκε η Ομοσπονδία Χειροσφαίρισης Ελλάδος. Το ρίσκο που ανέλαβαν οι άνθρωποι αυτοί, το 1985, ήταν μεγάλο, γιατί όλοι γνώριζαν την τύχη των αθλημάτων στην περιφέρεια, αλλά και γιατί το χάντμπωλ ήταν ένα άγνωστο άθλημα.

Σκοπός. Το Σωματείο είχε σκοπό «τη σύμμετρη και αρμονική ανάπτυξη των σωματικών και ψυχικών δυνάμεων και δεξιοτήτων των μελών του, τη δημιουργία ισχυρών και ηθικών χαρακτήρων δια της χρησιμοποίησεως της Γυμναστικής και των Αθλοπαιδιών εν γένει, και την καλλιέργεια ανώτερου αθλητικού ήθους κατά πάσαν αγωνιστικήν ή άλλην εκδήλωσιν των μελών του Σωματείου», όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 του καταστατικού του 1985. Το Σωματείο «θα επιδιώξει το

³⁵¹ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2005*, σελ. 212.

³⁵² Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2006*, σελ. 159.

³⁵³ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2006*, σελ. 211.

³⁵⁴ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2006*, σελ. 229.

³⁵⁵ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2006*, σελ. 230.

³⁵⁶ Περιοδικό ΣΕΓΑΣ: *Οι Καλύτεροι του 2006*, σελ. 212.

σκοπόν του δια της ιδρύσεως τμήματος χάντμπωλ μεν αρχικώς και διαφόρων κλάδων αγωνιστικής εις το μέλλον»³⁵⁷.

Ιδρυτές και μέλη. Τα μέλη του Συλλόγου διακρίνονται σε Τακτικά, Επίτιμα και Αθλητικά, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 του τροποποιημένου καταστατικού του 2000. Παρακάτω αναφέρονται οι ιδρυτές του Α.Σ. «Κύκλωπες», οι οποίοι με μεγάλο ρίσκο, τελικά, τον κατέστησαν ένα σωματείο που εδώ και είκοσι χρόνια προσφέρει στον τοπικό αθλητισμό.

Ιδρυτικά Μέλη: Πανταζίδης Κωνσταντίνος, Μιτηλέσης Παναγιώτης, Μπακιρτζής Χρήστος, Παυλίδης Παύλος, Πεταβρίδης Γεώργιος, Παπαδόπουλος Θεοφάνης, Τζουμάρης Θεόδωρος, Μάμμος Στέφανος, Κανταρτζής Στέφανος, Ταρσούδης Αθανάσιος, Δούκας Χρήστος, Σωτηριάδης Αντώνιος, Δούκας Δήμος, Πετρίδης Δημήτριος, Μπολιάκης Μιχαήλ, Μπαρμπαγιάννης Ιωάννης, Μανανάς Δημήτριος, Μπρίμπος Ευστράτιος, Χατζίδης Νικόλαος, Κάργας Βασίλειος, Νικολαΐδης Κωνσταντίνος, Χατζηπαπάς Νικόλαος, Μαρτίνης Γεώργιος.

Διοίκηση. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 του καταστατικού του 1985, το Σωματείο «διοικείται παρ' εννεαμελούς Διοικητικού Συμβουλίου». Η σύνθεση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου ήταν:

Πρόεδρος: Χαραλαμπάκης Άγγελος
 Αναπλ. Πρόεδρος: Τσαρτόγλου Δαμιανός
 Αντιπρόεδρος: Γαβανούδης Ευάγγελος
 Γεν. Γραμματέας: Τσεσμελής Γεώργιος
 Ταμίας: Γιαρίμαγας Πέτρος
 Γεν. Αρχηγός: Ηλιακόπουλος Ηλίας
 Εφορ. Τμημ. Ανδρών: Χαραλαμπάκης Δημήτριος
 Δημόσιες Σχέσεις: Κουγιουμτζής Μιχάλης
 Μέλος: Φουντουκίδης Δημήτριος

Σήμα. Το σήμα του Α.Σ. «Κύκλωπες» είναι ένα χέρι που κρατάει μπάλα του Χάντμπωλ, μέσα σε δύο ομόκεντρους κύκλους, όπου και αναγράφεται η επωνυμία

³⁵⁷ Καταστατικό του Αθλητικού Συλλόγου «Κύκλωπες Αλεξανδρούπολης» αρ. πρωτ. 247/31.5.1985.

και το έτος ίδρυσής του. Η σφραγίδα του Α.Σ. «Κύκλωπες» είναι όμοια με το σήμα του³⁵⁸.

Αθλητική δράση. Η πρώτη παρουσία του Α.Σ. «Κύκλωπες» ήταν του ανδρικού τμήματος, την περίοδο 1986 – 87, στο τοπικό πρωτάθλημα. Ακολούθησε το γυναικείο τμήμα το οποίο ξεκίνησε την πορεία του, την περίοδο 1987-88 και πέτυχε την άνοδό του στην Β΄ Εθνική. Το ανδρικό τμήμα, την περίοδο 1991-92, ανέβηκε στην Β΄ Εθνική, με κορυφαία στιγμή, την άνοδο του στην Α2 Εθνική κατηγορία (Εικ. 30). Το γυναικείο τμήμα την περίοδο 1988-89, ανέβηκε στην Β΄ Εθνική. Την περίοδο 1991-92, επιτεύχθηκε η άνοδός του στην ανώτερη κατηγορία. Ο πήχης, για ακόμη μια φορά, ανέβηκε πιο ψηλά και την περίοδο 1994-95 έγινε το ακατόρθωτο. Η ομάδα κατέκτησε την τρίτη θέση, στο πρωτάθλημα Ελλάδας, και έγινε η πρώτη γυναικεία ομάδα της Θράκης που θα αγωνιζόταν σε Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα την επόμενη αγωνιστική περίοδο (Εικ. 29). Όλα αυτά ήρθαν φυσιολογικά, από τη στιγμή που τις περιόδους 1989-90 και 1990-91 οι νεανίδες είχαν καταταχθεί στην δεύτερη θέση στην Ελλάδα. Την Περίοδο 1997-98 η γυναικεία ομάδα υποβιβάστηκε στην Α2 Εθνική κατηγορία και αντιμετώπισε σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Στην ομάδα σήμερα, γυμνάζονται - συμμετέχουν περίπου 100 αθλητές και αθλήτριες.

Στον Πίνακα 6 αναφέρονται οι επιτυχίες των ομάδων αναπτυξιακών κατηγοριών του ΑΣ «Κύκλωπες»³⁵⁹:

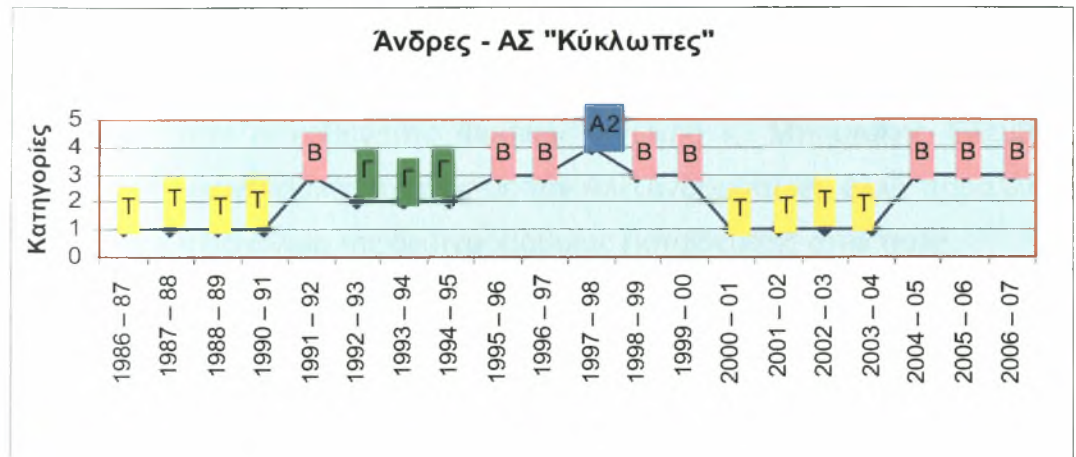
Πίνακας 6: Επιτυχίες ομάδων αναπτυξιακών κατηγοριών του Α.Σ. "Κύκλωπες"

Τμήμα	Πρωτάθλημα	Θέση	Έτος
ΝΕΑΝΙΔΕΣ	Πανελλήνιο Πρωτάθλημα της Ο.Χ.Ε	2 ^η θέση	1989 – 90
ΝΕΑΝΙΔΕΣ	Πανελλήνιο Πρωτάθλημα της Ο.Χ.Ε.	2 ^η θέση	1990 – 91
ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ	Α1 κατηγορία	3 ^η θέση	1994 – 95
ΠΑΙΔΙΚΟ	Πανελλήνιο Πρωτάθλημα της Ο.Χ.Ε.	8 ^η θέση	1994 – 95
ΠΑΙΔΙΚΟ	Πανελλήνιο Πρωτάθλημα της Ο.Χ.Ε.	9 ^η θέση	1996 – 97
ΠΑΙΔΕΣ	Πανελλήνιο Πρωτάθλημα της Ο.Χ.Ε.	7 ^η θέση	2002 – 03
ΝΕΑΝΙΔΕΣ	Πανελλήνιο Πρωτάθλημα της Ο.Χ.Ε.	7 ^η θέση	2002 – 03

³⁵⁸ Καταστατικό του Αθλητικού Συλλόγου «Κύκλωπες Αλεξανδρούπολης» αρ. πρωτ. 115/14.3.2000.

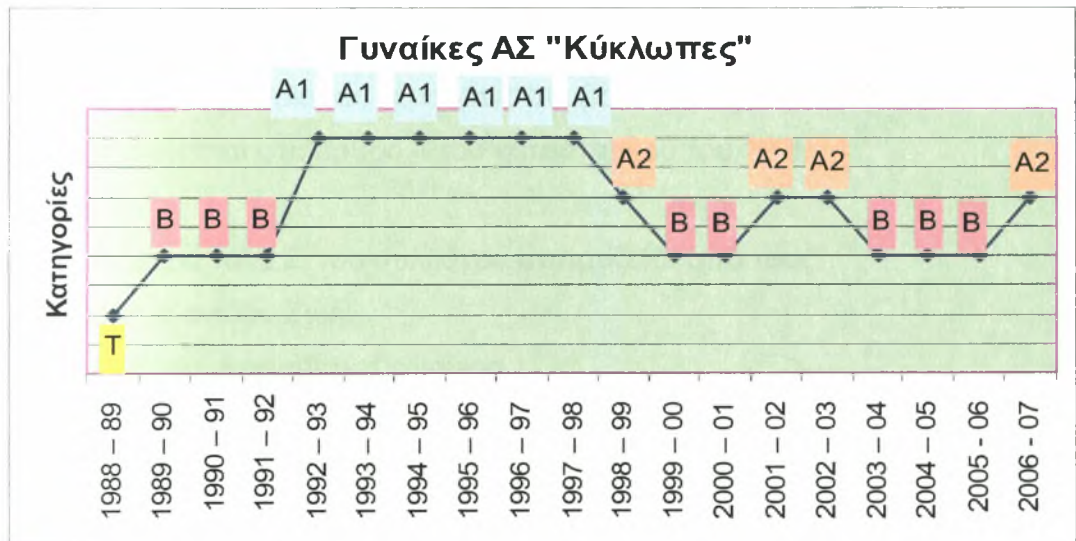
³⁵⁹ Τα στοιχεία για την κατάταξη και τη θέση των ομάδων του ΑΣ «Κύκλωπες» έχουν αντληθεί από τα αρχεία της Ομοσπονδίας Χειροσφαίρισης Ελλάδας.

Στα παρακάτω σχήματα (4 & 5) φαίνονται οι κατηγορίες στις οποίες συμμετείχαν και οι θέσεις που κατέλαβαν και οι ομάδες του ΑΣ «Κύκλωπες» ανδρών και γυναικών:

T = Τοπικό πρωτάθλημα
Γ = Γ' Εθνική
B = Β' Εθνική
A2 = Α2 Εθνική κατηγορία

Σχήμα 4: Καταγραφή θέσεων και κατηγοριών στις οποίες αγωνίστηκε η ανδρική ομάδα του Α.Σ. «Κύκλωπες».

T = Τοπικό πρωτάθλημα
Γ = Γ' Εθνική
B = Β' Εθνική
A2 = Α2 Εθνική κατηγορία
A1 = Α1 Εθνική κατηγορία

Σχήμα 5: Καταγραφή θέσεων και κατηγοριών στις οποίες αγωνίστηκε η γυναικεία ομάδα του Α.Σ. «Κύκλωπες».

Αθλητικός Όμιλος Ενόργανης Γυμναστικής Αλεξανδρούπολης

Στην Αλεξανδρούπολη το 1979 ιδρύθηκε ο «Α.Ο.Ε.Γ.Α.», από ανθρώπους της πόλης που αγαπούσαν τον αθλητισμό και στήριξαν το καινούριο, για την πόλη, άθλημα της ενόργανης γυμναστικής. Πρωτεργάτης της προσπάθειας λειτουργίας του συλλόγου, με την ένταξη παιδιών, που θα γινόταν αργότερα οι αθλητές του Συλλόγου, ήταν ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής κ. Μπουτάκης Ελευθέριος, ο οποίος είχε οικογενειακές σχέσεις με την Αλεξανδρούπολη, αλλά παράλληλα ήταν διορισμένος σε σχολείο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην πόλη.

Σκοπός. Το Σωματείο είχε σκοπό τη «*σύμμετρο και αρμονική ανάπτυξη των σωματικών και ψυχικών δυνάμεων και δεξιοτήτων των μελών και τη δημιουργία ισχυρών και ηθικών χαρακτήρων δια της χρησιμοποίησεως της Γυμναστικής*» και «*διατηρείται δε η λειτουργία του εξής αγωνιστικού τμήματος: ενοργάνου και ρυθμικής γυμναστικής*», όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 του καταστατικού του Α.Ο.Ε.Γ.Α.³⁶⁰.

Διοίκηση. Το Σωματείο διοικείται από εννιάμελές Διοικητικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, το Γεν. Γραμματέα, τον Ειδικό Γραμματέα, τον Ταμία και τέσσερεις συμβούλους. Η θητεία του Δ.Σ. είναι ετήσια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 του καταστατικού του 1979.

Σήμερα το Δ.Σ. του συλλόγου απαρτίζεται από τους:

Πρόεδρος: Κανίδου Ζωή

Αντιπρόεδρος: Λειβαδίτης Γεώργιος

Γεν. Γραμματέας: Παπαχρήστου Χαράλαμπος

Ταμίας: Θεοδοσιάδου Ελένη

Ειδ. Γραμματέας: Τσακμακίδης Δημήτριος

Μέλη: Σιμιτζής Αθανάσιος

Αχινιάν Ταμάρα

Καρυοφυλλίδου Μαρία

Μεντίζης Χριστόδουλος

³⁶⁰ Καταστατικό του φιλάθλου Σωματείου με την επωνυμία «Αθλητικός Όμιλος Ενόργανου Γυμναστικής» Αλεξανδρούπολης, αρ. πρωτ. 143/8.8.1979.

Σήμα. Το σωματείο έχει «ιδίαν σφραγίδα ήτις φέρει κυκλικώς τας λέξεις ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΝΟΡΓΑΝΟΥ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ και εις το κέντρον την εικόνα του ΦΑΡΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ και ενός αθλητού», όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 του καταστατικού του 1979.

Αθλητική δράση. Στα τριάντα δύο χρόνια της πορείας του, ο Α.Ο.Ε.Γ.Α. έχει να επιδείξει σπουδαίες νίκες. Αθλητές και αθλήτριες αναδείχθηκαν Πανελληνιονίκες, Βαλκανιονίκες, μέλη Εθνικών ομάδων και κλιμακίων προεθνικών ομάδων (Εικ. 31).

Στον πίνακα 7 αναφέρονται αθλητές του συλλόγου και οι διακρίσεις τους:

Πίνακας 7. Αναφορά αθλητών-τριών του «Α.Ο.Ε.Γ.Α.» και οι διακρίσεις τους από το 1987 μέχρι το 1992³⁶¹.

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Χρονολογία
Καρέντζου Βιργινία	1 ^η Παγκόσμια νίκη νεανίδων	1992
Ιορδανίδου Σοφία	1 ^η Πανελλήνια νίκη νεανίδων	1985
Καπιτσάκη Μαρία	1 ^η Πανελλήνια νίκη κορασίδων	1985
Ντάκα Χριστίνα	1 ^η Πανελλήνια νίκη κορασίδων	1987
Ντάκα Δήμητρα	1 ^η Πανελλήνια νίκη κορασίδων	1987
Ξενιτόπουλος Θεόδωρος	2 ^η Βαλκανική νίκη εφήβων	1981
Ευμορφόπουλος Στέφανος	2 ^η Πανελλήνια νίκη εφήβων	1982
Νίγδελης Ιορδάνης	1 ^η Πανελλήνια νίκη εφήβων	1983
Αλεξανδρίδης Ηλίας	3 ^η Πανελλήνια νίκη παιδών	1986
Κουφάκης Νικόλαος	2 ^η Πανελλήνια νίκη παιδών	1987
Σιτμαλίδης Πέτρος	3 ^η Πανελλήνια νίκη παιδών	1987

Τα τελευταία δέκα χρόνια, οι ομάδες παμπαίδων και παγκορασίδων καταλαμβάνουν συνεχώς θέσεις στην πρώτη τριάδα, σε τελικές φάσεις Πανελληνίων αγώνων ή αγώνων Βορείου Ελλάδος. Παρακάτω γίνεται μια αναφορά στις επιτυχίες αθλητών και αθλητριών του «Α.Ο.Ε.Γ.Α.».

³⁶¹ Τα στοιχεία των αθλητών-τριων του «Α.Ο.Ε.Γ.Α.» έχουν αντληθεί από τα αρχεία της Ε.Γ.Ο. Ελληνική Γυμναστική Ομοσπονδία.

Πίνακας 8. Αναφορά αθλητών-τριων του «Α.Ο.Ε.Γ.Α.» και θέσεις που κατέλαβαν σε Πανελλήνιους αγώνες από το 1998 ως το 2007³⁶².

Ονοματεπώνυμο	Κατηγορία	Θέση	Χρονολογία
Κώττη Βασιλική	παγκορασίδων Δ1	1 ^η στο σύνθετο ατομικό, 1 ^η στο άλμα, 1 ^η στο δίζυγο, 2 ^η στη δοκό, 2 ^η στο έδαφος	2007
Κυριακίδη Νικολέττα	παγκορασίδων Δ2	1 ^η στο σύνθετο ατομικό, 1 ^η στο δίζυγο, 2 ^η στο άλμα, 2 ^η στη δοκό	2007
Σιμιτζή Άννα	παγκορασίδων Δ2	3 ^η στο σύνθετο ατομικό, 2 ^η στο άλμα, 3 ^η στο δίζυγο, 3 ^η στη δοκό	2007
Σελιμασβίλι Οτάρι	παμπαίδων Δ2	3 ^{ος} στο σύνθετο ατομικό, 1 ^{ος} στο άλμα, 3 ^{ος} στους κρίκους, 3 ^{ος} στο μονόζυγο	2007
Μελιξετιάν Παναγιώτης	παμπαίδων Δ1	1 ^{ος} στους κρίκους, 3 ^{ος} στο μονόζυγο	2007
Σαατσιάν Γκεβόργκ	παμπαίδων Δ1	2 ^{ος} στο μονόζυγο, 3 ^{ος} στο δίζυγο, 3 ^{ος} στους κρίκους	2007
Κώττη Βασιλική	παγκορασίδων Δ1	1 ^η στο σύνθετο ατομικό, 1 ^η στο άλμα, 1 ^η στο δίζυγο, 1 ^η στη δοκό, 1 ^η στο έδαφος	2006
Σκυτοτομίδου Μαρία	παγκορασίδων Δ1	2 ^η στο σύνθετο ατομικό, 2 ^η στο άλμα, 2 ^η στο δίζυγο, 2 ^η στη δοκό, 2 ^η στο έδαφος	2006
Κυριακίδη Νικολέττα	παγκορασίδων Δ1	3 ^η στο άλμα, 3 ^η στη δοκό, 3 ^η στο έδαφος	2006
Σιμιτζή Άννα	παγκορασίδων Δ1	1 ^η στο έδαφος	2006
Παπαχρήστου Βάγια	παγκορασίδων Δ2	3 ^η στο σύνθετο ατομικό, 3 ^η στο δίζυγο	2006
Μελιξετιάν Πάσικ	παμπαίδων Δ1	3 ^{ος} στο σύνθετο ατομικό, 1 ^{ος}	2006

³⁶² Τα στοιχεία των αθλητών-τριων του «Α.Ο.Ε.Γ.Α.» έχουν αντληθεί από τα αρχεία της Ε.Γ.Ο. Ελληνική Γυμναστική Ομοσπονδία.

		στους κρίκους, 2 ^{ος} στο άλμα, 2 ^{ος} στο μονόζυγο	
Μελιξετιάν Παναγιώτης	παμπαίδων Δ1	2 ^{ος} στους κρίκους, 3 ^{ος} στο μονόζυγο	2006
Καρυοφυλλίδης Γιώργος	παμπαίδων Δ1	3 ^{ος} στους κρίκους	2006
Σαμαρτσεβίδης Παύλος	παμπαίδων Δ1	3 ^{ος} στους κρίκους	2006
Ιγιαννίδης Κριτής	Παίδων Γ1	3 ^{ος} στο έδαφος, 3 ^{ος} στους κρίκους	2006
Παπαχρήστου Βάγια	παγκορασίδων Δ1	1η στο σύνθετο ατομικό, 3 ^η στο άλμα, 1η στο δίζυγο, 1 ^η στη δοκό, 1 ^η στο έδαφος	2005
Μελιξετιάν Πάσικ	παμπαίδων Δ1	3ος στους κρίκους, 1 ^{ος} στο άλμα, 1 ^{ος} στο μονόζυγο	2005
Καλαφατζή Αντωνία	παγκορασίδων Δ2	1η στο σύνθετο ατομικό, 1η στο άλμα, 1η στο δίζυγο	2004
Κύπρου Κων/νος	παμπαίδων Δ1	3 ^{ος} στο σύνθετο ατομικό, 1 ^{ος} στους κρίκους, 3 ^{ος} στον πλάγιο ίππο, 3 ^{ος} στο δίζυγο	2004
Καρυοφυλλίδης Νικόλαος	παμπαίδων Δ2	3 ^{ος} στο σύνθετο ατομικό, 1 ^{ος} στους κρίκους, 1 ^{ος} στο μονόζυγο	2004
Καλαφατζή Αντωνία	παγκορασίδων Δ2	3η στο σύνθετο ατομικό	2003
Ιγιαννίδης Κριτής	παμπαίδων Δ2	2 ^{ος} στο σύνθετο ατομικό	2003
Πεντίδης Νικόλαος	εφήβων Β1	3 ^{ος} στο άλμα	2003
Οβανισιάν Καρέν	εφήβων Β1	3 ^{ος} στους κρίκους	2002
Πεντίδης Νικόλαος	εφήβων Β1	3 ^{ος} στο άλμα	2002
Μιχαηλίδης Σταύρος	παίδων Γ2	2 ^{ος} στο σύνθετο ατομικό	2000
Οβανισιάν Καρέν	παίδων Γ2	3 ^{ος} στο σύνθετο ατομικό	2000
Πεντίδης Νικόλαος	παμπαίδων Δ1	3 ^{ος} στο σύνθετο ατομικό	1998

Στον πίνακα 7 βλέπουμε να ξεχωρίζουν και να διακρίνονται αθλητές που προέρχονται από οικογένειες Αρμενικής και Ρωσικής καταγωγής. Είναι παιδιά που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν στην πατρίδα μας από γονείς παλιννοστούντες, οι οποίοι έφτασαν στην Αλεξανδρούπολη την δεκαετία του '90.

Σήμερα, ο «Α.Ο.Ε.Γ.Α.» είναι από τα λίγα επαρχιακά σωματεία που εργάζονται σαν πυρήνες και τροφοδότες της Ενόργανης και Ρυθμικής Γυμναστικής, πανελλαδικά. Την ομάδα των αγοριών, σε όλες τις κατηγορίες, στηρίζει προπονητικά ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής κ. Μπαξεβανίδης Δημήτριος, που με την εμπειρία του και επιστημονική του κατάρτιση, τα τελευταία 20 χρόνια, είναι ο κύριος συντελεστής της ανάπτυξης του συλλόγου αλλά και των διακρίσεων των αθλητών, σε όλα τα επίπεδα.

Σήμερα λειτουργούν τμήματα υποδομής για αγόρια και κορίτσια, που όπως φαίνεται από τα παραπάνω αποτελέσματα, οι κόποι των διοικούντων και των προπονητών αποδίδουν καρπούς.

Όμιλος Φιλάθλων Γυμναστικής ΤΑΕ KWON DO Αλεξανδρούπολης

Ιδρυτές – σκοπός. Το πρώτο Σωματείο στην Αλεξανδρούπολη που ασχολήθηκε, συστηματικά και αποτελεσματικά με το ΤΑΕ KWON DO, ήταν ο «Όμιλος Φιλάθλων Γυμναστικής ΤΑΕ KWON DO Αλεξανδρούπολης», με ιδρυτές και πρώτα μέλη του ομίλου να είναι οι «κατά την πρώτην ιδρυτικήν συγκέντρωσιν ψηφίσαντες και υπογράψαντες», όπως αναφέρεται στο άρθρο 8 του καταστατικού του Συλλόγου του 1980. Σκοπός του Σωματείου είναι «η καλλιέργεια, ανάπτυξης και διάδοσης του αθλήματος του ΤΑΕ KWON DO και της γυμναστικής», που καταγράφεται στο άρθρο 1 του καταστατικού³⁶³.

Σήμα. Ο όμιλος έχει «ιδίαν σφραγίδα ήτις φέρει τας λέξεις Όμιλος Φιλάθλων Γυμναστικής ΤΑΕ KWON DO Αλεξανδρούπολης», όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 του καταστατικού του Συλλόγου.

Αθλητική δράση. Κάτω από την επισταμένη και συνεχή προπονητική επίβλεψη από τον (δάσκαλο) κ. Γραμματόπουλο Γεώργιο, ο όμιλος είχε διακρίσεις

³⁶³ Καταστατικό του αθλητικού Σωματείου με την επωνυμία «Όμιλος Φιλάθλων Γυμναστικής ΤΑΕ KWON DO Αλεξανδρούπολης» με αρ. πρωτ. 125/18.7.1980.

τόσο στον ελλαδικό χώρο, με συμμετοχές και διακρίσεις σε Πανελλήνιους αγώνες και Κύπελλα Ελλάδος, όσο και σε διεθνείς αγώνες (Παγκόσμια πρωταθλήματα, Πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, Μεσογειακούς αγώνες και Βαλκανικά πρωταθλήματα) με τη συμμετοχή αθλητών του Συλλόγου και με μεγάλες επιτυχίες.

Πανελληνιονίκες αθλητές του Συλλόγου ήταν: Χατζής Νικόλαος, Γιαννόπουλος Νικόλαος, Τραμουντάνης Ευστράτιος, Γκέντζελης Νικόλαος, Θεοδώρου Ευάγγελος, Δονάκης Μάκης, Δονάκη Βλαχερία, Καζάκος Ιωάννης, Ελληνίδης Ευάγγελος, Κουκουβελάκης Θεόδωρος, Σκεύας Χρήστος, Λακορβοπούλου Καλλιόπη, Κακαλή Παναγιώτα, Ράλη Χριστίνα, Ταταρίδης Γεώργιος, Παπάζογλου Ιωάννα, Καλεντζίδης Κωνσταντίνος, Μαλουσίδου Χριστίνα, Χατζή Βασιλική.

Στον Πίνακα 9 αναφέρονται αθλητές-τριες του Συλλόγου, και διακρίσεις σε διεθνείς αγώνες³⁶⁴.

Πίνακας 9. Αθλητές-τριες του «Ομίλου Φιλάθλων Γυμναστικής ΤΑΕ KWON DO Αλεξανδρούπολης» και οι διακρίσεις τους.

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Χώρα	Έτος
Πολυχρόνης Κυριάκος	2 ^{ος} , Παγκόσμιο Πρωτάθλημα	Γαλλία	1987
	3 ^{ος} , Βαλκανικούς	Ελλάδα	1987
Γλάνιας Ελευθέριος	2 ^{ος} , Πανευρωπαϊκούς	Δανία	1990
Μπίμπαση Χρυσή	1 ^η , Μεσογειακούς	Ισπανία	1991
Μπίμπαση Χρυσή	5 ^η , Πανευρωπαϊκούς	Ισπανία	1991
Μυλωνάς Θεόδωρος	2 ^{ος} , Πανευρωπαϊκούς	Κροατία	1994
Επιτρόπου Νικόλαος	2 ^{ος} , Παγκόσμιο Πρωτάθλημα	Ιαπωνία	1996
Πεκιαρίδου Ελένη	5 ^η , Πανευρωπαϊκούς	Κύπρος	1999
Σαρβαλής Σταμάτιος	3 ^{ος} , Πανευρωπαϊκούς	Κύπρος	1999
Δανιήλ Γεώργιος	1 ^{ος} , Βαλκανικούς	Τουρκία	2002

³⁶⁴ Τα στοιχεία των αθλητών και οι διακρίσεις τους αντλήθηκαν από το αρχείο του Σωματείου «Όμιλος Φιλάθλων Γυμναστικής ΤΑΕ KWON DO Αλεξανδρούπολης» και από προσωπικές μαρτυρίες των ίδιων των αθλητών, που διαθέτουν τα αντίστοιχα διπλώματα.

Αθλητικός Όμιλος Γυμναστικής Ορφέας Αλεξανδρούπολης

Ιδρυτές. Ιδρυτές και τα πρώτα μέλη του ομίλου ήταν οι κατά την πρώτη ιδρυτική συγκέντρωση «ψηφίσαντες και υπογράψαντες» το πρώτο καταστατικό του 1992, όπως αναφέρεται στο άρθρο 8³⁶⁵.

Σκοπός. Σκοπός του Σωματείου είναι: η καλλιέργεια, η ανάπτυξη και η διάδοση των αθλημάτων του ΤΑΕ KWON DO, της Πυγμαχίας, της Ενόργανης και Ρυθμικής γυμναστικής, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 του καταστατικού του 1992.

Διοίκηση. Ο όμιλος διοικείται από επταμελές Δ.Σ., αποτελούμενο από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα, τον Ταμία και τρεις συμβούλους. Το Δ.Σ. έχει διετή θητεία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 του καταστατικού του 1992.

Σήμα. Ο όμιλος έχει τη δική του σφραγίδα, η οποία φέρει τις λέξεις «ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ ΟΡΦΕΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ», όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 του καταστατικού.

Αθλητική δράση. Από τα πρώτα χρόνια παρουσίας του Συλλόγου, ήρθαν οι επιτυχίες και οι διακρίσεις των αθλητών του. Πρωτεργάτης της προσπάθειας, από προπονητικής πλευράς, ήταν ο πρώην πρωταθλητής Ελλάδος ΤΑΕ KWON DO, ο ακούραστος καθηγητής Φυσικής Αγωγής, κ. Τραμουντάνης Ευστράτιος.

Στον πίνακα 10 αναφέρονται αθλητές-τριες του Συλλόγου και οι διακρίσεις τους³⁶⁶.

Πίνακας 10. Αθλητές-τριες του Αθλητικού Ομίλου Γυμναστικής Ορφέας Αλεξανδρούπολης και οι διακρίσεις τους στο άθλημα του ΤΑΕ KWON DO

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Έτος
Τσελέπης Αναστάσιος	2 ^{ος} , στο τεχνικό πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος	2000
Τζιάλας Ελευθέριος	3 ^{ος} , στο τεχνικό πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος	2001

³⁶⁵ Καταστατικό του σωματείου με την επωνυμία «Αθλητικός Όμιλος Γυμναστικής Ορφέας Αλεξανδρούπολης» αρ. πρωτ. 188/4.2.1993 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης.

³⁶⁶ Τα στοιχεία των διακρίσεων των αθλητών αντλήθηκαν από το αρχείο και τις βεβαιώσεις (από την Ομοσπονδία) που έχει στην κατοχή του ο Σύλλογος «Αθλητικός Όμιλος Γυμναστικής Ορφέας Αλεξανδρούπολης».

Ναΐμ Αλή	1 ^{ος} , στο τεχνικό πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος	2002
Σωτηρόπουλος Κων/νος	3 ^{ος} , στο Πανελλήνιο πρωτάθλημα Εφήβων	2003
Χρυσαφίδου Ευαγγελία	3 ^η , στο Πανελλήνιο Κύπελλο Κορασίδων 3	2003
	2 ^η , στο πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος κορασίδων	2003
Κερχανατζίδου Βασιλική	3 ^η , στο πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος κορασίδων	2004
Κηπουρός Νικόλαος	3 ^{ος} , στο τεχνικό πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος	2004
Καραβασίλης Βασίλειος	4 ^{ος} , στο τεχνικό πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος	2005
Ταμαζιάν Αναστάσιος	3 ^{ος} , στο τεχνικό πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος	2005
Ασπιώτης Αλέξανδρος	1 ^{ος} , στο Πανελλήνιο Κύπελλο Παίδων	2006
Τραμουντάνης Σωτήριος	3 ^{ος} , στο πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος παίδων	2006
Κωστόπουλος Αθανάσιος	2 ^{ος} , στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα ανδρών	2006
Δημητρίου Αγγελική	3 ^η , στο πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος κορασίδων	2007
Κατσικάκης Παύλος	3 ^{ος} , στο Πανελλήνιο πρωτάθλημα παίδων	2007
Τραμουντάνης Κων/νος	3 ^{ος} , στο Πανελλήνιο Κύπελλο παίδων	2007

Παρατηρήθηκε στους διακριθέντες αθλητές να περιλαμβάνονται Μουσουλμάνοι, Αρμένιοι και Έλληνες, πράγμα που δείχνει ότι η αθλητική άμιλλα συνέβαλε ώστε όλοι να συνυπάρχουν αρμονικά.

Σήμερα ο σύλλογος λειτουργεί με τμήματα υποδομής, για αγόρια και κορίτσια, που, όπως φαίνεται, θα αποτελέσουν τους επόμενους νικητές στις αγωνιστικές κατηγορίες.

Ναυταθλητικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης

Η ίδρυση του «Ν.Ο.Α.» το 1953 ήταν επιβεβλημένη, έστω και αργά, διότι δεν νοείται μια παραλιακή πόλη, με τόσες πλούσιες αθλητικές παραδόσεις, να μην έχει όμιλο, για την ανάπτυξη θαλασσίων αθλημάτων³⁶⁷.

Σκοπός. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 του καταστατικού του 1968, «Σκοπός του Σωματείου είναι η σύμμετρος και η αρμονική ανάπτυξης των σωματικών και ψυχικών δυνάμεων και δεξιοτήτων των μελών». Για την επίτευξη των σκοπών του Σωματείου «διατηρείται δε η λειτουργία των εξής αγωνιστικών

³⁶⁷ Εφημερίδα Ελεύθερη Θράκη: φύλλο 4.7.1953, αριθμ. 691.

τμημάτων: ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΟΥ, ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΚΟΥ, ΚΩΠΗΛΑΤΙΚΟΥ, ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΣΚΙ και ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ». Όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 του τροποποιημένου καταστατικού του 2000, το Σωματείο «διατηρεί σε λειτουργία τα πιο κάτω αγωνιστικά τμήματα: ιστιοπλοϊκό, κολυμβητικό, υδατοσφαίρισης, υποβρύχιας δραστηριότητας και κωπηλατικό»³⁶⁸.

Ιδρυτές και μέλη. Τα μέλη του Σωματείου είναι «επίτιμα, τακτικά, πάρεδρα και αθλητικά», όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 του καταστατικού του 1968. Στο τροποποιημένο καταστατικό του 2000, στα μέλη του Σωματείου δεν συμπεριελήφθησαν τα «πάρεδρα».

Διοίκηση. Το Σωματείο διοικείται «από επταμελές Δ.Σ. αποτελούμενον από τον Πρόεδρον, Αντιπρόεδρον, Γεν. Γραμματέα, Ταμία και τρεις συμβούλους», όπως αναφέρεται στο καταστατικό του 1968. Η θητεία του Δ.Σ. ήταν ετήσια.

Το πρώτο Δ.Σ. του Σωματείου «Ν.Ο.Α.» ήταν³⁶⁹:

Πρόεδρος:	Κλής Γεώργιος
Αντιπρόεδρος:	Μαλαματίνας Ευάγγελος
Γεν. Γραμματέας:	Υπερίδης Ιωάννης
Ταμίας:	Σοφιανόπουλος Νικόλαος
Σύμβουλος:	Τσινταράκης Σταύρος
Σύμβουλος:	Ορφανός Κωνσταντίνος
Σύμβουλος:	Μπομποτάς Σταύρος

Σήμα. Το Σωματείο έχει «ιδίαν σφραγίδα, ήτις φέρει τας λέξεις ΝΑΥΤΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ κυκλικώς, εις το κέντρον δε το σήμα του ομίλου». Το Σωματείο έχει «ίδιον σήμα, επισείοντα κυανού χρώματος μετά λευκής άγκυρας κάτωθεν της οποίας αναγράφονται δια λευκών γραμμάτων τα αρχικά του σωματείου Ν.Ο.Α.», όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 του καταστατικού του 1968. Στο άρθρο 13 του τροποποιημένου καταστατικού του 2000, αναφέρεται «το σωματείο έχει δικό του σήμα, επισείοντα λευκού χρώματος μετά τριών κυανών παράλληλων κι οριζόντιων τεθλασμένων γραμμών, διακοπτόμενων από κύκλο

³⁶⁸ Καταστατικό του αθλητικού σωματείου με την επωνυμία «ΝΑΥΤΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ» αρ. πρωτ. 88/26.7.2000, αποφ. Μονομελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης.

³⁶⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 9.7.1953, αρ. 692.

κυανού χρώματος, φέροντος αρχαίαν Ελληνικήν τριήρη, ερυθρού χρώματος, μετά λευκού ιστίου επί του οποίου αναγράφοντα με γράμματα κυανού χρώματος τα αρχικά του σωματείου Ν.Ο.Α.».

Αθλητική δράση. Στις 23 Σεπτεμβρίου του 1968, ο σύλλογος συμμετείχε για πρώτη φορά, στο Πανελλήνιο πρωτάθλημα με σκάφη τύπου *Finn*, με δύο αθλητές, τον Παπουτσάκη Χαράλαμπο και τον Ορδουμποζάνη Θεόδωρο. Το 1969 αγοράστηκε το πρώτο σκάφος με χρήματα του συλλόγου.

Στον Πίνακα 11 φαίνονται οι διακρίσεις αθλητών-τριών του τμήματος ιστιοπλοΐας του «Ν.Ο.Α.»³⁷⁰.

Πίνακας 11. Αθλητές-τριες του «Ν.Ο.Α.», του τμήματος ιστιοπλοΐας και οι επιτυχίες τους.

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Έτος
Καραολάνης Νικόλαος	3 ^η Πανελλήνια νίκη <i>Finn</i> εφήβων,	1978
Παναγιωτίδης Αθανάσιος	3 ^η Πανελλήνια νίκη <i>Finn</i> ανδρών, συμμετοχή σε Πανευρωπαϊκούς αγώνες ανδρών, μέλος του πληρώματος του σκάφους σόλινγκ στο Παγκόσμιο πρωτάθλημα	1979
Κωνσταντινίδης Θεόδωρος	2 ^η Πανελλήνια νίκη <i>Finn</i> ανδρών	1983
Σωτηριάδου Καλλιόπη – Παπαδοπούλου Αθανασία	2 ^η Πανελλήνια νίκη <i>Finn</i> γυναικών,	1985
Σανδραμάνη Πέρσα	2 ^η Πανελλήνια νίκη 470 γυναικών,	1985
Σανδραμάνη Στεφανία	3 ^η Πανελλήνια νίκη 470 γυναικών,	1985
Σουγλή Καλλιόπη	3 ^η Πανελλήνια νίκη 470 γυναικών & 3 ^η Πανελλήνια νίκη <i>Laser Radial</i> γυναικών	1986
Ριζούδη Σμαρώ	2 ^η Πανελλήνια νίκη <i>Laser Radial</i> γυναικών	1987
Ιωαννίδου Μαρία – Ματζαρίδου Ελένη	3 ^η Πανελλήνια νίκη 420 νεανίδων	1989

³⁷⁰ Τα στοιχεία των αθλητών και των επιδόσεων πάρθηκαν από το αρχείο του συλλόγου «Ν.Ο.Α.» όπως είναι αναγνωρισμένα και επικυρωμένα από την οικεία ομοσπονδία.

Σωτηριάδου Καλλιόπη	3 ^η Πανελλήνια νίκη 420 νεανίδων & 1 ^η Πανελλήνια νίκη 420 νεανίδων	1991
Τσεκερίδου Αθανασία	1 ^η Πανελλήνια νίκη 470 νεανίδων	1991
Τζουμάρη Αικατερίνη	2 ^η Βαλκανική νίκη <i>Laser Radial</i> γυναικών	1996
Τζουμάρη Αικατερίνη	2 ^η Πανελλήνια νίκη <i>Laser Radial</i> γυναικών	1996
Τζουμάρη Άννα – Διδασκάλου Αναστασία	2 ^η Πανελλήνια νίκη 420 νεανίδων	2002
Διδασκάλου Αθανάσιος	2 ^η Πανελλήνια νίκη 420 εφήβων	2002
Τζουμάρη Αικατερίνη	2 ^η Πανελλήνια νίκη <i>Laser Radial</i> γυναικών	2004
Τσαουσίδου Μαρία	3 ^η Πανελλήνια νίκη <i>Laser 470</i> γυναικών	2006

Στον Πίνακα 12 καταγράφονται οι καλύτεροι κολυμβητές – τρεις του συλλόγου «Ν.Ο.Α.»:

Πίνακας 12. Αθλητές-τριες του «Ν.Ο.Α.», του τμήματος κολύμβησης και οι επιτυχίες τους.

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Έτος
Κουματσίδης Δημήτριος	3 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 100 μ. πεταλούδα Κατ. Παμπαίδων Β'	1989
Αναστασιάδης Θεοχάρης	6 ^{ος} Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 200 μ. Μ. Ατομική Κατ.Β'(Παίδων)	1990
Πατσιδής Ιωάννης	5 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 200 μ. ύπτιο Κατ.Α'(Παίδων)	1991
Κουματζίδης Δημήτριος	3 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Κατ.Νέων	1992
Μαυρίδου Ισιδώρα	3 ^η , στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 200 μ. ελεύθερο Κορασίδων	1992
Μαντατζής Λουκάς	5 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 400 μ. Μ.Ατομική Κατ.Νέων(Εφήβων)	1993
Μαλλίδου Χριστίνα	1 ^η , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 100 μ. -200 μ. πεταλούδα Κατ.Β'(Κορασίδων) & 8 ^η , στους Πανευρωπαϊκούς Νεανίδων 100 μ. και 200 μ. πεταλούδα	1993
Μαυρίδης Σταύρος	5 ^{ος} , 100 μ. πεταλούδα Νέων(Εφήβων)	1994
Μαλλίδου Χριστίνα	1 ^η , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 100 μ. -200 μ. πεταλούδα Κατ.Α'(Κορασίδων)	1994
Σκεύα Αικατερίνη	2 ^η , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 100 μ. πεταλούδα Κατ. Β' παγκορασίδων	1996
Καλλιτσάρης Αναστάσιος	3 ^{ος} , 100 μ. ύπτιο Κατ. Παμπαίδων Α'	1997
Γκόγκος Εμμανουήλ	1 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 200 μ. ελεύθερο Παίδων & 3 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 400 μ. ελεύθερο Παίδων	2000

Μοναστηριώτης Δημήτριος	3 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 400 μ. ελεύθερο Κατ.Α΄ (Παίδων)	2001
Διαμαντίδης Δημήτριος	6 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 400 μ. ελεύθερο Παίδων	2002
Αθανασίου Παναγιώτα	1 ^η , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 200 μ. Μ.Ατομική Νεανίδων	2002
Διαμαντίδης Δημήτριος	8 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 400 μ. ελεύθερο Παίδων	2003
Αθανασίου Παναγιώτα	2 ^η , στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 100 μ. -200 μ. ύπτιο και 200 μ. Μ.Ατομική Νεανίδων	2003

Σήμερα στα αγωνιστικά τμήματα του «Ν.Ο.Α.» γυμνάζονται πάνω από 30 αθλητές και αθλήτριες. Στην μικρή πισίνα εκμάθησης κολύμβησης, ασχολούνται καθημερινά 50 παιδιά. Την προπόνηση όλων των αθλητών-τριών έχουν αναλάβει και πραγματοποιούν καθηγητές Φυσικής Αγωγής.

Όμιλος Φίλων Θαλάσσης Αλεξανδρούπολης

Ένας από τους νεώτερους συλλόγους της Αλεξανδρούπολης που ασχολούνται με ναυτικά αγωνίσματα είναι ο «Ο.Φ.Θ.Α.». Τα 1993 είναι το έτος ίδρυσης και αναγνώρισης του συλλόγου από το Πρωτοδικείο Αλεξανδρούπολης.

Σκοπός. Στο άρθρο 1 του τροποποιημένου καταστατικού του 2000, αναφέρεται ότι « ως και η ανάπτυξη της προς την θάλασσα αγάπης και προαγωγή και διάδοση των ναυτικών αγωνισμάτων, η οργάνωση ναυτικών αγώνων». Διατηρεί τμήματα ιστιοπλοΐας, κολύμβησης, υδατοσφαίρισης, υποβρυχίων δραστηριοτήτων.

Σήμα. Το Σωματείο έχει «ιδίαν σφραγίδα ήτις φέρει κυκλικώς τας λέξεις τας αποτελούσας τον τίτλον αυτού και το έτος ιδρύσεως αυτού ήτοι ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ, εντός δε του σχηματιζόμενου κύκλου το σήμα του σωματείου» (Εικ. 32).

Διοίκηση. «Το σωματείο διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο» όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 του τροποποιημένου καταστατικού του 2000.

Το σημερινό Δ.Σ. του συλλόγου είναι:

Πρόεδρος: Βαγενάς Στυλιανός

Αντιπρόεδρος: Ρουσσίδου Χριστίνα
 Γραμματέας: Τσακίρης Δαμιανός
 Ταμίας: Γραμματικής Θωμάς
 Ειδικός Γραμματέας: Αρίκας Χρήστος
 Έφοροι Κολύμβησης: Κουσάρης Σταύρος
 Μπαρής Κωνσταντίνος
 Αθανασίου Κωνσταντίνος
 Μέλος: Μουστάκας Ιωάννης

Αθλητική δράση. Στον Πίνακα 13 αναφέρονται οι καλύτεροι κολυμβητές – τριες του συλλόγου και οι διακρίσεις τους³⁷¹:

Πίνακας 13. Αθλητές-τριες του «Ο.Φ.Θ.Α.» του τμήματος κολύμβησης και οι επιτυχίες τους

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Έτος
Διαμαντίδης Δημήτριος	3 ^{ος} , Χειμερινούς Αγώνες Βορείου Ελλάδος, 200 μ. ελεύθερο Εφήβων	2004
Αθανασίου Παναγιώτα	5 ^η , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Γυναικών, 400 μ. Μ.Ατομική	2004
Τυλιγαδής Ανάργυρος	7 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα, 100 μ. – 200 μ. ύπτιο Παμπαίδων Α΄	2005
Αθανασίου Παναγιώτα	3 ^η , στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Γυναικών, 200 μ. ύπτιο	2005
Τυλιγαδής Ανάργυρος	7 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 50 μ. ύπτιο Παίδων	2006
Αθανασίου Παναγιώτα	5 ^η , στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Γυναικών, 200 μ. ύπτιο	2006
Τυλιγαδής Ανάργυρος	3 ^{ος} , Πανελλήνιο Πρωτάθλημα, 50 μ. ύπτιο Παίδων	2007
Αθανασίου Παναγιώτα	3 ^η , Πανελλήνιοι Χειμερινοί Αγώνες Γυναικών, 200 μ. ύπτιο	2007

Σήμερα στα τμήματα υποδομής, στη μικρή πισίνα, συμμετέχουν 100 παιδιά ηλικίας 4 – 8 ετών. Στο προαγωνιστικό τμήμα, γυμνάζονται καθημερινά πάνω από τριάντα αθλητές – τριες. Στο αγωνιστικό τμήμα, συμμετέχουν δεκαέξι αθλητές – τριες, που κάθε χρόνο οι επιτυχίες τους αυξάνονται, αν και το μεγάλο τους παράπονο είναι ότι γυμνάζονται σε πισίνα των 25 μέτρων και υστερούν έναντι των άλλων αθλητών, της υπόλοιπης Ελλάδας. Οι προπονήσεις όλων των τμημάτων

³⁷¹ Τα στοιχεία των αθλητών και των διακρίσεών τους αντλήθηκαν από το αρχείο του «Ο.Φ.Θ.Α.».

γίνονται υπό την επίβλεψη του αρχιπροπονητή – καθηγητή Φυσικής Αγωγής κ. Τυλιγαδά Γεωργίου. Στην προπονητική ομάδα ανήκουν οι επίσης καθηγητές Φυσικής Αγωγής Καλλιτσάρης Αναστάσιος, Ζιούτη Νίκη, Στεργίου Ευστρατία και Αθανασίου Παναγιώτα.

Όμιλος Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης

Το τένις στην Αλεξανδρούπολη ήρθε με το «Όριαν Εξπρές». Έλληνες, Αρμένιοι, Φραγκολεβαντίνοι, Εβραίοι, εργαζόμενοι στην εταιρεία των Γαλλο-Ελληνικών Σιδηροδρόμων, αλλά και πρόξενοι, έμποροι, και ναυτιλιακοί πράκτορες, χαίρονταν το άθλημα από το 1926. Δύο γήπεδα κοσμούσαν την πόλη, τοποθετημένα το ένα στο Α' Δημοτικό σχολείο και το άλλο απέναντι από την καθολική εκκλησία. Από το 1955 και μέχρι το 1963, υπήρχε ένα γήπεδο στην παραλία του φλοίσβου, που διέθετε, πράγμα σπάνιο για την εποχή, φωτισμό. Δεν αναφέρεται, πουθενά, επίσημη δραστηριότητα τένις, μέχρι αυτήν την εποχή, στην Αλεξανδρούπολη. Όσοι έπαιζαν σ' αυτό το γήπεδο (Χριστοδούλου, Ντόνιας, Παπουτσάκης κ.α.), ήταν αργότερα οι ιδρυτές του Ομίλου Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης³⁷². Ο «Όμιλος Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης» ιδρύθηκε το 1975.

Σκοπός. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 του καταστατικού του 1975 «Σκοπός του Σωματείου είναι η σύμμετρος και η αρμονική ανάπτυξης των σωματικών και ψυχικών δυνάμεων και δεξιοτήτων των μελών δια της καλλιέργειας και αναπτύξεως του αθλήματος της Αντισφαιρίσεως».

Σήμα. Το Σωματείο έχει «ιδίαν σφραγίδα ήτις φέρει τας λέξεις ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ εις δε το μέσον αυτής το έτος ιδρύσεως 1975» (Εικ. 33, 34), όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 του καταστατικού³⁷³.

Αθλητική δράση. Λίγα χρόνια μετά την ίδρυση του Συλλόγου, ήρθε μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες, σε ατομικό επίπεδο, από τον Ανδρέα Φίκα. Κατέκτησε

³⁷² Εφημερίδα *ΕβροSport*: φύλλο 30.10.2000, αρ. 1143.

³⁷³ Καταστατικό του φιλάθλου Σωματείου υπό την επωνυμία «ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ», αρ. πρωτ. 132/31.7.1976 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης.

το Πανελλήνιο πρωτάθλημα ανδρών του 1992, νικώντας τον Τάσο Μπαβέλα, στον ημιτελικό, με 2-0 σερ και τον Καλοβελόνη, στον τελικό, με 2-1 σερ. Ήταν ο μικρότερος αθλητής που έφτασε σε μια τόσο σημαντική διάκριση, σε ηλικία μόλις 18 ετών. Ο Ανδρέας Φίκας πήρε μέρος σε αρκετά OPEN πρωταθλήματα, αλλά δεν κατάφερε να συμμετάσχει σε κύπελλο Ντέιβις της Αμερικής, που είναι πάντα ο στόχος του κάθε αθλητή. Στην τελική κατάταξη για το 1992, ο Ανδρέας Φίκας ήταν πρώτος σε πανελλήνιο επίπεδο, με 172 βαθμούς³⁷⁴.

Μια αρκετά καλή παρουσία του Συλλόγου ήταν αυτή στην τελική φάση του πανελληνίου Περιφερειακού πρωταθλήματος της Θεσ/νίκης του 1994. Ο Σύλλογος συμμετείχε με έξι αθλητές-τριες στην κατηγορία 14 ετών. Ο Παπαϊσίου Ελευθέριος ήλθε πρώτος, στην ίδια κατηγορία, η Τσολακίδου Ιωάννα ήλθε όγδοη, στην κατηγορία των 12 ετών, η Τοπτσή Ελένη κατετάγη έκτη και στην κατηγορία των 16 ετών, η Μαυρουράκη Θεοδώρα κατετάγη έβδομη³⁷⁵.

Στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Junior OPEN του 1996 που έγινε στη Θεσ/νίκη, ο Παπαϊσίου κατετάγη τρίτος, στην κατηγορία 16 ετών³⁷⁶. Στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα της Καβάλας του 1996, ο Παπαϊσίου κατέλαβε την πρώτη θέση. Στην τελική βαθμολογία και τη γενική κατάταξη για το 1996, ο Παπαϊσίου κατετάγη στην έβδομη θέση³⁷⁷.

Στο Πανελλαδικό πρωτάθλημα OPEN 1998 που έγινε στην Αθήνα, ο Παπαϊσίου κατετάγη πρώτος, στην κατηγορία 18 ετών και μαζί με τον Τσομπανίδη ανέβασαν την ομάδα των ανδρών στην Α' κατηγορία³⁷⁸.

Στην Αλεξανδρούπολη δε διοργανώθηκαν μεγάλοι αγώνες αντισφαίρισης, πανελληνίας εμβέλειας, λόγω έλλειψης αθλητικών εγκαταστάσεων, μια και οι υπάρχουσες δεν μπορούσαν να καλύψουν τα αντίστοιχα αθλητικά γεγονότα μέχρι τη δεκαετία του 1990. Εξαίρεση στον παραπάνω κανόνα, μετά από τη δημιουργία δύο καινούριων γηπέδων³⁷⁹ και την τοποθέτηση σύγχρονου συνθετικού χορτοτάπητα, ήταν η διοργάνωση, του 6^{ου} Πανθρακικού Πρωταθλήματος τένις

³⁷⁴ Τα στοιχεία για την παρουσία του Ανδρέα Φίκας αντλήθηκαν από την ευγενική παραχώρηση του αρχείου της κ. Φίκα Ινώς και στοιχεία από το αρχείο της ομοσπονδίας Αντισφαίρισης Ε.Ο.Φ.Ο.Α. ύστερα από αίτησή μας.

³⁷⁵ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 28.8.1994, αρ. 17124.

³⁷⁶ Εφημερίδα *Η Πρώτη*: φύλλο 29.10.1996, αρ. 61.

³⁷⁷ Αρχεία του Αθλητικού Ομίλου Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης.

³⁷⁸ Εφημερίδα *Η Πρώτη*: φύλλο 7.10.1998, αρ. 159.

³⁷⁹ Βλέπε εικόνες από τους αθλητικούς χώρους.

ελεύθερης συμμετοχής 1998. Συμμετείχαν αθλητές από την Ορεστιάδα, την Καβάλα και την Αλεξανδρούπολη³⁸⁰.

Το 1999, έλαβε χώρα το μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός στην ιστορία του Ομίλου. Ήταν η διοργάνωση από τον Όμιλο του «*Διεθνούς τουρνουά τένις ανδρών 15000 δολαρίων*» στην Αλεξανδρούπολη, από 25 Ιουνίου μέχρι 4 Ιουλίου. Η συμμετοχή είχε φτάσει τους 56 αθλητές, από 21 χώρες. Στο σχήμα 6 καταγράφεται η εξέλιξη όλου του τουρνουά, με νικητή τον έλληνα Οικονομίδη³⁸¹.

	1ος ΓΥΡΟΣ	2ος ΓΥΡΟΣ	ΗΜΙΤΕΛΙΚΟΙ	ΤΕΛΙΚΟΣ	
(1) SELA (ISR/245) - ΓΚΟΥΝΤΑΜΑΝΗΣ (GRE/-)	SELA 6:1, 6:0	SELA 6:1, 6:2	ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ 6:0, 6:4	ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ 7:5, 7:6	
RAYNAL (FRA/933) - DURANDT (RSA/998)	RAYNAL 6:3, 6:3				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ (GRE/762) - Mc KENZIE (AUS/515)	ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ 6:1, 6:1	ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ 6:0, 6:4			
BENATTI (ITA/-) - (8) ΡΟΒΑΣ (GRE/515)	ΡΟΒΑΣ 6:0, 6:1				
(3) ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ (GRE/375) - ΛΕΩΝΤΗΣ (CYP/-)	ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ 6:2, 6:4	ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ 6:0, 6:0	ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ 6:0, 6:0		ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ 6:4, 4:6, 6:4
LOBARZO (AUS/647) - ΒΛΑΧΟΣ (GRE/895)	LOBARZO 6:7, 6:2, 6:3				
ΚΑΡΑΒΑΣΙΔΗΣ (GRE/-) - ΣΕΡΜΠΕΣΗΣ (GRE/-)	ΣΕΡΜΠΕΣΗΣ 6:1, 6:2	ΔΑΗΑΝ 6:0, 6:0			
RAM (ISR/535) - (6) ΔΑΗΑΝ (ISR/472)	ΔΑΗΑΝ 6:4, 6:1				
(5) SAULNIER (FRA/417) - VELEV (BUL/-)	SAULNIER 7:5, 6:3	SAULNIER 6:1, 6:1	SAULNIER 6:1, 6:1	SAULNIER 4:6, 6:2, 7:6	
ΠΑΝΑΠΩΤΙΔΗΣ (GRE/-) - ΣΤΟΥΚΟΒ (BUL/-)	ΣΤΟΥΚΟΒ 6:4, 6:1				
WALL (GBR/1302) - GONZALEZ (CHI/575)	GONZALEZ 6:1, 6:4	GONZALEZ 7:6, 6:3			
MAUBLANCE (FRA/1151) - (4) ΤΡΑΥΚΟΒ (BUL/396)	ΤΡΑΥΚΟΒ 6:2, 6:1				
(7) ΟΥΡΕΣΗ (PAK/500) - PATEL (MRI/639)	PATEL 6:4, 6:4	BENNETT 6:3, 3:6, 6:3	BENNETT 6:3, 3:6, 6:3		
BENNETT (GBR/702) - BERGMANN (BRA/804)	BENNETT 6:1, 6:3				
WILLEKES (NED/-) - MARSHALL (USA/1302)	MARSHALL 6:0, 6:0	SEPTEMBER 7:6, 6:1			
SEPTEMBER (RSA/-) - (2) WELGREEN (ISR/286)	SEPTEMBER 1:6, 7:6, 6:1				

Σχήμα 6: Το επίσημο ταμπλό του «*Διεθνούς τουρνουά ανδρών 15000 δολαρίων*»

Την επόμενη χρονιά (2000), προκηρύχθηκε και διοργανώθηκε από τον Όμιλο το 8^ο Πανθρακικό Πρωτάθλημα Βετεράνων Ανδρών – Γυναικών, 11-17 Σεπτεμβρίου³⁸². Νικητές ήταν: στο απλό ανδρών, ο Πετκίδης Λάζαρος, κερδίζοντας τον Τσαπάρα Δημήτρη με 2-0 σετ. Στο διπλό ανδρών, οι Ντόνιας Ιωάννης – Ραγκέλοφ Ιβάν κέρδισαν τους Ταπάρα Δημήτρη – Χαριτόπουλο Νικόλαο με 2-0 σετ. Στο απλό γυναικών, η Χατζηθεοδώρου Μαρία κέρδισε την Θεολόγου με 2-0 σετ³⁸³.

Μια ακόμα μεγάλη επιτυχία αθλητών του Ομίλου ήταν στους διασυλλογικούς αγώνες πρωταθλήματος του 2000, όταν η ομάδα των ανδρών

³⁸⁰ Εφημερίδα *Η Πρώτη*: φύλλο 30.9.1998, αρ. 157.

³⁸¹ Εφημερίδα *Η Πρώτη*: φύλλο 7.7.1999, αρ. 194.

³⁸² Προκήρυξη αγώνων προς Ομίλους Αντισφαίρισης Ορεστιάδας, Κομοτηνής και Ξάνθης, αρ. πρωτ. 279/4.9.2000 του Ομίλου Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης.

³⁸³ Εφημερίδα *ΕβροSport*: φύλλο 23.10.2000, αρ. 1142.

κατόρθωσε να ανεβεί στην Α' κατηγορία. Την ομάδα αποτελούσαν οι: Σερμπέζης, Τσομπανίδης, Σαλαμπασίδης. Ο Σερμπέζης δεν έχασε κανένα αγώνα, στο απλό, ενώ μαζί με τον Τσομπανίδη κέρδισαν και τα διπλά³⁸⁴.

Σήμερα στα τμήματα υποδομής ασχολούνται περισσότεροι από εκατό αθλητές και αθλήτριες, κάτω από την προπονητική επίβλεψη καταξιωμένων πτυχιούχων καθηγητών Φυσικής Αγωγής, με ειδικότητα στην αντισφαίριση.

Ανεπίσημα Σωματεία

Πέρα από τα παραπάνω αναφερθέντα σωματεία, προπολεμικά, μεταπολεμικά αλλά και σύγχρονα, δραστηριοποιήθηκαν και άλλοι ανεπίσημοι σύλλογοι που ανέπτυξαν αξιόλογη δράση. Κυρίαρχη δραστηριότητα αυτών των ομάδων ήταν το ποδόσφαιρο, με την κάθε προσφυγική γειτονιά να δημιουργεί το δικό της σύλλογο ο οποίος έφερε το δικό του χαρακτηριστικό όνομα.

Οι περισσότεροι σύλλογοι που ιδρύθηκαν προπολεμικά αλλά και μεταπολεμικά είχαν μικρή διάρκεια ζωής. Οι μεταγραφές και οι μετακινήσεις παικτών από τις ανεπίσημες ομάδες προς τους μεγάλους συλλόγους της πόλης ήταν, πολλές φορές, οι αιτίες για μεγαλύτερη διάκριση των ομάδων της πόλης, στα οργανωμένα πρωταθλήματα που συμμετείχαν. Πολλοί μάλιστα παίκτες, αν και ξεκίνησαν από ανεπίσημες ομάδες, έφτασαν να μετεγγραφούν σε ομάδες άλλων πόλεων που συμμετείχαν σε ανώτερες κατηγορίες.

Παρακάτω αναφέρονται οι ανεπίσημες ποδοσφαιρικές ομάδες. Στην παρένθεση (όπου υπάρχει) καταγράφεται η διάρκεια ζωής τους.

Οι αρμενικές «ΝΤΑΡΟΝ», «ΜΑΣΙΣ», «Π.Ε.Α.Α.»³⁸⁵. Το 1875, μεταξύ άλλων, όπως προαναφέρθηκε, έφθασε στην Αλεξανδρούπολη σημαντική ομάδα Αρμενίων, καταγόμενων από το Μους της Αρμενίας, για να εργασθούν στον σιδηρόδρομο της Γαλλικής εταιρίας. Οι άνθρωποι αυτοί παρέμειναν στην πόλη και εργάστηκαν επίσης για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Δεδέ Αγάτς - Θεσσαλονίκης. Ήταν άνθρωποι απλοί αλλά και με ανεπτυγμένο το πατριωτικό και θρησκευτικό συναίσθημα.

³⁸⁴ Εφημερίδα *ΕβροSport*: φύλλο 27.11.2000, αρ. 1148.

³⁸⁵ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 121.

Το πρώτο πράγμα που έκαναν, μόλις εγκαταστάθηκαν και τακτοποίησαν τα νοικοκυριά τους, ήταν να ανεγείρουν την εκκλησία τους. Έτσι, η Αρμενική Ορθόδοξη εκκλησία του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου έγινε, ο πρώτος χριστιανικός ναός της Αλεξανδρούπολης. Αργότερα, άλλοι μετανάστες, από την πόλη Νταρόν, έκτισαν, μέσα στο οικόπεδο της εκκλησίας, εξατάξιο δημοτικό σχολείο που ονομάστηκε Δημοτικό Σχολείο «Νταρονιάν», με 250 μαθητές καθώς και νηπιαγωγείο.

Άλλη δραστηριότητα των τελευταίων Αρμενίων μεταναστών ήταν η συγκρότηση ποδοσφαιρικής ομάδας. Έτσι, έγινε η «ΝΤΑΡΟΝ» και αργότερα η Χαϊγκαζιάν «ΜΑΣΙΣ», οι πρώτες ποδοσφαιρικές ομάδες των ομώνυμων Αρμενικών συλλόγων που λειτούργησαν στην Αλεξανδρούπολη. Ειδικά η «ΝΤΑΡΟΝ», με έδρα και γραφεία μέσα στο συγκρότημα της εκκλησίας (γήπεδο Βόλει -Μπάσκετ), άφησε εποχή για τις επιτυχίες της στο ποδόσφαιρο. Αντιμετώπισε, πολλές φορές, με επιτυχία, τον «Ερμή» τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» και τον «Άρη Αγ. Ελευθερίου». Ανάλογη πορεία είχε και η «ΜΑΣΙΣ». Και από τους δυο αυτούς συλλόγους, αναδείχθηκαν πολύ καλοί ποδοσφαιριστές οι οποίοι στη συνέχεια μεταπήδησαν στον «Ερμή» και τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό». Γνωστά ονόματα ήταν: ο τερματοφύλακας Μανούκ (έπαιξε και στον Εθνικό), ο οπισθοφύλακας Σεχιάν, ο Χράτς και ο Μισάκ (ΝΤΑΡΟΝ).

Δυστυχώς, οι πολιτικές έριδες μεταξύ των δύο Αρμενικών συλλόγων προσέλαβαν, με τον καιρό, χαρακτήρα εμφύλιας διαμάχης. Η κύρια διαφορά αφορούσε στο καθεστώς της πατρίδας τους, της Αρμενίας. Οι οπαδοί της «ΝΤΑΡΟΝ» ήθελαν μια Αρμενία ανεξάρτητη, ελεύθερη και δημοκρατική. Οι φίλοι της «ΜΑΣΙΣ» ήθελαν η πατρίδα τους να παραμείνει στα πλαίσια της τότε Σοβιετικής Ενώσεως. Τελικά, η εμφύλια διαμάχη κατέληξε στην επικράτηση της «ΝΤΑΡΟΝ» και την διάλυση της «ΜΑΣΙΣ». Μέχρι τότε, η Αρμενική κοινότητα αριθμούσε περί τις 450 οικογένειες. Το 1947, όμως, με τον ξαφνικό επαναπατρισμό (μια ολόκληρη αμαξοστοιχία αναχώρησε από την Αλεξανδρούπολη), το Αρμενικό στοιχείο αποδυναμώθηκε, σε μεγάλο βαθμό. Το σχολείο έπαψε να λειτουργεί και η «ΝΤΑΡΟΝ» έπαψε να υφίσταται ποδοσφαιρικά. Στη δεκαετία του 50, οι εναπομείναντες νέοι της Αρμενικής κοινότητας ίδρυσαν την Π.Ε.Α.Α (Ποδοσφαιρική Ένωση Αρμενίων Αλεξανδρούπολης). Η Π.Ε.Α.Α είχε σύντομη ζωή και συμμετείχαν σ' αυτήν και μη Αρμένιοι παίκτες.

Διδασκαλείο – Ζαρίφειος Παιδαγωγική Ακαδημία (1935-1974). Ένα από τα κέντρα αθλητικής δραστηριότητας, και μάλιστα ομαδικών αθλημάτων, υπήρξε το διδασκαλείο Αλεξανδρούπολης, η μετέπειτα Ζ.Π. Ακαδημία. Από την πρώτη στιγμή, το διδασκαλείο Αλεξανδρούπολης ανέπτυξε τις αθλοπαιδιές του Ποδοσφαίρου, του Βόλεϊ και του Μπάσκετ. Ειδικά στο ποδόσφαιρο, η ομάδα του διδασκαλείου υπήρξε ισχυρότατη (Εικ. 37).

Το 1935, το διδασκαλείο νίκησε, στο δημοτικό γυμναστήριο, τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» με 2 -1 και τον «Ερμή» με 4 -1 αλλά σημείωσε και πολλές άλλες νίκες επί των ανεπίσημων ομάδων της πόλης εκείνης της εποχής. Μετά την οριστική εγκατάσταση του διδασκαλείου στο σημερινό χώρο, το 1934, ολοκληρώθηκαν οι αθλητικές εγκαταστάσεις του (γήπεδο Μπάσκετ και Βόλεϊ στο προαύλιο του κτηρίου, κλειστό γυμναστήριο στη βόρεια πλευρά του οικοπέδου και χώροι πιγκ - πογκ στα υπόγεια της Ακαδημίας).

Την μεταπολεμική περίοδο η ποδοσφαιρική ομάδα της «Ζ.Π. Ακαδημίας» συνέχισε να δίνει φιλικούς αγώνες με τις επίσημες ομάδες της πόλης, με τους προσκόπους, με το γυμνάσιο, με τη σχολή εργοδηγών και με ανεπίσημες ομάδες³⁸⁶.

Άρης Αγ. Ελευθερίου (1931-1945). Ανάμεσα στις άλλες ανεπίσημες ομάδες που πλαισίωναν προπολεμικά τους «Γ.Σ. Ερμή» και τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» στην Αλεξανδρούπολη αλλά με πλούσιο έμφυχο υλικό, και με οργανωμένη σχετικά διοίκηση, υπήρξε ο «Άρης» του Αγ. Ελευθερίου που ξεκίνησε τις δραστηριότητές του το 1931. Γήπεδά του, αρχικά, ήταν η αλάνα του Ηλεκτροφωτισμού, η μεγάλη αλάνα, πίσω από το Α' Δημοτικό σχολείο, το υποτυπώδες Δημοτικό Στάδιο. Μετά την κατοχή, ο «Άρης» σχηματίστηκε, και πάλι, ως επί το πλείστον με νέα πρόσωπα, χωρίς να διατηρεί όμως την αρχική του δυναμικότητα. Υπήρξε ο πρώτος ποδοσφαιρικός πυρήνας που απορροφήθηκε από την ΕΠΟΝ Αλεξανδρούπολης, μετά το 1945, με την προσθήκη των ταλαντούχων ποδοσφαιριστών που επέστρεψαν από τη Μέση Ανατολή και έτσι ιδρύθηκε ο περίφημος Άρης – ΕΠΟΝ, το 1945³⁸⁷.

³⁸⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 5.4.1958, αρ. 1122.

³⁸⁷ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 124.

Άρης ΕΠΟΝ (1945-1946). Μετά την απελευθέρωση το 1945, δημιουργείται, από την τοπική «ΕΠΟΝ»³⁸⁸, ποδοσφαιρική ομάδα με την ονομασία «Α.Σ. Άρης». Στον «Άρη» εντάχθηκε, αμέσως, η αφρόκρεμα των ποδοσφαιριστών της Αλεξανδρούπολης. Μεταξύ αυτών και πολλοί που μόλις είχαν επιστρέψει από την Μέση Ανατολή, όπως ο Περιστασινός (Μανώλας), ο Καραγιώργης (τερματοφύλακας), ο Πολίτης, ο Σαχαρίδης, ο Παπαγερασίμου, ο Καϊλιάν, ο Χασάπης (χασαπάκι), ο Παπαδόπουλος (Ζαφειρώ), ο Μπομποτάς, ο Κανταρτζής, ο Τεκτονίδης. Ο «Άρης», αν και ήταν η ισχυρότερη ομάδα της πόλης εκείνη την εποχή, παρέμεινε ανεπίσημο σωματείο (Εικ. 41). Δεν πρόλαβε να γίνει νομικό πρόσωπο και να εγγραφεί στη δύναμη των σωματείων Ε.Π.Σ. Θράκης. Διαλύθηκε το 1946.

Ο «Άρης», στο διάστημα της ύπαρξής του, έδωσε πολλούς αγώνες με τις τοπικές, επίσημες και ανεπίσημες ομάδες, με αρκετές επιτυχίες. Επίσης, αντιμετώπισε, πολλές φορές, την ομάδα της αγγλικής φρουράς, που στάθμευε ακόμη στην Αλεξανδρούπολη, αλλά και τις ομάδες των άλλων πόλεων της Θράκης. Την άνοιξη του 1946, αντιμετώπισε στο εθνικό στάδιο, αγγλική ομάδα που έφθασε από την Θεσσαλονίκη, ενισχυμένη μάλιστα με παίκτες της Λίβερπουλ, από την οποία έχασε με σκορ 2-0³⁸⁹.

Ατλας (1947-1960). Τα «μνηματάκια» ή «τσιμεντένια» ήταν ο μεγαλύτερος προσφυγικός οικισμός της παλιάς Αλεξανδρούπολης. Οικισμός ψαράδων, προσφύγων, εργατών, με χαμηλά ομοιόμορφα μικρά σπίτια που ολοκληρώθηκε γύρω στα 1947. Το όνομα «μνηματάκια» προήλθε από την ύπαρξη, στο βορειοανατολικό άκρο του οικισμού, συγκροτήματος ελληνικών, εβραϊκών, αρμενίων και αργότερα αγγλικών νεκροταφείων. Αμέσως μετά την ολοκλήρωση του οικισμού, εμφανίστηκε το 1947 η ποδοσφαιρική ομάδα «Ατλας» (Εικ. 38). Σύντομα, απέκτησε τη φήμη της ισχυρότερης ανεπίσημης ομάδας της πόλης. Ο «Ατλας», εκτός από τις άλλες ανεπίσημες ομάδες, αντιμετώπισε, μεταπολεμικά, και τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό». Κέρδισε μάλιστα και τα περισσότερα πρωταθλήματα - τουρνουά μεταξύ ανεπίσημων ομάδων. Μετά το 1950, φαίνεται ότι τα «μνηματάκια» δεν παρουσιάζουν ομάδα με το όνομα «Ατλας», αλλά εξακολουθούν

³⁸⁸ Η Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων (Ε.Π.Ο.Ν.) υπήρξε κατά τη διάρκεια της Κατοχής η πιο μαζική αντιστασιακή οργάνωση νέων. Ιδρύθηκε στην Αθήνα στις 23 Φεβρουαρίου 1943 σε μυστική σύσκεψη αντιπροσώπων νεανικών οργανώσεων της εποχής.

³⁸⁹ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 127.

να εμφανίζονται και να θεωρούνται ως ομάδα γειτονιάς. Η ποδοσφαιρική καρδιά του «Άτλα» και των τσιμεντένιων ήταν η εκτεταμένη αλάνα, δίπλα στο ρέμα Βανικιώτη και το Ναό των Αγίων Αναργύρων. Η τελευταία ποδοσφαιρική εμφάνιση για τα «μνηματάκια – τσιμεντένια» σημειώνεται το 1960³⁹⁰.

ΑΕ Καραγατσιανών (1946-1955). Το 1923, μερικές προσφυγικές ομάδες από Καραγατσιανούς έφθασαν μέχρι την Αλεξανδρούπολη, όπου έφτιαξαν συνοικισμό (Καραγατσιανά). Το Κάραγατς ήταν πόλη της ανατολικής Θράκης. Τον Αύγουστο το 1923, με την υπογραφή της συνθήκης της Λοζάννης, η οποία ρύθμιζε τα σύνορα και την ανταλλαγή των πληθυσμών, ένα μεγάλος μέρος των προσφύγων είχαν εγκατασταθεί στην Ορεστιάδα και ένα άλλο μέρος των προσφύγων έφτασε στην Αλεξανδρούπολη, όπου δημιούργησαν τον συνοικισμό με το όνομα «Καραγατσιανά». Το 1949, τα παιδιά των Καραγατσιανών ίδρυσαν την ΑΕΚ, (Αθλητική Ένωση Καραγατσιανών). Ήταν μια ομάδα αρκετά οργανωμένη, που έπαιζε με ομοιόμορφη κιτρινόμαυρη στολή και με ποδοσφαιρικά παπούτσια, πράγμα σπάνιο για την εποχή εκείνη. Για έξι χρόνια κυριαρχούσε αγωνιστικά στις γειτονιές της Αλεξανδρούπολης και τα γύρω χωριά. Γύρω στα 1955, η «Α.Ε Καραγατσιανών» έπαψε να λειτουργεί και διαλύθηκε. Οι σπουδαιότεροι παίκτες της, όμως, συνέχισαν να αγωνίζονται, με δελτίο, στις επίσημες ομάδες της Αλεξανδρούπολης. Στην τελευταία φουρνιά παικτών της «Α.Ε Καραγατσιανών» μπορούμε να καταχωρήσουμε τους: Τσακίρη Κυριάκο (πρώην Δ/ντή Δήμου Αλεξ/πολης), Σουλακάκη Αναστάσιο (πρώην Δήμαρχο Αλεξ/πολης), Παπαδημητρίου Νικόλαο, Δελημπάλα Δημήτριο, Σκαρπινάκη Αντώνιο, Μαντζούκη Γεώργιο, Κοϊνάκη Αθανάσιο, Τζιτζιλίδη Στέφανο, Τουλουπίδη Απόστολο, Γκόγκο Δημήτριο³⁹¹.

³⁹⁰ Εφημερίδα *Φωνή της Θράκης*: φύλλο 29.7.1957, αρ. 277.

³⁹¹ Προφορική μαρτυρία του κ. Τσακίρη Κυριάκου στελέχους της τότε Α.Ε. Καραγατσιανών και αργότερα διευθυντού της Δημαρχίας Αλεξανδρούπολης. Αναφέρει χαρακτηριστικά: «Το πάθος και η αγάπη για το ποδόσφαιρο και την φανέλα εύκολα γίνεται αντιληπτό. Για να εξοικονομήσουμε τα αναγκαία χρήματα για την αγορά μπάλας (τρίφυλλη με σαμπρέλα) και κυρίως για να μπαλώσουμε κάποια ξηλωμένη μπάλα, «σαλτάραμε» πάνω στα φορτηγά αυτοκίνητα που μετέφεραν κάρβουνο από τα πλοία που έδεναν στην περιοχή της σημερινής ιχθυόσκαλας στις εγκαταστάσεις, του Σ.Ε.Κ. Αποσπούσαμε μικροποσότητες, και τις πουλούσαμε μαζί με τα μπακίρια που συγκέντρωνε ο καθένας μας». Όσο για τα ραψίματα - μπαλώματα στις μπάλες και τα χιλιοφορεμένα παπούτσια αυτά τα αναλάμβανε ο μπάρμπα Δημητρός ένας υπαίθριος τσαγκάρης που είχε την κασέλα του στο πεζοδρόμιο κοντά στο φούρνο του Σαλγκάμη.

Φορτούνα (1946-1950). Μετά το 1946 και την απομάκρυνση των ξένων κατοχικών στρατευμάτων, άρχισαν δειλά-δειλά να εμφανίζονται οι πρώτες μεταπολεμικές ανεπίσημες ομάδες (Εικ. 36). Μία απ' τις σπουδαιότερες ήταν η «Φορτούνα», που είχε σαν έδρα της την αλάνα της καθολικής εκκλησίας, διέθετε οργανωμένο σύνολο, πολλούς καλούς παίκτες, έπαιζε με κιτρινόμαυρη στολή και έγινε σύντομα γνωστή για την δυναμικότητά της. Μερικά από τα γνωστότερα ονόματα της «Φορτούνα» ήταν οι: Σκριβάνος Κων/νος, Σκριβάνος Θεόφιλος, Καρύδης Νικόλαος, Αδερφοί Χατζησταύρου, Μιχαηλίδης Χρήστος, Γερέλκιν Δημήτριος κ.ά. Η «Φορτούνα» θα μείνει στην ιστορία ως η ομάδα από την οποία προήλθε αργότερα ο Γ.Σ. Δόξα Αλεξανδρούπολης. Η ζωή της ομάδας τελειώνει οριστικά το 1950, με τη δημιουργία του Γ.Σ. Δόξα Αλεξανδρούπολης και την ένταξη πολλών ποδοσφαιριστών της σε αυτόν³⁹².

Καλλιθέα (1948-1962). Η Καλλιθέα ήταν μία από τις τρεις μεγάλες ποδοσφαιρικές γειτονιές της προπολεμικής και μεταπολεμικής Αλεξανδρούπολης (Απολλωνιάδα – Καλλιθέα - Μνηματάκια). Η περιοχή της Καλλιθέας πριν από τον πόλεμο και λίγο μετά, ήταν γνωστή για την ισχυρή ποδοσφαιρική ομάδα του «Ηρακλή Καλλιθέας»³⁹³. Πολλά και γνωστά ονόματα του Αλεξανδρουπολίτικου ποδοσφαίρου είχαν αναδειχθεί από την «Καλλιθέα», όπως οι: Τσάνος Γεώργιος, Αθανασιάδης Σπύρος, Γεωργιάδης Γιάννος, Μανάκας Δημήτριος, Αρβανιτίδης Δημήτριος κ.ά.

Απολλωνιάδα (1954-1959). Ο προσφυγικός οικισμός της Απολλωνιάδας, στη δυτική παραλία, δίπλα στο εθνικό γυμναστήριο, από τα προπολεμικά χρόνια ακόμη, είχε την φήμη ποδοσφαιρογειτονιάς (Εικ. 40). Τα παιδιά της Απολλωνιάδας είχαν την τύχη να έχουν δίπλα τους το εθνικό γυμναστήριο αλλά και την αλάνα, δυτικά του γυμναστηρίου, από τα σφαγεία μέχρι τα πεύκα του. Εκτός των συνήθων τρόπων εξεύρεσης χρημάτων, για τα έξοδα της ομάδας (δεκαετία '50), τα παιδιά της επινόησαν τον τρόπο να κατεβαίνουν, ομαδικά, στο σιδηροδρομικό σταθμό, κοντά στο λιμάνι, και να κάνουν τους αχθοφόρους στις αποσκευές των επιβατών. Μερικά ονόματα που ξεκίνησαν το ποδόσφαιρο στην «Απολλωνιάδα»,

³⁹² Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 129.

³⁹³ Προφορική μαρτυρία από τον Αρβανιτίδη Δημήτριο: «Για να εξοικονομήσουμε χρήματα για την αγορά μπάλας δουλεύαμε ομαδικά στο σκάψιμο των αμπελιών της Καλλιθέας».

στη δεκαετία του '50 και μετά, ήταν οι: Χατζησταυρακίδης Κυριάκος, Σιδερίδης Αθανάσιος, Καραλής Κωνσταντίνος, Καλαφατλής Νικόλαος, Παντελίδης Στέφανος και οι αδελφοί Λεππίδη³⁹⁴.

Κεραυνός «Μαναβάκη» (1954-1956). Το φθινόπωρο του 1954, από περιοχή κοντά στα Καραγατσιανά και με εστία την ίδια αλάνα, πίσω από το μύλο Μασούρα, εμφανίζεται η δεύτερη ανεπίσημη οργανωμένη ομάδα (Εικ. 35). Ήταν δημιουργήμα ενός ανθρώπου, με πάθος και αγάπη για την μπάλα, του Γιώργου Ράλλη, που μαζί με τους αδελφούς Παπασταύρου, σε σύντομο χρονικό διάστημα, έφτιαξαν ομάδα με ταλαντούχους νεαρούς παίκτες, αφού οι περισσότεροι υπέγραψαν αργότερα δελτία, κυρίως στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό». Χαρακτηριστικό είναι, ότι η ομάδα ήταν περισσότερο γνωστή ως η ομάδα του «Μαναβάκη» (ονομασία που πήρε από το επάγγελμα του Γιώργου Ράλλη ο οποίος ήταν μανάβης), παρά με το όνομα «Κεραυνός»³⁹⁵.

Ο «Κεραυνός» γρήγορα έγινε γνωστός, σε όλη την πόλη και έξω από αυτή, με τις εμφανίσεις και τα αποτελέσματα που σημείωνε, παίζοντας με τις διάφορες γειτονιές της πόλης, με τις β' ομάδες του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» & της «Δόξας» και με τα γύρω χωριά. Κυρίως, όμως, ο «Κεραυνός» εξελίχθηκε σε αντίπαλο της «Α.Ε. Καραγατσιανών», τα ντέρμπι των οποίων ακόμη και στο δημοτικό στάδιο, παρακολουθούσε πολύς κόσμος. Τα ονόματα των παικτών της τότε ομάδας ήταν: Αγαθαγγέλου Απόστολος, Παπαδημητρίου Νικόλαος, Καραγκιόζης Αθανάσιος, Λαμπάκης Απόστολος, Αντωνάτος Γεώργιος, Παπαχρήστου Γρηγόρης, Κολοβουδούρης Δημήτριος, Γκατζελίδης Αναστάσιος, Γιοφτσίδης Φάνης, Περιστέρης Γεώργιος, Ξενουδάκης Γεώργιος κ.α.

Αστέρας (1956-1964). Λίγο διάστημα μετά την διάλυση των «Α.Ε. Καραγατσιανών» και του «Κεραυνού», το χειμώνα του 1956, σχηματίζεται ο «Αστέρας». Ήδη, στο περιθώριο των δύο άλλων ομάδων στα Καραγατσιανά, υπήρχε πυρήνας νεότερων παιδιών που έπαιζαν το δικό τους διπλό, μόλις οι

³⁹⁴ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 132.

³⁹⁵ Προφορική μαρτυρία του Παπασταύρου, στελέχους της ομάδας, στον Κυριακίδη Κωνσταντίνο. «Στην αρχή επιλέξαμε τα χρώματα - καθώς οι περισσότεροι ήμασταν φίλοι - του Ολυμπιακού που τότε μονοπωλούσε το πρωτάθλημα Ελλάδος, αγοράσαμε ερυθρόλευκες φανέλες, έμενε το όνομα. Κάποιος πρόσεξε τα μεταλλικά ταμπελάκια που βρισκότανε καρφωμένα στους στύλους της Ηλεκτρικής Εταιρίας που εικονίζανε έναν κόκκινο κεραυνό. Έτσι το όνομα και το έμβλημα της ομάδας βρέθηκε».

μεγαλύτεροι άδειαζαν την αλάνα. Αυτά τα παιδιά συγκέντρωσε ο Γεώργιος Μπαχαρούδης και έκανε τον «Αστέρα» που είχε μεγαλύτερη διάρκεια ζωής από τις δύο προηγούμενες ομάδες των Καραγατσιανών και κυριάρχησε στην Αλεξανδρούπολη επί των ανεπίσημων ομάδων και των γύρω χωριών, τουλάχιστον κατά τα έτη 1956-1957-1958.

Ο «Αστέρας» είχε εξαιρετική πορεία, με επιτυχίες σε αγώνες με τοπικές επίσημες και ανεπίσημες ομάδες, μέχρι το 1964, όταν και διαλύθηκε οριστικά. Ονόματα παικτών που αγωνίστηκαν με τον Αστέρα ήταν: Σερπετζούδης Γεώργιος, Μεταξούδης Αντώνιος, Καρδαμήλας Αντώνιος, Πιπιλικάκης Κυριάκος, Χιώτης Γεώργιος, Κοϊνάκης Αθανάσιος, Τζιτζιλίκης Κων/νος, Γκαλιμάνης Στράτος, Ρίτσος Ελευθέριος, Ναθαναηλάκης Κων/νος, Φιλιούδης Ιωάννης³⁹⁶.

REAL (1957 – 1977). Η τελευταία και η αξιολογότερη ανεπίσημη ομάδα της πόλης σχηματίστηκε τον Οκτώβριο του 1957 από μαθητές της τρίτης τάξης του γυμνασίου Αλεξανδρούπολης. Όλα έγιναν στην αλάνα του καπνομάγαζου με την πρωτοβουλία των μαθητών Κυριακίδη Κωνσταντίνου, Κουρανζή Χρήστου, Γιαγουρτά Ευάγγελου, Βρεχόπουλο Κωνσταντίνου. Επηρεάστηκαν από τις επιτυχίες της ισπανικής ομάδας «REAL» οπότε και έδωσαν το όνομα της στην καινούργια ομάδα. Έφτιαξαν εκείνο τον πρώτο πυρήνα της ομάδας και ποτέ δεν φαντάζονταν ότι η ομάδα εκείνη θα αποκτούσε φήμη, εντός και εκτός της πόλης, για περισσότερα από 20 χρόνια (Εικ. 39). Το 1963, η παλιά φρουρά αποχώρησε, λόγω σπουδών, αλλά η ομάδα παρέμεινε με νέα επιλεγμένα παιδιά και συνέχισε την ίδια παράδοση της τεχνικής δυναμικής και θεαματικής ομάδας. Εκείνο που έκανε την «REAL» να ξεχωρίζει από όλες τις άλλες ομάδες του παρελθόντος ήταν η διάρκεια ζωής της, που ξεπέρασε κάθε άλλη, ανεπίσημη αλλά και επίσημη ομάδα, πλην του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού». Η «REAL», στο διάστημα της ζωής της, μέχρι το 1977, έδωσε πάνω από 200 αγώνες. Την λευκή φανέλα της «REAL» φόρεσαν, κατά καιρούς, παίκτες που οι περισσότεροι υπέγραψαν παράλληλα δελτία ποδοσφαιριστών στα επίσημα σωματεία, κυρίως στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό»³⁹⁷.

³⁹⁶ Προφορική μαρτυρία του Φιλίππιδη Ιωάννη, ενός από τα ιδρυτικά στελέχη του Αστέρα και αργότερα παίκτη της Δόξας. Χαρακτηριστικά αναφέρει: «Η πρώτη μας στολή ήταν λευκή με ένα μεγάλο αστέρι στο στήθος που είχε ζωγραφίσει ο Γιώργος Μπαχαρούδης με πινέλο».

³⁹⁷ Κυριακίδης: *Η Αλεξανδρούπολη*, σελ. 141.

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Στίβος. Από τις πρώτες αθλητικές διοργανώσεις που έγιναν στην Αλεξανδρούπολη ήταν οι 8^{οι} Πανθρακικοί αγώνες στίβου του 1930, που διοργανώθηκαν από τον «Ερμή» και πραγματοποιήθηκαν στο εθνικό στάδιο της πόλης³⁹⁸. Στους Πανθρακικούς της Αλεξανδρούπολης, πολυνίκης σύλλογος αναδείχθηκε ο «Ηρακλής» Θεσ/νίκης με 34 βαθμούς στην τελική κατάταξη. Ακολούθησαν στη γενική βαθμολογία: στη δεύτερη θέση ο «Ερμής» με 23 βαθμούς, στην τρίτη θέση οι «Φίλιπποι» Καβάλας με 20 βαθμούς, στην τέταρτη θέση ο «Ορφέας» Ξάνθης με 14 βαθμούς, στη πέμπτη θέση ο «Ορφέας» Σερρών με 13 βαθμούς, στην έκτη θέση ο «Άρης» με 10 βαθμούς και στην έβδομη θέση ο «Εθνικός» με 1 βαθμό. *«Σημαιοστολισμός από άκρη σε άκρη της πόλης, τρείς μπάντες παιάνιζαν κατά τη διάρκεια των αγώνων και πολλοί επίσημοι ήταν τα χαρακτηριστικά των αγώνων που διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη»* αναφέρεται στον τοπικό τύπο της εποχής. Τους αγώνες παρακολούθησε μεγάλο πλήθος, δείχνοντας την αγάπη του για τον αθλητισμό. Αθλητές του «Ερμή» που πέτυχαν σημαντικές νίκες ήταν: ο Σκαρλάτος 1^{ος} στα 400 μ., ο Λεονταρίδης 3^{ος} στα 200 μ., η ομάδα σκυταλοδρομίας 4x100 μ. 2^η και η ομάδα της θρακικής σκυταλοδρομίας (1500μ., 800μ., 400μ., 200μ., 100μ.) στη 2^η θέση³⁹⁹.

Το 1933, διεξήχθησαν οι 2^{οι} Πανέβριοι αγώνες στίβου στο εθνικό στάδιο της Αλεξανδρούπολης, με διοργανωτή τον «Ερμή». Αθλητές της Αλεξανδρούπολης που κατέκτησαν σημαντικές νίκες ήταν: ο Σκαρλάτος του «Ερμή» 2^{ος} στα 200 μ., ο Μπαρμπαγιάννης του «Εθνικού» 3^{ος} στα 200 μ., ο Νικολαΐδης του «Ερμή» 1^{ος} στα 800 μ., ο Σταφυλάς του «Εθνικού» 1^{ος} στο άλμα σε μήκος. Στη γενική βαθμολογία πρώτος ήταν ο «Ερμής» με 35 βαθμούς, δεύτερος ο «Εθνικός» με 32 βαθμούς, τρίτος ο «Ορφέας» Ξάνθης με 14 βαθμούς, στην τέταρτη θέση η ομάδα της

³⁹⁸ Εφημερίδα *Φωνή της Θράκης*: φύλλο 29.7.1930, αρ. 277.

³⁹⁹ Εφημερίδα *Μακεδονία*: φύλλο 18.8.1930, αρ. 2064.

«Ροδόπης» Κομοτηνής με 10 βαθμούς και στη πέμπτη θέση η ομάδα της «Ένωσης Διδυμοτείχου» με 1 βαθμό⁴⁰⁰.

Στην Αλεξανδρούπολη, το 1934, διοργανώθηκαν οι 12^{οι} Πανθρακικοί αγώνες. Συμμετείχαν αθλητές από σωματεία της Θεσ/νίκης «Β.Α.Ο.», «Ηρακλής», της Καβάλας οι «Φίλιπποι», της Ξάνθης ο «Ορφέας» και της Αλεξανδρούπολης ο «Εθνικός». Σημαντικές νίκες πέτυχαν οι αθλητές του «Εθνικού»: ο Μπαρμπαγιάννης ήταν 3^{ος} στα 400 μ. και 400 μ. με εμπόδια, ο Παντέρης ήταν 3^{ος} στα 100 μ., ο Κωνσταντινίδης ήταν 2^{ος} στα 5000 μ. και ο Σταφυλάς ήταν 1^{ος} στο μήκος⁴⁰¹.

Οι 6^{οι} Πανέβριοι αγώνες στίβου διοργανώθηκαν στο εθνικό στάδιο Αλεξανδρούπολης, το 1937, από τον «Ερμή». Στους αγώνες αυτούς, πέρα από τον «Ερμή» και τον «Εθνικό», έλαβαν μέρος αθλητές από την Κομοτηνή «Α.Ε.Κ.», Σουφλί «Έβρος», Διδυμότειχο «Ένωση». Αθλητές της Αλεξανδρούπολης που κατέλαβαν πρώτες θέσεις ήταν: ο Σκαρλάτος του «Ερμή» 1^{ος} στα 100 μ., ο Μαυρίδης του «Ερμή» 1^{ος} στα 1500 μ., ο Μαρμαράς του «Ερμή» 1^{ος} στη δισκοβολία, τον ακοντισμό και τη λιθοβολία, ο Μπαρμπαγιάννης του «Εθνικού» 1^{ος} στο τριπλούν και ο Γεροντόπουλος του «Εθνικού» 1^{ος} στο άλμα επί κοντώ⁴⁰².

Πρώτη φορά έγινε, το 1939, στην Αλεξανδρούπολη το Γυναικείο περιφερειακό πρωτάθλημα στίβου Θράκης⁴⁰³.

Μεταπολεμικά, οι πρώτοι αγώνες που διεξήχθησαν στην Αλεξανδρούπολη ήταν οι Τοπικοί αγώνες στίβου, με διοργανωτή τον «Εθνικό». Συμμετείχαν 100 αθλητές από τον «Εθνικό» και στρατιώτες από το Κ.Β.Ε. (Κέντρο Βασικής Εκπ/σης) που είχε έδρα του την Αλεξανδρούπολη. Επίσημοι που παρακολούθησαν τους αγώνες ήταν: ο δήμαρχος της πόλης κ. Αλτιναλμάζης, ο δ/κτής του Κ.Β.Ε. Σ/χης Κωσταρέλος και ο Γυμνασιάρχης Αλεξανδρούπολης κ. Ταμβακίδης. Πριν την έναρξη των αγώνων, έγινε παρέλαση των αθλητών και έπαρση της σημαίας. Ακολούθησε ο καθιερωμένος όρκος των αθλητών και ο δήμαρχος της πόλης κήρυξε την έναρξη των αγώνων. Πολυνίκης αναδείχθηκε ο «Εθνικός» με 34 βαθμούς έναντι της ομάδας του Κ.Β.Ε. που κατέκτησε 20 βαθμούς⁴⁰⁴.

⁴⁰⁰ Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 14.8.1933, αρ. 7554.

⁴⁰¹ Εφημερίδα *Ταχυδρόμος*: φύλλο 30.6.1934, αρ. 815.

⁴⁰² Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 18.8.1937, αρ. 8975 & στο ίδιο: φύλλο 21.8.1937, αρ. 8978.

⁴⁰³ Πρόσκληση της Α.Ε. Αλεξανδρούπολης.

⁴⁰⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 27.8.1947, αρ, 212.

Οι 9^{οι} Πανέβριοι αγώνες πραγματοποιήθηκαν στην Αλεξανδρούπολη, το 1947, με διοργανωτή τον «Εθνικό». Στην έναρξη των αγώνων είχαν παρεβρεθεί: ο μητροπολίτης κ.κ. Ιωακείμ, ο νομάρχης Έβρου κ. Νικολαΐδης και ο δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Αλτιναλμάζης. Χαρακτηριστικό των αγώνων ήταν οι πέντε πρώτες νίκες που είχε κατακτήσει ο Φώτης Κοσμάς στα αγωνίσματα των 100 μ., 200 μ., 400 μ., 400 μ. εμπόδια και μέλος της ομάδας σκυταλοδρομίας 4x100 μ. Στη γενική κατάταξη πολυνίκης σύλλογος ήταν ο «Εθνικός» με 60 βαθμούς⁴⁰⁵.

Το 1948, διοργανώθηκαν διασυλλογικοί αγώνες στίβου μεταξύ του «Εθνικού» και των «Φιλίππων» Καβάλας. Ο αθλητής του «Εθνικού» Φώτης Κοσμάς ήταν πρώτος νικητής των αγωνισμάτων: 100 μ., 200 μ., 400 μ. και 400 μ. εμπόδια. Επίσης ο αθλητής του «Εθνικού» Κοτζαμπάσης Παναγιώτης ήταν πρώτος νικητής στους δρόμους των 1500 μ. και 5000 μ. Πολυνίκης σύλλογος ήταν ο «Εθνικός» με 92 βαθμούς⁴⁰⁶. Την ίδια χρονιά (1948), πραγματοποιήθηκαν οι 10^{οι} Πανέβριοι αγώνες στην Αλεξανδρούπολη, με διοργανωτή τον «Εθνικό». Τα σωματεία που είχαν λάβει μέρος ήταν: ο «Εθνικός», η «Α.Ε. Κομοτηνής», ο «Ηρακλής» Καβάλας και η «Α.Ε. Διδ/χου». Βλέπουμε ότι σε Πανέβριους αγώνες καλούνταν ομάδες γειτονικών πόλεων, οι οποίες είχαν στις τάξεις τους αθλητές με καλές επιδόσεις στα αγωνίσματά τους. Στους αγώνες αυτούς είχαν πετύχει νέο πανέβριο ρεκόρ οι αθλητές: Φώτης Κοσμάς στα 110 μ. εμπόδια (16΄΄6) και στα 400 μ. εμπόδια (58΄΄6), Γεροντόπουλος Νικόλαος στο άλμα επι κοντώ (3,16 μ.). Πολυνίκης σύλλογος είχε αναδειχθεί ο «Εθνικός» με 118 βαθμούς⁴⁰⁷.

Από τον «Εθνικό» διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη, οι 11^{οι} Πανέβριοι αγώνες του 1949. Οι ομάδες που είχαν λάβει μέρος ήταν: ο «Εθνικός», οι «Φίλιπποι» και ο «Ηρακλής» από την Καβάλα, η «Δόξα» και η «Ελπίς» από τη Δράμα, ο «Ορφέας» Ξάνθης, η «Α.Ε. Κομοτηνής», η «Α.Ε. Διδ/χου» και ο «Ορέστης» Ορεστιάδας. Αξιοπρόσεκτη είναι η αύξηση του αριθμού των ομάδων που συμμετέχουν σ' αυτούς τους αγώνες, πράγμα που δείχνει την διάθεση των συλλόγων να δώσουν στους αθλητές την ευκαιρία της συμμετοχής δίπλα σε

⁴⁰⁵ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 30.9.1947, αρ. 222 & στο ίδιο: φύλλο 5.10.1947, αρ. 223.

⁴⁰⁶ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 9.8.1948, αρ. 303.

⁴⁰⁷ Εφημερίδα *Ελευθέρη Θράκη*: φύλλο 14.10.1948, αρ. 322.

αθλητές υψηλότερου επιπέδου, οι οποίοι είχαν διακρίσεις σε πανελλήνιους αγώνες. Πολυνίκης σύλλογος είχε αναδειχθεί ο «Εθνικός» με 152 βαθμούς⁴⁰⁸.

Το 1950, διοργανώθηκαν, από τον «Εθνικό», διασυλλογικοί αγώνες στίβου, με φιλοξενούμενη ομάδα τον «Ηρακλή» Καβάλας. Οι αθλητές του «Εθνικού» κατέλαβαν στα περισσότερα αγωνίσματα τις πρώτες θέσεις. Ο Φουντουκίδης ήταν πρώτος στα 100 μ., 200 μ. και στο μήκος, ο Κοσμάς ήταν πρώτος στα 400 μ., στα 400 μ. εμπόδια, στο άλμα επι κοντώ και στον ακοντισμό, ο Κεχαγιόγλου ήταν πρώτος στα 1500 μ. και στα 5000 μ., ο Λαΐος ήταν πρώτος στο ύψος, ο Λουκάς ήταν πρώτος στο τριπλούν, ο Μπρίμπος ήταν πρώτος στο δίσκο και ο Μπουλμπουτζής πρώτος στη σφαίρα και τη σφύρα. Πολυνίκης σύλλογος ήταν ο «Εθνικός» με 138 βαθμούς έναντι 79 βαθμών των φιλοξενουμένων. Στους αγώνες αυτούς οι αθλητές του «Εθνικού» έδειξαν ότι ήταν σε πολύ καλή αγωνιστική κατάσταση και θα πρωταγωνιστούσαν και στους επόμενους (16^{ους}) Πανθρακικούς αγώνες που θα γινόταν στην Αλεξανδρούπολη⁴⁰⁹.

Στους 16^{ους} Πανθρακικούς αγώνες του 1950 που διεξήχθησαν στην Αλεξανδρούπολη με διοργανωτή τον «Εθνικό», είχαν συμμετάσχει συνολικά έντεκα ομάδες από τη Δράμα, Καβάλα, Ξάνθη, Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη, Σουφλί, Διδυμότειχο και Ορεστιάδα. Οι αθλητές του «Εθνικού» που διακρίθηκαν ήταν: ο Κοσμάς με πέντε πρώτες νίκες, ο Μπουλμπουτζής με τρεις πρώτες νίκες και ο Κεχαγιόγλου με δύο πρώτες νίκες. Πρώτος σύλλογος στη γενική βαθμολογία είχε αναδειχθεί ο «Εθνικός» με 171 βαθμούς⁴¹⁰.

Το 1951, ο «Εθνικός» φιλοξένησε την ομάδα «Μπεήογλου» πρώην «Α.Σ. Πέρα», σε διασυλλογικούς αγώνες στίβου. Η φιλοξενούμενη ομάδα ήταν ένα από τα μεγαλύτερα ομογενειακά σωματεία της Κωνσταντινούπολης, που αναγκάστηκε να εκτουρκίσει το όνομά του από το 1934 και μετά. Παρ' όλα αυτά συνέχισε την αθλητική του δραστηριότητα με έντονη την παρουσία του σε πρωταθλήματα της Τουρκίας. Την περίοδο 1945-1954 πραγματοποιήθηκαν φιλικές συναντήσεις ελληνικών ομάδων με αντίστοιχες ομάδες της Κωνσταντινούπολης. Ήταν τα χρόνια που υπήρξε μια μικρή ανάπαυλα στις καταπιέσεις και μια περίοδος ανάσας της ελληνικής μειονότητας. Είχε λήξει ο Β' παγκόσμιος πόλεμος, η Ελλάδα δεν

⁴⁰⁸ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 20.8.1949, αρ. 409 & Εφημερίδα *Αθλητικός Τύπος*: φύλλο 20.8.1949, αρ. 13 & Εφημερίδα *Το Φως*: φύλλο 17.8.1949, αρ. 12652 & το ίδιο: φύλλο 21.8.1949, αρ. 12656.

⁴⁰⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 26.7.1950, αρ. 485.

⁴¹⁰ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 16.8.1950, αρ. 492.

ήταν πια υπόδουλη και η Τουρκία αισθανόταν ένοχη, έναντι των συμμάχων και νικητών του πολέμου για τη στάση που είχε κρατήσει κατά τη διάρκεια του πολέμου. Ο κοινός «κομμουνιστικός κίνδυνος», οι παροτρύνσεις των Αγγλοαμερικάνων αλλά και η προσπάθεια της Τουρκίας να ταχθεί στο πλευρό των συμμάχων, οδήγησαν τις δύο χώρες σε αναθέρμανση των διμερών σχέσεων⁴¹¹. Στα πλαίσια των παραπάνω σχέσεων, διοργανώθηκαν οι διασυλλογικοί αγώνες μεταξύ των ομάδων «Εθνικού» και «Μπεήογλου» στην Αλεξανδρούπολη. Στους αγώνες αυτούς ο «Εθνικός» αναδείχθηκε πολυνίκης σύλλογος με 91 βαθμούς έναντι 78 των φιλοξενουμένων. Οι πρωταθλητές του «Εθνικού» κατέλαβαν πολλές πρώτες θέσεις, όπως: ο Κοσμάς στα 110 μ. εμπόδια, 100 μ. και στον ακοντισμό, ο Λουκάς στο άλμα τριπλούν, ο Φουντουκίδης στο άλμα σε μήκος, ο Μπουλμπουτζής στη σφύρα και ο Πρίμπος στο δίσκο⁴¹². Την ίδια περίοδο (1951), φιλοξενήθηκε και πάλι, για δεύτερη χρονιά, η ομογενειακή ομάδα «Μπεήογλου» σε διασυλλογικούς αγώνες στίβου από τον «Εθνικό», όπου οι Αλεξανδρουπολίτες αθλητές ήταν νικητές με 88 βαθμούς έναντι των ομογενών με 81 βαθμούς. Οι αγώνες είχαν ανταποδοτικό χαρακτήρα, αφού είχε προηγηθεί φιλική συνάντηση των δύο ομάδων στην Κωνσταντινούπολη⁴¹³.

Το 1952, διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη, διεθνείς διασυλλογικοί αγώνες με τη συμμετοχή αθλητών του «Άρη» Θεσσαλονίκης, του «ΠΑΟ» Αθηνών και του «Εθνικού» (Εικ. 54). Βλέπουμε μια συνεχή αθλητική επαφή με ομάδες της γειτονικής Τουρκίας στα πλαίσια της διατήρησης των καλών σχέσεων των δύο χωρών. Μετά την παρέλαση των αθλητών και την έπαρση των σημαίων, δόθηκε ο όρκος του αθλητή από τον πρωταθλητή Ελλάδος στα 100 μ. Πετράκη Στέφανο του «Π.Α.Ο.». Η έναρξη των αγώνων είχε γίνει από τον υπουργό Οικονομικών κ. Ευελπίδη Χρυσό. Στη γενική βαθμολογία ο «Π.Α.Ο.» ήταν πρώτος με 157 βαθμούς, ο «Εθνικός» ήταν δεύτερος με 135 βαθμούς και πέντε πρώτες θέσεις, ο «Άρης» ήταν τρίτος με 103 βαθμούς και στην τέταρτη θέση ήταν η ομάδα από την Κωνσταντινούπολη με 47 βαθμούς⁴¹⁴. Την ίδια χρονιά (1952), ο «Εθνικός» διοργάνωσε διασυλλογικούς αγώνες στίβου στην Αλεξανδρούπολη με την ομάδα της Κωνσταντινούπολης «Μπεήογλου», ενώ συνεχίστηκαν οι φιλικές αγωνιστικές

⁴¹¹ Αλμπανίδης: «Η αθλητική», σελ. 52.

⁴¹² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 1.9.1951, αρ. 563.

⁴¹³ Εφημερίδα *Το Φως*: 18.7.1951, αρ. 13225.

⁴¹⁴ Εφημερίδα *Αθλητικός Τύπος*: φύλλο 20.4.1952, αρ. 15 & Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 1.5.1952, αρ. 604.

συναντήσεις, μετά από προσκλήσεις των δύο συλλόγων. Παρατηρώντας την τελική βαθμολογία με τον «Εθνικό» να είναι πολυνίκης σύλλογος με 90 βαθμούς και τους φιλοξενούμενους της ομάδας «Μπεήογλου» να συγκεντρώνουν 82 βαθμούς, αντιλαμβανόμαστε ότι υπήρχε μεγάλος συναγωνισμός για την κατάκτηση της νίκης και οι επιδόσεις των αθλητών των δύο ομάδων ήταν αξιόλογες. Ο «Εθνικός» κατέκτησε 9 πρώτες θέσεις και η «Μπεήογλου» 7 πρώτες θέσεις⁴¹⁵.

Η πρώτη μεγάλη αθλητική μεταπολεμική χρονιά ήταν το 1953, με τη διοργάνωση των 39^{ων} Πανελλήνιων αγώνων στίβου ανδρών στην Αλεξανδρούπολη. Στους αγώνες συμμετείχαν αθλητές από όλα τα μέρη της Ελλάδας, καθώς και αθλητές από την Κύπρο και την Αίγυπτο. Η Αλεξανδρούπολη είχε πανηγυρική όψη και είχε σημαιοστολιστεί από άκρη σε άκρη με εθνικές και ολυμπιακές σημαίες. Στην τελετή έναρξης παραβρέθηκαν ο Γ.Γ. Βορείου Ελλάδος κ. Παπαγεωργίου, ο μητροπολίτης κ.κ. Ιωακείμ, ο δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Μπέτσιος και ο νομάρχης κ. Δώδος. Την έναρξη των αγώνων κήρυξε ο Γεν. Διοικητής Θράκης κ. Μίχας. Η ομάδα του «Εθνικού» στην τελική βαθμολογία κατετάγη 6^η, με 37 βαθμούς και οι αθλητές του κατέλαβαν 3 δεύτερες θέσεις, 5 τρίτες, 3 τέταρτες και 4 πέμπτες θέσεις με πολύ καλές επιδόσεις. Ο «Εθνικός» ήταν περήφανος γιατί ανέλαβε και έφερε σε πέρας με τον καλύτερο τρόπο τους 39^{ους} Πανελλήνιους αγώνες στίβου. Επίσης συνέδεσε το όνομά του και τις πλούσιες αθλητικές παραδόσεις του τόπου και με τις αξιόλογες επιτυχίες των αθλητών του στο μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός εκείνης της χρονιάς⁴¹⁶.

Το 1955, διοργανώθηκαν από τον «Εθνικό» διασυλλογικοί αγώνες, με φιλοξενούμενη την ομάδα των Σκοπίων Σερβίας, η οποία είχε δώσει προηγουμένως αγώνες με ομάδες της Θεσσαλονίκης. Σ' αυτούς τους αγώνες οι αθλητές του «Εθνικού» κατέκτησαν δώδεκα πρώτες νίκες συγκεντρώνοντας 128 βαθμούς έναντι 72 των φιλοξενουμένων. Ο πανελληνιονίκης αθλητής του «Εθνικού» Μπουλμπουτζής, κατέρριψε το ατομικό του ρεκόρ στη σφυροβολία σ' αυτούς τους αγώνες, με επίδοση 49,40 μ.⁴¹⁷. Την ίδια χρονιά (1955), διοργανώθηκαν διασυλλογικοί αγώνες με την μικτή ομάδα της Κωνσταντινούπολης, που αποτέλεσε και την τελευταία συνάντηση με ομάδες από

⁴¹⁵ Εφημερίδα *Το Φως*: 17.8.1952, αρ. 13562 & στο ίδιο: φύλλο 19.8.1952, αρ. 13563.

⁴¹⁶ Εφημερίδα *Ελληνικός Βορράς*: φύλλο 5.6.1953, αρ. 2552 στο ίδιο: φύλλο 6.6.1953, αρ. 2553 στο ίδιο: φύλλο 7.6.1953, αρ. 2554 & Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 11.6.1953, αρ. 686.

⁴¹⁷ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 24.6.1955, αρ. 780 & Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 28.6.1955, αρ. 101.

τη Τουρκία. Ήταν το τέλος της περιόδου (1945-54) κατά την οποία υπήρχαν καλές σχέσεις σωματείων της Ελλάδας με αντίστοιχα της Κωνσταντινούπολης, αφού ακολούθησαν τα Σεπτεμβριανά γεγονότα του 1955⁴¹⁸. Σ' αυτούς τους αγώνες οι αθλητές του «Εθνικού» κατέκτησαν δώδεκα πρώτες νίκες έναντι έξι των φιλοξενουμένων. Η γενική βαθμολογία ήταν: «Εθνικός» 95 βαθμοί, μικτή ομάδα Κωνσταντινούπολης 69 βαθμοί⁴¹⁹.

Το 1956, διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη οι μαθητικοί αθλητικοί αγώνες «Α' Μαμέλεια» από την Επιθεώρηση Σωματικής Αγωγής Ν. Έβρου. Η ονομασία των αγώνων προήλθε από τον Γεώργιο Μαμέλη, ο οποίος ήταν Επιθεωρητής Μέσης Εκπ/σης Θράκης, προς τιμή του οποίου οργανώθηκαν οι παραπάνω αγώνες. Στους αγώνες συμμετείχαν αθλητές από την Παιδαγωγική Ακαδημία Αλεξανδρούπολης, από Γυμνάσια του Ν. Έβρου και Ν. Ροδόπης και τις Εμπορικές Σχολές Αλεξανδρούπολης και Κομοτηνής. Επιδόσεις που ξεχώρισαν σ' αυτούς τους αγώνες ήταν: του Φουτσιτζίδη με 6,25 μ. στο μήκος και του Γιόφτσαλη με 35, 90 μ. στη δισκοβολία, μαθητών του Γυμνασίου Αλεξανδρούπολης⁴²⁰.

Το μεγαλύτερο γεγονός του 1957 ήταν οι 21^{οι} Πανθρακικοί αγώνες στίβου, που διοργανώθηκαν από τον «Εθνικό» στην Αλεξανδρούπολη. Σ' αυτούς τους αγώνες, αθλητές του «Εθνικού» πέτυχαν ρεκόρ αγώνων με αποτέλεσμα να κληθούν στις προεθνικές ομάδες της χώρας μας. Ο Αυτοσμίδης πέτυχε ρεκόρ με 11'1 στα 100 μ., ο Κεχαγιόγλου Φ. έκανε 10'07'' στα 3000 μ. με φυσικά εμπόδια και ο Αγοραστός με 4'19'' στα 1500 μ. Στους αγώνες παραβρέθηκαν οι αρχές της πόλης, ο δήμαρχος κ. Μπέτσιος, ο νομάρχης Έβρου κ. Λεβίδης, ο στρατιωτικός διοικητής Θράκης κ. Δικαϊάκος και ο επιθεωρητής Μέσης Εκπ/σης Θράκης κ. Μαμέλης⁴²¹.

Το 1958, διοργανώθηκαν, στην Αλεξανδρούπολη, από τον «Εθνικό», διεθνείς διασυλλογικοί αγώνες στίβου, με φιλοξενούμενη την ομάδα «Νάσιοναλ Καΐρου», η οποία στις τάξεις της περιελάμβανε αρκετούς ομογενείς αθλητές. Η κλήση της ομάδας της Αιγύπτου έγινε ύστερα από έγγραφο - πρόσκληση του προέδρου του «Εθνικού» κ. Γιουβαλάκη, προς τη διοίκηση της «Νάσιοναλ». Η ομάδα του Καΐρου είχε προγραμματίσει διασυλλογικούς αγώνες με ομάδες της

⁴¹⁸ Αλμπανίδης: «Η αθλητική», σελ. 52.

⁴¹⁹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 10.7.1955, αρ. 874 & Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 12.7.1955, αρ. 103.

⁴²⁰ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 1.5.1956, αρ. 134.

⁴²¹ Εφημερίδα *Αθλητικά Νέα*: φύλλο 19.8.1957, αρ. 137 & Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 27.8.1957, αρ. 213.

Αθήνας και ακολούθησε η διεθνής συνάντηση της Αλεξανδρούπολης. Οι αγώνες είχαν μεγάλη επιτυχία τόσο στον οργανωτικό τομέα όσο και στην επίτευξη ρεκόρ των αθλητών που συμμετείχαν. Η τελετή έναρξης των αγώνων περιελάμβανε έπαρση των σημαιών των δύο χωρών και των συλλόγων, ανάκρουση των εθνικών ύμνων, ορκωμοσία, προσφώνηση από τον πρόεδρο του «Εθνικού» κ. Γιουβαλάκη και κήρυξη της έναρξης των αγώνων από το νομάρχη Έβρου κ. Καμπάνη, ο οποίος είχε αναλάβει να στηρίξει οικονομικά όλη τη διοργάνωση των αγώνων. Οι αθλητές του «Εθνικού» πέτυχαν 4 πρώτες, 3 δεύτερες και 10 τρίτες νίκες, συγκεντρώνοντας στη γενική βαθμολογία 80 βαθμούς. Πολυνίκης σύλλογος των διεθνών διασυλλογικών αγώνων της Αλεξανδρούπολης αναδείχθηκε η «Νάσιοναλ» Καΐρου συγκεντρώνοντας 114 βαθμούς. Μετά το πέρας των αγώνων έγιναν οι απονομές των επάθλων στους νικητές. Στους πρώτους νικητές απονεμήθηκαν κύπελλο, μετάλλιο και δίπλωμα και για τους δεύτερους, τρίτους και τέταρτους νικητές διπλώματα⁴²².

Το 1962 διοργανώθηκαν από τον «Α.Ο.Α.» οι ΙΒ' Παμβορειοελλαδικοί αγώνες στίβου, στην Αλεξανδρούπολη. Σ' αυτούς τους αγώνες συμμετείχαν αθλητές από 27 σωματεία της Θράκης και της Μακεδονίας. Αθλητές του «Α.Ο.Α.» που πέτυχαν αξιοσημείωτες νίκες ήταν: ο Φουντουκίδης πρώτος στα 100 μ., 200 μ. και στο άλμα σε μήκος, ο Δήμου πρώτος στα 5000 μ., στα 10000 μ. και στα 3000 μ. με φυσικά εμπόδια, ο Κεχαγιόγλου δεύτερος στα 5000 μ. και 10000μ., ο Βρεχόπουλος δεύτερος στα 400 μ. με εμπόδια, ο Τακουρίδης δεύτερος στο ύψος και ο Μουταφίδης δεύτερος στη σφαίρα. Πολυνίκης σύλλογος είχε αναδειχθεί ο «Α.Ο.Α.» με 152 βαθμούς⁴²³.

Από τον «Α.Ο.Α.», το 1963, διοργανώθηκε το περιφερειακό πρωτάθλημα ανωμάλου δρόμου ανδρών⁴²⁴. Την ίδια χρονιά, από τον Α.Ο.Α., διοργανώθηκαν οι Αγώνες Επάθλων Σ.Ε.Γ.Α.Σ.⁴²⁵.

Το 1965, διοργανώθηκαν, στην Αλεξανδρούπολη, τα «Βενιζέλεια», αγώνες που τελούνταν ανά την Ελλάδα προς τιμή του Ελευθέριου Βενιζέλου⁴²⁶. Επίσης ο «Α.Ο.Α.» διοργάνωσε τους Αγώνες Επάθλων Σ.Ε.Γ.Α.Σ. του 1965⁴²⁷.

⁴²² Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 12.7.1958, αρ. 1148.

⁴²³ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 84 (Οκτώβριος 1962), σελ. 13.

⁴²⁴ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 88 (Ιανουάριος 1963), σελ. 6.

⁴²⁵ Περιοδικό *Δελτίο του ΣΕΓΑΣ*: τεύχος 94 (Αύγουστος 1963), σελ. 17.

⁴²⁶ Περιοδική έκδοση *ΣΕΓΑΣ*: Ιούνιος-Ιούλιος 1965, αρ. τεύχους 56/110.

⁴²⁷ Περιοδική έκδοση *ΣΕΓΑΣ*: Δεκέμβριος 1965, αρ. τεύχους 11/115.

Από τον «Α.Ο.Α.», το 1966, διοργανώθηκαν οι Αγώνες Επάθλων Σ.Ε.Γ.Α.Σ.⁴²⁸.

Η Τ.Ε. Σ.Ε.Γ.Α.Σ. Θράκης διοργάνωσε, στην Αλεξανδρούπολη, το 1978⁴²⁹, 1979⁴³⁰, 1981⁴³¹, 1982⁴³², 1983⁴³³, 1987⁴³⁴, 1990⁴³⁵, 1993⁴³⁶, 1995⁴³⁷, 1997⁴³⁸, 2007⁴³⁹, διασυλλογικούς αγώνες στίβου με συμμετοχή ομάδων από όλη τη Θράκη.

Ποδόσφαιρο. Σε ποδοσφαιρικούς αγώνες με ομάδες του εξωτερικού που διοργανώθηκαν στην Αλεξανδρούπολη, είχαμε τις παρακάτω συναντήσεις. Ο «Εθνικός» φιλοξένησε την τουρκική ομάδα «Γκεντσλίκ», το 1953, σε φιλικό ποδοσφαιρικό αγώνα, με τελικό σκορ 0-0⁴⁴⁰. Φιλικός ποδοσφαιρικός αγώνας διοργανώθηκε το 1953 από τον «Εθνικό» με την τουρκική ομάδα «HIALCENQLIK KULUBU», πρωταθλήτρια των ερασιτεχνικών ομάδων της Κωνσταντινούπολης. Το αποτέλεσμα του αγώνα ήταν ισόπαλο 2-2, με τους Μετασαράκη και Δήμητσα να πετυχαίνουν τα γκολ για την ομάδα του «Εθνικού»⁴⁴¹.

Βόλει. Το 1980, διοργανώθηκαν, στην Αλεξανδρούπολη, Βαλκανικοί αγώνες Βόλει γυναικών. Ο κόσμος της Αλεξανδρούπολης αγκάλιασε το γεγονός, επειδή είχε τις παραστάσεις από την τοπική ομάδα που αγωνίζονταν στην Α' Εθνική κατηγορία. Στους αγώνες συμμετείχαν οι έξι (τότε) βαλκανικές ομάδες της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας, της Τουρκίας, της Γιουγκοσλαβίας, της Αλβανίας και της Ελλάδας. Οι συναντήσεις είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, γιατί οι ομάδες της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας είχαν συμμετοχές και διακρίσεις σε Πανευρωπαϊκά και Παγκόσμια πρωταθλήματα. Χαρακτηριστικό ήταν ότι η πρώτη ομάδα της

⁴²⁸ Περιοδική έκδοση ΣΕΓΑΣ: Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1966, αρ. τεύχους 23/127.

⁴²⁹ Στατιστικά 1978 ΣΕΓΑΣ, σελ. 52.

⁴³⁰ Στατιστικά 1979 ΣΕΓΑΣ, σελ. 126.

⁴³¹ Περιοδική έκδοση ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι 1981, σελ. 81.

⁴³² Περιοδική έκδοση ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι 1982, σελ. 74.

⁴³³ Περιοδική έκδοση ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι 1983, σελ. 79.

⁴³⁴ Περιοδική έκδοση ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι 1987, σελ. 199.

⁴³⁵ Περιοδική έκδοση ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι 1990, σελ. 59.

⁴³⁶ Περιοδική έκδοση ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι 1993, σελ. 234.

⁴³⁷ Περιοδική έκδοση ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι 1995, σελ. 186.

⁴³⁸ Περιοδική έκδοση ΣΕΓΑΣ: Οι καλύτεροι 1997, σελ. 228.

⁴³⁹ Αρχεία του 2007 από την Τ.Ε. ΣΕΓΑΣ Θράκης.

⁴⁴⁰ Εφημερίδα *Επαρχιακός Αθλητισμός*: φύλλο 4.7.1953, αρ. 5.

⁴⁴¹ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 30.10.1953, αρ. 717.

Βαλκανιάδας της Αλεξανδρούπολης, η Βουλγαρία, μετά από είκοσι ημέρες, αναδείχθηκε επίσης πρώτη Παγκόσμια πρωταθλήτρια ομάδα γυναικών⁴⁴².

Υγρός στίβος. Οι πρώτοι αγώνες υγρού στίβου που πραγματοποιήθηκαν στην Αλεξανδρούπολη ήταν στα πλαίσια της Ναυτικής Εβδομάδας του 1960, όταν έγινε αγώνας υδατοσφαίρισης μεταξύ των ομάδων του 1^{ου} και 3^{ου} Συστήματος Ναυτοπροσκόπων Αλεξανδρούπολης, στο λιμάνι της πόλης⁴⁴³. Το 1961, στα πλαίσια της Ναυτικής Εβδομάδας, διοργανώθηκαν κολυμβητικοί αγώνες⁴⁴⁴. Το 1964, στα πλαίσια του εορτασμού της Ναυτικής εβδομάδας, έγιναν και πάλι κολυμβητικοί αγώνες, στην Αλεξανδρούπολη⁴⁴⁵. Ο θεσμός καθιερώθηκε μέχρι το 1979, έτος κατασκευής και λειτουργίας του κολυμβητηρίου.

Στα νεότερα χρόνια, μετά τη δημιουργία του κολυμβητηρίου και εφεξής, διοργανώθηκαν αγώνες, μεταξύ των ομάδων της Αλεξανδρούπολης, της Θράκης και της Ανατολικής Μακεδονίας. Ο χαρακτήρας των αγώνων αυτών ήταν τοπικός, διότι το κολυμβητήριο της Αλεξανδρούπολης είναι 25 μέτρων και ως εκ τούτου δεν μπορούσαν να γίνονται μεγάλοι αγώνες με αναγνώριση των αντίστοιχων επιδόσεων.

Ποδηλασία. Μια άλλη, πολύ ενδιαφέρουσα, αθλητική δραστηριότητα, στην πόλη, ήταν η ποδηλασία. Οι πρώτοι τοπικοί μεταπολεμικοί ποδηλατικοί αγώνες διοργανώθηκαν την ημέρα της εθνικής επετείου της 28^{ης} Οκτωβρίου του 1947. Η αφετηρία και ο τερματισμός είχαν γίνει στο χώρο μπροστά από το Φάρο της Αλεξανδρούπολης⁴⁴⁶.

⁴⁴² Τα στοιχεία για την Βαλκανιάδα Βόλει γυναικών της Αλεξανδρούπολης αντλήθηκαν από τα αρχεία της Ε.Ο.ΠΕ. και της Ε.ΠΕ.Σ.ΘΡ.

⁴⁴³ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 11.7.1960, αρ. 1323.

⁴⁴⁴ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 7.7.1961, αρ. 1423.

⁴⁴⁵ Εφημερίδα *Πανθρακική*: φύλλο 16.7.1964, αρ. 539.

⁴⁴⁶ Εφημερίδα *Ελεύθερη Θράκη*: φύλλο 10.11.1947, αρ. 230.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Εθνικό Στάδιο. Η Αλεξανδρούπολη, υπό τη Δημαρχία του Κων/νου Αλτιναλμάζη (Εικ. 15), τις περιόδους 1924-1940 & 1946-1948, είχε αλλάξει πρόσωπο. Το 1928, θεμελιώθηκε και λειτούργησε το Δημοτικό Γυμναστήριο, ο χώρος, που φιλοξενήθηκαν όλα τα αθλητικά γεγονότα της πόλης. Για το Δημοτικό Γυμναστήριο, που μετονομάστηκε Εθνικό Στάδιο, αξίζει να γίνει, λεπτομερής αναφορά. Ήδη, από το 1925, με πρωτοβουλία του νεοεκλεγέντος τότε δημάρχου, Κων/νου Αλτιναλμάζη, και με επίβλεψη του τότε Διοικητή του Στρατολογικού γραφείου Αλεξ/πολης, Κων/νου Διοσκουρίδη, είχαν αρχίσει οι πρώτες εργασίες διαμόρφωσης του χώρου, του παλιού βομβαρδισμένου σιδηροδρομικού σταθμού «ΖΟΞΙΟΝ» και της μετατροπής του σε χώρο άθλησης. Στην πραγματοποίηση του έργου αυτού είχαν συμβάλει, με την προσωπική τους εργασία, οι ποδοσφαιριστές και αθλητές του «Ερμή» και του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», καθώς και οι πρόσκοποι. Το πρώτο αυτό Δημοτικό Γυμναστήριο, στην ίδια θέση με το σημερινό στάδιο «ΦΩΤΗΣ ΚΟΣΜΑΣ» (Εικ. 57), είχε τη νότια πλευρά του ανοικτή προς τη θάλασσα, ενώ η κεντρική του πύλη ήταν στην ανατολική πλευρά, προς τον οικισμό της Απολλωνιάδας, στο ύψος της σημερινής παραλιακής λεωφόρου. Η βόρεια πλευρά του γυμναστηρίου βρισκόταν, κυριολεκτικά, πάνω στις εγκαταστάσεις των παλιών Αυστριακών και μετέπειτα Γαλλικών σιδηροδρόμων. Ακόμη και σήμερα, υπάρχει, μπροστά από την κεντρική είσοδο, κάτω από τη διαχωριστική νησίδα του δρόμου που ενώνει τη Λεωφόρο Μάκρης με το στάδιο «ΦΩΤΗΣ ΚΟΣΜΑΣ», μεγάλο πηγάδι - δεξαμενή νερού, με ισχυρά τοιχώματα από συμπαγή τούβλα, από την οποία τροφοδοτούνταν με νερό οι μηχανές των τρένων. Η έντεχνη περιτείχιση του γυμναστηρίου, από συμπαγές σκυρόδεμα, μικρού σχετικά ύψους και καμπυλωτή στέψη, είχε γίνει με εργασία και δαπάνες του στρατού.

Ο χώρος του σταδίου αρχικά, παραχωρήθηκε στο Δήμο Αλεξανδρούπολης, από τον Ελευθέριο Βενιζέλο το 1925, μέσω του υπουργείου Γεωργίας. Ο ίδιος ο Ελευθέριος Βενιζέλος εγκαινίασε, τελικά, το Δημοτικό Γυμναστήριο, λίγο πριν τις εκλογές του 1928. Το γυμναστήριο αυτό εκσυγχρονίστηκε, ακόμη περισσότερο, επί Δημαρχίας Ιωάννη Μπέτσιου (1952-1964) και με την ευκαιρία της διοργάνωσης, για πρώτη φορά από επαρχιακή πόλη, των Πανελλήνιων αγώνων στίβου, το 1953, οπότε και απέκτησε κερκίδες, αποδυτήρια, αποθήκες και άλλους βοηθητικούς χώρους. Την τελική του σχεδόν μορφή, το Εθνικό Στάδιο, πλέον, θα λάβει με την ευκαιρία των πανστρατιωτικών αγώνων στίβου, το 1968, όταν οι τότε αρχές βελτίωσαν σημαντικά τις εγκαταστάσεις, ανεβάζοντας τις δυτικές κερκίδες και κατασκευάζοντας νέες κερκίδες και τερέν για μπάσκετ και βόλεϊ, με φωτισμό. Το 1981, τοποθετήθηκε χόρτο και ταρτάν και τέλος, το 2001, τοποθετήθηκαν πλαστικά καθίσματα (Εικ. 58)⁴⁴⁷.

Κλειστό Γυμναστήριο. Στην Αλεξανδρούπολη λειτούργησε, για πρώτη φορά, το κλειστό γυμναστήριο της πόλης, στα τέλη του 1976 (Εικ. 61). Τα εγκαίνια έγιναν από τον Αχιλλέα Καραμανλή κατά τη διάρκεια των οποίων είχε μαζευτεί πλήθος κόσμου, για να γιορτάσουν το γεγονός, που ήταν πολύ σημαντικό για τον αθλητισμό της πόλης. Ακολούθησε φιλικός αγώνας βόλεϊ, με φιλοξενούμενη την ομάδα του «Έσπερου» Θεσσαλονίκης. Νικητής του αγώνα ήταν ο «Εθνικός» με 3-0 σετ⁴⁴⁸.

Το κλειστό γυμναστήριο, το κολυμβητήριο και τα γήπεδα αντισφαίρισης είναι χτισμένα και κατασκευασμένα στο χώρο του πρώην «αγροκηπίου», ενός χώρου που ανήκε στη Ζ.Π. Ακαδημία και χρησιμοποιούνταν για την πρακτική άσκηση των φοιτητών σε θέματα γεωπονίας. Σήμερα, το κλειστό Γυμναστήριο ανήκει στον Α.Ο.Δ.Α. (Αθλητικό Οργανισμό Δήμου Αλεξανδρούπολης), που έχει την ευθύνη λειτουργίας και συντήρησης του κτηρίου (Εικ. 62).

Κλειστό Κολυμβητήριο. Το κολυμβητήριο, στην Αλεξανδρούπολη, ήταν η αιτία να ασχοληθεί ο κόσμος της πόλης, πιο συστηματικά, με την κολύμβηση. Ως

⁴⁴⁷ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από προφορικές μαρτυρίες του κ. Κυριακίδη Κων/νου και του κ. Καργούδη Κων/νου. Για τα νεώτερα χρόνια, οι πληροφορίες αντλήθηκαν από το τμήμα του Α.Ο.Δ.Α., που είναι υπεύθυνο για τους αθλητικούς χώρους.

⁴⁴⁸ Τα στοιχεία είναι από το αρχείο της Ε.ΠΕ.Σ.ΘΡ.

πόλη, χτισμένη δίπλα στη θάλασσα, ήταν φυσικό να έχει πολλούς αθλητές οι οποίοι διακρίθηκαν σε αγωνίσματα του υγρού στίβου (Πίνακες 11 & 12, διακρίσεων αθλητών – τριών ομάδων της πόλης).

Στην αρχή της λειτουργίας του το κολυμβητήριο, δηλαδή από το 1979, ήταν ανοιχτό. Όπως γίνεται κατανοητό, τους χειμερινούς μήνες δεν λειτουργούσε, μέχρι οι καιρικές συνθήκες να επιτρέπουν την προπόνηση των αθλητών. Μετά από παρέμβαση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, στα μέσα της δεκαετίας του '80, έγινε, με σιδηροκατασκευή, το κλείσιμο του κολυμβητηρίου (Εικ. 59). Σήμερα, στις εγκαταστάσεις του, στη μεγάλη πισίνα, φιλοξενούνται ομάδες της πόλης και στη μικρή πισίνα γίνεται εκμάθηση κολύμβησης στους νεαρούς φίλους της (Εικ. 60).

Το κτήριο, σήμερα ανήκει στον Α.Ο.Δ.Α., που παραχωρήθηκε από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Προπονητήριο. Το Προπονητήριο βρίσκεται στο χώρο πίσω από το Κ.Ε.Γ.Ε. Αλεξανδρούπολης, στην περιοχή της γέφυρας της Μαϊστρου (Εικ. 65). Κατασκευάστηκε από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού το 1992 και παραχωρήθηκε στον Α.Ο.Δ.Α., για να καλυφθούν οι ανάγκες της αθλητικής νεολαίας της Αλεξανδρούπολης. Χρησιμοποιείται κυρίως από ομάδες όλων των αναπτυξιακών ηλικιών (Εικ. 66).

Κλειστό ενόργανης γυμναστικής. Το κλειστό γήπεδο ενόργανης γυμναστικής βρίσκεται δίπλα στο Προπονητήριο (βλέπε παραπάνω). Είναι μια κατασκευή – προκάτ, πάνω σε βάσεις από τσιμέντο (Εικ. 67). Έγινε με πρόβλεψη και μελέτη, για να εξυπηρετεί προπονητικά τις ομάδες και τους αθλητές της πόλης οι οποίοι ασχολούνται με την ενόργανη και ρυθμική γυμναστική (Εικ. 68). Λειτουργήσε, για πρώτη φορά, το 1996, με την υποστήριξη του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

Σκοπευτήριο. Το σκοπευτήριο λειτουργεί από το 1991, στο χώρο των παλαιών σφαγείων, στην Αλεξανδρούπολη (Εικ. 63). Φιλοξενεί ομάδες και αθλητές της πόλης που συμμετέχουν ανελλιπώς στις αγωνιστικές κατηγορίες και στα πανελλήνια πρωταθλήματα που διοργανώνονται από την οικεία ομοσπονδία (Εικ. 64).

Γήπεδα αντισφαίρισης. Τα γήπεδα αντισφαίρισης κατασκευάστηκαν στο χώρο, μεταξύ του κλειστού γυμναστηρίου και του κολυμβητηρίου της πόλης. Με την επιχορήγηση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και συμπαράστατη το Δήμο Αλεξανδρούπολης, λειτουργούν, από το 1995, τέσσερα γήπεδα αντισφαίρισης. Έχουν φιλοξενήσει μικρά τουρνουά και τοπικά πρωταθλήματα Θράκης και Ανατολικής Μακεδονίας.

Αλάνες της Αλεξανδρούπολης. Από τότε που η Αλεξανδρούπολη απέκτησε μορφή πόλης, οι γειτονιές και οι χωματόδρομοι έγιναν τα πρωταρχικά κύτταρα όλων των αθλητικών δραστηριοτήτων, και κυρίως του ποδοσφαίρου. Υπήρχαν όμως και μερικοί ανοικτοί χώροι που λειτούργησαν σαν ποδοσφαιρικές αλάνες και τόποι συγκέντρωσης της ποδοσφαιρόφιλης νεολαίας της πόλης. Σχεδόν οι ίδιοι χώροι, όπως διαμορφώθηκαν προπολεμικά, παρέμειναν και λειτούργησαν σαν ποδοσφαιροαλάνες και μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο (δεκαετία ‘50, ‘60 και ‘70) και ανέδειξαν το σύνολο σχεδόν των ποδοσφαιριστών των επίσημων ομάδων.

Οι αλάνες της Αλεξανδρούπολης ήταν οι πρώτοι χώροι που φιλοξένησαν την αθλητική νεολαία της πόλης. Η καθεμιά με την ονομασία της, σήμαινε, συμβόλιζε ή θύμιζε την ομάδα που την χρησιμοποιούσε.

Στον πίνακα 14 αναφέρονται οι αλάνες της πόλης και οι ομάδες που τις χρησιμοποιούσαν.

Πίνακας 14. Αλάνες της Αλεξανδρούπολης και οι ομάδες τους.

Όνομα αλάνας	Ομάδες που αγωνίζονταν στις αλάνες
Αλάνα Καραγατσιανών	Α.Ε.Κ., Κεραυνός
Αλάνα ηλεκτροφωτισμού	Ασπίδα
Αλάνα Καπνομάγαζου	Μαθητικές ομάδες
Αλάνα Δημοτικών σφαγείων	Απολωνιάδα
Αλάνα Βαλτότοπου	Απολλωνιάδα, Διάφοροι
Αλάνα 1 ^{ου} Δημοτικού Σχολείου	Real, Ηρακλής Καλλιθέας
Αλάνα Καλλιθέας	Καλλιθέα, Διάφοροι
Αλάνα Γκάρ Μιλιτέρ	Ομάδα Μουσουλμάνων
Αλάνα Αλή Μπεή	Καπαδόκες

Αλάνα οδού Αυτοκρ. Θεοδώρας	Ομάδα Μηναιΐδη
Αλάνα Αγ. Αναργύρων	Μνηματάκια
Αλάνα οδού Αλαμάνας	Καλλιθέα, Παμβλαχιακός
Αλάνα οδού Ανδρονίκου	Καπαδόκες
Οικόπεδο οδού Βιζβύζη	ΠΕΑΝ
Οικόπεδο Αρμενικής εκκλησίας	Νταρόν, ΠΕΑΑ

Η αλάνα του Καπνομάγαζου φιλοξενούσε, εκτός των μαθητικών ομάδων, και τις εγκαταστάσεις του ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ (όταν προπολεμικά αυτό επισκεπτόταν την Αλεξ/πολη).

Η ιστορική προσφυγική αλάνα των «Καραγατσιανών», ήταν μεταξύ των μύλων Πρωτόπαπα και της σημερινής ιχθυόσκαλας. Τη χρησιμοποιούσαν, κυρίως, οι Γαλλικοί σιδηρόδρομοι, η «Α.Ε. Καραγατσιανών», και ο «Κεραυνός» Μαναβάκη.

Η αλάνα του ηλεκτροφωτισμού ήταν επίσης, μεγάλο γήπεδο, δυτικά των σημερινών γραφείων της Δ.Ε.Η. (χρήση από μαθητές και την Ασπίδα).

Σημαντική ήταν και η εκτεταμένη αλάνα του Α' Δημοτικού σχολείου και ο διπλανός χώρος, νοτίως του ρέματος Βανικιώτη. Ήταν η αλάνα που δημιουργήθηκε, μετά την απομάκρυνση του παλιού αεροδρομίου, και που την χρησιμοποίησαν ακόμη και επίσημες ομάδες, πριν διαμορφωθεί το Δημοτικό Στάδιο. Αργότερα έγινε η έδρα των ανεπίσημων ομάδων «Ηρακλή Καλλιθέας», «Ελπίδας», «REAL».

Δυτικά του Δημοτικού Σταδίου, όπου είναι σήμερα το ξενοδοχείο Grecotel, υπήρχε ανέκαθεν ανοικτός χώρος που χρησιμοποιούσαν τα παιδιά της «Απολλωνιάδας» ως γήπεδο. Κατά τη διάρκεια της βουλγαρικής κατοχής, σχεδόν καταστράφηκε από τα ναρκοπέδια που υπήρχαν εκεί. Οι εκρήξεις και τα ατυχήματα δημιούργησαν στο χώρο κρατήρες και νερόλακκους οι οποίοι υπήρχαν μέχρι και τη δεκαετία του '60.

Σπουδαία αλάνα και φυτώριο ταλέντων υπήρξε ο χώρος, ανάμεσα στα μνηματάκια και τους Αγίους Αναργύρους. Πολλοί γνωστοί ποδοσφαιριστές έκαναν τα πρώτα τους βήματα εκεί, όπως οι: Νικολάου, Μαγουνάκης του «Εθνικού», ο Αγαθαγγέλου της «Δόξας» κ.α.

Στην αλάνα του "Αλή Μπέη", οι Καπαδόκες και άλλοι πρόσφυγες είχαν τη δική τους ομάδα. Στη στάση «Γκαρ-Μίλιτερ», υπήρχε μέχρι πρόσφατα, αλάνα που χρησιμοποιούσαν οι εκεί πρόσφυγες και οι Μουσουλμάνοι της περιοχής.

Οι πιο σημαντικές αλάνες, από συστάσεως της πόλης μέχρι και την δεκαετία του 1960, φαίνονται στο σχήμα 7⁴⁴⁹.

Σχήμα 7: Οριζοντιογραφία του σχεδίου Αλεξανδρούπολης, με τους αριθμούς να αντιστοιχούν στις αλάνες των ανεπίσημων ομάδων. (Αρχείο Κων/νου Κυριακίδη)

⁴⁴⁹ Τα στοιχεία για τις αλάνες της Αλεξανδρούπολης έχουν αντληθεί από προφορικές μαρτυρίες του κ. Κυριακίδη Κωνσταντίνου και του κ. Καργούδη Κωνσταντίνου.

ΣΠΟΥΔΑΙΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Στους κορυφαίους αθλητές - ποδοσφαιριστές του «Γ.Σ. Ερμή» ανήκουν οι άσσοι του μεταπολεμικού «Γ.Σ. Ερμή» και του «Ερμή» της επανίδρυσης. Σ' αυτούς ανήκουν οι: Οχανές Ατζεμιάν (Ονίκ), Μιχαήλ Σωτηριάδης, Γρηγόριος Κεπεσίδης, Νικόλαος Κεντέρογλου.

Οχάνες Ατζεμιάν (Ονίκ) (1937 – 2001)

Ένα από τα πρώτα δελτία ποδοσφαιριστού του επανιδρυμένου «Ερμή» (Εικ. 69), είναι και αυτό του νεαρού Ατζεμιάν Οχανές (23-11-53). Ο Ονίκ (Εικ. 70), όπως ήταν γνωστός στους φιλάθλους, γρήγορα αναδείχθηκε κορυφαίος παίκτης του «Ερμή» και έμεινε στην μνήμη των Αλεξανδρουπολιτών φιλάθλων, μέχρι σήμερα, σαν ικανότατος στην επιτυχία τέρματος. Ο Ατζεμιάν Οχάνες γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη, το 1937, και τα πρώτα του ποδοσφαιρικά βήματα τα έκανε στη μεγάλη αλάνα που εκτεινόταν από την σημερινή θέση της πυροσβεστικής μέχρι τις παλιές σιδηροδρομικές γραμμές, όπου σήμερα είναι η οδός Εθνικής Αντίστασης, (τα λεγόμενα Κοϊνάκια). Εκεί, μαζί με τον αδελφικό του φίλο, Γιάννη Δήμητσα, έπαιξαν στην ανεπίσημη ομάδα "Ασπίδα" (1947) ενώ παράλληλα κατέβαιναν και στις προπονήσεις του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού».

Το 1953, οι ποδοσφαιρικοί δρόμοι των δύο φίλων χωρίζουν. Ο ένας (Δήμητσας) υπογράφει δελτίο στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό», ενώ ο άλλος (Ονίκ), λόγω και της σχέσης του με τον γνωστό παράγοντα Φώτη Παπάζογλου, υπογράφει δελτίο στον «Ερμή» που επικυρώνεται από την Ε.Π.Σ Θράκης, με ημερομηνία 23-11-53. Από τότε, ο Ονίκ, γίνεται βασικός παίκτης στην ομάδα του «Ερμή». Πέτυχε πάρα πολλά γκολ, τα περισσότερα με ισχυρά μονοκόματα σουτ. Χαρακτηριστικό, επίσης, είναι ότι σ' όλη την καριέρα του ως ποδοσφαιριστής δεν έχασε ποτέ πέναλτι και αναδεικνυόταν συνήθως, πρώτος σκόρερ της ομάδας του. Στην περίοδο, μάλιστα, 1956 -1957, όταν ο «Ερμής» αναδείχθηκε πρωταθλητής Θράκης της Β' κατηγορίας, στο σημαντικότερο παιχνίδι με τη «Ροδόπη»

Κομοτηνής (σκορ 5-2), πέτυχε 3 γκολ, το ένα από αυτά με σουτ από 40 μέτρα. Μεγάλης αξίας νίκη επί του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» (σκορ 1-0) και με σκόρερ τον Ονίκ σημείωσε ο «Ερμής», την περίοδο 1953-54.

Η ένταξη του Οχάνες στον «Ερμή» είναι ισχυρή απόδειξη ότι και Αρμένιοι γινόταν δεκτοί στους συλλόγους της πόλης.

Οι σπουδές του Ονίκ στη Θεσσαλονίκη (1952 -1957) έγιναν η αιτία της ελλιπούς παρουσίας του στον «Ερμή» αλλά και της άρνησής του να δεχθεί προτάσεις μεταγραφής στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό». Σημειωτέον ότι όπου κι αν εντασσόταν, θα είχε κάνει, ασφαλώς, λαμπρότατη καριέρα. Η επαγγελματική του ενασχόληση τον ανάγκασε, τελικά, να σταματήσει το ποδόσφαιρο, το 1958. Πέθανε το 2001, νικημένος από την επάρατη νόσο. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του, ήταν πετυχημένος επιχειρηματίας και Διευθύνων σύμβουλος της εταιρίας "ΜΥΛΟΙ ΘΡΑΚΗΣ"⁴⁵⁰.

Μιχάλης Σωτηριάδης (1936 – 1996)

Ο Μιχάλης Σωτηριάδης (Εικ. 71) μπορεί, ανεπιφύλακτα, να θεωρηθεί ο πληρέστερος, από πλευράς σωματικών προσόντων, τερματοφύλακας της Αλεξανδρούπολης, μέχρι σήμερα. Σε αυτούς που τον γνώρισαν αγωνιζόμενο θύμιζε καταπληκτικά τον παλιό διεθνή τερματοφύλακα του Παναθηναϊκού Τάκη Οικονομόπουλο. Με τις απίθανες εκτινάξεις και τις θαυμάσιες λαβές, άφησε τη δική του εποχή στη θέση του τερματοφύλακα, στην Αλεξανδρούπολη, και έγινε αμέσως γνωστός στους φιλάθλους της Θεσσαλονίκης, όταν αγωνιζόταν με τα χρώματα του «Θερμαϊκού». Γεννήθηκε το 1936, στην Αλεξανδρούπολη. Από πολύ μικρός άρχισε να καταγίνεται με το ποδόσφαιρο, παίζοντας, όχι μόνο τερματοφύλακας, αλλά και αμυντικός. Το 1954, υπέγραψε δελτίο ποδοσφαιριστή στον «Ερμή» που τότε αγωνιζόταν στην Β' κατηγορία της Ε.Π.Σ. Θράκης. Εκεί είχε την ατυχία, στα πρώτα του βήματα, να έχει συμπαίκτη τον άλλο μεγάλο τερματοφύλακα που ανέδειξε ο «Ερμής» και η Αλεξανδρούπολη, το Νίκο Κεντέρογλου (Λαδά). Έτσι, τον βλέπουμε να υπερασπίζεται τα δίχτυα του «Ερμή», εναλλάξ με τον Νίκο Κεντέρογλου, αγωνιζόμενος παράλληλα, όπως κι εκείνος, πολλές φορές και ως αμυντικός. Από το 1956-57, όμως, καθιερώνεται ως βασικός τερματοφύλακας του

⁴⁵⁰ Τα στοιχεία για τον Οχάνες Ατζεμιάν συγκεντρώθηκαν από προφορικές μαρτυρίες του κ. Καργούδη Κων/νου και του κ. Δήμητσα Ιωάννη, ο οποίος ήταν προσωπικός φίλος και συμπαίκτης του Οχάνες Ατζεμιάν.

«Ερμή» και το 1959 οι αρμόδιοι εκλέκτορες τον καλούν στην Μικτή Θράκης για το παιχνίδι με την Μικτή Θεσσαλονίκης, στην Κομοτηνή. Για τον αγώνα αυτό είχαν επιλεγεί, επίσης, και οι τερματοφύλακες Καζακόπουλος, Νταλκυριάδης και Συνοδινός. Ο κλήρος της συμμετοχής έπεσε στον Μιχάλη Σωτηριάδη ο οποίος έκανε εξαιρετική εμφάνιση και η Μικτή Θράκης νίκησε την Μικτή Θεσ/νίκης με 1-0 (το γκολ ο Δήμητσας). Στον ίδιο αγώνα είχε ως αντιπάλους τους μετέπειτα συμπαίκτες του στον «Θερμαϊκό», Τοκμακίδη και Σαρδέλη (παλιό παίκτη του Εθνικού) όπως επίσης και τον διεθνή τερματοφύλακα του «Ηρακλή» και «ΟΣΦΠ», Κων/νο Καραπατή.

Πριν τελειώσει την καριέρα του, το 1959, μεταγράφεται στην πανίσχυρη τότε «Δόξα» Δράμας, έναντι 20.000 δρχ., όπου, όμως, για λόγους ανεξάρτητους της θελήσεως του, δεν μπόρεσε να παραμείνει. Την επόμενη χρονιά, μεταπήδησε στον «Θερμαϊκό» Θεσσαλονίκης. Στην καινούργια του ομάδα, ο Μιχάλης Σωτηριάδης καταξιώνεται ως παίκτης της Α' Εθνικής και παράλληλα αποκαθίσταται επαγγελματικά, με την πρόσληψή του από τον Σ.Ε.Κ ως λογιστή, στο εργοστάσιο Σ.Ε.Κ/Ε.Μ.Κ. Στην Α' Εθνική κατηγορία, το 1960-61 (δεύτερη διοργάνωση Α' Εθνικής κατηγορίας), είχε περίπου 20 συμμετοχές ως βασικός τερματοφύλακας του «Θερμαϊκού». Ιδιαίτερα εκπληκτικές εμφανίσεις έκανε στα δύο παιχνίδια με τον «Π.Α.Ο.», με σκορ αγώνων 2-4 και 1-1. Συνέχισε να αγωνίζεται στον «Θερμαϊκό» και μετά την πτώση του στην Β' Εθνική κατηγορία και σ' αυτήν την ομάδα τελείωσε την καριέρα του ως ποδοσφαιριστής και ως υπάλληλος (Σ.Ε.Κ-Ο.Σ.Ε). Σήμερα, ο Μιχάλης Σωτηριάδης δεν βρίσκεται στη ζωή, έφυγε ξαφνικά το 1996, προδομένος από την καρδιά του. Η θύμησή του, όμως, παραμένει ζωντανή στους φιλάθλους της Αλεξανδρούπολης, για τους οποίους θα αποτελεί πάντοτε πρότυπο ταλαντούχου και σεμνού αθλητή⁴⁵¹.

Γρηγόρης Κεπεσίδης (1935 -)

Το πολυσύνθετο ταλέντο του αμυντικού ογκόλιθου του «Ερμή» Γρηγόρη Κεπεσίδα (Εικ. 72), αλλά και η πολύχρονη παρουσία του με την κιτρινόμαυρη φανέλα, τον κατατάσσουν, ανεπιφύλακτα, στους κορυφαίους παίκτες του ιστορικού συλλόγου.

⁴⁵¹ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από το προσωπικό αρχείο του κ. Κυριακίδη Κων/νου, ο οποίος γνώριζε προσωπικά τον Μιχάλη Σωτηριάδη.

Γεννήθηκε στην ορεινή Αισύμη, το 1935, από αγροτική οικογένεια που αριθμούσε άλλα επτά αγόρια. Σε ηλικία δέκα με έντεκα χρονών, σε εποχή δύσκολη (κατοχή-εμφύλιος), η οικογένειά του μετακόμισε στην Αλεξανδρούπολη και εγκαταστάθηκε στον οικισμό της εξώπολης (Αλή Μπέη), το 1946. Στις αλάνες της εξώπολης, βρήκε την ευκαιρία να εκδηλωθεί το πολύπλευρο ταλέντο του Γρηγόρη Κεπεσίδη. Ξεχώρισε, αμέσως, απ' τους άλλους συνομηλίκους του στο χειρισμό της μπάλας. Έφηβος ακόμη και ενώ είχε αποφοιτήσει από το Δημοτικό σχολείο συγκρότησε μαζί με τα άλλα προσφυγόπουλα ποδοσφαιρική ομάδα, με το όνομα Π.Ο.Ε. (Ποδοσφαιρικός Όμιλος Εξωπόλεως). Έτσι, άρχισε σειρά αγώνων με τις άλλες συνοικιακές ομάδες της εποχής «Καλλιθέα», «Καραγατσιανά», «Μνηματάκια», «Ασπίδα» κ.α.

Πρώτος ανακάλυψε τον Γρηγόρη ο αείμνηστος Γιάννης Πιρπιρής (γέρος), τεχνικός και παίχτης του «Ερμή», που μαζί με τον άλλο εργάτη του συλλόγου Φώτη Παπάζογλου τον πλησίασαν και του πρότειναν να γραφτεί στον «Ερμή», πράγμα που εκείνος δέχτηκε. Στον «Ερμή» αγωνίστηκε, αρχικά, ως αριστερός μπακ, κοντά στους παλαιότερους Παντελίδη, Σουσουρίδη, Βελέντζα, Αδαμίδη, Μελτζάνη, Κοτζαμπάση. Ασυναγώνιστος στις κεφαλές, καλός και γρήγορος χειριστής της μπάλας, έγινε ο κορυφαίος της ομάδας. Το πολυσύνθετο ταλέντο του τον ωθούσε στην επίθεση, όπου συχνά σκόραρε.

Μετά από συνεχείς τραυματισμούς του συμπαίκτη του Βελέντζα, καθιερώθηκε ως κεντρικός αμυντικός, θέση που κράτησε μέχρι το τέλος της καριέρας του, συνεχίζοντας, όμως, κι απ' τη θέση αυτή, να σημειώνει γκολ.

Όπως ήταν φυσικό, γρήγορα έγινε μεταγραφικός στόχος των άλλων επίσημων ομάδων της Α' κατηγορίας της πόλης. Ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» του πρότεινε, επίσημα, μεταγραφή σε ηλικία δεκαοχτώ ετών. Την επαφή έκαναν οι παράγοντες του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» Μποτσιβάλης και Πανταζίδης. Δυστυχώς, για τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» και για το Αλεξανδρουπολίτικο ποδόσφαιρο, η μεταγραφή αυτή δεν έγινε ποτέ, για διάφορους λόγους.

Με τη φανέλα του «Ερμή», ο Γρηγόρης Κεπεσίδης έγραψε την δική του ιστορία, στην Β' κατηγορία Θράκης, αλλά και απέναντι ντόπιων και ξένων ομάδων ανώτερης κατηγορίας. Το 1963, ο Γρηγόρης Κεπεσίδης κρέμασε τα ποδοσφαιρικά του παπούτσια, μετά από δώδεκα έτη ποδοσφαιρικής καριέρας, σε ηλικία είκοσι οχτώ ετών, αφήνοντας στη μνήμη των φιλάθλων της Αλεξανδρούπολης την ανεξίτηλη εικόνα αθλητού με αγωνιστική συνέπεια και ήθος.

Σήμερα, παντρεμένος με δύο παιδιά, εξακολουθεί να εργάζεται ως ξυλουργός, τέχνη την οποία ξεκίνησε από νεαρή ηλικία⁴⁵².

Νικόλαος Κεντέρογλου (1935 -)

Κοινή είναι η πεποίθηση, μεταξύ των παλιών φιλάθλων της πόλης μας, ότι ο τερματοφύλακας του «Ερμή», της περιόδου από το 1952 ως 1960, ο Νίκος Κεντέρογλου, υπήρξε ένας από τους καλύτερους τερματοφύλακες της Θράκης. Η φήμη του ξεπέρασε τα τοπικά όρια, φθάνοντας μέχρι το κέντρο, κάτι που τον οδήγησε ένα βήμα πριν από την πρόσκλησή του στις εθνικές ομάδες.

Γέννημα - θρέμμα της Αλεξ/πολης (γεννήθηκε το 1935), από γονείς πρόσφυγες που ήρθαν στην Αλεξ/πολη το 1922, μετά την Μικρασιατική καταστροφή κάτω από δραματικές συνθήκες, καθώς πέντε από τα μεγαλύτερα παιδιά τους πέθαναν πάνω στο πλοίο, κατά τη μεταφορά τους στην Ελλάδα. Αφού εγκαταστάθηκαν στην Αλεξ/πολη (τους παραχωρήθηκε οικόπεδο στη συμβολή των οδών Πατριάρχου Κυρίλλου και Ιωακείμ Καβύρη), απέκτησαν άλλα πέντε παιδιά, το μικρότερο των οποίων ήταν ο Νίκος.

Ξεκίνησε το ποδόσφαιρο, με τα πενιχρά μέσα της εποχής, κυρίως στην αλάνα του παλιού Σιδηροδρομικού σταθμού, όπου ξεχώρισε αμέσως ως τερματοφύλακας. Ταυτόχρονα, όμως, μπήκε και στη βιοπάλη. Σε ηλικία 14 ετών, είχε αρχίσει να εργάζεται στη μηχανική καλλιέργεια, αργότερα στο μηχανουργείο του Τσακίρη και τέλος το 1952 εργάστηκε στην επιχείρηση του Χρήστου Καραϊσκάκη, η οποία, τότε, επεδείκνυε δραστηριότητα στον τομέα των σιδηρικών κατασκευών και των υδραυλικών.

Το 1952 είναι το έτος επανίδρυσης του «Ερμή». Οι φίλοι και γνωστοί Αλεξανδουπολίτες Χ. Καραϊσκάκης, Γ. Φιλιππίδης, Τρ. Τσερκέζης, Χ. Γεροντόπουλος, και Φ. Παπαζογλου, αποφάσισαν να επανιδρύσουν τον προπολεμικό «Ερμή» και συγκέντρωσαν την πρώτη φουρνιά παικτών, μέσα στους οποίους είναι και ο Νίκος Κεντέρογλου. Κλήθηκε στη Μικτή Θράκης που ήταν τότε ύψιστη διάκριση. Παράλληλα, είχε οδηγήσει τον «Ερμή» στην κατάκτηση του πρωταθλήματος Β΄ κατηγορίας Θράκης του 1956-57, ενώ, κατά διαστήματα, ενίσχυσε τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό», όταν του είχε ζητηθεί, σε συναντήσεις, με

⁴⁵² Τα στοιχεία για τον Γρηγόρη Κεπεσιδή προέρχονται από προσωπική συνέντευξη που μας παραχώρησε αλλά και από πληροφορίες που μας έδωσε ο κ. Καργούδης Κων/νος.

αντιπάλους ξένες ομάδες, κυρίως τουρκικές, ή, όταν ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» αντιμετώπιζε εθνικές ομάδες σε φιλικά παιχνίδια. Το 1954, μετακινήθηκε επαγγελματικά από την επιχείρηση του παράγοντα του «Ερμή», Χρήστου Καραϊσκάκη, στην επιχείρηση των αδελφών Βεζυρτζή, από τους οποίους είχε αγοράσει το τμήμα παρασκευής αναψυκτικών ποτών και δημιούργησε έτσι την δική του επιχείρηση. Την ίδια χρονιά, σε αγώνα στη Λήμνο, με τον «Αστέρα Κάστρου», δέχτηκε στο πρόσωπο τον πρώτο από τους τρεις σοβαρούς τραυματισμούς, που τελικά τον ανάγκασαν να σταματήσει το ποδόσφαιρο, σε ηλικία μόλις 26 ετών. Ο δεύτερος, χρονικά, και σοβαρότερος τραυματισμός του ήταν από χτύπημα στη μέση που δέχθηκε, σε αγώνα «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» – Εθνικής Ενόπλων από τον επιθετικό του Ολυμπιακού, Ηλία Υφαντή. Ο τρίτος τραυματισμός, τα ίχνη του οποίου φαίνονται ακόμα και σήμερα, είναι σε δάχτυλο του αριστερού χεριού του, από απόκρουση σε σουτ του θρυλικού κανονιέρη του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», Μανώλη Περιστασινού.

Την περίοδο της στράτευσής του, στον Πειραιά (1956), συνδέθηκε φιλικά με τον Ηλία Υφαντή και το περιβάλλον του, με αποτέλεσμα να αγωνισθεί με τη φανέλα του «Ο.Σ.Φ.Π.», σε φιλικό τουρνουά, με ομάδες του Πειραιά, χωρίς όμως να προχωρήσει σε έκδοση δελτίου, λόγω οικογενειακών πιέσεων για επιστροφή του στην Αλεξ/πολη.

Σημαντικό στοιχείο της καριέρας του είναι η μεταγραφή, που δεν έγινε ποτέ, στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό», όταν είχαν μετακινηθεί από τον «Ερμή» οι συμπαίκτες του Κυζερίδης, Αρβανιτίδης και Καβουρτζίκης. Επίσης είναι γνωστό, ότι το 1960, λίγο πριν κρεμάσει τα ποδοσφαιρικά του παπούτσια, είχε πραγματοποιήσει μεταγραφή (την μοναδική) στον «Ορφέα» Κομοτηνής, όπου όμως αγωνίστηκε μόνο σε 4 παιχνίδια, λόγω του προβλήματος που αντιμετώπιζε στη μέση.

Σήμερα, ο Νίκος Κεντέρογλου συνταξιούχος πια και πετυχημένος επιχειρηματίας, είναι πατέρας δύο αγοριών που απέκτησε από το γάμο του, το 1958⁴⁵³.

⁴⁵³ Τα στοιχεία για τον Νίκο Κεντέρογλου αντλήθηκαν από προφορικές μαρτυρίες του κ. Κυριακίδη Κων/νου και του κ. Καργούδη Κων/νου.

Κυριάκος Βασιλειάδης (1935 -)

Ο Κυριάκος Βασιλειάδης (Εικ. 73), κατά γενική ομολογία, πρέπει να καταταγεί μέσα στους 3-4 μεγαλύτερους σουτέρ του Αλεξανδρουπολίτικου ποδοσφαίρου όλων των εποχών, παρ' όλο που η θητεία του στο ποδόσφαιρο ήταν μικρή. Γεννήθηκε το Δεκέμβριο του 1935, στην Αλεξανδρούπολη. Άρχισε το ποδόσφαιρο σε ηλικία μόλις 10 ετών, ξεκινώντας την ποδοσφαιρική του πορεία με την ανεπίσημη ομάδα της γειτονιάς του (Μνηματάκια). Το 1951 υπέγραψε δελτίο στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό», στον οποίο, αμέσως, ξεχώρισε για τα πλούσια σωματικά του προσόντα και, κυρίως, για το πολύ δυνατό του σουτ. Ο Κυριάκος Βασιλειάδης και ο άλλος μεγάλος σουτέρ του Εθνικού Μανώλης Περιστασινός, υπήρξαν συμπαίκτες τη δεκαετία του πενήντα. Μόνιμοι σκόρερ και οι δύο του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», έγιναν το φόβητρο των αντίπαλων τερματοφυλάκων, αφού έδωσαν στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» της εποχής εκείνης, τη φήμη της ομάδας των κανονιέρηδων. Ο Κυριάκος Βασιλειάδης είχε φιλικές σχέσεις με παίκτες και παράγοντες της άλλης ομάδας της πόλης, του «Ερμή», τον οποίο είχε ενισχύσει αρκετές φορές σε φιλικά παιχνίδια. Έγινε μάλιστα αφορμή μηδενισμού του «Ερμή», όταν σε αγώνα κυπέλλου «Ερμή» - «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», είχε φορέσει τη φανέλα του «Ερμή».

Το 1957, κατετάγη στο Ναυτικό και σε ηλικία μόλις 22 ετών αναγκάστηκε να σταματήσει, οριστικά, το ποδόσφαιρο, λόγω σοβαρού προβλήματος στα πόδια⁴⁵⁴.

Γιάννης Δήμητσας (1935 -)

Ο Γιάννης Δήμητσας μπορεί να θεωρηθεί ανεπιφύλακτα, ως ο κορυφαίος μεσοεπιθετικός για όλες τις εποχές και όλες τις ομάδες της Αλεξανδρούπολης και φυσικά του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού». Υπήρξε γέννημα-θρέμμα της Αλεξανδρούπολης και γέννημα-θρέμμα του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», αφού αφέρωσε όλη του την ποδοσφαιρική ζωή στην Αλεξανδρούπολη και τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό», την ομάδα που αγάπησε και υπηρέτησε, μέχρι τα τελευταία ποδοσφαιρικά του χρόνια, είτε ως αθλητής, είτε ως προπονητής. Γεννήθηκε το 1935 στην Αλεξανδρούπολη (Εξώπολη) και μετά από λίγα χρόνια η οικογένειά του εγκαταστάθηκε, οριστικά, στη συνοικία του ηλεκτροφωτισμού. Στην αλάνα του ηλεκτροφωτισμού, ο Γιάννης

⁴⁵⁴ Τα στοιχεία για τον Κυριάκο Βασιλειάδη αντλήθηκαν από το προσωπικό αρχείο του κ. Κυριακίδη Κων/νου.

Δήμητσας έκανε τα πρώτα του ποδοσφαιρικά βήματα και αμέσως ξεχώρισε από τους συνομήλικούς του.

Οι άνθρωποι του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» είχαν εντοπίσει το νέο ποδοσφαιρικό ταλέντο και έτσι ο Γιάννης Δήμητσας, σε ηλικία 15 ετών, εντάχθηκε στο Σύλλογο. Η παρουσία του στη β' ομάδα ήταν συντομότερη (ένας μήνας). Στον τελευταίο αγώνα του, για το ανεπίσημο πρωτάθλημα των β' ομάδων Θράκης στην Κομοτηνή, η β' ομάδα του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» νίκησε με 9-0, και στον οποίο (αγώνα), ο Γιάννης Δήμητσας είχε σημειώσει τα 8 από τα 9 γκολ. Μετά από εκείνο το παιχνίδι, είχε ενταχθεί στην α' ομάδα, οριστικά, ανάμεσα σε ικανότατους παίκτες, παίκτες σκληροτράχηλους και δυναμικούς. Έπαιξε στο κέντρο, και με την τέχνη, τη φινέτσα και το ομαδικό πνεύμα του είχε δώσει, αμέσως, άλλο χρώμα στην ομάδα. Ο περίφημος ποδοσφαιριστής Μανώλας, είχε βρει στο πρόσωπο του νεαρού Δήμητσα, τον παίκτη που του άνοιγε ευκολότερα διαδρόμους προς το αντίπαλο τέρμα. Ο Γιάννης Δήμητσας οδήγησε τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» στην κατάκτηση του πρωταθλήματος Ε.Π.Σ. Θράκης, το 1954, και στην κατάκτηση του πρωταθλήματος, το 1956, όταν είχε λάβει μέρος και ξεχώρισε στο ειδικό τουρνουά πρόκρισης για τη συμμετοχή στην Α' κατηγορία του πρωταθλήματος Ελλάδος μεταξύ «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», «Νίκης» Βόλου και «Δόξας» Δράμας. Το 1957, στρατεύτηκε (κατατάχθηκε στην αεροπορία) και υπηρέτησε σε μονάδα της Θεσ/νίκης. Αποτέλεσε βασικό στέλεχος της μικτής ομάδας Αεροπορίας Βόρειας Ελλάδας (ΣΕΔΕΣ). Το 1958, ο Γιάννης Δήμητσας είχε εντοπιστεί και πολιορκήθηκε από τους μεγάλους συλλόγους της Θεσ/νίκης, τον «Άρη» και τον «Π.Α.Ο.Κ.». Είχε λάβει μέρος στις προπονήσεις του «Π.Α.Ο.Κ.», στην Τούμπα, μαζί με τους σπουδαίους παίκτες του «ΠΑΟΚ» Λέανδρο, Χαβανίδη, Γιαννέλο, Κιουρτζή και Κουρουκίδη. Ο περίφημος επιθετικός του «Π.Α.Ο.Κ.» εκείνης της εποχής, ο Λάμπης Κουρουκίδης, πρόσεξε αμέσως το νεαρό Δήμητσα, που έγινε παρτενέρ του στα φιλικά των προπονήσεων. Την μεταγραφή επιθυμούσε όμως και ο τότε προπονητής του «Π.Α.Ο.Κ.» Γιουγκοσλάβος Μιχαήλοβιτς. Ο Γιάννης Δήμητσας όμως προτίμησε τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» και την Αλεξανδρούπολη. Εξάλλου οι μεταγραφές της εποχής εκείνης δε συνοδεύονταν από σημαντικά χρηματικά ποσά και μία μετακίνηση από την Αλεξανδρούπολη στη Θεσ/νίκη, μόνο και μόνο για να φορέσει τη φανέλα του δικέφαλου του Βορρά, δεν κρίθηκε από τον ίδιο απαραίτητη. Έτσι, όταν οι παράγοντες του «Π.Α.Ο.Κ.» είχαν έρθει στην

Αλεξανδρούπολη για να τελειώσουν τη μεταγραφή, πήραν αρνητική απάντηση από τον ίδιο, ο οποίος ήλθε, εσπευσμένα με άδεια από τη μονάδα του.

Ακολούθησε μία περίοδος, (1959 – 1963), κατά την οποία ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» αγωνίστηκε στη Β' Εθνική, με προπονητή το Λάλο Μπαλτατζή και υποβιβάστηκε από αυτήν, το 1963. Το καλοκαίρι του 1963, νέοι παίκτες είχαν ενταχθεί στο δυναμικό του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού». Με τους νέους παίκτες και τους εναπομείναντες παλιούς, ο Γιάννης Δήμητσας, ως παίκτης και προπονητής, είχε οδηγήσει την ομάδα, το 1966, στη Β' Εθνική κατηγορία. Το 1965, είχε προσληφθεί από το πρωτοδικείο Αλεξανδρούπολης ως επιμελητής Δικαστηρίων, ενώ ήταν ήδη παντρεμένος, από το 1962, και πατέρας δύο παιδιών. Συνέχισε ως παίκτης και ως προπονητής μέχρι το Μάιο του 1969, όταν και διαλύθηκε η ομάδα του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού». Ο Γιάννης Δήμητσας αρνήθηκε να συνεχίσει ως παίκτης με τη φανέλα άλλης ομάδας. Η προσφορά του στο ποδόσφαιρο συνεχίστηκε από τη θέση του προπονητή, κυρίως στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό», με μια σύντομη παρουσία ως προπονητής της Θράκης Φερών (1978) και μια επιτυχημένη επίσης παρουσία στον Έβρο Σουφλίου (1981-87). Ακόμη και σήμερα, ο Γιάννης Δήμητσας δεν έχει σταματήσει να εργάζεται για το ποδόσφαιρο της Αλεξανδρούπολης. Με την ίδια σεμνότητα, που τον διέκρινε ως αθλητή, εξακολουθεί να διδάσκει τα μυστικά της μπάλας στους νέους του «Α.Ο. Καπαδοκέων» της Αλεξ/πολης, με συνέπεια, μεθοδικότητα και αγάπη γι' αυτό που κάνει⁴⁵⁵.

Κοσμάς Λεπτίδης (1940 – 1993)

Ο Κοσμάς Λεπτίδης (Εικ. 74) γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη το 1940. Ήταν ο φόβος και ο τρόμος των αντίπαλων τερματοφυλάκων, το καμάρι της Απολλωνιάδας και του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού». Τα πρώτα του ποδοσφαιρικά βήματα είχε κάνει στις αλάνες, γύρω από το τότε Δημοτικό Γυμναστήριο. Σε ηλικία μόλις 13 ετών είχε εγγραφεί στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» και αμέσως την επόμενη χρονιά (1951) εντάχθηκε οριστικά στην α' ομάδα του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», όπου, με την απόδοσή του, συνέβαλε στην κατάκτηση του πρωταθλήματος Θράκης του 1955. Επίσης συμμετείχε στο ειδικό τουρνουά πρόκρισης για άνοδο της ομάδας του στην Α'

⁴⁵⁵ Τα στοιχεία για τον Γιάννη Δήμητσα αντλήθηκαν από τη συνέντευξη που μας παραχώρησε και από προφορική μαρτυρία του κ. Καργούδη Κων/νου.

κατηγορία του πρωταθλήματος Ελλάδος, στο οποίο ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» αντιμετώπισε τη «Δόξα» Δράμας και τη «Νίκη» Βόλου.

Το χαμηλό κέντρο βάρους του, η κλειστή του τρίπλα και τα πολύ δυνατά του πόδια (ιδίως το αριστερό), τον κατέστησαν πρώτο σκόρερ του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» για πολλά χρόνια. Το όνομα του ήταν γνωστό και έξω από τα όρια της Θράκης. Από νωρίς είχαν αρχίσει να εκδηλώνουν ενδιαφέρον, για την απόκτησή του, ομάδες της Α' κατηγορίας. Το 1960, παράγοντες και ο Γιουγκοσλάβος προπονητής της Δόξας Δράμας Μιχαήλοβιτς, είχαν παρακολουθήσει τον Λεπτίδη αγωνιζόμενο σε παιχνίδι «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» - «Δόξας» 7-1. Ο Λεπτίδης είχε εξαιρετική απόδοση (πέτυχε 5 γκολ) και εντυπωσίασε τον Μιχαήλοβιτς. Μετά το τέλος του παιχνιδιού, ο Γιουγκοσλάβος προπονητής έλεγε ότι πρώτη φορά έβλεπε να σουτάρει παίκτης τόσο δυνατά από πλάγιες θέσεις. Έτσι, και με τη συγκατάθεση του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», το 1961, πραγματοποιήθηκε η μεταγραφή του στη «Δόξα» Δράμας και η αρχή μιας νέας καριέρας στην Α' Εθνική για τον Κοσμά Λεπτίδη. Στην Α' Εθνική είχε κάνει καλές εμφανίσεις, δεν τον ευνόησε όμως η φθίνουσα πορεία της «Δόξας» Δράμας εκείνη την εποχή. Η πολύ καλή του εμφάνιση εναντίον του Παναθηναϊκού στη Λεωφόρο (1 γκολ) τον έθεσε στο στόχαστρο του τριφυλλιού και, μετά τη λήξη του συμβολαίου του με τη «Δόξα» Δράμας, είχε δεχθεί πρόταση μεταγραφής του στους «πράσινους». Ο Κοσμάς Λεπτίδης είχε κατέβει στην Αθήνα, συμμετείχε σε προπονήσεις του Παναθηναϊκού, αλλά η μεταγραφή του, για αδιευκρίνιστους ακόμη λόγους, δεν πραγματοποιήθηκε.

Η επιστροφή του στην Αλεξανδρούπολη και τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» συνοδεύτηκε και από την πρόσληψή του στο Δήμο Αλεξ/πολης. Συνέχισε να αγωνίζεται με τα χρώματα του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», μέχρι το 1971. Το 1972, σταμάτησε, οριστικά, το ποδόσφαιρο. Το 1983, μεταπήδησε επαγγελματικά στη Δ.Ε.Υ.Α.Α., όπου έμεινε εργαζόμενος μέχρι και τη στιγμή του απροσδόκητου θανάτου του, στις 5-12-1993⁴⁵⁶.

Μανώλης Περιστασινός (Μανώλας) (1923 – 2003)

Ο Μανώλης Περιστασινός (Εικ. 75) θεωρείται ως το μεγαλύτερο ποδοσφαιρικό ταλέντο που ανέδειξε η Αλεξανδρούπολη. Ως σουτέρ άφησε εποχή

⁴⁵⁶ Τα στοιχεία για τον Κοσμά Λεπτίδη αντλήθηκαν από προφορικές συνεντεύξεις που μας παραχώρησαν ο κ. Δήμητρης Γιάννης και ο κ. Κυριακίδης Κων/νος.

και το όνομά του, ή, καλύτερα, το παρατσούκλι του «Μανώλας», άγγιξε τα όρια του θρύλου. Γενική είναι η εκτίμηση από τεχνικούς, παράγοντες, φιλάθλους ότι ο Μανώλας, αν εμφανιζόταν στη σημερινή εποχή, με τα σύγχρονα μέσα προπόνησης και τα σύγχρονα γήπεδα, θα μπορούσε να φθάσει και μέχρι την Εθνική Ελλάδος. Ο Μανώλης Περιστασινός γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη, το 1923.

Από μικρή σχετικά ηλικία, είχε αρχίσει να παίζει ποδόσφαιρο στις αλάνες, που τότε υπήρχαν σε κάθε γειτονιά. Το 1936, είχε διεξαχθεί ένα από τα συνήθη τουρνουά μεταξύ ανεπίσημων ποδοσφαιρικών ομάδων, όπου μετείχαν οι ομάδες του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», του «Άτλαντα» του συνοικισμού Αλή Μπέη, του «Άρη» των Καραγατσιανών, του «Ηρακλή» Καλλιθέας και της Αρμένικης «Νταρόν». Ο Μανώλης Περιστασινός είχε αγωνιστεί ως επιθετικός με τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό», ενώ το τουρνουά που έγινε στο στάδιο της Αλεξ/πολης κατέκτησε ο «Άτλας». Κατά τη διάρκεια του πολέμου, ο Μανώλας έφυγε, το 1942, μαζί με άλλους συμπολίτες του, για τη Μέση Ανατολή. Το 1945, επέστρεψε στην Αλεξανδρούπολη και τον Ιούνιο του 1947 έπαιξε σε δύο παιχνίδια με τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό». Ακολούθησε περίοδος εξορίας για τον Μανώλη Περιστασινό (αρχικά εξορίστηκε στη Σαμοθράκη, μετά στην Ικαρία και τέλος στη Μακρόνησο). Στον τόπο της εξορίας δεν έπαψε να παίζει ποδόσφαιρο. Συνάντησε εκεί και άλλους ποδοσφαιριστές, και μάλιστα φημισμένους, όπως τον Μουράτη του «Ο.Σ.Φ.Π.», τους αδελφούς Παπαντωνίου του Παναθηναϊκού, τον Μπάμπη Κοτρίδη επίσης του «Ο.Σ.Φ.Π.» κ.α. Όλοι μαζί έβρισκαν την ευκαιρία να στήνουν, συχνά, δίτερμα πάνω στο ξερό βραχώδες έδαφος. Το 1950, επέστρεψε στην Αλεξανδρούπολη και εντάχθηκε αμέσως στον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό». Το 1956, μετά την γέννηση της μεγάλης του κόρης, σταμάτησε το ποδόσφαιρο. Ήταν η χρονιά που ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» είχε αναδειχθεί πρωταθλητής Θράκης και θα αντιμετώπιζε τις ομάδες «Νίκη» Βόλου και «Δόξα» Δράμας, για την άνοδό του στην Α' κατηγορία του πρωταθλήματος Ελλάδας. Του ζητήθηκε τότε να ενισχύσει τον «Μ.Γ.Σ. Εθνικό» στο τουρνουά εκείνο. Εκείνος ανταποκρίθηκε, έπαιξε στους αγώνες «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» – «Νίκης» Βόλου 1-3, «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» – «Δόξας» Δράμας 0-2 και, μετά το τέλος του τουρνουά, σταμάτησε το ποδόσφαιρο. Ο Μανώλας όμως, που αγαπούσε το ποδόσφαιρο με πάθος δεν σταμάτησε εκεί. Συνέχισε να κατεβαίνει στο γήπεδο, να προπονείται και να συμμετέχει στα διπλά του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού». Την επόμενη χρονιά ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» είχε προσλάβει ως προπονητή τον Μίμη Χούμη, οι προπονήσεις του οποίου εντυπωσίασαν τον

Μανώλα, που μπήκε κανονικά στο προπονητικό πρόγραμμα της ομάδας και, όταν στο πρωτάθλημα Θράκης του 1958, τραυματίστηκε ο αριστερός μπακ της ομάδας, του ζητήθηκε να τον αντικαταστήσει. Ο Μανώλας και στη θέση αυτή είχε εντυπωσιάσει. Όχι μόνο αντικατέστησε, επάξια, τον τραυματισμένο οπισθοφύλακα, αλλά είχε δείξει και νοοτροπία μοντέρνου επιθετικού - μπακ, πρωτόγνωρη τακτική τότε, και μάλιστα σε ηλικία 34 ετών. Συνέχισε να αγωνίζεται στο πρωτάθλημα Θράκης, μέχρι το 1959, όταν αποσύρθηκε οριστικά.

Ο Μανώλης Περιστασινός είχε πολλές συμμετοχές στη μικτή Θράκης, με την οποία αντιμετώπισε τη μικτή Αθηνών, τη μικτή Ανατ. Μακεδονίας και άλλες μικτές ομάδες. Αναφέρονται παρακάτω μερικά από τα χαρακτηριστικά γεγονότα από την ποδοσφαιρική καριέρα του Μανώλα. Το 1953, με τη μικτή Θράκης είχε αντιμετωπίσει την μικτή Δράμας – Καβάλας στο γήπεδο του «Ορφέα» Ξάνθης. Παροτρυνόμενος από το πλήθος με την κραυγή «δεν μπορείς Μανώλα» πέτυχε 3 γκολ για τη Θράκη, όντας μάλιστα σοβαρά τραυματισμένος (στο τέλος του αγώνα είχε μεταφερθεί σε κλινική). Το 1953, ο «Μ.Γ.Σ. Εθνικός» αντιμετώπισε στο Δημοτικό Στάδιο Αλεξ/πολης τον «Άρη» Θεσ/νίκης, ο οποίος είχε τότε έναν πολύ καλό τερματοφύλακα από της Κωνσταντινούπολη, που είχε όμως εκείνη τη μέρα την ατυχία να δεχθεί σουτ του Μανώλα στο στήθος, με αποτέλεσμα να βρεθεί στο βάθος των δικτύων μαζί με τη μπάλα⁴⁵⁷. Το 1954, αντιμετωπίζοντας την ομάδα του Κ.Ε.Ν.Α. (Κέντρο Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων), στην Αλεξανδρούπολη, είχε σουτάρει με δύναμη και η μπάλα προσέκρουσε στα πόδια του αντίπαλου τερματοφύλακα, ο οποίος τις επόμενες μέρες περπατούσε με μπαστούνι.

Κωνσταντίνος Καλαϊτζίδης (1951 -)

Σε ηλικία 12 ετών, ο Κων/νος Καλαϊτζίδης εντάχθηκε στη μικρή ομάδα (παιδών) του «Εθνικού», υπό τις οδηγίες του Γιάννη Δήμητσα (1963) και, μέσα σε τρία χρόνια, παρουσίασε αλματώδη πρόοδο. Ακριβώς, με την άνοδο του «Εθνικού» στη Β' Εθνική (1966), γίνεται επαγγελματίας και βασικός ως αριστερό εξτρέμ (Εικ. 76).

Το 1967, μετά τη γνωστή παρέμβαση της Δικτατορίας στα ποδοσφαιρικά της πόλης και τη συγχώνευση «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» – «Δόξας», εντάχθηκε, όπως όλοι

⁴⁵⁷ Τα στοιχεία για τον Μανώλη Περιστασινό αντλήθηκαν από προφορικές συνεντεύξεις της κόρης του κ. Περιστασινού Μαρίας, του κ. Κυριακίδη Κων/νου και του κ. Δήμητσα Γιάννη.

οι εν ενεργεία ποδοσφαιριστές, στον «Γ.Σ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ» και αγωνίστηκε στην Β' Εθνική, μέχρι το 1971, όταν ο «Γ.Σ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ» έπεσε στην κατώτερη κατηγορία. Ήδη, όμως, τα λαγωνικά ξένων ομάδων τον είχαν εντοπίσει. Πρώτη πρόταση είχε από τον «Α.Ο. Καβάλας», που όμως δεν τελεσφόρησε. Έτσι, δέχθηκε πρόταση του «Πανθρακικού» (1972), τα χρώματα του οποίου φόρεσε, για 4 χρόνια, στη Β' Εθνική. Η εξαιρετική παρουσία του, στον Πανθρακικό, η ευχέρειά του στο σκοράρισμα, το δυνατό σουτ και ο άριστος χειρισμός της μπάλας, τον έφεραν, με προσωπική παρέμβαση του προέδρου, στον «Α.Ο. Καβάλας» (1975-76). Εκεί συνάντησε, μάλιστα, ως συμπαίκτη του, τον άλλο σπουδαίο επιθετικό του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», τον Σταμάτη Χρυσαφίδη.

Στην Καβάλα (1975) έγινε αμέσως βασικός. Επί τρία συνεχή χρόνια στην Α' Εθνική έκανε ρεκόρ συμμετοχών, χωρίς να χάσει ούτε ένα αγώνα. Ο ίδιος θυμάται ότι το πρώτο του παιχνίδι στην Α' Εθνική ήταν το εκτός έδρας παιχνίδι με τον «Παναιτωλικό» 0 – 0 και το δεύτερο στην Καβάλα με την «Παναχαϊκή» 5 – 1 (1975). Μάλιστα στο παιχνίδι αυτό σημείωσε και το πρώτο του γκολ στην Α' Εθνική. Το πέτυχε με σουτ κατά της εστίας του Τάκη Οικονομόπουλου, του γνωστού διεθνή τερματοφύλακα του «Π.Α.Ο.» και της Εθνικής, που τότε είχε μετεγγραφεί στην «Παναχαϊκή».

Μετά από επτά χρόνια διακρίσεων στην Α' Εθνική με την Καβάλα, το 1982 επέστρεψε στην Αλεξανδρούπολη για οικογενειακούς λόγους. Στην Α' Εθνική πραγματοποίησε περίπου 150 συμμετοχές, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται σ' αυτές τα φιλικά και διεθνή παιχνίδια που έδωσε. Γυρίζοντας στην Αλεξανδρούπολη εντάχθηκε στον «Α.Ο. Αλεξ/πολης» (ΑΛΕΞ), στον οποίο αγωνίστηκε, για ένα χρόνο, στην Εθνική ερασιτεχνική κατηγορία, αναδείχθηκε πρωταθλητής και ανέβηκε με το «ΑΛΕΞ» στην Β' Εθνική 1982 – 83. Την πλούσια ενεργό δράση του σταμάτησε το 1987, σε ηλικία 36 ετών.

Σήμερα, είναι παντρεμένος με δύο παιδιά και συνεχίζει την επαφή του με τον αθλητισμό. Εργάζεται ως υπάλληλος στο Γραφείο Φυσικής Αγωγής Ν. Έβρου, στην Αλεξ/πολη⁴⁵⁸.

⁴⁵⁸ Τα στοιχεία για τον Κων/νο Καλαϊτζίδη αντλήθηκαν από την συνέντευξη που μας παραχώρησε και το προσωπικό του αρχείο.

Θωμάς Θωμάς

Το 1965 ο «Εθνικός» συμμετείχε στους Πανελλήνιους αγώνες στίβου Π/Κ στην Αθήνα. Αυτή ήταν η πρώτη επίσημη εμφάνιση του Θωμά Θωμά, σε ηλικία μόλις 14 ετών, όπου είχε πρωτεύσει στο αγώνισμα του άλματος τριπλούν. Ο Θωμάς Θωμάς ήταν μια από τις μεγαλύτερες μορφές του κλασικού αθλητισμού που ανέδειξε η Αλεξανδρούπολη. Γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη στις 30/1/1951. Αγωνίστηκε επίσης με τα χρώματα του «Α.Ο.Α.».

Στον Πίνακα 15 αναφέρονται οι διακρίσεις του Θωμά Θωμά σε αγώνες εντός Ελλάδας αλλά και του εξωτερικού.

Πίνακας 15. Οι διακρίσεις του αθλητή του τριπλούν, Θωμά Θωμά⁴⁵⁹

Αγώνες	Τόπος	Επίδοση	Θέση	Έτος
Πανελλήνιοι Π/Κ	Αθήνα	14,02 μ.	1 ^{ος}	1965
Πανελλήνιοι Ε/Ν	Αθήνα	14,79 μ.	1 ^{ος}	1969
Βαλκανικοί Ε/Ν	Αθήνα	15,80 μ.	1 ^{ος}	1969
Πανελλήνιοι Ε/Ν	Αθήνα	14,84 μ.	3 ^{ος}	1970
Πανελλήνιοι Α/Γ	Καβάλα	15,08 μ.	1 ^{ος}	1971
Μεσογειακοί	Σμύρνη - Τουρκία	15,98 μ.	3 ^{ος}	1971
Πανελλήνιοι Α/Γ	Αθήνα	16,00 μ.	2 ^{ος}	1972
Πανελλήνιοι Α/Γ	Αθήνα	15,87 μ.	2 ^{ος}	1973
Ευρωπαϊκό κύπελλο	Βερολίνο - Γερμανία	16,01 μ.	6 ^{ος}	1974
Πανεπιστημιάδα	Φόρμιο - Ιταλία	16,31 μ.	1 ^{ος}	1974
Βαλκανικοί Α/Γ	Βουκουρέστι - Ρουμανία	16,24 μ.	2 ^{ος}	1975
Μεσογειακοί	Αλγέρι - Αλγερία	16,44 μ.	3 ^{ος}	1975
Βαλκανικοί Α/Γ	Βελιγράδι - Γιουγκοσλαβία	16,11 μ.	2 ^{ος}	1976

Σήμερα ο Θωμάς Θωμάς δραστηριοποιείται επαγγελματικά στην Αλεξανδρούπολη, διατηρώντας κατάστημα αθλητικών ειδών. Ο γιος του Θωμά Θωμά, Γιάννης, είναι πρωταθλητής του κλασικού αθλητισμού στα αγωνίσματα του άλματος εις ύψος και τριπλούν. Αγωνίζεται με την ομάδα του «Πανελληνίου» στην Αθήνα.

⁴⁵⁹ Τα στοιχεία για τις διακρίσεις του Θωμά Θωμά αντλήθηκαν από το προσωπικό του αρχείο και από τα αρχεία του Σ.Ε.Γ.Α.Σ. και τα ετήσια τεύχη «Οι καλύτεροι» της κάθε χρονιάς.

Φανή Μπερμπερίδου

Είναι η πρώτη γυναίκα του Αλεξανδρουπολίτικου κλασικού αθλητισμού, που κλήθηκε σε εθνική ομάδα το 1983. Γεννήθηκε στο Μπίτιχάιμ της Γερμανίας το 1967, από μετανάστες γονείς.

Η πρώτη της επίσημη εμφάνιση με την ομάδα του «Εθνικού» ήταν στους Πανελλήνιους αγώνες στίβου Π/Κ του 1981, στο Φάληρο, όπου κατετάγη 2^η στο αγώνισμα του ακοντισμού.

Στον πίνακα 16 αναφέρονται οι καλύτερες επιδόσεις της Φανής Μπερμπερίδου στην δεκαετή αθλητική της καριέρα.

Πίνακας 16. Οι διακρίσεις της ακοντίστριας του «Εθνικού» Φανής Μπερμπερίδου⁴⁶⁰

Αγώνες	Τόπος	Επίδοση	Θέση	Έτος
Πανελλήνιοι Π/Κ	Αθήνα	39,64 μ.	2 ^η	1982
Βαλκανικοί Ε/Ν	Βουκουρέστι - Ρουμανία	43,48 μ.	7 ^η	1983
Βαλκανικοί Ε/Ν	Μάριμπορ - Γιουγκοσλαβία	47,12 μ.	4 ^η	1984
Πανεπιστημιάδα	Φλωρεντία - Ιταλία	47,36 μ.	1 ^η	1984
Βαλκανικοί Ε/Ν	Χανιά	48,39 μ.	2 ^η	1985
Διεθνής συνάντηση	Πράγα	50,88 μ.	1 ^η	1985
Πανελλήνιοι Ε/Ν	Θεσσαλονίκη	49,08 μ.	1 ^η	1985
Πανευρωπαϊκοί Ε/Ν	Κότμπους - Γερμανία	47,92 μ.	5 ^η	1985
Πανελλήνιοι Α/Γ	Αθήνα	52,64 μ.	1 ^η	1986
Διεθ. Μίτιγκ Ελλάδος - Κύπρος	Αθήνα	49,68 μ.	1 ^η	1986
Διασυλλογικοί Α/Γ	Θεσσαλονίκη	53,94 μ.	1 ^η	1987
Πανελλήνιοι Α/Γ	Αθήνα	53,52 μ.	3 ^η	1989
Πανελλήνιοι Ε/Ν	Κατερίνη	53,86 μ.	1 ^η	1989
Βαλκανικοί Α/Γ	Σέρρες	53,28 μ.	5 ^η	1989
Εαρινοί Α/Γ	Αθήνα	56,12 μ.	1 ^η	1990
Πανελλήνιοι Α/Γ	Τρίκαλα	55,70 μ.	2 ^η	1990
Βαλκανικοί Α/Γ	Κωνσταντινούπολη	54,94 μ.	4 ^η	1990

⁴⁶⁰ Τα στοιχεία για τις διακρίσεις της Φανής Μπερμπερίδου αντλήθηκαν από το προσωπικό της αρχείο και από τα αρχεία του Σ.Ε.Γ.Α.Σ. και τα ετήσια τεύχη «Οι καλύτεροι» της κάθε χρονιάς.

Σήμερα η Φανή Μπερμπερίδου είναι καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής και υπηρετεί στο 12^ο Δ.Σ. Αλεξανδρούπολης.

Άννα Χωρινού

Γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη το 1970. Η ενασχόλησή της με τον αθλητισμό άρχισε το 1982 στον «Α.Ο. Αλεξανδρούπολης». Η πρώτη της εμφάνιση έγινε στους Πανελλήνιους αγώνες στίβου Π/Κ του 1984, στο αγώνισμα του ακοντισμού. Στη σύντομη αθλητική της καριέρα, οι διακρίσεις της αναφέρονται στον πίνακα 17.

Πίνακας 17. Οι διακρίσεις της ακοντίστριας του «Α.Ο.Α.», Άννας Χωρινού⁴⁶¹

Αγώνες	Τόπος	Επίδοση	Θέση	Έτος
Πανελλήνιοι Π/Κ	Αθήνα	39,26 μ.	1η	1984
Πανελλήνιοι Π/Κ	Σέρρες	40,52 μ.	2η	1985
Πανελλήνιοι Ε/Ν	Αθήνα	48,46 μ.	4η	1986
Πανελλήνιοι Ε/Ν	Αθήνα	47,72 μ.	1η	1987
Βαλκανικοί Ε/Ν	Ρουμανία	45,68 μ.	3η	1987
Πανελλήνιοι Ε/Ν	Πάτρα	55,68 μ.	1η	1988
Πανελλήνιοι Α/Γ	Αθήνα	57,56 μ.	2η	1988
Βαλκανικοί Ε/Ν	Αλεξανδρούπολη	53,94 μ.	3η	1988
Παγκόσμιο πρωτάθλημα Ε/Ν	Σάντμπερι - Καναδάς	55,20 μ.	4η	1988

Όπως φαίνεται από τις επιδόσεις της, ήταν ένα ταλέντο, που σταμάτησε πολύ γρήγορα τον αθλητισμό, λόγω σοβαρού τραυματισμού.

Σήμερα η Άννα Χωρινού είναι καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής και υπηρετεί στο 5^ο Γυμνάσιο Αλεξανδρούπολης.

⁴⁶¹ Τα στοιχεία για τις διακρίσεις της Άννας Χωρινού αντλήθηκαν από το προσωπικό της αρχείο και από τα αρχεία του Σ.Ε.Γ.Α.Σ. και τα ετήσια τεύχη «Οι καλύτεροι» της κάθε χρονιάς.

Ευάγγελος Φουντουκίδης (1930 -)

Ασχολήθηκε με τα αθλητικά, και συγκεκριμένα με το στίβο, ως αθλητής, ως μέλος του Δ.Σ. του «Α.Ο.Α.» και ως προπονητής. Οι διακρίσεις του αναφέρονται στον πίνακα 18.

Πίνακας 18. Οι διακρίσεις του αθλητή του μήκους Ευάγγελου Φουντουκίδη⁴⁶²

Αγώνες	Τόπος	Επίδοση	Θέση	Έτος
Τρισυλλογικοί ΠΑΟ,ΑΡΗΣ, ΜΓΣ	Αλεξανδρούπολη	6,38 μ.	1ος	1952
17 ^{οι} Πανθρακικοί	Καβάλα	6,56 μ.	1ος	1952
39 ^{οι} Πανελλήνιοι	Αλεξανδρούπολη	6,81 μ.	3ος	1953
4 ^{οι} Παμβορειοελλαδικοί	Σέρρες	6,79 μ.	2ος	1953
18 ^{οι} Πανθρακικοί	Κομοτηνή	6,58 μ.	1ος	1953
19 ^{οι} Πανθρακικοί	Δράμα	7,01 μ.	1ος	1954
Διασυλλογικοί με «Μπεήογλου»	Αλεξανδρούπολη	6,42 μ.	1ος	1954
Διασυλλογικοί με ομ. «Σκοπίων»	Αλεξανδρούπολη	6,84 μ.	1ος	1955
6 ^{οι} Παμμακεδονικοί	Σέρρες	7,11 μ.	1ος	1955

Υπήρξε μέλος της ελληνικής εθνικής ομάδας στίβου ανδρών και μέλος της ελληνικής εθνικής ομάδας ενόπλων, στίβου. Με τις παραπάνω ομάδες έλαβε μέρος σε αρκετάμίγκ τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Τιμήθηκε από την αθλητική ηγεσία της χώρας μας, στις 11-4-1994, στο Ολυμπιακό Στάδιο, σε ειδική τελετή, με το Χρυσό μετάλλιο, δίπλωμα και κονκάρδα για την πολυετή και πολύτιμη προσφορά του στον Ελληνικό Αθλητισμό.

Ως προπονητής στίβου του «Α.Ο.Α.», από το 1960, έχει αναδείξει εξαιρετικούς αθλητές, πρωταθλητές, που έχουν διαπρέψει σε Πανελλήνιους, Βαλκανικούς αγώνες στίβου, όπως το 1998, τον Ιγνατιάδη Ιωάννη που ήταν 3^{ος} Βαλκανιονίκης, στους αγώνες στίβου Εφήβων Νεανίδων της Κωνσταντινούπολης, με επίδοση 7.52μ. στο άλμα εις μήκος.

Εκλέγεται για ένατη συνεχή φορά (ανά διετία) από της ιδρύσεως του Συνδέσμου, πρόεδρος του Συνδέσμου Κριτών Κλασικού Αθλητισμού Θράκης.

⁴⁶² Τα στοιχεία για τις διακρίσεις του Ευάγγελου Φουντουκίδη αντλήθηκαν από το προσωπικό του αρχείο και από τα αρχεία των εφημερίδων που επισκεφτήκαμε.

Φώτης Κοσμάς (1926 – 1995)

Ο Φώτης Κοσμάς, πανελληνιονίκης στα 100μ. με εμπόδια, είναι αναμφισβήτητα η μεγαλύτερη αθλητική προσωπικότητα που γέννησε η Αλεξανδρούπολη, στα μέσα του 20ου αι., στην Αλεξανδρούπολη, σε εποχές δύσκολες. Η αθλητική του καριέρα είναι γεμάτη από σπουδαίες διακρίσεις μεταξύ των οποίων και η 7η θέση στο αγώνισμα αυτό στους Ολυμπιακούς αγώνες του Ελσίνκι (1952).

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του μεγάλου αυτού αθλητή είναι ότι όλες τις επιτυχίες του τις πραγματοποίησε ως αθλητής του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», και μόνο.

Ο Φώτης Κοσμάς γεννήθηκε, το 1926, στην Κλειώ Λέσβου. Ο πατέρας του Χρήστος, πρόσφυγας από το Αϊβαλί της Μικράς Ασίας και η μητέρα του Δέσποινα από τη Μυτιλήνη, μετά το γάμο τους, εγκαταστάθηκαν στη Λέσβο. Πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μετακόμισαν στην Αλεξανδρούπολη, ενώ, με την κήρυξη του πολέμου, όλη η οικογένεια κατέφυγε στη Σαμοθράκη. Εκεί ο νεαρός Φώτης γνώρισε τη Μερόπη, με την οποία παντρεύτηκε, όταν εγκαταστάθηκε στην Αλεξανδρούπολη. Το ζεύγος απέκτησε δύο παιδιά, τη Δέσποινα και το Χρήστο.

Προικισμένος με εξαιρετική σωματική διάπλαση, ήλθε σε επαφή με τον αθλητισμό, το 1946. Ο προπονητής Γιάννης Μπαρμπαγιάννης, η ψυχή της μεγάλης ακμής του αθλητισμού, στη δεκαετία του '50 και ο αρχιτέκτονας του στίβου, διέγνωσε το πολυσύνθετο ταλέντο του και βοήθησε, με πενιχρά μέσα, τον νεαρό αθλητή να φτάσει πολύ ψηλά και να κάνει γνωστό σ' όλο τον κόσμο το όνομα μιας μικρής πόλης, της Αλεξανδρούπολης.

Στον πίνακα 19 αναφέρονται οι καλύτερες διακρίσεις και επιδόσεις του αθλητή του «Εθνικού» Φώτη Κοσμά, σε τοπικό, πανελλήνιο και διεθνή επίπεδο.

Πίνακας 19. Οι διακρίσεις του Φώτη Κοσμά στη δεκάχρονη καριέρα του⁴⁶³

Αγώνες	Τόπος	Αγώνισμα	Επίδοση	Θέση	Έτος
Πανεπαρχιακός διαγωνισμός ΣΕΓΑΣ	Αθήνα	100 μ.	11''9	1ος	1948
7 ^ο Παμμακεδονικοί	Θεσ/νικη	400 μ. εμπόδια	57''8	1ος	1948
Αγώνες δεκάθλου του Β.Α.Ο.	Θεσ/νικη	δέκαθλο	3121 β.	2ος	1948

⁴⁶³ Οι διακρίσεις του Φώτη Κοσμά αντλήθηκαν από το αρχείο εφημερίδων και από τα «Δελτία του Σ.Ε.Γ.Α.Σ.» που έχουμε στη διάθεσή μας.

35 ^{οι} Πανελλήνιοι	Αθήνα	400 μ. εμπόδια	56''3	2ος	1949
16 ^{οι} Πανθρακικοί	Αλεξ/πολη	400 μ. εμπόδια 100 μ.	56''0 11''2	1ος 1ος	1950
36 ^{οι} Πανελλήνιοι	Αθήνα	400 μ. εμπόδια	55''5	1ος	1951
Διασυλλογικοί με «Μπεήογλου»	Αλεξ/πολη	400 μ. εμπόδια	56''2	1ος	1951
2 ^{οι} Παμβορειοελλαδικοί	Καβάλα	400 μ. εμπόδια 110 μ. εμπόδια	53''1 16''4	1ος 1ος	1951
Μεσογειακοί	Αλεξάνδρεια	δέκαθλο	3487 β.	1ος	1951
Ολυμπιακοί	Ελσίνκι	400 μ. εμπόδια	53''9	7ος	1952
Τετραεθνείς αγώνες στίβου	Βρυξέλες	400 μ. εμπόδια	55''9	1ος	1954
Μεσογειακοί	Βαρκελώνη	δέκαθλο	3777 β.	1ος	1955

Το 1958, αποσύρθηκε από τον αθλητισμό. Δούλεψε στη συνέχεια ως υπάλληλος της Δ.Ε.Η. και μεγάλωσε τα παιδιά του.

Το 1960, ήλθε η πρώτη διάκριση. Η Ολυμπιακή Επιτροπή της Ελλάδας τίμησε τον μεγάλο αθλητή με το Χρυσό Σταυρό του Βασιλικού τάγματος του Φοίνικα, δίπλωμα και ειδική κονκάρδα για την πολυετή του προσφορά στον αθλητισμό.

Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης, στις 21 Μαΐου 1995, σε ειδική εκδήλωση, τίμησε τον Αλεξανδρουπολίτη αθλητή με αναμνηστική πλακέτα. Λίγες μέρες αργότερα, στις 15 Ιουνίου 1995, ο Φώτης Κοσμάς άφησε την τελευταία του πνοή στην αγαπημένη του πόλη.

Η μεγάλη διάκριση ήλθε μετά θάνατον. Στις 27 Σεπτεμβρίου 1997, ο Δήμος και η επιτροπή διοίκησης του Ε.Α.Κ. βάπτισε το Εθνικό Στάδιο Αλεξανδρούπολης, το χώρο που ανέδειξε μεγάλους αθλητές πανελληνίου και διεθνούς βεληνεκούς, «Φώτης Κοσμάς». Επίσης ένας δρόμος της πόλης ονομάστηκε οδός Φώτη Κοσμά.

Αθλητές του Βόλει

Στον πίνακα 20 αναφέρονται αθλητές του τμήματος βόλει του «Εθνικού» και οι διακρίσεις τους με τις εθνικές ομάδες της Ελλάδας όπου κλήθηκαν να συμμετάσχουν και αθλητές που μετεγγράφηκαν σε άλλες ομάδες.

Πίνακας 20. Διακρίσεις αθλητών του «Εθνικού» του τμήματος βόλεϊ, έτη ενασχόλησης, θέσεις που διακρίθηκαν⁴⁶⁴

Ονοματεπώνυμο	Διάκριση	Έτος	Ομάδες που μετεγγράφηκαν	Έτη ενασχόλησης	Θέσεις που διακρίθηκαν
Αθανάσιος Κασαμπαλής	3 ^{ος} Βαλκανιονίκης εφήβων	1975	-	20	Ακραίος, Διαγώνιος
Ιωάννης Χρηστούληας	6 ^η Πανευρωπαϊκή νίκη εφήβων	1976	-	15	Κεντρικός
Γεώργιος Τεκτονίδης	3 ^{ος} Μεσογειονίκης ανδρών	1979	-	15	Πασαδόρος
Ελευθέριος Τερζάκης	1 ^{ος} Βαλκανιονίκης ανδρών	1985	Ο.Σ.Φ.Π., Πανελλήνιος.	15	Ακραίος
Ανέστης Γιαννακόπουλος	3 ^{ος} Βαλκανιονίκης εφήβων	1985	-	15	Πασαδόρος
Θεόδωρος Σιγλίδης	2 ^{ος} Βαλκανιονίκης εφήβων	1984	Ο.Σ.Φ.Π.	8	Κεντρικός
Στέφανος Μητράκας	6 ^{ος} παγκόσμιος πρωταθλητής εφήβων	1993	Α.Ε. Κομοτηνής, Δράμα	15	Κεντρικός, Ακραίος
Χρήστος Κίτσιος	6 ^{ος} παγκόσμιος πρωταθλητής εφήβων	1996	Α.Ο. Ορεστιάδας, Ηρακλής	15	Κεντρικός
Θεόδωρος Μπάεφ	7 ^{ος} Παγκόσμιος πρωταθλητής εφήβων	1996	Α.Ο. Ορεστιάδας, Ηρακλής, Π.Α.Ο.	15	Ακραίος
Δημήτριος Ζλατιλίδης	2 ^{ος} παγκόσμιος πρωταθλητής παιδων	1997	Αριστοτέλης Σκύδρας	12	Ακραίος

⁴⁶⁴ Τα στοιχεία για τις διακρίσεις των αθλητών του βόλεϊ του «Εθνικός» αντλήθηκαν από το αρχείο της Ε.ΠΕ.Σ.ΘΡ. (Ένωση Πετοσφαιρικών Σωματείων Θράκης) και από το αρχείο της Ε.Ο.ΠΕ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η σύγχρονη αθλητική ιστορία της Αλεξανδρούπολης ξεκίνησε με την ίδρυση του «Εθνικού», το 1927. Από τότε μέχρι σήμερα ιδρύθηκαν συνολικά 18 επίσημα και 12 ανεπίσημα αθλητικά σωματεία τα οποία καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα του αθλητισμού.

Οι Έλληνες πρόσφυγες από την Αίνο, την Ανατολική και Βόρεια Θράκη, καθώς και οι Αρμένιοι και Φραγκολεβαντίνοι που εγκαταστάθηκαν στην Αλεξανδρούπολη, άρχισαν από το 1927 να δραστηριοποιούνται στον αθλητισμό αντιγράφοντας τις συνήθειες της εποχής. Έτσι προπολεμικά το ποδόσφαιρο, ο κλασικός αθλητισμός αλλά και η ποδηλασία ήταν οι δημοφιλέστερες δραστηριότητες. Κατά τη δεκαετία του '50 και '60 το ποδόσφαιρο και ο στίβος ήταν στο προσκήνιο. Το βόλεϊ πρωταγωνίστησε τις δεκαετίες '70 – '90 ενώ μόλις τα τελευταία 20 χρόνια ιδρύθηκαν σύλλογοι Ενόργανης Γυμναστικής, Χάντμπωλ, Κολύμβησης, Σκοποβολής και Αντισφαίρισης.

Στον πίνακα 21 αναφέρονται τα σωματεία που έδρασαν και δρουν στην Αλεξανδρούπολη, από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα μέχρι σήμερα.

Πίνακας 21. Σύλλογοι της Αλεξανδρούπολης

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥ	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ	ΤΜΗΜΑΤΑ
1	ΜΟΥΣΙΚΟΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ	1927		ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ-ΚΛ. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ- ΜΟΥΣΙΚΟ-ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟ-ΕΠ. ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ-ΒΟΛΕΪ-ΜΠΑΣΚΕΤ
2	ΕΡΜΗΣ	1919	1961	ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ-ΚΛ. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

3	Γ.Σ. ΔΟΞΑ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ	1950	1969	ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ
4	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (Α.Ο.Α.)	1961		ΚΛ. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
5	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ «Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ»	1973		ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ
6	Α.Ο. ΟΡΦΕΑΣ	1995	1999	ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ
7	Π.Α.Ε. ΘΡΑΚΗ	1999		ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ
8	ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (ΣΚ.Ο.Α.)	1988		ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟ
9	Γ.Σ.Γ. «ΝΙΚΗ» ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ	1981		ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ
10	ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (Γ.Ε.Α.)	1977		ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ
11	Π.Α.Σ. ΠΡΩΤΕΑΣ	1997		ΚΛ. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
12	Α.Σ. ΚΥΚΛΩΠΕΣ	1985		ΧΕΙΡΟΣΦΑΙΡΙΣΗ
13	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΝΟΡΓΑΝΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (Α.Ο.Ε.Γ.Α.)	1979		ΕΝΟΡΓΑΝΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ
14	ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΕΚWONDO	1980		ΤΑΕΚWONDO
15	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ ΟΡΦΕΑΣ	1992		ΤΑΕΚWONDO
16	ΝΑΥΤΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (Ν.Ο.Α.)	1953		ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ-ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑ- ΥΔΑΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ
17	ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ (Ο.Φ.Θ.Α.)	1993		ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ
18	ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ	1975		ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ

Είναι αλήθεια ότι στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, σε όλες τις ελληνικές πόλεις δημιουργήθηκαν αθλητικοί θεσμοί, κωδικοποιήθηκαν νόμοι και κανόνες παιχνιδιών, κατασκευάστηκαν χώροι άθλησης. Το αθλητικό θέαμα άρχισε να προσελκύει όλο και περισσότερους νέους, καλλιεργώντας, την ισότητα, τον ανδρισμό, αξιοποιώντας τον ελεύθερο χρόνο, προσφέροντας ψυχαγωγία⁴⁶⁵.

Σε κάποια σωματεία, της περιόδου εκείνης πανελλαδικά, υπήρχαν τομείς – τμήματα, πέραν του αθλητισμού, για την πολιτιστική και μουσική καλλιέργεια των μελών του. Κάτι ανάλογο συνέβη και με τον «Εθνικό», ο οποίος διέθετε μουσικό

⁴⁶⁵ Κουλούρη: *Αθλητισμός*, σελ. 12.

τμήμα με χορωδία και όργανα. Συμμετείχε σε χοροεσπερίδες που διοργανώθηκαν από τον «Εθνικό», στην Αλεξανδρούπολη, για την διασκέδαση των μελών του. Ξεχωριστές ήταν οι ετήσιες χοροεσπερίδες, στις οποίες παράλληλα με τη διασκέδαση, γίνονταν βραβεύσεις των καλύτερων αθλητών ή ομάδων του συλλόγου της περασμένης αγωνιστικής περιόδου. Το μουσικό τμήμα του «Εθνικού» πραγματοποίησε αρκετές εμφανίσεις σε πόλεις της Θράκης, όπου καλούνταν. Μεγάλη επιτυχία είχε η εμφάνιση του μουσικού τμήματος του «Εθνικού» στο «Βελλίδειο Ίδρυμα» της Θεσσαλονίκης, το 2000, όπου βραβεύτηκε, για την πολυετή παρουσία του, από τον Δήμο Θεσσαλονίκης⁴⁶⁶.

Μια από τις ευρύτερα διαδεδομένες αθλητικές δραστηριότητες των πρώτων επίσημων ή ανεπίσημων σωματείων και ομάδων της πόλης ήταν το ποδόσφαιρο. Ήταν το άθλημα που ενθουσίαζε πολλούς ανθρώπους, συμμετέχοντας σε αγώνες ή παρακολουθώντας το. Με την πληθυσμιακή αύξηση της πόλης λόγω των προσφύγων αλλά και των παροικιών, ιδρύθηκαν αρκετές ομάδες ποδοσφαίρου οι οποίες διοργάνωναν ανεπίσημες συναντήσεις σε χώρους – γήπεδα, με έντονο το φίλαθλο ενδιαφέρον. Οι ονομασίες των ομάδων προέρχονταν από τις περιοχές – γειτονιές που κατοικούσαν οι αθλητές. Πολλές φορές παρέπεμπαν στον τόπο καταγωγής των προσφύγων που δημιουργήσαν την ομάδα ή στην παροικία. Πολλές ομάδες της Αλεξανδρούπολης, που επισημοποίησαν την ύπαρξή τους, έλαβαν μέρος σε επίσημα τοπικά και περιφερειακά πρωταθλήματα. Έχουν καταγραφεί ομηρικές μάχες για την νίκη μεταξύ των συλλόγων της πόλης. Επίσης, στα πλαίσια του φίλαθλου πνεύματος και της ευγενούς άμιλλας, έχουν γίνει φιλικές συναντήσεις με ομάδες γειτονικών πόλεων αλλά και ομάδες από την Ανατολική Θράκη και τη Κωνσταντινούπολη.

Κυρίαρχη επίσης αθλητική δραστηριότητα στην Αλεξανδρούπολη από τις αρχές του 20^{ου} αι., για αρκετές δεκαετίες και μέχρι τις μέρες μας, αποτελεί ο κλασικός αθλητισμός. Η αίγλη του ήταν φανερή και διάχυτη στον αθλητικό κόσμο της Αλεξανδρούπολης, με τη συμμετοχή αθλητών σε αγώνες τοπικής και πανελλήνιας εμβέλειας, με σημαντικές διακρίσεις. Από την ίδρυση του «Εθνικού», το 1927, η συστηματική ενασχόληση πολλών ανθρώπων, έφερε επιτυχίες και διακρίσεις, με αποτέλεσμα να μεγαλώνει ολοένα και περισσότερο το ενδιαφέρον του κόσμου. Την ίδια περίοδο ο ανταγωνισμός των ομάδων της πόλης σε αγώνες

⁴⁶⁶ Προφορική μαρτυρία από τον Κανδυλάκη Χάρη, μαέστρου του μουσικού τμήματος του «Εθνικός»

κλασσικού αθλητισμού ήταν σε υψηλό επίπεδο, διότι υπήρχαν αθλητές με μεγάλες επιτυχίες, τόσο σε τοπικό όσο και σε πανελλήνιο επίπεδο.

Μεταπολεμικά, οι σύλλογοι της Αλεξανδρούπολης που διέθεταν ενεργοποιημένα τμήματα στίβου, αναδιοργανώθηκαν. Επανήλθαν γρήγορα στις επιτυχίες, τόσο σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (Πανέβριοι, Πανθρακικοί αγώνες), όσο και σε πανελλήνιας εμβέλειας αγώνες (Παμβορειοελλαδικοί, Παμμακεδονικοί, Πανελλήνιοι αγώνες). Έδειξαν ότι μπορούσαν να συναγωνιστούν όλες τις ομάδες πανελλαδικά και να διακριθούν ως το πρώτο επαρχιακό σωματείο, όπως και έγινε, επί σειρά ετών.

Στην Αλεξανδρούπολη, τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες, δεσπόζει το βόλει. Αυτή η ευγενική αθλοπαιδιά έχει ενθουσιάσει τον κόσμο της πόλης, έχει εγκατασταθεί και ριζωθεί βαθιά μέσα στις καρδιές τους. Η πορεία της ομάδας του «Εθνικού» είναι συνυφασμένη από τη δημιουργία της, με την Α΄ Εθνική κατηγορία, στην οποία αγωνίζεται επί σειρά ετών. Πρόσφερε στους φιλάθλους της πόλης ανεπανάληπτες συγκινήσεις και πέτυχε μεγάλες διακρίσεις τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Προσωπικές διακρίσεις όμως, διεθνούς εμβέλειας και αναγνώρισης, έχουν πετύχει αθλητές του βόλει της πόλης και με τα χρώματα των Εθνικών ομάδων σε Ευρωπαϊκό και σε Παγκόσμιο επίπεδο.

Άλλοι σύλλογοι ή τμήματα που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στην Αλεξανδρούπολη τις τελευταίες δεκαετίες, δραστηριοποιήθηκαν σε αθλήματα όπως: κολύμβηση, ΤΑΕKWONDO, ενόργανη γυμναστική, τένις, σκοποβολή, χάντμπωλ, πιγκ-πογκ. Οι διακρίσεις αθλητών των παραπάνω συλλόγων ή τμημάτων είναι αξιοσημείωτες σε τοπικό, πανελλήνιο και διεθνές επίπεδο.

Η Αλεξανδρούπολη ανέλαβε και διοργάνωσε σημαντικό αριθμό Τοπικών, Περιφερειακών, Πανελλήνιων και Βαλκανικών Αγώνων.

Στον πίνακα 22 αναφέρονται συνοπτικά αγώνες που διοργανώθηκαν από σωματεία και ενώσεις στην Αλεξανδρούπολη.

Πίνακας 22. Διοργανώσεις της Αλεξανδρούπολης⁴⁶⁷

Διοργάνωση - αγώνες	Έτος	Διοργανώτρια αρχή - σύλλογος
8 ^{οι} Πανθρακικοί στίβου	1930	«Ερμής»

⁴⁶⁷ Τα στοιχεία του πίνακα αντλήθηκαν από το αρχείο των εφημερίδων που έχουμε στη διάθεσή μας και από τα αρχεία της Τ.Ε. Σ.Ε.Γ.Α.Σ. Θράκης και της Ε.Π.Ε.Σ.ΘΡ.

2 ^{οι} Πανέβριοι στίβου	1933	«Ερμής»
12 ^{οι} Πανθρακικοί	1934	«Ερμής»
6 ^{οι} Πανέβριοι	1937	«Ερμής»
9 ^{οι} Πανέβριοι	1947	«Εθνικός»
11 ^{οι} Πανέβριοι	1949	«Εθνικός»
16 ^{οι} Πανθρακικοί	1950	«Εθνικός»
Διεθνείς διασυλλογικοί αγώνες στίβου με «Μπεήογλου» Τουρκίας	1951 & 1952	«Εθνικός»
39 ^{οι} Πανελλήνιοι στίβου	1953	«Εθνικός»
Διεθνή ποδοσφαιρική συνάντηση με «Γκεντσλίκ» Τουρκίας	1953	«Εθνικός»
Διεθνή ποδοσφαιρική συνάντηση με «Hialcenqlik» Τουρκίας	1953	«Εθνικός»
Διεθνείς διασυλλογικοί αγώνες στίβου με ομάδα Σκοπίων	1955	«Εθνικός»
Αγώνες στίβου «Α΄Μαμέλεια»	1956	Επιθεώρηση Σωματικής Αγωγής Ν. Έβρου
21 ^{οι} Πανθρακικοί στίβου	1957	«Εθνικός»
Διεθνείς διασυλλογικοί αγώνες στίβου με «Νάσιοναλ» Καΐρου	1958	«Εθνικός»
12 ^{οι} Παμβορειελλαδικοί στίβου	1962	«Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης»
Αγώνες στίβου σωματείων Θράκης	1978, 1991-1997, 2007	Τ.Ε. Σ.Ε.Γ.Α.Σ. Θράκης
Βαλκανικό πρωτάθλημα βόλει γυναικών	1980	Ε.ΠΕ.Σ.ΘΡ. & Ε.Ο.ΠΕ.
Διεθνές τουρνουά τένις ανδρών	1999	Όμιλος Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης

Συμπερασματικά, στην παρούσα μελέτη έγινε συστηματική καταγραφή της ιστορίας των αναγνωρισμένων και μη αναγνωρισμένων γυμναστικών συλλόγων της Αλεξανδρούπολης. Προπολεμικά, ο αριθμός των σωματείων καθώς και η δραστηριότητά τους ήταν περιορισμένη. Παρόλα αυτά, λόγω της αστικοποίησης, μεταπολεμικά, παρατηρείται η δημιουργία συλλόγων σε κάθε γειτονιά - συνοικία. Η

παρουσία των Αρμενίων είναι ιδιαίτερα έντονη στα αθλητικά δρόμενα. Παράλληλα τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση της συμμετοχής και διάκρισης μουσουλμάνων αθλητών, μεταναστών και ελληνοπόντιων προσφύγων αθλητών. Οι ονομασίες των συλλόγων ποικίλλουν και, για τον καθένα χωριστά, σημαίνει και προέρχεται από την ιδεολογική – πολιτιστική ταυτότητα των ιδρυτών και την κοινωνική τους προέλευση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΑΡΧΕΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Καταστατικά ίδρυσης, αρχειακό υλικό των Σωματείων:

«Μ.Γ.Σ. Εθνικός», «ΕΡΜΗΣ», «Α.Ο. Αλεξανδρούπολης», «Δόξα Αλεξανδρούπολης», «Αθλητικός Όμιλος Αλεξανδρούπολης», «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ», «ΣΚ.Ο.Α», «ΠΑΕ ΘΡΑΚΗ», «ΠΡΩΤΕΑΣ», «ΝΙΚΗ Αλεξανδρούπολης», «Α.Ο.Ε.Γ.Α.», «ΟΡΦΕΑΣ ΤΑΕΚWONDO», «ΟΡΦΕΑΣ», «Α.Σ. ΚΥΚΛΩΠΕΣ», «Ν.Ο.Α.», «Ο.Φ.Θ.Α.».

Αρχεία του «Μ.Γ.Σ. Εθνικός», του ΣΕΓΑΣ (Σύνδεσμος Ελληνικών Γυμναστικών και Αθλητικών Σωματείων), της Ε.Ο.Ε. (Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή).

Προφορικές μαρτυρίες αθλητών και παραγόντων των αθλητικών συλλόγων εκείνης της εποχής.

B. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ – ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ – ΔΕΛΤΙΑ

1. Εφημερίδα «Αθλητική του Έβρου», 2003
2. Εφημερίδα «Αθλητικός Τύπος», 1949-1952
3. Εφημερίδα «Γνώμη», 1994-2004
4. Εφημερίδα «Εβrosport», 2000-2003
5. Εφημερίδα «Ελεύθερη Θράκη», 1946-1961
6. Εφημερίδα «Επαρχιακός Αθλητισμός», 1953
7. Εφημερίδα «Επαρχιακός Τύπος», 1994
8. Εφημερίδα «Η Πρώτη», 1996-1999
9. Εφημερίδα «Πανθρακική», 1954-1964

10. Εφημερίδα «Φωνή της Θράκης», 1957
11. Εφημερίδα «Αθλητικά Νέα», 1955-1958
12. Εφημερίδα «Αθλητική Ηχώ», 1996
13. Εφημερίδα «Ελληνικός Βορράς», 1953-1954
14. Εφημερίδα «Μακεδονία», 1930-1931
15. Εφημερίδα «Ξάνθη Σπορ», 1993
16. Εφημερίδα «Σπορ του Βορρά», 1996
17. Εφημερίδα «Ταχυδρόμος», 1927-1935
18. Εφημερίδα «Το Φως», 1925-1952
19. Εφημερίδα «Sportime», 1996-2003
20. Περιοδικό «Σ.Ε..Γ.Α.Σ.», 1959-1979
21. Περιοδικό «Οι Καλύτεροι», 1981-2006

Γ. ΒΙΒΛΙΑ

- Αποστολίδης, Θανάσης: *Αλεξανδρούπολη μορφές – γεγονότα – αναμνήσεις*, Αλεξανδρούπολη 1986.
- ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ: *ΘΡΑΚΗ 2000, 80 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ*, ΑΘΗΝΑ 2000.
- Δήμος Αλεξανδρούπολης: *Αλεξανδρούπολη, διαδρομές*, Αλεξανδρούπολη 1996.
- Δήμος Αλεξανδρούπολης: *Αλεξανδρούπολη, Εκατοντάχρονα 1978-1978, Αύγουστος*, Αλεξανδρούπολη 1978.
- Δήμος Αλεξανδρούπολης: *Η Αλεξανδρούπολη του χθες και του σήμερα*, Αλεξανδρούπολη 2000.
- Δήμος Αλεξανδρούπολης: *ΘΡΑΚΗ ΕΛΛΑΔΑ ΜΟΥ, ΕΛΛΑΔΑ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ, Η πορεία της Θράκης μέσα στην Ιστορία από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα*, Αλεξανδρούπολη 1994.
- Δήμος Αλεξανδρούπολης: *Ο Δήμος τιμά τους πολίτες του*, Αλεξανδρούπολη 2005.
- Καμπίτσης, Χρήστος., Χαραχούσου, Υβόννη: *Τεχνικές έρευνας στις Αθλητικές Επιστήμες*, Θεσσαλονίκη 1999.
- Καραγιαννόπουλος, Ιωάννης: *Εισαγωγή στην τεχνική της επιστημονικής ιστορικής εργασίας*, Θεσσαλονίκη 1993.
- Καραθανάσης, Αθανάσιος: *Περί της Θράκης*, εκδ. αφών Κυριακίδη, Αθήνα 1996.
- Καρακούσης, Δ. Δημήτρης: *ΘΡΑΚΗ, Τουριστικός, Ιστορικός, Αρχαιολογικός Οδηγός*, Αλεξανδρούπολη 1998.
- Καργάκος, Σαράντος: *Αλεξανδρούπολη, μια νέα πόλη με παλιά ιστορία*, Αθήνα 2000.

- Καψής, Αντώνης: *Ο Ελληνισμός της Θράκης στους Ρωμαϊκούς Χρόνους*. Αθήνα 1963.
- Κουλούρη, Χριστίνα: *Αρχεία και Ιστορία της Επιτροπής Ολυμπιακών αγώνων*, Αθήνα 2002.
- Κουλούρη, Χριστίνα: *Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας*, Αθήνα 1997.
- Κριτού, Αθανάσιος: *Η Εκατοντάχρονη Ιστορία της Αλεξανδρούπολης (1878-1978)*. Αλεξανδρούπολη 1995.
- Κυριακίδης, Κωνσταντίνος: *Η Αλεξανδρούπολη και το ποδόσφαιρό της 1870-2000*, Αλεξανδρούπολη 2007.
- Κυρκούδης, Θεόδωρος: *Ιστορία της Τραϊανούπολης*, εκδ. Αιγαίον, Θεσσαλονίκη – Αλεξανδρούπολη 1998.
- Μανιτάκης, Παύλος: *100 χρόνια Νεοελληνικού Αθλητισμού*, Αθήνα 1962.
- Μποτονάκη, Αλεξάνδρα: *Πρόσωπα και Μορφές της Αλεξανδρούπολης (19^{ος} – 20^{ος} αι.)*, Αθήνα 2007.
- Ορδουμποζάνης, Κ. Θεόδωρος: *Προκτήτωρ Πόλις, Ταξίδι μνήμης στην πρώιμη Αλεξανδρούπολη*, Αλεξανδρούπολη 2006.
- Παπαθανάση – Μουσιοπούλου, Καλλιόπη: *Αλεξανδρούπολη και Θρακικός Ελληνισμός*, Αθήνα 1986.
- Παππάς, Θεόδωρος: *Η μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες*, Αθήνα 2002.
- Σαμοθράκης, Αχιλλέας: *Εκπαιδευτήρια της Αίνου*, Θρακικά, τόμος 17^{ος}.
- Σαμοθράκης, Αχιλλέας: *Η Αίνος και οι Εκκλησίαι της*, Θρακικά, τόμος 19^{ος}.
- Σπαθάρη – Μπεγλίτη, Ελένη: *Ιστορική και κοινωνική λαογραφία Ανατολικής Θράκης*, Αθήνα 1997.
- Τερζής, Δ. Αντώνης: *ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ Ιστορικά ανάλεκτα*, Αλεξανδρούπολη 2004.
- Χαψιάδης, Χ. Απόστολος: *Έρευνα και η Ιστορία της Αλεξ/πολης*, Αλεξανδρούπολη 1988.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικ. 1. Οι κάτοικοι της Αλεξανδρούπολης στον παραλιακό δρόμο, την χαρμόσυνη ημέρα της απελευθέρωσης μπροστά από την παλιά Νομαρχία (δεξιά) και το Ταχυδρομείο (αριστερά) όπου κυματίζει περήφανα (στο κέντρο) η γαλανόλευκη το 1920 (φωτογραφία από το αρχείο του Κυριακίδη Κωνσταντίνου).

Εικ. 2. Δύο από τους ιδρυτές του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού», Θεόδωρος Τσελιγκόπουλος και Μιχάλης Κόπανος 1980 (φωτογραφία από το αρχείο του Μ.Γ.Σ. Εθνικού).

Εικ. 3. Σήμα του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» Αλεξανδρούπολης

Εικ. 4. Σφραγίδα του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» από έγγραφο του Συλλόγου.

Εικ. 5. Η πρώτη επίσημη ομάδα βόλεϊ του Μ.Γ.Σ. Εθνικού Αλεξανδρούπολης που έλαβε μέρος στο πρωτάθλημα της Α' Εθνικής κατηγορίας 1970-71 Διακρίνονται από πάνω αριστερά: Λάϊος, Ξιδερής, Δελχανίδης, Φουτσιτζίδης, Θωμάς, Κεραμάρης, Δραμανίδης, Αρβανιτίδης, Καλούδης, Θωμαΐδης, Ράγκος (φωτογραφία από το αρχείο του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού»).

Εικ. 6. Η ομάδα βόλεϊ του «Εθνικού» την δεκαετία του '70. Διακρίνονται οι: Τεκτονίδης, Παπαχρήστου, Μαρίνος, Κασαμπαλής, Δημητριάδης, Αγγελίδης, Αρχοντίδης, Σωτηρίου, Τουτζιαράκης.

Εικ. 7. Η ομάδα του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» Αλεξανδρούπολης, την δεκαετία του '80 (φωτογραφία από το αρχείο του Γιαννακόπουλου Ανέστη).

Εικ. 8. Η ομάδα βόλεϊ του «Μ.Γ.Σ. Εθνικού» Αλεξανδρούπολης, την περίοδο 2000 – 2005 (φωτογραφία από το αρχείο του Γιαννακόπουλου Ανέστη).

Εικ. 9. Από τον αγώνα βόλεϊ με την «Πανίνι» στην Ιταλία το 1981.

Εικ. 10. Η ομάδα μπάσκετ του «Εθνικού», την αγωνιστική περίοδο 1993-94. (φωτογραφία από το αρχείο του Τοκαμάνη Ισίδωρου).

Εικ. 11. Απονομή μεταλλίων για την άνοδο της ομάδας μπάσκετ στην Γ' Εθνική κατηγορία από τον κ. Γιαννούτσο Ιωάννη, αντιπρόεδρο του «Εθνικού» το 1994 (φωτογραφία από το αρχείο του Τοκαμάνη Ισίδωρου).

Εικ. 12. Η ομάδα πινγκ-πογκ του «Εθνικού» του 2000, με προπονητή τον κ. Αβραμίδη Παράσχο. (φωτογραφία από τα γραφεία του «Εθνικού»)

Εικ. 13. Μια βραδιά του «Εθνικού» Βόλεϊ 2003. (Αρχείο του Γιαννακόπουλου Ανέστη)

Εικ. 14. Ο δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Ιωάννης Μπέτσιος, η συμμετοχή του οποίου ήταν καθοριστική στην διεξαγωγή των Πανελληνίων αγώνων στίβου του 1953.

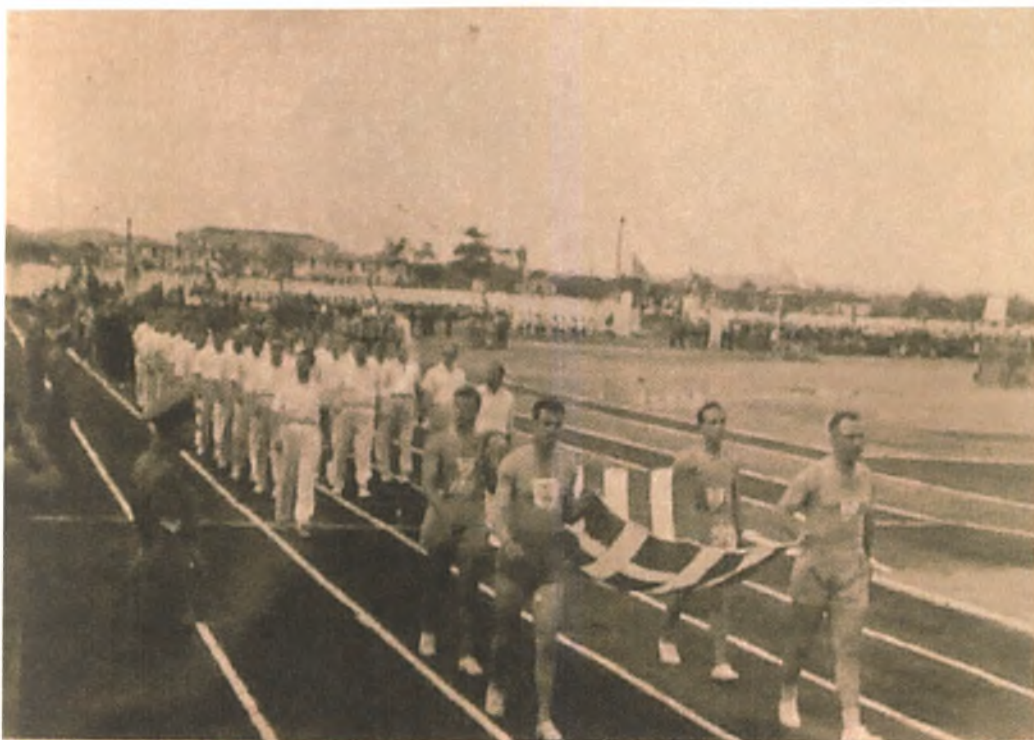
Εικ. 15. Ο αείμνηστος δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Κων/νος Αλτιναλμάζης σε επίσημη εκδήλωση του 1946.

Εικ. 16. Αθλητές στίβου του «Εθνικού». Από αριστερά: Τσαϊρίδης Απόστολος, Κωνσταντινίδης Νικόλαος, Μπαρμπαγιάννης Γιάννης, Σταφυλάς Χρήστος, Παντέρης Ηλίας, Καλογιαννίδης Θωμάς, Κορνηνίδης Μακρής, Τσαϊρίδης Ιγνάτιος, Παπαδόπουλος Αλέξανδρος, Αθανασιάδης Τάκης, Ασιατίδης Χαράλαμπος.

Εικ. 17. Παμβορειοελλαδικοί αγώνες 1951 Καβάλα. Παρέλαση της ομάδας του «Εθνικού» Αλεξανδρούπολης.

Εικ. 18. Παρέλαση αθλητών, στους Πανελληνίους αγώνες του 1953 στην Αλεξανδρούπολη. Διακρίνονται Φώτης Κοσμάς και Φουντουκίδης Ευάγγελος.

Εικ. 19. Η σφραγίδα του Ερμή από έγγραφο του Συλλόγου.

Εικ. 20. Η ποδοσφαιρική ομάδα του «Ερμή» το 1952. Όρθιοι από αριστερά: Παντελίδης Γ., Σουγλής Γ., Σουσουρίδης, ξένος παίκτης από Δράμα, Φαρδύς Αν., Κεπεσίδης Γρ., Εγγλεζάκης Β. Καθήμενοι από αριστερά: Βελέτζας Αγ., Κυζιρίδης Ι., Γκιουρούδης Σ., Σωτηριάδης Μιχ., Ξανθόπουλος Ν., Πιρπιρής Ιωάν. (γέρος).

Εικ. 21. Ο τερματισμός των αθλητών του «Ερμή» από τους Ζ' Πανθρακικούς αγώνες του 1929 στην Ξάνθη, από την εφημερίδα «Ταχυδρόμος Βορείου Ελλάδος».

Εικ. 22. Ποδοσφαιριστές της «ΔΟΞΑΣ» το 1952: Σιδηρόπουλος, Νεραντζής, Παπαχρυσστομίδης, Μαυρινεζούλης, Παπουλής, Ραφαηλίδης, Σάτρας, Καρδαμήλας, Ιωαννίδης, Μιαμούρας I & II Σουλακάκης, Παπαδόπουλος κ.α .

Εικ. 23. Σφραγίδα του Α.Ο.Α.

Εικ. 24. Η ομάδα του ΑΛΕΞ στη Β' Εθνική, το 1983

Εικ. 25. Σφραγίδα του Ορφέα Αλεξανδρούπολης.

Εικ. 26. «Γ.Σ.Γ. Νίκη Αλεξανδρούπολης», 1981. Από αριστερά διακρίνονται: Μπαλούτσου, Νούσια, Ξενιτίδου, Γαλοπούλου, Τσιακιρούδη, Παπαδοπούλου, Πίγγου (προπονήτρια), Αγαπητοπούλου, Παπάζογλου, Παπαδαμάκη, Ζαχαριάδου, Κιργίδου.

Εικ. 27. Σφραγίδα της Γ.Ε.Α.

Εικ. 28. «Γ.Ε.Α. Αλεξανδρούπολης» 1982. Η ομάδα που διεκδίκησε την άνοδο στην Α' Εθνική κατηγορία.

Εικ. 29. Γυναικεία ομάδα του «Α.Σ. Κύκλωπες» χάντμπωλ του 1998. Διακρίνονται από αριστερά προς τα δεξιά: Κουρουτζίδου Ευθαλία, Γιαννάκου Καλλιόπη, Ματανά Μάγδα, Νικολτσούδη Κυριακή, Δημητριάδου Ελένη, Κεραμάρη Βιργινία, Εγγλεζάκη Μαρία, Χαραλαμπίκη Κων/να, Γιαννοπούλου Κων/να, Λεγγέτση Κυριακή, Ντούμα Ελένη, Τρανοπούλου Μαρία.

Εικ. 30. Ανδρική ομάδα του «Α.Σ. Κύκλωπες» χάντμπωλ του 1997. Διακρίνονται από αριστερά προς τα δεξιά: Τσιβάς Αθανάσιος, Χαβιαράς Κων/νος, Κεχαγιάς Παναγιώτης, Ποντισίδης Χρήστος, Αραπίδης Κων/νος, Μπίτσιος Παναγιώτης, Κιναλόπουλος Ηλίας, Αργυρούδης Δημήτρης.

Εικ. 31. Η ομάδα του «Α.Ο.Ε.Γ.Α.» το 1980.

Εικ. 32. Σφραγίδα και σήμα του Ο.Φ.Θ.Α.

ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Εικ. 33. Σήμα του Ομίλου Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης.

Εικ. 34. Σφραγίδα του Ομίλου Αντισφαίρισης Αλεξανδρούπολης.

ΑΝΕΠΙΣΗΜΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Εικ. 35. Σήμα «ΚΕΡΑΥΝΟΣ» ΜΑΝΑΒΑΚΗ

Εικ. 36. Σήμα «ΕΡΜΗΣ – ΦΟΡΤΟΥΝΑ»

Εικ. 37. Σήμα «ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ Ζ.Π. ΑΚΑΔΗΜΙΑ»

Εικ. 38. Σήμα «ΑΤΛΑΣ»

Εικ. 39. Σήμα «REAL»

Εικ. 40. Σήμα «ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΔΑ»

Εικ. 41. Σήμα «ΑΡΗΣ ΕΠΙΟΝ»

Αθλητικές διοργανώσεις

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
1947

ΓΕΝΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

1- ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ	12616
2- Γ.Σ. ΑΡΗΣ	104
3- Β.Α.Ο.	104
4- Γ.Σ. ΗΡΑΚΛΗΣ	104
5- Γ.Σ. ΠΑΡΑΚΛΗΣ	104
6- Γ.Σ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	104
7- Γ.Σ. ΑΕΛ	104
8- Γ.Σ. ΑΕΛ	104
9- Γ.Σ. ΑΕΛ	104
10- Γ.Σ. ΑΕΛ	104

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
1949

ΓΕΝΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

1- ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ	20316
2- Γ.Σ. ΑΡΗΣ	19174
3- Β.Α.Ο.	18794
4- Γ.Σ. ΗΡΑΚΛΗΣ	18632
5- Γ.Σ. ΠΑΡΑΚΛΗΣ	18223
6- Γ.Σ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	12778
7- Γ.Σ. ΑΕΛ	12068
8- Γ.Σ. ΑΕΛ	10668
9- Α.Ε. ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ	9847
10- Γ.Σ. ΦΙΛΙΠΠΟΙ	9730

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
1950

ΓΕΝΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

1- ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ	23235
2- Β.Α.Ο.	20217
3- ΗΡΑΚΛΗΣ	20700
4- ΠΑΡΑΚΛΗΣ	18673
5- ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΒΑΛΑΣ	16059
6- ΑΡΗΣ	15375
7- ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ	13796
8- ΠΑΡΑΚΛΗΣ	13768
9- ΑΕΛ	12958
10- Γ.Σ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	12898
11- Γ.Σ. ΑΕΛ	11849
12- Γ.Σ. ΟΡΦΕΥΣ	11849
13- ΕΛΛΗΝΙΚΗ	10877
14- ΦΙΛΙΠΠΟΙ	9991

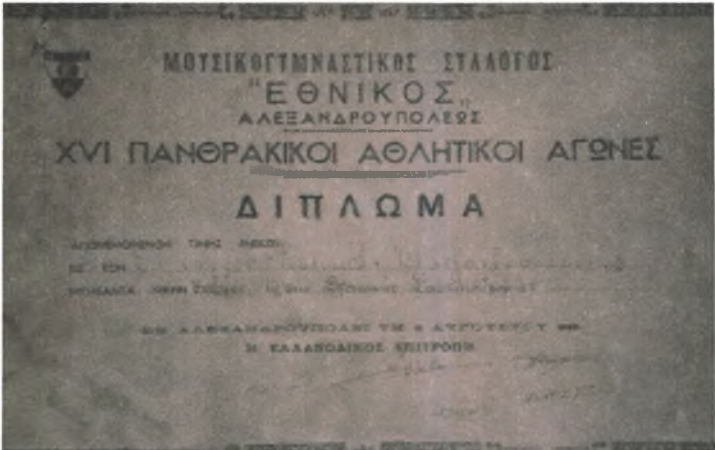
Εικ. 42,43,44. Αποτελέσματα των Πανεπαρχικών Αθλητικών Διαγωνισμών, 1947, 1949, 1950.

Εικ. 45. Δίπλωμα των 10^{ων} Πανέβριων το 1948

Εικ. 46. Δίπλωμα των 17^{ων} Πανθρακικών το 1952

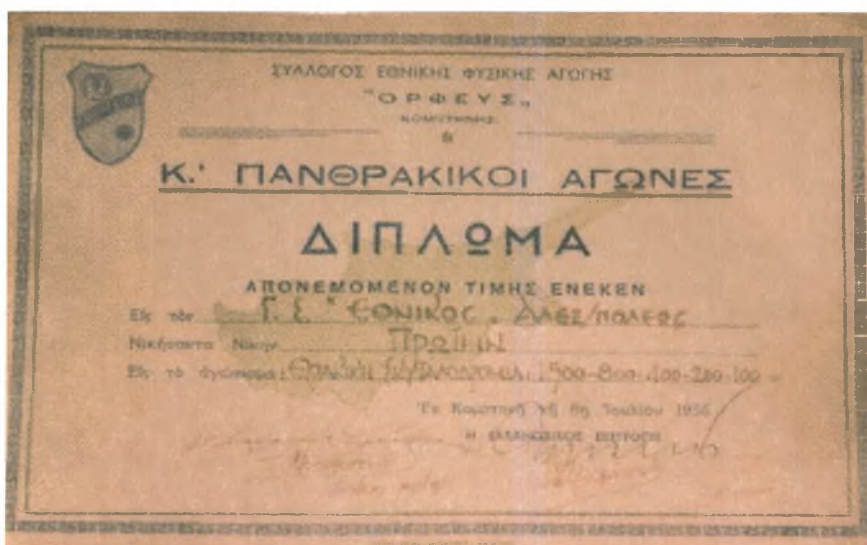
Εικ. 47. Δίπλωμα των 16^{ων} Πανθρακικών του 1950 στην Αλεξανδρούπολη

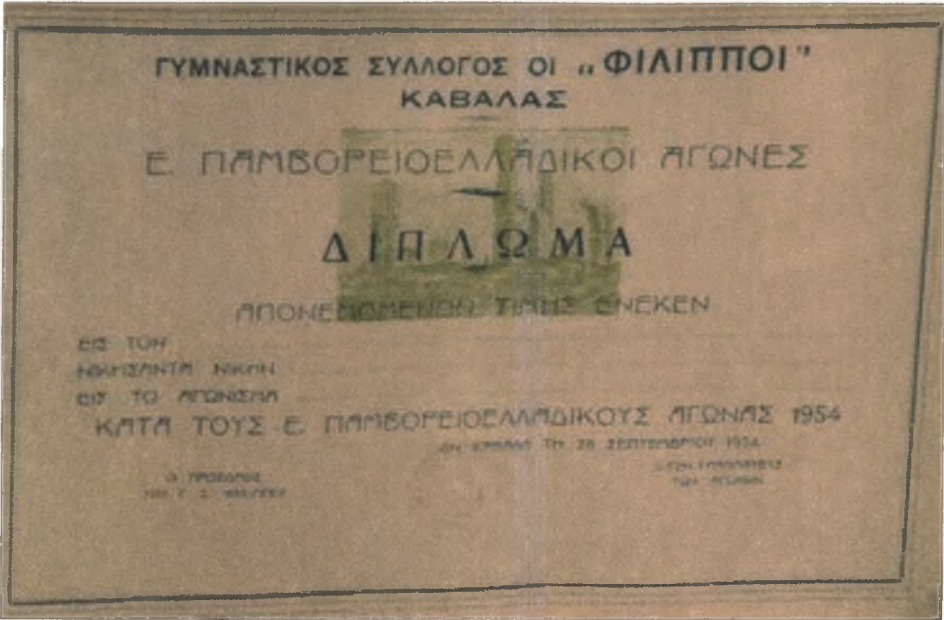
Εικ. 48. Δίπλωμα των 18^{ων} Πανθρακικών το 1953 στην Κομοτηνή

Εικ. 49. Δίπλωμα των 2^{ων} Παμβορειοελλαδικών στην Καβάλα το 1951

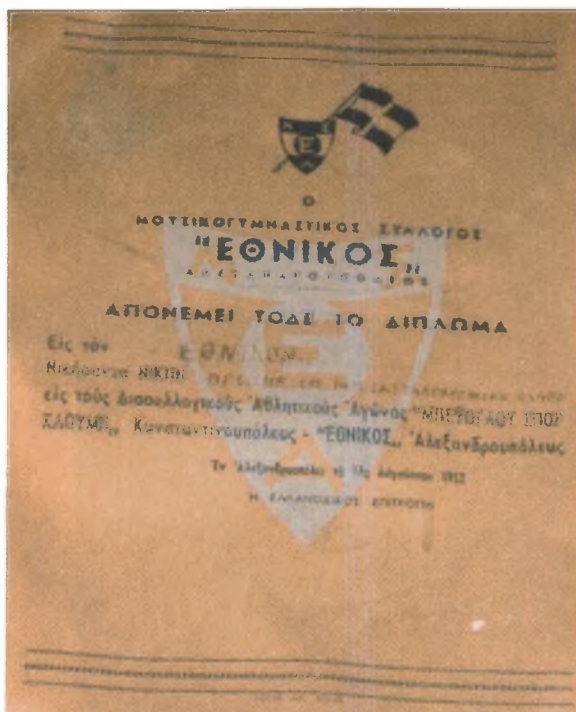
Εικ. 50. Δίπλωμα των Κ' Πανθρακικών στην Κομοτηνή το 1956

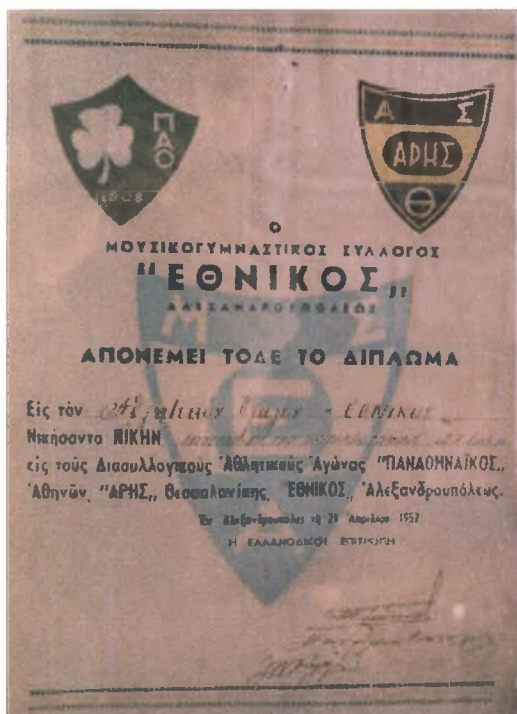
Εικ. 51. Δίπλωμα των 5^{ων} Παμβορειοελλαδικών στην Καβάλα το 1954

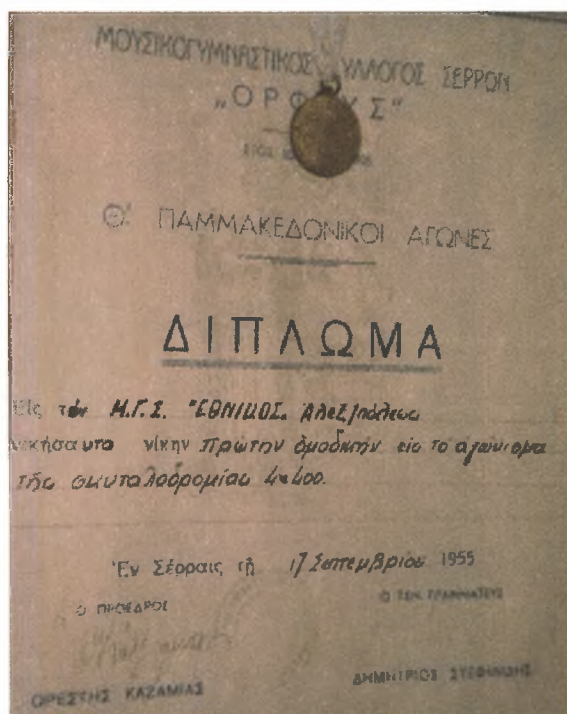
Εικ. 52. Δίπλωμα των Διασυλλογικών Αθλητικών αγώνων μεταξύ «Λιμενικού Σώματος» – «Εθνικού» το 1952

Εικ. 53. Δίπλωμα των Διασυλλογικών αγώνων «Μπεήογλου» Κωνσταντινούπολης – «Εθνικός» το 1952

Εικ. 54. Δίπλωμα των τρισυλλογικών αγώνων «ΠΑΟ», «Άρη», «Εθνικός» το 1952

Εικ. 55. Δίπλωμα των Θ' Παμμακεδονικών το 1955

Εικ. 56. Ο Φώτης Κοσμάς στην ορκωμοσία του αθλητών στο Παναθηναϊκό Στάδιο, στους 36^{ους} Πανελλήνιους αγώνες της Αθήνας το 1951

Εικ. 57. Η κεντρική είσοδος του σταδίου «Φώτης Κοσμάς»

Εικ. 58. Το Στάδιο «Φώτης Κοσμάς» (σήμερα).

Εικ. 59. Κολυμβητήριο (εξωτερικά).

Εικ. 60. Κολυμβητήριο (εσωτερικά).

Εικ. 61. Κλειστό γυμναστήριο αθλοπαιδιών (εξωτερικά).

Εικ. 62. Κλειστό γυμναστήριο αθλοπαιδιών (εσωτερικά).

Εικ. 63. Σκοπευτήριο (εξωτερικά).

Εικ. 64. Σκοπευτήριο (εσωτερικά).

Εικ. 65. Προπονητήριο (εξωτερικά)

Εικ. 66. Προπονητήριο (εσωτερικά).

Εικ. 67. Γυμναστήριο Ενόργανης Γυμναστικής (εξωτερικά)

Εικ. 68. Γυμναστήριο Ενόργανης Γυμναστικής (εσωτερικά)

Εικ. 69. Ατζεμιάν Οχάνες, 1953

Εικ. 70. Δελτίο του Ατζεμιάν Οχάνες, 1953

Εικ. 71. Σωτηριάδης Μιχάλης

Εικ. 72. Κεπεσίδης Γρηγόρης

Εικ. 73. Βασιλειάδης Κυριάκος

Εικ. 74. Λεππίδης Κοσμάς, με τη φανέλα της «Δόξας» Δράμας το 1961

Εικ. 75. Περιστασινός Μανώλας – Ταουζής. ΜΙΚΤΗ ΑΘΗΝΩΝ – ΘΡΑΚΗΣ.

Εικ. 76. Καλαϊτζίδης Κων/νος, 1979